

Biblioteca Municipiului Dava
SALA DE LECTURĂ

5
73

FLACĂRA

ANUL XXII
NR. 21
15 IANUARIE 1973

„SĂ TRĂIȚI MULȚI ANI ȘI BUNI, PENTRU NOI ȘI ROMÂNIA“

sale personale, să se sfătuiască cu noi toți ori de câte ori s-au luat decizii ale mersului nostru înainte. Partidul conducerea sa, tovarășul Ceaușescu personal, ne-au obținut astfel să ne simțim mult mai oameni, deci mult mai puternici, mult mai stăpâni în casa noastră — țara noastră. Pentru toate acestea, acum, în acest moment aniversar, să ne îndreptăm un gând de mulțumire pentru acea familie din Scornicești, care a dat naștere unui asemenea om și învățat primele litere din alfabetul curajului, bărbăției, dragostei fierbinți de țară, dorinței de progres, să mulțumim partidului în mijlocul căruia a crescut, s-a călit ca luptător revoluționar, s-a afirmat ca un conducător politic cu viziune de largă anvergură, stăpîn pe rara artă a previziunii, legat indestructibil de poporul său, fiu credincios al patriei sale și în același timp devotat militant internaționalist. Spunea un delegat la Congresul al X-lea al partidului: «Ceea ce merită relevat în mod deosebit este faptul că puternica personalitate de conducător a tovarășului Nicolae Ceaușescu a ieșit și iese în evidență în condițiile unor efective munci colective în conducerea partidului». Și mulțumim tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru că este așa cum este, și-i dorim din toată inima să ne trăiască mulți ani spre binele patriei, al poporului, al nostru al tuturor.

Din cea mai fragedă tinerețe, pe baricadele luptei revoluționare, luptător neînfricat în slujba poporului nostru, trup din trupul clasei muncitoare, omul care întrușiează în permanență și atât de puternic crezul, vigoarea și înțelepciunea întregului nostru partid.

Pe Valea Plapcei Mici, în Scorniceștii Oltului, cu 55 de ani în urmă s-a născut într-o familie de țărani săraci cel de-al treilea copil, Nicolae, care avea să devină peste ani una dintre figurile cele mai luminoase și bărbătești care au stat vreodată la cîrma acestui mult prea încercat popor al nostru. Sărbătorind astăzi 55 de ani de viață și 40 de ani de luptă revoluționară desfășurată cu abnegație și totală dăruire în rîndurile partidului comunist de către secretarul general al partidului, sărbătorim totodată partidul care a știut să descopere asemenea diamant, să pună în evidență în toată strălucirea lor asemenea oameni cu o valoare de excepție cum este tovarășul Nicolae Ceaușescu. În personalitatea sa se întrunește cu atita strălucire profilul comunistului uman, al comunistului de omenie, exigent dar drept și integru, receptiv la efervescența inteligenței umane, într-un permanent contact cu bogata, nesecata înțelepciune a poporului nostru, el însuși un mare creator de idei originale de esență revoluționară. Pentru generațiile prezente și viitoare, viața și lupta tovarășului Nicolae Ceaușescu este o înaltă pildă și un însuflețitor îndemn. O pildă de patriotism înflăcărat, de devotament fără limite pentru cauza partidului, a clasei muncitoare, pentru fericirea și prosperitatea întregului nostru popor, de dragoste față de om și spirit de dreptate, de intransigență revoluționară și adîncă umanitate, de gîndire creatoare, profund marxist-leninistă; un îndemn pentru acțiune revoluționară, pentru muncă, neobosită muncă pusă în slujba propășirii țării, pentru o permanentă stimulare a tot ceea ce este nou, înaintat și repudiare a vechiului, pentru triumful în relațiile dintre oameni a înaltelor principii ale eticii și echității socialiste. Am parcurs alături de el, sub conducerea partidului care l-a avut în frunte, anii cei mai roditori ai operei de edificare a socialismului în țara noastră. Ne-am obișnuit să-l aflăm, în toți acești ani, alături de ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului, acolo unde lupta pentru îndeplinirea sarcinilor era cea mai fierbinte. Ne-am obișnuit să-i urmărim mersul iute, gesturile largi ca și gîndurile lui atotcuprinzătoare, să ne bucurăm cînd îi vedem zîmbetul mulțumit, să ne întristăm cînd îi vedem ochii întunecați pentru că ceva nu merge așa cum ar trebui să meargă. Ne-am obișnuit și ne-ă obișnuit să se întâlnească cu noi, oamenii simpli, lucrători cu brațele și cu mintea din toate sectoarele, să ne asculte gîndurile, propunerile, sugestiile, să-l știm părtaș la bucuriile și tristețile noastre și să ne împărtășească la rîndul său preocupările partidului, ale conducerii țării, gîndurile

◀ Manifestări spontane de dragoste și atașament față de secretarul general al partidului, reîntors în țară dintr-una din călătoriile sale în străinătate, desfășurate în numele nobilelor idei de pace, progres și colaborare între popoare.

▶ Dialogul permanent, fertil, dintre partid și popor, prezenta tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul colectivelor de oameni ai muncii fac parte organică din politica profund democratică a partidului nostru, din stilul de muncă personal al secretarului său general.

▶ Prezența conducătorului partidului și statului nostru în mijlocul maselor de cetățeni prilejuiește întotdeauna manifestări calde de dragoste și recunoștință în forme dintre cele mai simple și emoționante.

▶ Înconjurat cu dragoste și devotament de locuitorii străbunului pământ românesc.

◀ Clipe de destindere. Împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu în mijlocul naturii dragi.

În șapte zile

Așadar, omul de lângă inimă, gândul nostru bun și cald, cutezanța și înțelepciunea noastră, stindardul nostru de pace și înțelegere cu toate popoarele a intrat într-un nou an de viață, pe care îl dorim, ca pe toți cei mulți, foarte mulți care vor urma, plin, bogat și frumos ca toamnele podgoriilor noastre. Îmi spunea un om aflat în pragul pensionării, întors de la aeroport unde mersese să-l întâmpine: «Nu-l mai văzusem de multă vreme. A rămas atât de tânăr, de puternic, e atât de viu... Să ne trăiască întru mulți ani!» Și ca un ecou, urarea a răsunat zilele acestea în județele Vaslui și Iași puternică, caldă, pentru că era izvorâtă din inima miilor de oameni care l-au întâmpinat. Aici ca și în oricare alt loc din țară, secretarul general al partidului a fost primit cu nemăsurată dragoste, aclamat cu căldură, ovaționat îndelung. Spre el s-au întins mii și mii de mâini, din mii și mii de piepturi s-a scandat îndelung «Ceașescu — P.C.R.!». «Ceașescu și poporul!» Au fost manifestări care au exprimat încă o dată unitatea de nezdruccinat a întregului popor în jurul partidului, gigantică forță de progres a acestei coeziuni, atașamentul ferm al oamenilor muncii față de politica internă și externă a partidului, care intruchipează în cel mai înalt grad interesele vitale ale națiunii. Toate aceste manifestări au dat glas în același timp sentimentului de profundă prețuire și dragoste al oamenilor muncii față de cel care, la cirna partidului și a țării, muncește cu adevărat eroic pentru binele națiunii noastre. Iată de ce cuvintele spuse în Conferința de partid a județului Iași de un vechi militant comunist, «Ceașescu — eroism! România — comunism», s-au transformat pe loc într-o lozincă scandată minute în șir. Este meritul conducătorului nostru de a fi impus ca o trăsătură dominantă a vieții noastre politice dialogul permanent dintre conducere și popor, întîlnirile de lucru ale conducerii partidului cu cadrele și oamenii muncii din diferite domenii de activitate, caracterul permanent, sistematic al acestor întîlniri, cunoașterea nemijlocită a realităților, consultarea și antrenarea oamenilor muncii în luarea deciziilor. Un asemenea stil de conducere atrage în mod firesc ridicarea conștiinței socialiste a maselor, creșterea gradului lor de participare la desfășurarea politicii partidului.

Revenind la vizita din județele Vaslui și Iași, eveniment politic care a dominat șapte-

zile pe care o comentăm, se impune consemnarea importanței ei deosebite atât pentru cetățenii județelor vizitate cât și pentru întreaga țară. Diversitatea de profil a centrelor și unităților vizitate a prilejuit desprinderea unor concluzii și învățăminte cu o largă sferă de aplicabilitate în bătălia care se dă în acest an-cheie pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen. În același timp, indicațiile, observațiile și recomandările date în fiecare din unitățile vizitate s-au înmănușat în adevărate programe de măsuri concrete, practice, de îmbunătățire a activității în ansamblul ei. Vizita a fost încununată, după cum se cunoaște, de participarea secretarului general al partidului la Conferința Organizației de partid a județului Iași. Ampla cuvîntare rostită cu acest prilej constituie un adevărat program de lucru pentru comunisti, pentru toți oamenii muncii din acest județ. Ea conține în același timp indicații de principiu, valabile pentru întreaga noastră activitate economică, politică și socială cum sînt: creșterea productivității muncii, îmbunătățirea calității produselor, reducerea consumurilor, a cheltuielilor materiale, modernizarea producției prin extinderea mecanizării și automatizării, dezvoltarea producției agricole și, în mod deosebit, îmbunătățirea radicală a activității în zootehnie, realizarea integrală a sarcinilor de export. Au reținut atenția indicațiile date pentru dezvoltarea în fiecare județ a noi centre industriale și orășenești, adîncirea integrării învățămîntului, cercetării și producției prin organizarea unor centre unice de pregătire a cadrelor și de cercetare. Expunerea a reflectat totodată preocuparea permanentă a tovarășului Nicolae Ceașescu pentru îmbunătățirea continuă a condițiilor de trai ale celor ce muncesc. Ea conține importante idei privind perfecționarea activității economice și sociale, intensificarea activității politice-educative pentru dezvoltarea conștiinței socialiste a celor ce muncesc, «să putem înfrunța omîenii un nou tip de om, un nou tip de societate, fără precedent în istorie» — cum spunea secretarul general în expunerea sa. Este neîndoiește că indicațiile date și cu acest prilej, traduse în viață, vor avea ca efect sigur îndeplinirea marilor obiective stabilite de Congresul al X-lea și Conferința Națională a partidului.

Petru ISPAS

Marti, 23 ianuarie 1973

«Trebuie să înțelegem că problema principală care stă acum în fața noastră, a fiecărui colectiv de întreprindere, a fiecărei organizații de partid este de a face în așa fel încît întreprinderile noastre să poată concura din toate punctele de vedere cu întreprinderile cele mai moderne existente pe plan mondial, ca produsele românești să nu fie cu nimic inferioare, din punct de vedere al calității, produselor similare pe plan mondial».

NICOLAE CEAȘESCU

(Din cuvîntarea rostită la Conferința Organizației județene de partid Iași)

UN START VIGUROS

Prezenți în mai multe unități economice din țară, în institute de cercetări și pe ogoarele patriei, reporterii noștri vă prezintă — prin intermediul fotografiilor alăturate — imaginea unei noi săptămîni de lucru închinată dezvoltării multilaterale a patriei socialiste. O săptămîină

a hărniciei, a activității creatoare, desfășurată într-o puternică efervescență politică, marcată de o suită de evenimente cu puternice înrîuriri în destinul colectiv al poporului nostru: lucrările conferințelor organizațiilor județene de partid, începerea în întreaga țară a adunărilor gene-

rale ale oamenilor muncii din unitățile socialiste de stat și cooperatiste și mai cu seamă de evenimentul dominant al acestor zile: vizita de lucru întreprinsă de conducătorul partidului și statului nostru în județele Vaslui și Iași, importanta cuvîntare rostită cu acest prilej, analiza lucidă,

frumos și practic

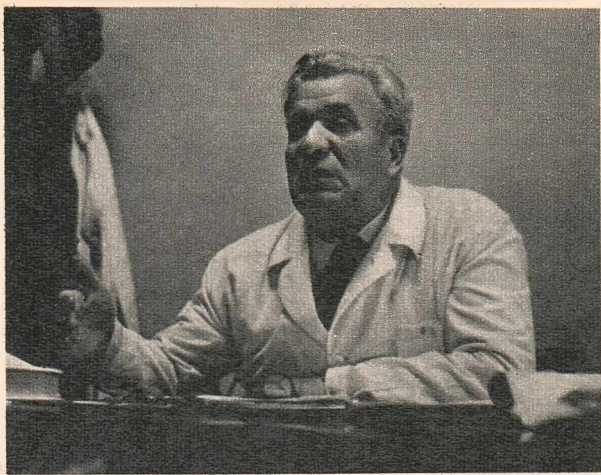
Modernizarea comerțului îmbunătățirea servirii populației pun celor angrenați în circuitul «producător-consumator» probleme dintre cele mai diverse. Dintre acestea, o însemnată din ce în ce mai mare o capătă ambalajele, mai ales în sectorul produselor agroalimentare. În cadrul M.A.I.A.A., la Direcția generală de aprovizionare tehnică materială, există o preocupare continuă pentru îmbunătățirea ambalării și prezentării produselor pentru consumul populației.

Unele dintre aceste ambalaje noi au și apărut în comerț. Este vorba de procedeul de litografiere directă pe tablă

a cutiilor de conserve. Se elimină astfel folosirea etichetelor, realizându-se economii de manoperă și de materiale. Pentru unele produse lactate proaspete au apărut și se vor extinde în 1973 ambalajele termoformate din material plastic, închise cu folii de aluminiu lăcuit. Este un ambalaj practic, modern, din materiale produse în țară care înlocuiesc pe cele clasice, mai scumpe. La mezeluri se va extinde preambalarea în folii închise sub vid, în pachete mici avînd marcate cantitatea și prețul. Produsul își păstrează calitățile timp mai îndelungat și ușurează deservirea. De asemenea, este

în curs de elaborare un procedeu mai modern, prin care se vor înlocui pungile de polietilenă folosite acum la preambalarea cărnii cu folii termocontractibile din material plastic.

Pentru unele băuturi se vor introduce în semestrul I capsulele filetate care ușurează păstrarea calității în procesul folosirii. Pentru acele sectoare în care se folosesc cutii de carton s-au elaborat sisteme mai simple și mai moderne care să ducă la ieftinirea ambalajelor. De asemenea, în mod treptat, se vor proiecta acele ambalaje care nu mai corespund nici funcțional, nici estetic.

soiuri de orz cu o precocitate de 7-10 zile

Cele 200 000 de hectare cultivate anul acesta cu orz de toamnă au dovedit din plin calitățile superioare ale soiului intensiv-1. Acest lucru a creat perspective ca soiul intensiv-1 să se extindă pe întreaga țară, pe toată suprafața ce urmează a fi cultivată cu orz de toamnă. După cum ne informează dr. ing. Lazăr Drăghici, șeful laboratorului de ameliorare a orzului din cadrul Institutului de cercetări pentru cereale și plante tehnice-Fundulea, soiul intensiv-1 se caracterizează printr-o capacitate mare de pro-

ducție, bună rezistență la iernare și printr-o rezistență multumitoare față de boli. Acest nou soi de orz, fiind mai precoce cu 6-7 zile decât vechile soiuri, creează posibilitatea ca după recoltarea sa să fie amplasată cea de-a doua cultură din anul respectiv, avantaj deosebit de important. Deși superior celorlalte soiuri, în ceea ce privește rezistența la cădere, soiul intensiv-1 are încă o talie înaltă. În lucrările noastre curente s-au avut în vedere însușirile de care v-am vorbit pînă acum și am căutat

să obținem soiuri de orz propice agriculturii noastre, capabile să folosească optim îngrășămintele și să se comporte bine în terenurile irigate. În acest sens au fost create la Institutul din Fundulea linii cu paiul scurt, de 80-85 cm, cu o capacitate ridicată de producție și cu o precocitate ce depășește 7-10 zile față de soiul intensiv. Aceste linii se verifică la ora actuală în centrele de încercare a soiurilor ale Comisiei de Stat pentru încercarea și verificarea soiurilor.

În același timp, lucrările de ameliorare la orzul de toamnă au fost îndreptate spre formele de orzoaică de toamnă (orz cu două rînduri de boabe) care să poată fi cultivate cu succes în regiunile de cîmpie din sud-vestul țării și care să formeze materia primă pentru fabricile de bere din aceste regiuni. Au fost create mai multe soiuri de orzoaică de toamnă caracterizate printr-o bună rezistență la iernare (ca și orzul de toamnă), printr-o capacitate de producție sporită, cu bobul mai mare și mai plin, dînd un randament mai ridicat în producția de malț (necesară la fabricarea berii). La ora actuală, cea mai bună linie se află deja în procesul producerii de sămînță în vederea introducerii în producție.

în spiritul înaltei răspunderi muncitorești

Între 20 ianuarie și 25 februarie au loc în toate unitățile socialiste de stat și cooperatiste adunări generale ale oamenilor muncii. Ca în fiecare an, ele constituie un prilej de analiză exigentă a activității desfășurate și a rezultatelor obținute, de participare în mod organizat la conducerea activității economico-sociale, de dezbateri în spirit critic și autocritic a problemelor legate de îndeplinirea planului de producție, de aplicare a măsurilor necesare pentru realizarea și depășirea sarcinilor curente și de perspectivă.

Printre primele adunări care s-au ținut la București a fost și cea de la secția laminor 6 țoli, din cadrul Uzinei «Republica». În darea de seamă prezentată de șeful secției, ing. Dumitru Mestecăneanu, s-a arătat că, alături de întregul nostru popor, colectivul de muncitori, ingineri, tehnicieni și funcționari a muncit cu pasiune și devotament și că în aproape toate compartimentele de activitate sarcinile de plan pe 1972 au fost îndeplinite sau chiar depășite la principalii indici și indicatori tehnico-economici.

Fără a se opri prea mult asupra succeselor, darea de seamă a analizat cu exigență activitatea din anul trecut, posibilitățile care au existat pentru obținerea unor depășiri și mai mari, scoțîndu-se în evidență cauzele principale care au frînat producția, motivele neîntemeiate care au provocat întîrzieri în punerea în circuitul economic a unor însemnate cantități de produse.

A fost subliniată de asemenea sarcina deosebită pentru valorificarea fiecărui minut de lucru, importanța eșalonării ritmice a

fondului de timp, a folosirii integrale a capacităților de producție, acestea fiind apreciate drept importante rezerve ce trebuie folosite din plin, în scopul realizării deșideratului comun: îndeplinirea cîincinalului în patru ani și jumătate.

A fost prezentat apoi planul de măsuri tehnico-organizatorice și angajamentul secției de a depăși sarcinile maxime ale planului pe anul 1973. Luînd cuvîntul, membrii secției au abordat în mod deschis, concret și competent principalele probleme ale activității curente și de perspectivă. Vorbitorii au reliefat de asemenea însemnătatea creșterii spiritului de răspundere. Fiecare muncitor — au ținut să arate numeroși participanți la discuții — trebuie să fie un controlor al calității muncii sale, să participe permanent la reducerea cheltuielilor materiale și de energie, la valorificarea superioară a materiilor prime. Mulți vorbitori s-au declarat nemulțumiți de rezultatele obținute de către ei înșiși sau de către unii dintre tovarășii lor. Ei au cerut măsuri mai energice împotriva acelor care nu se încadrează în ritmul de muncă al colectivului, care nu dau dovadă de simț gospodăresc sau fac treabă de mîntuială.

Abordînd deschis și concret problemele-cheie, în spirit critic și autocritic, și prin aplicarea creatoare, la condițiile specifice de muncă ale uzinei, a complexului de măsuri și indicații date de către conducerea de partid și de stat, participanții la discuții au creat un cadru concret pentru activitatea secției în acest an hotărîtor pentru devansarea cîincinalului.

profundă și exigentă a sarcinilor ce ne stau în față, un puternic imbold pentru activitatea generală a constructorilor socialismului, în lupta pentru progres, prosperitate, pentru dezvoltarea armonioasă a personalității umane.

Rezultatele obținute în primele două decade ale acestei

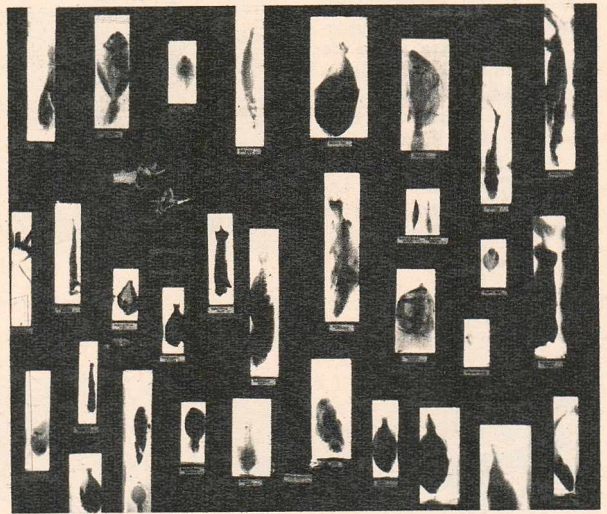
luni dovedesc că stă în puterea noastră să îndeplinim în întregime, la toate produsele, la toate sortimentele, sarcinile maxime ale planului pe 1973. La baza acestor succese de prestigiu stă hotărîrea unanimă a clasei noastre muncitoare, a tuturor oamenilor muncii, de a-și concentra e-

forturile pe direcțiile prioritare ale activității curente și de perspectivă; ridicarea calitativă și a eficienței întregii noastre activități economice, prin eșalonarea ritmică a eforturilor, realizarea la timp a investițiilor, fructificarea maximă a resurselor materiale, reducerea cheltuielilor neproductive.

balanța numărul 85 000

O știre îmbucurătoare: din atelierul de montaj al uzinei sibiane «Balanța» a ieșit recent cel de-al 85 000-lea aparat de cîntărit, realizat de la începutul actualului cîincinal. În aceeași perioadă, uzina «Balanța» a produs peste 210 000 aparate de bord: vitezometre pentru autocamioane, contoare de tură pentru tractoare etc. Fiind singura unitate din țară profilată în direcția fabricării unor asemenea produse, uzina sibiană realizează în prezent peste 50 de tipuri de dispozitive de bord, aparate de cîntărit și de măsurat.

după expediția oceanografică din atlantic

Exact în urmă cu doi ani, dr. docent Mihai Băcescu, membru corespondent al Academiei, director al Muzeului de istorie naturală «Grigore Antipa» din București, a participat, împreună cu alți oameni de știință din străinătate, la o expediție oceanografică cu nava franceză de cercetări «Thalasse», zona de investigații fiind Atlanticul. Scopul expediției: stabilirea randamentului de pescuit în actuala etapă în zona respectivă, zonă în care, după cum se știe, pescuiesc și traulerele românești.

De curînd, o parte din materialul adus de dr. do-

cent Mihai Băcescu a fost prezentat în cadrul unei expoziții deschise într-una din încăperile Muzeului «Grigore Antipa». Printre exponate, peste două sute la număr, pești abisali, cum sînt Chauliodus și Euripharyns, cu gurile lor enorme și cu trupul foarte mic, pești care pot înghiți o pradă mult mai mare decît corpul lor, rechini de adînc, peștele-șarpe etc. De asemenea, numeroase crustacee, mari și mici, din cele mai variate feluri, printre acestea numărîndu-se exemplare deosebite de langustă, crevette etc.

flacăra actualitate

întâlnire cu muzica ușoară pariziană

La începutul lunii februarie, publicul bucureștean va avea posibilitatea de a se întâlni cu doi reprezentanți binecunoscuți ai muzicii ușoare pariziene. Este vorba de soliștii Eddy Mitchell și Georgette Lemaire. Apărind împreună în cadrul a trei concerte, în Sala Palatului, la 1, 2 și 3 februarie, Eddy Mitchell și Georgette Lemaire vor fi acompaniați de formații instrumentale proprii.

1 000 de cititori pe zi

Anul trecut, la Biblioteca centrală de stat din București au fost eliberate 25 000 de permise de intrare. În prezent, acest prestigios lăcaș de cultură este vizitat zilnic de aproximativ 1 000 de cititori.

Printre cei ce-și cheltuiesc vremea cu folos în sălile instituției se află și 8 000 de melomani, — în marea lor majoritate tineri —, care vin să

asculte la casă, în mod deosebit, muzică de operă și concerte simfonice. Biblioteca dispune de aproape 6 000 de volume și, totodată, de 125 de incunabule, 2 400 de cărți vechi românești, 2 500 de albume, 200 000 de manuscrise, 27 000 de stampe. Creșterea numărului de cititori din ultimul an se datorează, între altele, și introducerii accesului liber la rafturile în

care sînt puse la dispoziție, nemijlocit, 8 000 de periodice — majoritatea primite de peste hotare. Mai notăm faptul că în exercitarea atribuțiilor sale de bibliotecă națională, B.C.S. a înzestrat Biblioteca română de la Roma cu 10 500 de volume, iar pe cea de curînd înființată la New York, cu 3 500 de volume.

tv-12

Colectivul uzinei bucureștene *Autobuzul* a pășit în noul an cu justificat optimism. La 4 ianuarie erau expediate în trei țări europene primele 45 de autoutilitare din planul de export al anului 1973. Pînă la sfîrșitul anului vor fi realizate peste plan 3 000 autobuze și autoutilitare. A început fabricarea în serie a noului tip TV-12 în diferite variante: furgonete, autosanitare, laboratoare mobile etc.

Frantei: sala Teatrului «Caré Tharigny». Prima ridicare de cortină: 28 ianuarie.

— Aici vom prezenta un ciclu de 30 de reprezentații cu piesa «Snoave cu măști» de Ion Lucian și Virgil Puicea, în regia lui Ion Cojar. Personajul principal este eroul popular Păcălă, precizează directorul Teatrului «Ion Creangă», Mircea Petru Suciuc.

Și tot dînsul ne anunță cine sînt interpreții: Ion Lucian, Grigore Pogonat, Victor Radovici, Ion Gh. Arcudeanu, Geneveva Preda, Daniela Anencov, Anca Zamfirescu, Janine Stavarache, Aurora Andrițoiu, Monica Roman, Mihai Constantinescu, Natalia Arsene, Gh. Gîmă.

Spectacolul se bucură de o prestigioasă biografie. El s-a jucat în țară de aproape 100 de ori, iar în prezent, «Snoave cu măști» este la cel de-al cincilea turneu peste hotare, cucerind pînă acum aplauzele publicului din Canada, S.U.A., Italia și Cuba.

Mesagerii noștri la Paris s-au pregătit și de astă dată cu multă seriozitate; cele 30 de spectacole vor fi prezentate în limba franceză.

al cincilea turneu...

Emoții la Teatrul «Ion Creangă» din Capitală: surprindem colectivul chiar în preajma plecării sale într-un nou turneu în străinătate. Direcția: Paris. Locul întîlnirii cu publicul din capitală

Un colț din muzeu, în care se află și cele două ceasuri ale familiei Hasdeu.

vreți să știți cît e ora ?

● La Ploiești au fost expuse umbrelă cu... ceas, prima pendulă construită în acel oraș și ceasornicele familiei Hasdeu.

Mulți nu știu, poate, că la Ploiești — la mai puțin de o oră cu trenul de Capitală — se află unul din cele mai originale muzee din lume: muzeul ceasului sau cum se numește oficial, «Ceasul de-a lungul vremii». Sînt expuse aproximativ 300 de rarități. Pot fi văzute aici ceasornicele ce au aparținut unor mari oameni de stat, personalități din toate domeniile de activitate și din toate vremurile, împărați, regi ș.a. Dintre ultimele achiziții, notăm: o pendulă mare construită la începutul secolului, cînd în România nu se fabrica încă nici un ceasornic, de către elevii primei școli de meserii din Ploiești. Apoi un ceas-pendulă din secolul al XIX-lea, înzestrat cu un mecanism de cîntat — un Eufoniu, cum se numește — care la punerea lui în mișcare prin in-

troducerea unei monede face să fie auzite melodii din opere celebre în veacul trecut. Este vorba pur și simplu de un strămoș al tonomatului. Un interes deosebit îl provoacă însă o umbrelă, o umbrelă cu... ceas. Așa era moda în Italia în secolul trecut. Ceasul se află fixat în mînerul de lemn al umbrelei. Funcționează și azi. Mai poate fi văzut tot «ca noutate» un ceas solar de... buzunar care, după părerea specialiștilor, ar data din secolul al XVII-lea. De asemenea, au fost aduse de la Cîmpina ceasul de perete al lui Bogdan Petriceicu Hasdeu, o piesă admirabilă din secolul al XVIII-lea, și un alt ceas, de masă, masiv, din marmură, tot din secolul al XVIII-lea, aparținînd tatălui lui Bogdan Petriceicu Hasdeu.

tv

de Liviu TIMBUS

prietenii noștri de fiecare zi

Cu numai zece ani în urmă televizorul mai constituia încă o noutate în țara noastră, iar cei care avuseseră ideea de a-și instala un aparat de recepție s-au pomenit literalmente năpădiți de veritabile cohorte de rude, prieteni și vecini, «jenati» dar insistenți. Astăzi, totalul abonaților tinde să întrecă curînd cifra de 1 800 000. Milioane de cetățeni ai țării își pierd vremea, cu sau fără folos, urmărind zilnic programele de televiziune, primesc mură în gură și cu viteza gîndului imaginii de pe întreg cuprinsul planetei. Ore în șir în fața micului ecran și — ce-i drept — mai puține în fața slovei imprimată. Filme agreabile, emisiuni distractive, informații utile, un în-

treg program de instrucție și educație cetățenească. În plus, ateroscleroză prezumtivă, posibilă sau declarată...

S-a scris o întregă literatură despre toate acestea, iar cercetătorii au întemeiat chiar o disciplină distinctă: sociologia mass-media. Pentru prima dată însă la noi în țară micul ecran își întoarce armele criticii împotriva propriei sale existențe, ameninșînd greul tribut pe care-l plătim cu toții civilizației urbane: sedentarismul, maladiile curente, instalată în viața concetățenilor Terrei mulțumită progreselor științei și ale tehnicii, dar în primul rînd grație mediilor electrice. După îndemnuri și apeluri sporadice, difuzate prin solicitudinile unor specialiști în materie, micul ecran ne propune de data aceasta o rubrică permanentă: «Nevoia de mișcare». Prima, programată miercuri 17 ianuarie, a fost intitulată: «Avatarurile civilizației moderne și sportul». O salutăm cu recunoștință!

De fapt nu numai televizorul, ci chiar și personajul lui principal — reporterul — a devenit un adevărat om de casă, cunoscut de luni și ani de zile. Ne referim nu la apariția lui pe micul ecran, ci chiar la apariția lui fizică în mijlocul colectivului de muncă, unde oamenii sosesec dezinvolti să-i întindă mîna, îi spun pe nume, îl întrebă de sănătate, așa cum îndeobște se întimplă lucrurile cu prieteni sau cunoștințe vechi. Într-o emisiune în direct realizată de Emanuel Va-

leriu la întreprinderea «Electronica», interlocutorii reporterului au intrat și au ieșit din raza de acțiune a camerelor de luat vederi cu simplitatea și firescul omului ce-ți intră în casă ca orice vecin sau amic de nădejde. Nimănui nu i-au mai înghețat pe buze cuvintele și nimeni n-a mai răspuns întrebărilor prin lozinci și fraze preambalate.

Săptămîna trecută ne-a mai oferit și două seriale în premieră. Luni seară, o ecranizare după «Necunoscuta de la Wildfell Hall», roman de Anne Brontë apărut în traducere românească sub titlul «Destăinuire». Un film clădit cu aceeași migală regizorală și cu același respect pentru notațiile de amănunt, pentru firescul și acuratețea dialogului. Sau tot atâtea virtuți prin care s-au recomandat pînă astăzi serialele televiziunii britanice, consacrate romanului clasic englez.

În sfîrșit, un serial cu desene animate, datorat studiourilor maghiare, în care totul este posibil ca în orice film de animație. Așadar, după aventurile lui Fred și Barney, unde au fost amestecate în aceeași oală date paleontologice din patru ere distincte, un film cu familia Mézga, care pătmește minut cu minut într-o lume cu fantezii electronice. Un serial pe care-l bănuim amuzant și deconectant, deoarece primul episod este încă departe de a-i justifica marea popularitate de care s-a bucurat — ne-a anunțat prezentatorul — în foarte multe țări ale lumii.

dialog cu cititorii

de H. DONA

În numărul trecut al revistei am răspuns unui cititor care se plîngea că niște propuneri «senzaționale» trimise de dumeasa nu au găsit ecou în coloanele noastre. Precizam atunci, de fapt, că nu putem considera «Dialogul» drept o ladă în care se îngîrădesc, fără nici o ordine și fără nici un criteriu de selecție, toate propunerile, observațiile, laudele, criticile, întrebările, sesizările, răspunsurile pe care ni le trimite cititorii. N-o putem face, în primul rînd, pentru că — chiar cu cea mai mare bunăvoință — spațiul rubricii de față nu permite citirea a mai mult de 3% din scrisorile sosite la redacție. Și n-o putem face, mai ales, pentru că ne străduim să selecționăm acele lucruri care pot stîrni un interes mai larg sau care, cel puțin, se situează pe platforma unei atitudini realiste. Am făcut această introducere pentru a răspunde cititorului Aurel Velican din Ploiești, care și el e supărat pentru că nu i-am «popularizat» o propunere trimisă încă în luna noiembrie a anului trecut. Despre ce e vorba? Tov. Velican sugera ca «încă în 1973» în fiecare județ, în fiecare municipiu, «ba chiar și în alte orașe mai mici» să se înceapă construirea unor «impunătoare palate memoriale», mai impozante decît toate celelalte edificii din localitățile respective, și care să fie dedicate personalităților de seamă, originare din acele locuri.

Nu vrem să discutăm propunerea în sine, deși tare ne-am simțit tentați să mai revenim asupra ideii — la care ne-am mai referit în aceste pagini — că gigantismul

este cu desăvîrșire străin autenticului spirit românesc. Dar e vorba deocamdată de altceva. Așa după cum cu toții știm, elaborînd strategia dezvoltării noastre economice și sociale, fundamentînd căile luptei pentru lichidarea răminerii în urmă, partidul a indicat clar necesitatea ca în etapa actuală toate eforturile să fie îndreptate spre sarcinile realmente prioritare în acțiunea pentru îndeplinirea mai devreme și mai bine a obiectivelor cincinalului. Aceasta înseamnă că în acest an majoritatea covîrșitoare a investițiilor trebuie să meargă spre sectorul productiv și, în al doilea rînd, spre unele sarcini sociale de foarte mare și general interes: locuințe, școli, spitale. Nu e vorba de o opoziție de principiu împotriva construcțiilor de altă natură (deși, oricum, mai rămîne de discutat despre utilitatea palatelor memoriale), ci de o opțiune lucid asumată, în vederea atingerii rapide a unui nivel înalt de dezvoltare.

Și fiindcă tot vorbim despre ceea ce trebuie și nu trebuie să facă «Dialogul», să-i amintim cititorului Ludovic Mineu-Paloș din Luduș, jud. Mureș, că într-un dialog cei doi interlocutori trebuie să se asculte cu răbdare unul pe celălalt. Or, în scrisorile dumeștilor cititorului din Luduș pare să facă abstracție de ceea ce «Flacăra» a și publicat, ca și de răspunsurile pe care le-am dat unor cititori. Cum putem, în acest caz, să stăm de vorbă?

Un cititor din București, Virgil Grigoriu, ne cere unele lămuriri în legătură cu conceptul de «subcultură». Termenul acesta a intrat în circulație, în ultimii ani, în lucrările unor sociologi occidentali și nu există încă un consens general în ce privește definirea conținutului și a sferei sale de aplicabilitate. Dacă unii îi dau o accepție «elitistă», aristocratizantă, înglobînd în sfera «subculturii» tot ce nu corespunde unor norme de suprem rafinement, tot ce este accesibil masei largi, alții, cu mai multă

dreptate, văd în subcultură domeniul unor produse de la periferia culturii autentice, a unor produse derizorii, lipsite de idei și de gust, adesea vulgare, care mimează — superficial, bineînțeles — maniera de organizare și exprimare a actelor de cultură. În această sferă ar intra, să zicem, pictura de gang, literatura pornografică, muzica ușoară de duzină, romanele polițiste de trei parale, filmele de pură intenție comercială, «studiile» astrologice, istoria văzută prin gaura cheii de la dormitor sau de la camera de baie, ieftine «panseuri» filozofice etc., etc. Asemenea compuneri au o destul de mare circulație printre oameni lipsiți de o minimă pregătire culturală sistematică, dar și printre unii snobi care le apreciază valoarea «deconectantă». E clar că împotriva acestei subculturi trebuie luptat cu perseverență, atît prin demascarea inconsistentei și produselor lui sus-amintite, cît mai ales prin cultivarea răbdătoare și inteligentă a valorilor culturale autentice. O asemenea luptă nu este însă defel ușoară. Pe măsură ce anumite domenii ale subculturii cad în desuetudine, altele pot căpăta o vogă, ce-i drept trecătoare, dar nu mai puțin nocivă. Fel de fel de cauze alimentează această renaștere: de la dezechilibrul spiritual (provizoriu) al unor grupuri dizlocate din universul lor tradițional (ca, de pildă, populațiile proaspăt urbanizate) pînă la o difuză nevoie de «frumos», de «visare», de «știință». Ar fi o mare greșală să privim subcultura cu dispreț intelectualist. Dimpotrivă, ea trebuie tratată cu aceeași seriozitate ca orice fenomen social, real, chiar dacă nedorit. Ba mai mult, uneori acțiunea de formare culturală trebuie să pornească chiar de la unele forme ale subculturii, să le «dinamiteze» pe dinăuntru, să folosească aspirațiile confuze ale oamenilor neorientați spre a-i atrage spre calitate, a le educa gustul și capacitatea de a opera cu idei.

REZULTATELE CONCURSULUI cea mai frumoasă FOTOGRAFIE

pe luna decembrie

Fotografia «Promisiuni» a lui Nicu Dan GELEP din Craiova, publicată sub nr. 150 în «Flacăra» nr. 52 din 23 decembrie 1972, a obținut cele mai multe adevărate aprecieri ale cititorilor noștri. Au mai obținut, în ordine, un substanțial număr de aprecieri: fotografia «Sfârșit de sezon» de Marin NASTASE, Galați (nr. 147, «Flacăra» nr. 51 din 16 decembrie 1972), și fotografia «E pur și muove» de Ferdinand MICHITOVIȚI, Cîmpulung Moldovenesc (nr. 149, «Flacăra» nr. 52 din 23 decembrie 1972).

Iată și numele celor ce au indicat fotografia câștigătoare: Rodica ANTON, Bacău; Minerva D. AURELIU, Craiova; Luluș BĂLAN, Botoșani; Sofia BOGATI, Cîsnădie; Maria BOGDAN, Craiova; Rozalia BULIGĂ, București; David BURLACU, Craiova; Elisabeta CHEREȘDI, Luduș; Ady

CHIABURU, Craiova; Bobi COJOCARU, București; Luminița CONSTANTINESCU, București; Vasile CONSTANTINESCU, Baia Mare; Elisabeta COVACIU, Cetan-Cluj; Nicolae F. CRISTEA, Caracal; Rozalia DOBRESCU, Arad; Mariela DUMITRESCU, Craiova; Jeni GELEP, Craiova; Constantin GHEORGHIU, Craiova; Nica-Bogdan GUBICI, Amara-Ialomița; Daniela IONAȘCU, Focșani; Teodora MARINCIU, Craiova; Silviu MICLE, Sighet; Petru ORMENIȘAN, Brașov; Jean PREDESCU, Craiova; Alex. RUSSU, Brașov; George ȘTEFĂNESCU, Drobeta Tr. Severin; Ioan TAȘCĂ, București; Aurel TOMESCU, Craiova; Georgeta ȚURCANU, Huși.

Prin tragere la sorți, a câștigat un abonament pe trei luni la revista «Flacăra» Rozalia DOBRESCU din Arad.

tru fotografia «Flori pentru mama» publicată sub nr. 104 în «Flacăra» nr. 40 din 30 septembrie 1972.

MENTIUNEA I — un abonament pe termen de un an la revista «Flacăra», lui CRISTIAN FRANGOPOL, regizor din Arad, Piața Sirbească nr. 7, pentru fotografia «Viață» publicată sub nr. 18 în «Flacăra» nr. 19 din 6 mai 1972.

MENTIUNEA II — un abonament pe 6 luni la revista «Flacăra», lui ROLAND W. ZINK, tehnician la I.C.H. — Lotru, atelierul de proiectare Voineasa, jud. Vâlcea, pentru fotografia «Voineștița» publicată sub nr. 133 în revista

«Flacăra» nr. 48 din 25 noiembrie 1972. MENTIUNEA III — un abonament pe trei luni la revista «Flacăra», lui NICU DAN GELEP, pictor scenograf din Craiova, str. Alex. Ioan Cuza nr. 9, sc. 7, et. 3, ap. 14, pentru fotografia «Toamnă târzie» publicată sub nr. 117 în revista «Flacăra» nr. 44 din 28 octombrie 1972.

PREMIUL CITITORILOR — în valoare de lei 1 000, lui SILVIU MICLE din Sighet, str. Pîntea Viteazul nr. 38, pentru acumularea de 8 (opt) puncte din 9 posibile.

PREMIILE CONCURSULUI

Conform regulamentului concursului, pentru 6 din cele 9 fotografii care au înfrunit în etapele lunare cele mai multe cupoane trimise de cititori, juriul a stabilit următoarele premii și mențiuni:

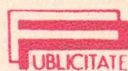
PREMIUL I — în valoare de lei 3 000, lui TUDOR MAURICIU, student din București, Șos. Colentina nr. 276, sect. 2, pentru fotografia «Pe gânduri» publicată sub nr. de ordine 44 în «Flacăra»

nr. 25 din 17 iunie 1972.

PREMIUL II — în valoare de lei 2 000, lui LEONID BUZOIANU, student din București, str. Știrbei Vodă nr. 168, sect. 7, pentru fotografia «Tata Oancea» publicată sub nr. 2 în «Flacăra» nr. 15 din 8 aprilie 1972.

PREMIUL III — în valoare de lei 1 000, lui GEORGE URSĂCESCU, inginer din București, str. Pleței nr. 33—35, bl. A 7, sc. B, et. 9, ap. 84, sect. 8, pen-

Valorificând bogatul tezaur folcloric din județ, cooperativa «ARTA POPULARĂ» Satu Mare execută într-o gamă variată produse de artizanat cu specific local din localitățile: Negrești-Oaș, Vama și Carei.

corn
flakes

fulgi de
Porumb

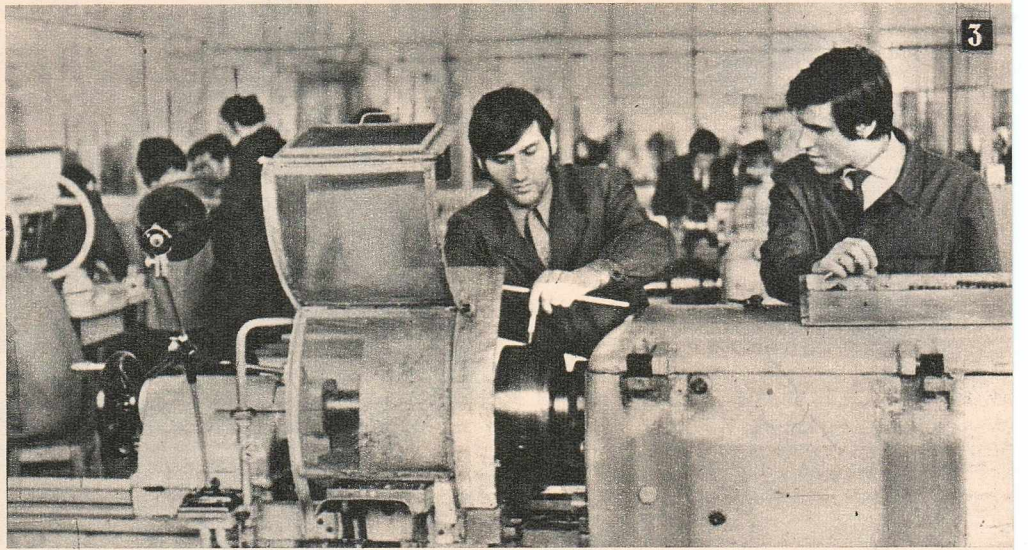
UN PRODUS
CU DEOSEBITE
CALITĂȚI NUTRITIVE

se
consumă
cu :

- LAPTE
- SMÎNTÎNĂ
- IAURT
- FRIȘCĂ
- GEM
- SIROP

poate fi
folosit în :

- SUPE
- CIORBE
- CEAURI

simțul realității

Un reportaj fotografic de Rodica POP (text) și Radu CONSTANTINESCU (fotografiile)

Vă rugăm să ne însoțiți în vizita noastră în noul și impresionant local al Institutului politehnic, unde ființează un laborator-școală bine pus la punct, pentru a vă putea convinge, o dată în plus, cu argumente fotografice de roadele strădaniei colectivelor de profesori și studenți de a lega învățămîntul de practică.

Laboratorul-școală al Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini, unde lucrează și ceilalți studenți din primii ani ai facultăților cu profil mecanic, se întinde ca o adevărată hală de uzină pe cîteva sute de metri pătrați. Ceea ce în uzină se numește atelier, aici poartă numele de laborator: laboratorul de prelucrarea tablelor, laboratorul de mașini-unelte (cuprinzînd pe cele de danturat, de mașini-unelte automate, de cinematica mașinilor-unelte, de scule), laboratorul de suduri, de procese tehnologice convenționale și neconvenționale. În aceste laboratoare, studenții, îndrumați de cadre didactice și de tehnicieni, învață în cadrul activităților didactice nu numai principiile de funcționare a mașinilor ci și probleme de producție cu care se vor întâlni la tot pasul în uzine. Aici, în aceste laboratoare se dezvoltă cu pricepere și armonie simțul realității.

Se preconizează ideea ca în cursul viitorului an universitar, după absolvirea primilor trei ani de învățămînt-producție, studen-

ților astfel educați să li se elibereze atestate de calificare în meserii de bază ca frezor, strungar, rectificator, ajustor, matrier.

Un factor la fel de reprezentativ pentru acest proces dinamic de integrare în circuitul real al necesităților sociale este și atelierul de proiectare. Conceput ca studenții să-și valorifice întreaga lor forță creatoare, aici se studiază, se proiectează obiective reale și necesare fie pentru autodotarea bazei de dezvoltare științifică a cadrelor, fie pentru contractele încheiate de catedre cu unitățile productive. Cei 120 de studenți din anul V ai catedrei de tehnologia construcțiilor de mașini au toți temele de proiecte de an din activitatea uzinelor: 50 de la uzinele «23 August», «Semănătoarea» și Uzina de mecanică fină — prin convenție — iar 70 lucrează la realizarea unui contract în valoare de circa 600 000 lei cu Centrala industriei utilajelor din industria ușoară. La fel, 60% dintre studenții anului I la catedra de mașini-unelte și scule au temele proiectului mai ales axate pe problemele ridicate de producție la Uzinele de utilaj chimic «Grivița roșie». Uzina de mașini grele-București sau chiar la Institutul de chimie macromoleculară «Petru Poni» din Iași. Dealtfel, valoarea contractelor realizate pentru industrie de către prima catedră amintită va fi în decursul acestui an universitar de peste 1 000 000 lei, iar de cealaltă, de peste

350 000 lei. Realizarea acestor contracte se va face atît cu sprijinul și colaborarea studenților (în cazul proiectelor de an și de diplomă), cît și a cadrelor didactice (în cadrul activității de cercetare științifică).

După cum se poate constata, legăturile au sensuri multiple: dacă producția ajută învățămîntul prin oferirea unei arii mai largi și mai concrete de însușire a cunoștințelor, învățămîntul, la rîndul lui, poate ajuta producția prin valorificarea resurselor de inteligență și creativitate. Așa s-a putut năște o preocupare majoră extrem de interesantă. Este vorba de efortul colectiv de a elabora un nou sistem original de tipizare și standardizare, «Disrom», care să echivaleze în calitate și operativitate sistemele existente la ora actuală în lume. De data aceasta colaborarea depășește circuitul facultate-uzină. În cadrul celei de-a XXV-a sesiuni științifice a Institutului politehnic din București, consacrate aniversării republicii, au participat în afara cadrelor didactice atît reprezentanții ai unor institute de proiectări și cercetări cît și cei ai unor mari centrale industriale. Pe aceeași idee de colaborare științifică sau schimb de experiență, cu directă eficiență economică, s-a desfășurat și masa rotundă privind transferul tehnologiilor de prelucrare a metalelor.

Dar aceștia sînt doar primii pași ai unui început care va îmbrățișa din ce în ce mai

complex realitatea în anii viitori.

1) Explicațiile teoretice despre funcționarea mașinilor-unelte se desfășoară tot printr-o expunere pe binecunoscuta tablă neagră. Numai că s-a schimbat decorul. Sala de curs a fost înlocuită cu laboratorul-școală.

2) Aici realitatea are alte dimensiuni. Schițele și cotele desenate pe tablă, tot limbajul tehnic există tradus gata în însăși prezenta masivă a mașinilor.

3-4-5) În momentul cînd ai început să te apropii de un strung, să înveți să-l minuești, sau îl ascuți pe tehnicianul Iulian Ionescu, sau îți notezi cum măsoară un tahometru turațiile mașinii-unelte, ești, fără îndoială, pe calea cea bună: ai învățat cîte ceva din lăinele acestui limbaj al tehnicii.

6) Dealtfel, laboratorul poate constitui cadrul unor acțiuni și mai importante pentru viața unui student, ca această verificare a proiectului de sfîrșit de semestru, pentru anul V, M.U.S., pe care o efectuează asistenții Adrian Ghionea și Constantin Predinca.

7) În momentul cînd ai pășit în anii patru și cinci, atelierul de proiectare îți solicită toată îndemnarea și imaginația. Atît în cazul lucrărilor pentru cercul științific, cît și al celor din cadrul activității practice de producție.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

despre tristețe

Dintre toate confesiunile patetice, publice, scrise sau orale, cea care a avut cea mai profundă rezonanță în spiritul meu a fost următoarea: «Sînt om și nimic din ce e omnesc nu mi-e străin». Mi s-a părut a constitui mai mult decît o mărturisire, mi s-a impus ca un statut moral derivat dintr-o definiție amplă și complexă a ființei umane. Nimic nu poate cădea în afara sferei de interes a omului, și mai ales tristețea. În primul rînd, suferința. Fără îndoială, omul nu e singura ființă care suferă, dar e singurul animal care știe că suferă, și acest mic amănunt îi dă lui și suferinței sale o aură de noblețe. Animalul suferă de foame, de frig sau de spaima lipsei unui adăpost. Omul este unica vietate care pătîmeste și din pricina faptului că nu se poate desăvîrși, împlini, ridica deasupra limitelor sale provizorii. E o suferință augustă, privilegiul unei ființe auguste. De aceea și felul cum e chemat omul să-și poarte crucea obligă la decență, discreție, demnitate și pudoare. Durerea, tristețea, disperarea clamate public iau aspect de spectacol, dau senzația penibilă, uneori insuportabilă, a reprezentăției de bilci.

Durerea trîmbitată e suspectată, iar efectul comunicării, într-o asemenea formă, a acestui sentiment, nul. Există în fiecare om o rezervă de sănătate, de vigoare morală, de optimism, care îl imunizează împotriva mistificărilor sentimentale. Ființa umană este dotată cu un aparat de respingere a intoxicațiilor etice, aparat ce funcționează la fel de prompt ca toate sistemele noastre de apărare biologică. Așa se face că asistăm zilnic la un test literar dintre cele mai tonice: producțiile lirice, epice sau dramatice, sînd sub semnul sfîșierilor existențiale și al disperării absolute, cad alături de interesul comun, într-o zonă a indiferenței declarate și a unei amnezii totale. Intră în joc un bun-simț omnesc nativ, rod al unei experiențe ancestrale transmise, care ne face rezistenți la droguri, oricît de rîspîndite ar fi astăzi asemenea otrăvuri. Pesimismul de tarabă e rizibil, elegia de profesie, o caricatură. Omul de mijloc și de elementară decență știe că adevăratele mari dureri sînt mute, că durerile noi mistuie tainic și că cele vechi cîntă.

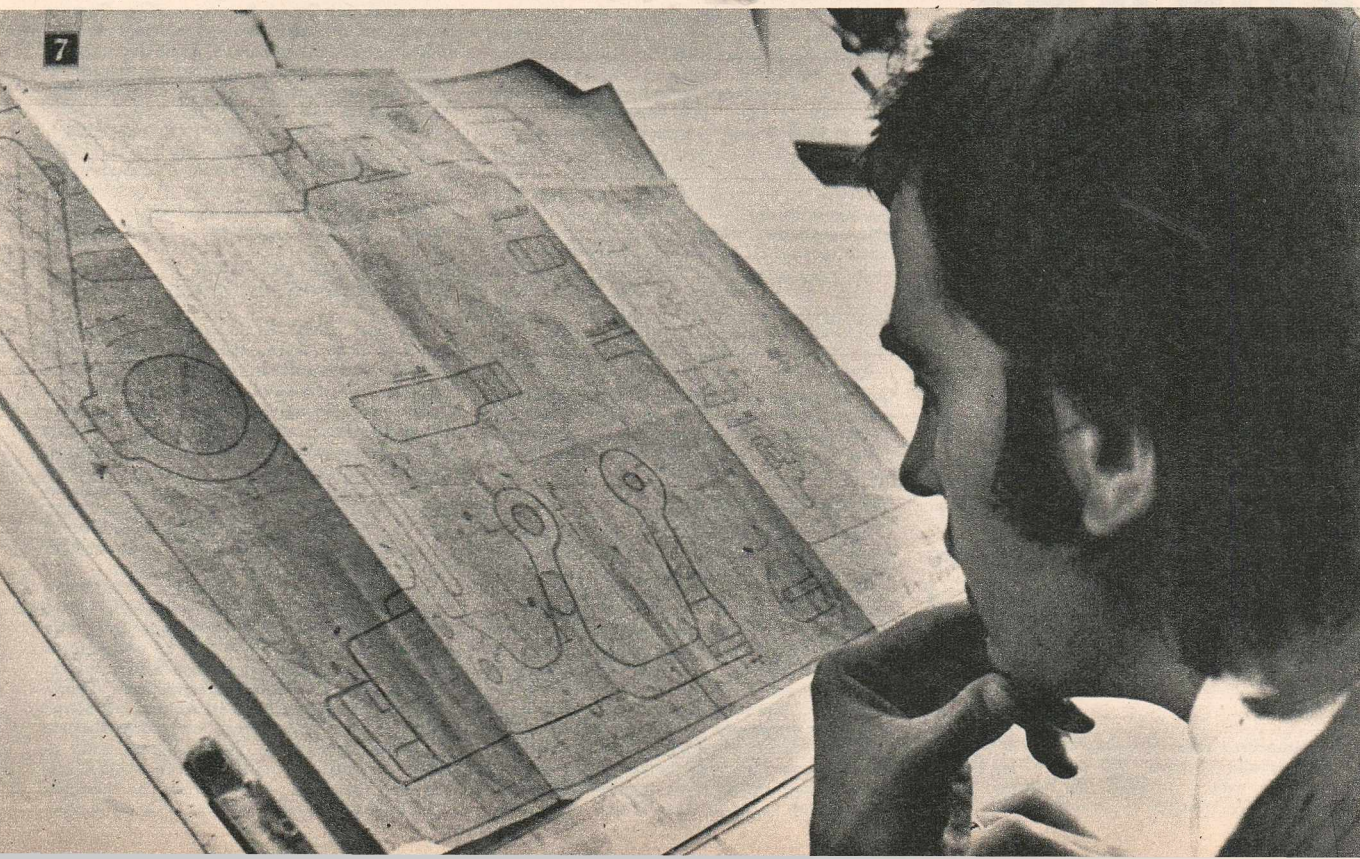
4

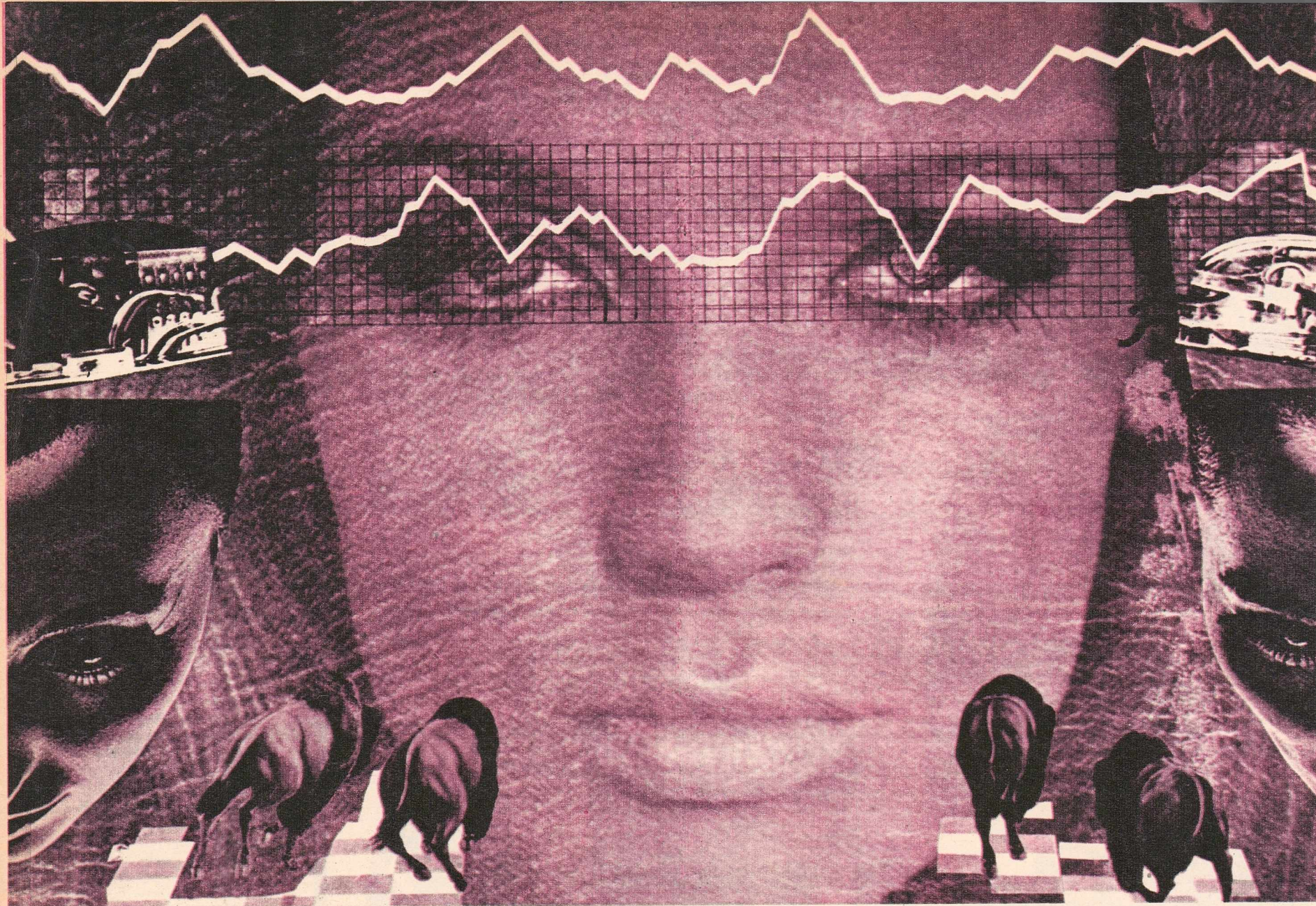
5

6

7

ORIZONTURI ALE MEDICINEI CONTEMPORANE

de dr. Arcadie PERCEK

Principiul de bază: un gram de profilaxie echivalează cu un kilogram de terapie. Dacă va continua să se dezvolte în același ritm ca pînă acum, medicina de azi va semăna cu cea de mîine doar în măsura în care supersonicul «Concorde» se aseamănă cu avionul lui Blériot...

Cercetătorii atenți ai evoluției fenomenului medical sînt nu numai surprinși, ci uneori de-a dreptul uimiți de frapantele și structuralele sale metamorfoze în decursul secolelor —

metamorfoze care se concentrează în special în intervalul ultimilor 150 de ani. Se știe că medicina este o profesie de origine multi-milenară — născută în umbra templelor și

totalizînd, după unii istorici, mai mult de 4 000 de ani de existență — dar cu toate acestea numai ultimii 150 de ani îi formează vîrsta adultă; restul poate fi categorisit, fără teamă de exagerare, drept o sterilă și interminabilă copilărie.

Să ne oprim la un singur exemplu din miile care se pot da pe această temă. Nu numai buniicii, ci chiar și părinții tinerilor de astăzi își mai amintesc, desigur, de acele vitrine ale frizeriilor de odinioară, încărcate cu borcane în care evoluau hidoase lipitori. Aceste reptile acvatice, față de care simțim repulsie, au reprezentat totuși, în acele vremuri deloc îndepărtate, un remediu de prim rang, echivalînd cu antibioticele de astăzi! Medici de reputație mondială, precum celebrul Broussais, al cărui nume îl poartă și astăzi un spital nu mai puțin celebru din capitala Franței, recomandă cu fervoare lipitori pacienților săi care sufereau de flebite, tromboze vasculare, afecțiuni respiratorii, cardiace, renale și chiar cerebrale. Paul Savy ne semnaleză într-unul din tratatele sale faptul incredibil că numai în anul 1828 Franța — care a fost totdeauna o țară înaintașă într-ale medicinei — a folosit în jur de 80 000 000 lipitori, a căror valoare a depășit suma de 8 000 000 franci! Într-unul din numerele din anul 1955 ale revistei medicale «Moniteur des Hôpitaux» ni se semnaleză faptul că sute de cai bolnavi, bătrîni sau extenuați erau adunați în vaste crescătorii de... lipitori, cărora ei le serveau drept «bază nutritivă». În treacănt fie spus, lipitorile reprezentau în acele vremuri o sursă serioasă de venituri. Pînă și rafinatul Lamartine, într-o perioadă de jenă financiară din care nu se vedea ieșit cu ușurință, s-a gîndit foarte serios la amenajarea unei crescătorii de lipitori pe cele 20 000 hectare de pămînt pe care le primise undeva în Asia Mică drept «gratificație» din partea sultanului Turciei...

«SEXTETUL TRAGIC»

Așadar, spre deosebire de alte științe, progresele medicinei au fost inițial destul de lente. Din acest motiv omenirea a purtat secole de-a rîndul povara pustiitoare a atîtor boli cu extindere în masă. Ciuma, de exemplu, în repetate rînduri a depopulat pur și simplu planeta. Bolile infecțiocontagioase făceau în fiecare primăvară, în rîndul copiilor și al adolescenților în special, adevărate ravagii. Sifilisul și tuberculoza au reprezentat și ele — alături de multe alte boli — veritabile flageluri care au bîntuit nestingherit pe meridianele lumii. Ciuma bubonică, holera, febra galbenă, tifosul exantematic, febra recurență și variola alcătuiau un veritabil sextet tragic, care secole

de-a rîndul a acționat practic nestingherit. Aceste boli atît de agresive și de acaparatoare, transformate de viziunea neputincioasă a oamenilor într-un destin implacabil al planetei, păreau pînă nu demult literalmente de neînving. Și totuși astăzi, grație progreselor științei, din aceste temute spectre de odinioară, ca și din altele, n-a mai rămas decît un simplu vis urît, cel mult un capitol de istoriografie medicală.

Metode noi de diagnostic și terapie, alături de metode tot așa de perfecționate de profilaxie, au îngrădit considerabil — pe alocuri pînă la dispariție — boli dintre cele mai redutabile.

În acest context ponderea medicilor în societatea modernă devine din ce în ce mai importantă. Un singur exemplu extras din cartea lui David Rutstein, «The Coming Revolution in Medicine», este suficient: în anul 1900 abia 75 000 persoane, incluzînd atît pe medici cît și personalul auxiliar, se ocupau de sănătatea americanilor, pentru că astăzi cifra respectivă să se urce la 900 000, deci de 12 ori mai mulți! Dacă se va continua în același ritm, medicina de astăzi — după cum foarte plastic se exprima un confrate francez — se va asemăna cu cea de mîine doar în măsura în care avionul supersonic «Concorde» se aseamănă cu avionul cu care Blériot a traversat Canalul Mincii.

CÎND ÎNTREGUL PARIS AVEA ZECE BĂI PUBLICE...

Atît am cauza insuficienței cunoștințelor medicale cît și din pricina standardului economic precar, majoritatea oamenilor trăiau pînă nu demult în ceea ce am putea numi promiscuitate fiziologică chiar în țările cele mai civilizate ale lumii, fapt care, firește, a ușurat mult agresiunea diverselor flageluri sociale. În adevăr, este cu totul surprinzător și aproape incredibil că toate aceste lucruri se petreceau doar cu un secol în urmă... În anul 1870, de exemplu, baia la domiciliu era cu totul excepțională într-un mare oraș ca Parisul, unde numărul băilor publice se ridica doar la zece...

Și un cronicar englez ne-a lăsat o descriere foarte elocventă în această privință, referitoare la igiena corporală a concetățenilor săi: «Ne întrebăm — spunea el — cum de pot suporta oamenii crusta de jeg, de secreții și de murdărie în care sînt realmente înăbușiți. Este straniu a vedea cît este de neglijată această problemă de către marea majoritate a membrilor claselor mijlocii și chiar avute. Ei nu se spală decît cu totul aproximativ. Rar de tot corpul este curat. Oamenii își spală doar obrazul și mîinile». În 1850 — susține Sydenstricker — a 30-a

navetiștii (I)

O anchetă de Nelu IONESCU — Fotografii de Radu CONSTANTINESCU

Zilnic,
o lavină umană...

Vi s-a întâmplat să fiți în gara unui oraș oarecare, dimineața, cam între cinci jumătate și șase jumătate? E ora când sosesc cursele locale. E ora când din vagoane se revarsă un val de oameni care pur și simplu încep să alerge ca să nu întârzie fiecare la locul său de muncă. E ora când vin navetiștii...

COMENTARIU BANAL AL UNUI PERSONAJ EXTRAORDINAR

Navetistul, acest personaj insolit al zilelor noastre! Numai la I.T.B. — e drept, întreprinderea din București cu cel mai mare număr de salariați — 12 000 de oameni locuiesc în afara orașului și fac navetă. Și totuși, în pofida proliferării lui crescînde îmi place să-l socotesc în continuare — pe navetist — un personaj insolit...

Dar dacă vă tentează să ne străduim împreună să dăm de capătul personalității lui, atunci să procedăm sistematic. Adică să începem prin a vedea cam ce concluzii putem trage de pe urma cifrelor certe cu care l-au caracterizat ori statisticile, ori diferitele anchete sociologice.

Un prim «mare adevăr»: navetismul a preluat cea dintîi și-ntîi împărțire a oamenilor. Sau spus mai ca lumea, fac navetă și bărbații, și femeile.

Dar bărbații se dovedesc, măcar în această privință, mult mai dinamici decît femeile. Spun asta pentru că navetiștii din șapte sate din jurul Slatinei sînt în proporție de 94,83 la sută bărbați și doar în proporție de 5,17 la sută femei; iar potrivit unei alte anchete efectuate în rîndurile tineretului sătesc, din totalul celor investigați fac naveta sat-oraș (deci locuință-loc de muncă), aproape un sfert dintre băieți și doar o optime dintre fete. Dealtfel, această a doua anchetă dezvăluie și adevăratele intenții ale tinerilor de la țară cu privire la eventualitatea părăsirii satului. Jumătate vor să rămînă, jumătate vor să plece. Din cei tentați să abandoneze căciula pentru pălărie și fota pentru fusta mini ori maxi, 37,1 la sută sînt băieți, iar 62,9 la sută sînt fete; jumătatea celor decîși să nu plece se împarte, la rîndul ei, în 32,7 la sută băieți și 67,3 la sută fete. De unde se vede că sexul slab e mai stabil, dar și că atunci cînd își pune în minte să-și ia lumea în cap, o face mai abilit decît cel bărbătesc.

Și-acum să vedem cum stau lucrurile cu navetiștii familiști. Dintr-un lot investigat de tineri săteni căsătoriți, 19,8% sînt navetiști. Fac navetă în special soții, într-o mai mică măsură, soțiile, și într-o și mai mică proporție, ambii soți.

De aici decurg destul de multe situații vesele: soția lucrează în sat, soțul pleacă la oraș; soțul lucrează în sat, soția pleacă la oraș; și soția și soțul pleacă să lucreze la oraș, deci ambii fac navetă, dar adeseori în direcții diferite.

Un al doilea «mare adevăr» e acela că tot omul, indiferent de meseria lui, e... pasibil de navetism.

Fac navetă tîrării care sînt atrași de șantiere, cu toate că înainte de a fi dulgheri, zidari sau vopsitori sapă și tac salahorie în toată regula.

Fac navetă ex-tîrării, fascinați de acest formidabil personaj modern care-i muncitorul industrial, tinzînd să intre cît mai repede și cît mai bine în pielea status-ului său social.

Fac navetă tinerii tîrării cu școală profesională și medie în proporție de 35%; în proporție de 18%: absolvenții școlii generale; în proporție de 12%: cei cu școală mai puțină.

Fac răzbit navetă cadrele didactice (conform unei anchete sociologice, 37% din cadrele tinere numite la țară).

Fac navetă spre «țară» 38% din tinerii mecanizatori agricoli, maiștri și tehnicieni, ingineri și șefi de secție — din totalul celor care au răspuns la aceeași anchetă.

Fac navetă tehnicienii și inginerii, care în marea lor parte tot de la țară au pornit-o.

În fine, fac navetă medici și judecători, ingineri hortivicolici și contabili, moașe diplomate și milițieni etc., etc. Și fiindcă «marilor adevăruri» le stă bine să fie, dacă nu șapte, măcar trei, am să mai adaug unul: navetismul nu face discriminări nici de vîrstă.

Cu mai mult sau mai puțin entuziasm, fac navetă: și tineri, și maturi în plenitudinea capacității lor de muncă, și vîrstnici, desigur într-o mai mică măsură, și... copii.

Dintre toți, cei mai mulți sînt foarte tineri. N-am date directe, dar e destul să notați că în foarte multe întreprinderi industriale vîrsta medie a salariaților este de 22-23 de ani; să mai notați că în cadrul tîrării se face serios simțită o îmbătrînire demografică; și, în sfîrșit, per contrarium... ajugeți tot la ce-am spus eu: tinerii sînt cei care atacă în deplasare. Ceea ce, să recunoaștem, e bine pentru toți.

Și-atunci, dacă navetiștii sînt atît de numeroși și atît de larg-cuprinzători de tot felul de oameni, de ce să-i tratăm ca pe niște personaje insolite?

Poate fiindcă dincolo de toate categoriile generale de mai sus navetiștii se mai disting și după o dimensiune a lor, strict a lor, o dimensiune subiectivă, o dimensiune a personalității lor: acea putere interioară care îi face să accepte naveta; ba, uneori, chiar — știu că vă va surprinde! — s-o caute. Absența acestei dimensiuni sau pierderea ei îi face să le dispară aripile și să cadă în rîndul gros al celor obișnuiți.

Ori poate fiindcă — odată, la fereastra unui tren —

I-am auzit pe un vechi navetist constatînd spontan și sincer: «Aștia care veșnic rămîn pe peroane au ceva insolit în ei, nu și se pare?»

Chiar, nu vi se pare?

CETĂȚEAN AL LUMII

Și ca să-mi înalț personajul am să procedez perfid, banalizîndu-l și mai rău, concret, amintindu-vă că de fapt «navetiști de aștia» găsești azi aproape peste tot în lume. Sau altfel spus, voiajul spre locul de muncă a devenit un atribut al societății moderne.

Se pare că pentru orice societate în curs de dezvoltare migrația «rural-urban» a forței de muncă e obligatorie.

Dacă avem în vedere actualii coeficienți care indică populația ocupată în agricultură în unele țări dezvoltate — Italia 25%, R.D.G. 19%, Franța 18%, R.F.G. 11%, S.U.A. 6% — atunci putem înțelege cam de ce proporții a fost exodul populației rurale către urban în perioada industrializării și a mecanizării agriculturii.

Și aici e locul unei mențiuni: în condițiile proprietății private concentrarea pămîntului în mari latifundii a determinat o profundă pauperizare a populației rurale, al cărui exod spre orașe a căpătat un caracter deosebit de dramatic.

Dar procesul și-a continuat cursul. Au apărut zonele urbane formate din orașele propriu-zise și din «hinterland»-uri, arii cu care orașul are strînse legături reciproce. În aceste orașe-regiune (city-region, cité-region, città-regione) du-te-vino-ul oamenilor—naveta decî—capătă o serioasă amploare.

Dealtfel, se pare că mai important decât acest spectaculos ping-pong uman e un alt proces cumva subteran, și anume acela care, începând cu o reprofesionalizare, ajunge la o intensă restructurare, reclasare socială.

Fără îndoială, dezvoltarea tehnică a transporturilor a avut și ea un cuvânt greu de spus: a amplificat rolul orașelor în ansamblul civilizației și a extins modul dinamic de trai urban dincolo de barierele lui.

Dar cum orice progres are și reversul său, iată că după realizarea unei puternice dezvoltări industrial-urbane, în țările în care s-a petrecut lucrul ăsta, atracția populației rurale spre oraș se temperează. În Franța, de pildă, în cursul unei ample investigații sociologice (45 478 «subiecți») întreprinse în mediul rural, 87% din totalul celor anchetați (căsătorii, în proporție de 95%, băieții, 85% și fetele, 67,5%) au răspuns că doresc să continue să-și ducă viața la țară.

Iar motivele, potrivit frecvenței lor, au fost:

fi înțeles decât pe amplul fond al mișcărilor de populație. Un fenomen al unor rupturi sociale care — lăsate fără control, fără o dirijare — pot fi cumplit de dureroase.

Vreau să spun că du-te-vino-ul sat-oraș și oraș-sat, ca proces, are, pe lângă caracterul tehnico-industrial, și un caracter social-politic.

De aceea nu ne este îngăduit să ne apropiem de el decât cu foarte multă seriozitate. Precizarea ar putea părea unora de prisos. Însă eu știu de ce am simțit nevoia s-o fac: pentru că mulți, foarte mulți din păcate, îl tratează pe navetist la modul «bestelist» (vine de la «beșteleală» și l-am inventat eu). Există obiceiul să faci harcea-parcea un om fără să vezi că adeseori vina o poartă un întreg fenomen.

Dar ca încheierea să nu fie sub semnul tristeții, îngăduiți-mi să transcriu, în loc de orice alte vorbe, sprințarul titlu-dialog al excelentei piese a lui Billedoux:

— Ce face lumea, dom-le?

— Se-nvirte, dom-le!

1 2 3

Un fenomen care nu face discriminări nici de sex, nici de vîrstă, nici de profesie. Să nu uităm nici o clipă că navetismul e un fenomen cu oameni.

1) Libertate, independență, liniște, viața în aer liber, contactul cu natura.

2) Atașamentul față de ocupația pe care o au.

3) Atașamentul față de locul natal.

4) Relațiile sociale mai strînse în sat.

5) Independența locuinței, casa cu curte, cu grădină.

6) Resemnare și obișnuință.

Naveta domiciliu-loc de muncă s-a făcut, se face și se va mai face încă. Doar navetistul va fi altul. Departe de ex-țăranul-muncitor necalificat, navetistul zilei de mîine va fi specialistul care va face o navetă locuință-loc de muncă, o navetă care va fi mobilă chiar față de ea însăși, față de cea «clasică», pentru că îl va purta pe specialist pretutindeni unde la un moment dat va fi nevoie de el, de bagajul lui de cunoștințe, de priceperea lui. Glumind, luni vom fi chemați la Borzești, iar marți, la «Privighetoarea Socolei-II», unul dintre laboratoarele noastre extraterestre. Programarea ne-o va face un computer; iar domiciliul îl vom avea pe marginea unui iaz cu pești aurii, dintr-o pădure cu foșnete de argint în frunze, într-o casă din panouri prefabricate din turtă dulce. Transportul îl vom face ca vai de noi, prin transferuri instantanee de materie, folosind declanșatoare psihice sau, cum le vor mai spune unii, «de voință».

UN FENOMEN SERIOS SAU DESPRE FONDUL PROBLEMEI

Dar să revenim la prezent. Pentru că pînă una-alta, navetismul e un lucru serios. Un fenomen care nu poate

film

pe ecrane

pe aripile vântului

Celor care vor striga din nou — precum la «Love Story» — «critica să-și ia concediu, să lase loc sociologilor», le vom aminti că ea, critica cinematografică, s-a dovedit de-a lungul anilor suficient de pregătită să înțeleagă sufletul și nostalgia oamenilor. În timp ce istoriile literaturii americane, chiar și cele foarte minuțioase, nu acordă decât câteva rînduri acestui fenomen de popularitate care a fost cartea Margaretei Mitchell, destule dicționare cinematografice consemnează filmul la capitolul «operelor marcante» ale anului 1939. Iată, bunăoară, Jean Mitry îl înserează într-o listă de 21 de filme notabile, precedat de «Regula jocului» (Jean Renoir), de «Diligența» (John Ford), urmat de «Pacific Express» (Cecil B. de Mille) și «Speranța» (André Malraux). Desigur, prin această alăturare nu trebuie să înțelegem cătuși de puțin că valoarea intrinsecă a ecranizării ar sta pe picior de egalitate cu a «Diligenței», ci doar să înregistrăm o reacție de bun-simț. Cred că am greși sau ne-am opri la jumătatea drumului către adevăr dacă am spune că filmul se află astăzi într-o simplă confruntare cu sensibilitatea și gustul unei alte epoci. Să nu judecăm «Pe aripile vântului» cu criteriile statornicite, căci ele s-ar putea transforma pe loc într-un moft estetic și nimeni nu ne-ar ierta ridicolul. O generație de bunici și de mame au visat să-i vadă pe Vivien Leigh și pe Clark Gable și am nimeri-o ca nuca în perete dacă acum ne-am apuca să insistăm: «Ve-deți ce-au făcut Selznick și Fleming, au subțiat substanța epică a cărții, au îngroșat idilismul deși, slavă Domnului, și în roman era destul, au lăsat la o parte asta și asta etc.». Pe ecran există ei, Scarlett O'Hara, Rhett Butler, Ashley Wilkes, Melanie, Mammy și tot alaiul, se poate trăi patru ore în preajma lor fără să simți că-ți dă tircoale demonul acela arhicunoscut care șopteste la ureche: «Ah, dar nu așa mi i-am închipuit». Aici nu este loc pentru un altfel, ci doar pentru realitatea unor mari actori aleși cu o formidabilă intuiție. Scarlett, Rhett, toți ceilalți s-au intruchipat pentru a doua oară din voința unor Vivien Leigh, Clark Gable, Leslie Howard, Olivia de Havilland, Hattie McDaniel. Cartea a avut interpreții pe care îi merită și aici se vede încă o dată că s-a născut sub semnul norocului.

În comparație cu toate acestea, patetismul facil al unor scene (filmările în contre-jour, proiectarea monumentală a personajelor pe cerul purpuriu), metaforele naive compuse uneori de Fleming (alergarea eroinei prin ceață) nu mai au nici o importanță, vin și se duc înghițite de fluviul faptelor și al sentimentelor. Cel mult ne putem gândi la ele miine. Astăzi, filmul înseamnă rochia verde ca mărul necopt și ochii de pisică sălbatică ai lui Vivien Leigh, rîsul batjocoritor al lui Gable, nebănuitul înțelept, tristețea lui Leslie Howard, cel conștient de sfârșitul unei lumi, pămîntul roșu al Tarei, duduul de tanc al bătrînei negre, un bal și un incendiu, multe despărțiri și întîlniri.

M. MIHAIL

ODISEEA MARELUI SUCCES

În iunie 1936, un tom numărînd 1 037 de pagini, jumătate de milion de cuvinte și cîntărind aproape 2 kg provoca o adevărată surpriză în librăriile americane. După ce își intitulase, succesiv, manuscrisul «Și miine este o nouă zi», «Pietre de hotar», «Oaia neagră», «Nimeni n-a fost atît de orb», scriitoarea debutantă Margaret Mitchell, de comun acord cu editorul ei din New York, Latham, se opri la un vers al lui Ernest Dawson — «Gone with the Wind» (ceea ce, într-o traducere mai apropiată de spiritul cărții, nu ar fi nicidecum romanticul titlu «Pe aripile vîntului», ci «S-a dus, odată cu vîntul»). Latham estima că dacă va vinde 5 000 de exemplare nu va ieși în pierdere. Într-o singură zi, la 30 iunie, s-au vîndut însă 50 000 exemplare. În trei săptămîni: 176 000!

«Rog urgențați lectura acestei cărți. Sînt convins că după aceea veți achiziționa drepturile de ecranizare...» — îi telegrafia lui David O. Selznick agentul său din New York. Cunoscutul producător — președinte al unei corporații independente de film — tocmai terminase bilanțul primului an de activitate a societății sale: deficit — un milion de dolari. Romanul lui Margaret Mitchell îi inspira încredere. Dar de unde mijloacele materiale

necesare unei pelicule grandioase? Nici actorii potriviți nu erau ușor de obținuți.

Cine altul decît Clark Gable l-ar fi putut interpreta, de pildă, pe cinicul seducător Rhett Butler? Or, Gable era legat de Casa «Metro-Goldwyn-Mayer» printr-un contract pe cinci ani. Dar unul din șefii lui «Metro», Louis B. Mayer, era legat, la rîndul său, de Selznick, fiindu-i socru. Și tata-socru n-a refuzat să-și ajute ginerele. Numai că a cerut — și a obținut — în schimbul acestui serviciu o participare de 50 la sută la investițiile și profiturile filmului. Gable era «împrumutat» lui Selznick pe o perioadă de doi ani.

Rămînea să se găsească o Scarlett. Dinamicul producător a expedit 110 colaboratori de încredere să colinde teatrele, universitățile, străzile, în căutarea unei interprete capabile s-o însufletească pe frumoasa și îndărătnica stăpînă de la Tara. Degeaba își depuneau candidatura și dădeau probe — ca niște începătoare — vedete de prim rang ca Joan Crawford, Miriam Hopkins, Bette Davis, Claudette Colbert, Katharine Hepburn. Selznick rămînea îndrîjît în decizia sa de a încredința rolul numai unei actrițe necunoscute.

În 1938, încă nu dăduse de Scarlett. Risipise 98 000 de dolari. Consultată, Margaret Mit-

chell a răspuns cu umor: «Nu văd o altă soluție decît să așteptăm să crească mare... Shirley Temple...» Producătorul n-avea însă timp. Contractul cu Gable amenința să expire. S-a hotărît să înceapă filmarea fără Scarlett.

Îi încredințase direcția regizorală unui maestru de primă mîna, Georġe Cukor, realizatorul de mai tîrziu al lui «My Fair Lady». Și-au propus să înceapă cu turnarea uneia dintre secvențele cele mai spectaculoase — incendiul Atlantei. Selznick, dispus să investească oricît, a pus la îndemîna specialiștilor în pirotehnică nu numai decorul Atlantei propriuzise, ci și toate clădirile vechi ale studioului, pe care oricum avea intenția să le înlocuiască. Incendiul putea fi realizat o singură dată, se înțelege, deci filmarea avea să fie făcută din mai multe părți. Singura zi în care toate cele șapte camere-color ale studioului puteau fi libere a fost 11 decembrie 1938, și aceasta a devenit și prima zi de turnare.

Două săptămîni au durat pregătirile. 12 companii de pompieri din Los Angeles au fost mobilizate la fața locului. Selznick ezita să dea semnalul; «motor!». Îl aștepta pe fratele său Myron, unul dintre cei mai buni agenți teatrali ai Hollywoodului. Cum ora era înaintată, s-a înduplecat să înceapă, flăcările pustiitoare au izbucnit spre cer, iar Yvonna Canut, dublura lui Gable, străbătea ca o nălucă, în șarletă, străzile Atlantei în flăcări. Și în timp ce, precum un nou Nero, producătorul își contempla satisfăcut opera, cineva l-a bătut pe umăr... La lumina flăcărilor și-a văzut fratele însoțit de o frumoasă femeie cu părul negru.

— Dă-mi voie să ți-o prezint pe Scarlett O'Hara — i-a spus Myron.

...Pentru americani, Vivien Leigh era un nume cu totul necunoscut. Apăruse în cîteva roluri episodice în filme engleze, și unii și-au exprimat chiar jignirea de a vedea o englezoaică în rolul lui Scarlett. Actrița a depus eforturi mari pentru a dobîndi accentul Sudului. Îi mai lipseau doar ochii verzui ai lui Scarlett,

dar operatorul Haller a plasat un fascicul de lumină galbenă sub cameră, care-i dădeau ochilor albaștri ai interpretei o nuanță apropiată de cea dorită.

Găsirea lui Scarlett nu a însemnat sfîrșitul necazurilor. După primele săptămîni de filmare, Clark Gable a dat semne de nervozitate. I se părea că regizorul se ocupă prea mult de colegile sale Vivien Leigh și Olivia de Havilland, că prezența sa în film nu este suficient de prețuită. A refuzat să mai lucreze, iar Cukor a fost nevoit să-și prezinte demisia. Triumfător, Gable l-a propus ca regizor pe bunul său prieten Victor Fleming. Dar ce importanță mai avea numele regizorului în acest film pe care-l realiza de fapt producătorul, minat de ambiție și de instinctul său comercial. Contribuția lui Cukor nici măcar n-a fost amintită pe generic, deși lui i se datoresc cele mai convingătoare scene ale filmului, mai ales neuitata secvență a incendiului...

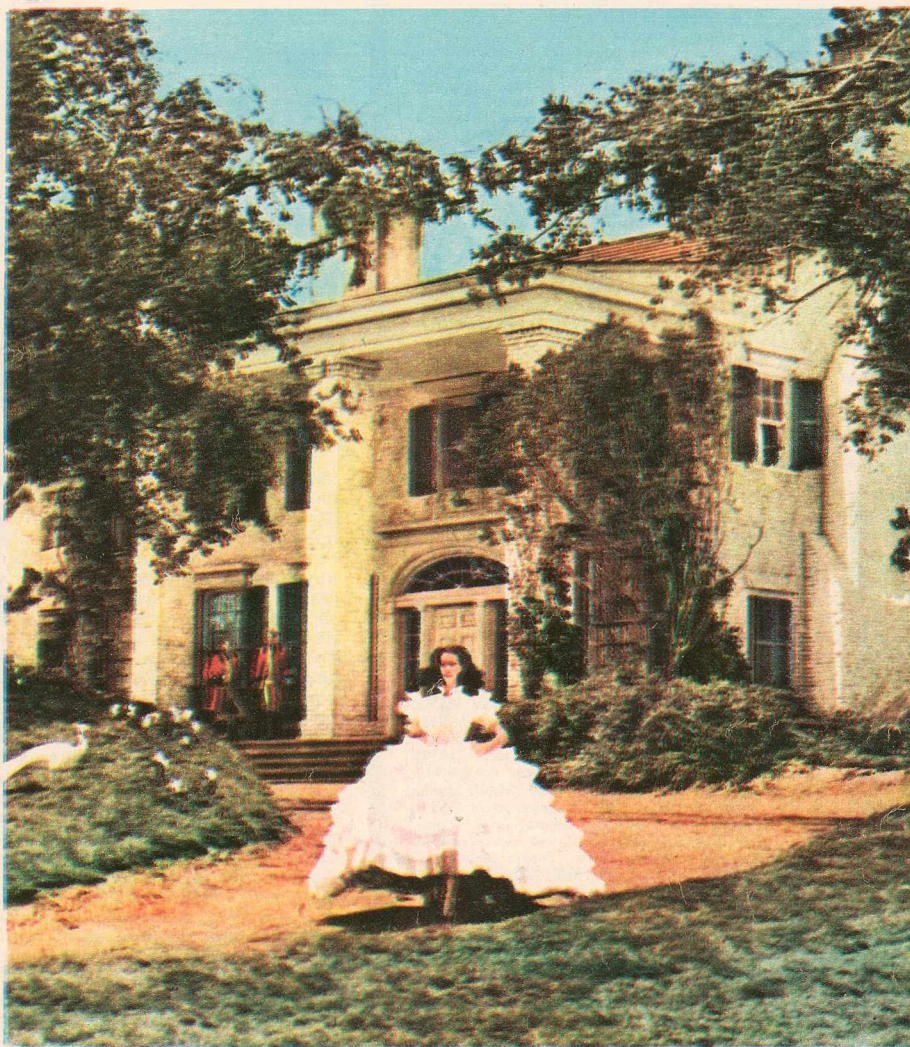
După montaj, filmul dura 4 ore, o lungime inadmisibilă, cum aprecia însuși Selznick. A luat personal foarfeca în mîna dar nu s-a îndurat să taie decît 18 minute. Premiera a avut loc la 15 decembrie, la Atlanta. Guvernatorul statului Georgia a proclamat ziua premierei zi de odihnă, pentru a putea organiza o paradă în cinstea cineaștilor. Noaptea de triumf avea să vină la 24 februarie 1940, cînd «Pe aripile vîntului» era distins cu zece statuete Oscar.

Selznick nu se înșelase. «Afacerea» pe care o montase a «mers» strașnic la public, filmul a fost în repetate rînduri relansat, a șasea oară originalul negativ fiind transpus la dimensiunea peliculei de 70 mm. Și totuși nu Selznick avea să se bucure de realizările comerciale ale filmului său. Producătorul independent a fost nevoit să cedeze în totalitate drepturile de exploatare ale superproducției sale Casei «Metro». Încă o dată se manifestase legea de fier a industriei Hollywoodului; chiar în relațiile dintre socru și ginere, pește cel mare înghițea pe cel... «independent»!

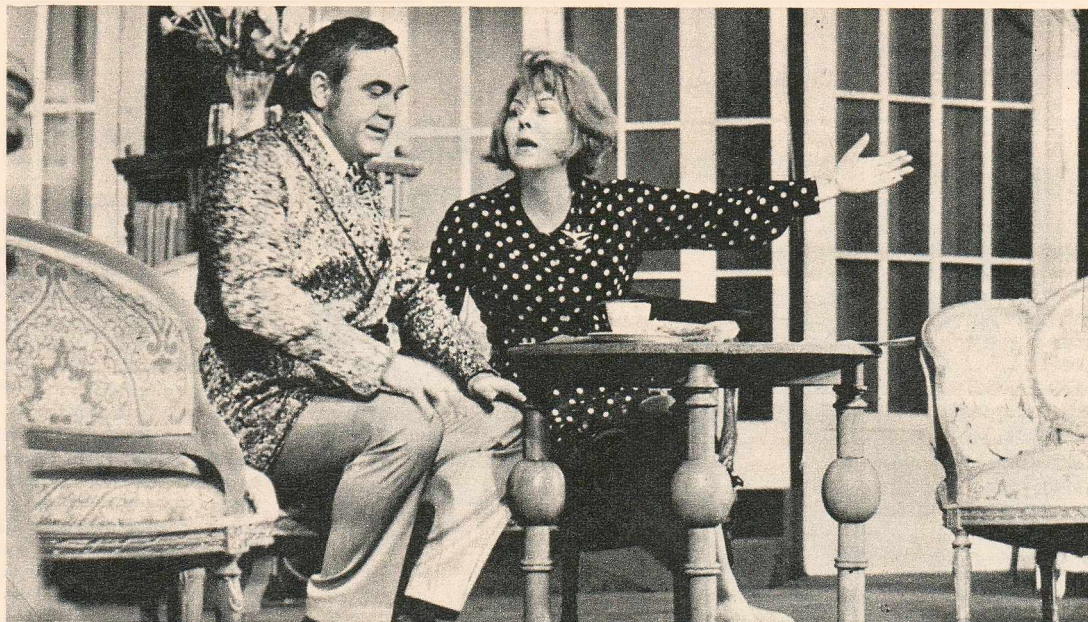
◀ Visul unor generații: să-i vadă pe Clark Gable și Vivien Leigh în filmul «Pe aripile vântului».

Scarlett O'Hara —
un nume devenit simbol.

actori și roluri

OCTAVIAN COTESCU,
interpretul
unui erou
memorabil:
comunistul
Vițu
din filmul
«Bariera»,
realizat
de Mircea Mureșan
după cartea
lui
Teodor Mazilu.

Un cuplu de zile mari: Marcela Rusu și Dem. Rădulescu.

LA TEATRUL „ION VASILESCU“:

FII CUMINTE, CRISTOFOR!

Într-o foarte recentă și geroasă duminică seară am văzut, credeți-mă, cu ochii proprii și am înfruntat, pe riscul propriu, în fața Teatrului «Ion Vasilescu» o avalanșă de spectatori îmbulziți pe la uși, făcând coadă nedisciplinată la casă, atacând în dreapta și stînga cu solicitarea rîvnitului bilet în plus... Se juca în reluare, la 10 ani de la premieră, «Fii cuminte, Cristofor!» de Aurel Baranga, și cine își închipuia că lungă serie a spectacolului de atunci, de la «Bulandra», ori repetata sa prezentare pe micul ecran a epuizat interesul pentru farsa aceasta suculentă, — și moralizatoare! —, poatească la această nouă versiune scenică a piesei. Am întîlnit și autori fericiți, — dacă-mi îngăduiți parafrazarea —, iar acesta era, în acea seară, Aurel Baranga, care, orice s-ar spune, iese victorios de la fiecare dată, fără ezitări și cu abilitate, în întîmpinarea lui. De astă dată, dramaturgul a luat în propriile sale mîini și destinul regizoral al piesei și, avîndu-o de-a dreapta sa pe actrița Marcela Rusu iar de-a stînga, pe Dem Rădulescu (și ce aliați mai prețioși și-ar fi putut găsi!), a irupt pe scena Teatrului «Ion Vasilescu».

Spectacolul este jucat tot timpul în forță, pe explozii temperamentale, pe tonuri puternice, pe comedie impetuoasă, uneori deliberat grasă și apăsată, și ea țîșnește de pe scenă în sală, contaminînd publicul de o veselie irezistibilă. Regizorul-dramaturg a cerut tot timpul actorilor ritm, ritm lăuntric, ritm al trăirilor, al replicii, ritm al vervei comice, și cine crede că într-o comedie jocul actoricesc este o joacă, să stea în primul rînd la «Fii cuminte, Cristofor!» și să urmărească consumul de energie al actorilor. E drept că Marcela Rusu joacă cu acea binecunoscută dezinvoltură și siguranță scenică ce-i sînt proprii și care o extrag parcă de la rampă plasînd-o întotdeauna direct în viață. Numai că acest firesc este construit și aici cu multă știință, cu o virtuozitate, cu un rafinament al nuanțelor și detaliilor, cu atît mai necesare în acest spectacol, unde rolul dublu pe care îl joacă îi cere să diferențieze rapid și fundamental personajele de la o scenă la alta. Ema are o feminitate sobră și fină, o resemnare discretă, o expresie intelectualizată, un joc conștinut. Anca e, în schimb, un clocot vital, are farmec picant, grație, fan-tezie, temperament, și nu-și descoperă nici o clipă jocul, farsa pe care o joacă egocentricului și răzgîiatului Cristofor. Iar Cristofor e, de astă dată, Dem Rădulescu, și asta spune mult, dacă nu totul. Bibanul are umorul pitit în toate fibrele sale, în tonurile vocii, în sprîncenele ridicate a uimire, în gesturile largi, patetic-seducătoare, ori în alinturile și plictisurile personajului, el știe — ca și Marcela Rusu, dealtfel — să joace onest cu partenerul, să-l lase replica, aplauzele, dar nu se zgîrcește defel nici cînd e să-și vîndă poantele proprii: și o face la o

tensiune și un profesionalism de înaltă clasă. Iar Cristoforul său are, dincolo de tratarea sa în cheie umoristică, și o anume gravitate, o ușoară insatisfacție, o vagă melancolie care justifică, într-un fel, morală finală a fabulei. Cuplul central a fost foarte bine secundat, cu forță, cu vigoare comică, de Lucreția Racoviță (actriță care aștepta cam de mult prilejul să-și confirme unele știute calități artistice) și, din păcate, servit mai slab de jocul ezitant, confecționat, în falset, al lui Stelian Cremenciuc.

Frumoase, funcționale (permițînd lui Dem Rădulescu chiar să și taie la un moment dat cu ferăstrăul un pian!), decorurile lui Mihai Tofan. Și foarte frumoase costumele Gabrielei Nazarie.

LA TEATRUL „G. BACOVIA“-BACĂU:

FEMEIA FERICITĂ

Nu cred că intitulîndu-și piesa «Femeia fericită» Corneliu Leu a ținut neapărat să ne deruteze, dar, oricum, a scontat pe efectul neașteptat, pe surpriza pe care ne-o oferea, acoperînd cu un titlu sentimental o piesă violent polemică, cu caracter politic, o piesă în care ciocnirile de idei sînt aprinse, în care noțiunea de putere și felul în care ea este folosită sînt atacate cutezător, în care generațiile înseși se confruntă și se înfruntă fără menajamente.

Corneliu Leu a pătruns în dramaturgie, purtînd asupra sa armele și experiența prozatorului, aglomerînd poate uneori firele acțiunii și sumedenia motivelor, apelînd cu nepotolită fervoare și la lirism, și la suspense-ul palpitant, și la umorul gras, dar descîrînd și limpezînd pînă la urmă cu rigoare construcția piesei și a caracterelor. Amintind, într-un fel, à l'envers, de eroii filmului «Puterea» și «Adevărul» (deși autorul mărturisește în caietul de sală că problematica piesei constituie o mai veche obsesie tematică a sa, preluată dintr-un roman publicat în 1967, «Viața particulară a lui Constant Ha-giu»), Gheorghe Gherasim și Andronic — conducătorii politici ai unui județ — reprezintă două concepții de viață, două modalități diferite de înțelegere a puterii, două atitudini contrarii în problemele de conducere. Lui Andronic, spiritul mărunț pragmatic și utilitarist, pledînd în favoarea concesiilor, a compromisurilor, a subterfugiilor, a «relațiilor utile», i se opune — poate fără prea multă vigoare în prima parte a piesei, dar tot mai hotărît pe măsură ce acțiunea înaintează — Gherasim, «tovarășul prim»; loial și hotărît, autoritar și principial, savurînd gustul puterii numai în măsura în care această putere îi îngăduie să acționeze, să creeze, să ducă la prosperitatea județului său; el tolerează totuși — o vreme — metodele lui Andronic. Intervenția, de o juvenilă ardoare, de o sfîntă și naivă necruțare, a fiului său — care își părăsește ostentativ familia, plecînd să muncească pe un șantier atunci cînd i se pare că tatăl său nu are puritatea și autoritatea morală în care crezuse — va

zgudui niște mici amorțiri și inerții din spiritul lui Gheorghe Gherasim. Și, firește, în niște împrejurări-limită (Corneliu Leu apelînd, cu oarecare comoditate scriitoricească, la momentele dramatice ale inundațiilor) tatăl și fiul vor trece proba de foc a eticii socialiste, a forței lor lăuntrice, și vor învinge: vor înfrînge compromisurile, confortul spiritual, mentalitatea concesivă, nihilismele adolescentine. Și cum totul e bine cînd se termină cu bine, să arătăm că și «Femeia fericită» — firește, soția prea puțin fericită a lui Gheorghe Gherasim, condamnată o viață să-și aștepte bărbatul de la ședințe, să-i urmărească tratamentele medicale, să-i asigure acasă liniștea și echilibrul necesare, să-i facă pe tatăl și fiul să-și întindă mina — deci și femeia fericită își merită pînă la urmă încurajatorul ei apelativ. Cu tot happy-end-ul său, piesa lui Corneliu Leu nu este deloc dulce-trandafir, adevărurile spuse pe parcursul ei rămîniind o investiție de necontestat.

În mod paradoxal — și poate spre onoarea sa — regizorul lui băcăuan I.G. Russu îi reușesc cei mai puțin tocmai zonele mai accesibile, mai facile ale spectacolului, cele pe care se contează cînd e vorba de sedus publicul, cele la care se așteaptă hohotul, fiorul sentimental, aplauzele. Momentele comice sînt prea groase și stîngace, realizate pe o apăsare a provincialismului și accentului moldovenesc ale eroinei (poate și din cauza excesului de zel al Ginei Ionel-Cazan, nestrunit și necondus regizoral cum s-ar fi convenit). Scenele lirice ale tînărului cuplu Doina Iacob-Mircea Belu sînt, din păcate, făcute, mimate, jucate pe deasupra — poate și din pricină că dramaturgul a forțat excesiv tonul și metaforizarea acestor momente; ambii actori cîștigă însă în sinceritate și profunzime atunci cînd trec de la sensibleria romanțios-zglobie la trăirile unor stări grave și responsabile.

Spectacolul teatrului din Bacău cunoaște însă momentele sale cele mai fierbinți și mai înalte odată cu aparițiile lui Ștefan Moiescu în rolul lui Gheorghe Gherasim. Actorul acesta — care și-a demonstrat arta pe multe din scenele țării — are un joc de o modernitate, de o simplitate și un firesc, de o forță absolut impresionantă. Eroul său este monumental și uman totodată, grav fără morgă, sever fără uscăciune, autoritar fără asprime. Gesturi puține, economice, tonuri lipsite de orice emfază, privire caldă; pe scurt, o creație ce nu poate fi ușor uitată. Moiescu e foarte bine secundat de jocul fin și sensibil, reținut și elegant al Cătălinei Murgea, prea puțin fericita «Femeii fericite», și mai puțin bine de cel poate insuficient de precis, de limpede conturat, al lui Stelian Preda (Andronic).

În decorurile lui Mihai Tofan, — de la care am fi așteptat totuși niște rezolvări mai ingenioase, mai subtile — spectacolul lui I.G. Russu se urmărește cu interes de la început pînă la sfîrșit. E ceva! Oricum, acest prim pas pe scenă al «Femeii fericite» a fost făcut cu dreptul. Să așteptăm deci și următorii.

Cătălina Murgea și Stelian Preda într-un moment dramatic al «Femeii fericite» din Bacău.

flacăra actualitate

culorile lui '73

Deși se spune că nu se discută despre gusturi și culori, pe tovarășii de la UCECOM i-am găsit în focul discuțiilor tocmai pe aceste probleme. «Ne străduim — ne-a spus directoarea adjunctă a centrului, Elena Dulliu — ca modelele create de noi să

fie cât mai funcționale și să se potrivească stilului nostru de viață modern».

Și deoarece moda, prin specificul ei, trebuie să vină în fiecare an cu noutăți, iată paleta coloristică preconizată pentru '73: nuanțe de gri, bej, roșu, bleumarin, albastru, alb — în desene mici, florale și geometrice, dungi de toate lățimile, ecosez combinații de diverse materiale și desene. Unii vor regreta movul, care nu mai apare în paleta de culori, alții

desenele mari... dar, moda este neiertătoare.

După succesele repute la contractările cu comerțul în anul trecut, majoritatea celor peste 2.000 de modele create pentru confecții, tricotate, încălțăminte, pălării și marochinării au intrat în producția de serie a atelierelor din cooperarea meșteșugărească. În mod deosebit se va pune accentul în acest an pe armonizarea înutei vestimentare cu accesoriile: încălțăminte, poșetă, pălărie.

succese peste hotare

Mai multe ansambluri artistice din țară au efectuat în ultimul timp turnee peste hotare. Un grup al ansamblului «Banatul» din Timișoara a dat o serie de reprezentații, timp de 53 de zile, în R.P. Mongolă, R.P.D. Coreeană, R.P. Chineză, la care au participat un număr impresionant de spectatori (30.000 în R.P. Chineză).

Ansamblul «Doina Gorjului» din Tg. Jiu a prezentat spectacole la Tirana și în mai multe orașe din Albania.

Peste 20 de concerte a susținut în Cuba formația de muzică ușoară a Teatrului de estradă din Pitești.

O excelentă impresie a făcut iubitorilor muzicii din U.R.S.S. ansamblul artistic «Ciprian Porumbescu» din Suceava.

— În turneul nostru la Moscova, Novosibirsk și Cernăuți ne-am bucurat pretutindeni de o excelentă primire atât din partea publicului cât și a presei și artiștilor sovietici, ne-a declarat la înapoierea în țară tov. Horia Curechianu, directorul ansamblului. Doresc să adaug că în afara membrilor ansamblului nostru și-au dat concursul în cadrul spectacolelor Vasile Martinou și Mariana Stoica de la Opera română din București.

În fotografia noastră: Sofia Vicoveanca, solistă a ansamblului artistic «Ciprian Porumbescu» din Suceava.

interviul săptămânii

„sîntem pentru chirurgia reparatorie“

Efortul pentru salvarea și păstrarea funcției organelor — ne-a declarat interlocutorul nostru, dr. Branco Ștefanovici, șef de catedră la Clinica de urologie din Timișoara — merită toată strădania din partea cercetătorilor și practicienilor. Tocmai de aceea consider că ne aliniem la o tendință dominantă a terapiei. Urologia are în momentul de față un aspect nou. Se caută să se restrângă numărul de operații de îndepărtare a organelor, punându-se un accent deosebit pe chirurgia reparatorie. Această preocupare pe plan mondial permite atât menținerea funcției cât și a organului respectiv. Este un domeniu pasionant de

cercetare, în care se obțin din ce în ce mai multe rezultate pozitive.

— Care este direcția principală a cercetărilor dumneavoastră?

— În primul rînd, perfecționarea metodelor de investigație. Aceasta înseamnă posibilitatea de a avea un raport cât mai detaliat și mai precis al leziunilor și al tulburărilor. În acest scop am realizat, în colaborare cu laboratorul clinic, vizualizarea sistemului arterial și venos prin metoda de scintigrafie renală. Rezultatele originale obținute în acest domeniu s-au bucurat de o unanimă apreciere în urma publicărilor și a comunicărilor făcute la congresele internaționale de urologie de la Londra, München, Brno, Budapesta și Skopje. Pe de altă parte, căutăm să abordăm într-un stil modern, la nivelul științei contemporane, metodele operatorii în chirurgia tumorilor renale și în plastica reparatorie. În același timp, împreună cu un colectiv, am obținut rezultate în chirurgia hipertensiunii arteriale de origine renovasculară și, abordînd din punct de vedere experimental transplantul de rinichi, căutăm să rezolvăm problema de bază, aceea a toleranței.

— Puteți să ne dați unele exemple de colaborare cu specialiști înrudite?

— Urologia fiind o ramură cu multe implicații în ramurile înrudite, colaborăm strîns cu specialiștii din endocrinologie, radiologie, biochimie și alții, beneficiind de rezultatele cercetărilor din aceste domenii. De exemplu, datorită perfecționării metodelor de laborator, depistăm tulburarea metabolică care stă la baza litiazei urice și obținem rezultate în tratamentul neoreparator, medicamentos, al acesteia, precum și în litiatază condiționată de funcția glandei paratiroidice.

liliacul multicolor — o realizare originală în botanică

A vorbi despre liliac în plină iarnă e poate nepotrivit. Facem totuși acest lucru fiindcă tema respectivă a constituit — acum cînd afară ninge — obiectul unei interesante dezbateri inițiate de către Universitatea populară din București. În fața unui numeros public, horticultorul Gheorghe Grosu Măcin a prezentat, în toate amănuntele, o realizare originală: liliacul multicolor. Horticultorul a reușit, după mulți ani de cercetări, să transforme prin altoire un arbut de liliac obișnuit, cu flori de un singur fel, într-un arbut pe care răsar pînă la 30 de flori toate de culori și parfumuri diferite. Nu numai atât, dar arbuștii de liliac altoiți de el dau flori după numai 30-40 de zile. În momentul de față — și aceasta e ultima noutate — horticultorul Gh. Grosu Măcin lucrează la crearea unui liliac multicolor, plantă ornamentală, care să crească și să înflorească și în casă, chiar iarna.

În cișmigiu, cu palton și căciulă...

«Oaza» din centrul Capitalei — Cișmigiu — nu-și pierde farmecul nici în zilele când temperatura coboară în jurul lui zero grade. Pentru vîrstnici, orele de plimbare pe aleile asfaltate, o partidă de țîntar sau odihna pe bănci sînt reconfortante. Pentru copii, cură de aer proaspăt. Trei imagini grăitoare prinse în obiectiv de către colaboratoarea noastră Ileana Muncaciu.

Omagiu

De jumătate de secol — ceea ce nici pentru istorie nu-i puțin — numele său stelar face, la propriu, cap de afiș în opisul marilor gazetari democrați ai României.

Într-o vreme cînd breasla ziaristilor nu se prea bucura de mare preț din pricina puzderiei de ignobili ale căror semnături efemere invadau coloanele sutelor de fișici și gazete și cînd, în acest marasm al presei, cei animați de idealuri curate își făceau debutul răspîndind lumina cu lanternele genurilor publicistice ale epocii, s-a născut și impus strălucitor, polarizînd dintru început atenția celei mai largi opinii publice, reportajul lui F. Brunea-Fox. Pătrunzînd ca un laser în

structurile unei societăți bolnave, reportajul său dezvăluia lumii întregi nu atît tragicul unor stări de lucruri, nu numai ineditul personajelor anonime sau senzaționalul faptului cotidian, cît mai ales semnificația lor socială. Oropșiții nu erau ai soartei, ci ai societății; mizeria, șomajul, grevele erau consecințele aceleiași structuri ale societății bazate pe injustiție.

Într-o epocă nouă, Brunea-Fox și-a continuat activitatea revenind de multe ori asupra oamenilor și locurilor pe care le întîlnise odinioară. Ochiul său atent, gîndirea sa analitică și imaginația asociativă au reliefat ineditul optimist, stenic, al noilor realități.

Nu puțini colegi de breaslă au căutat explicația fenomenului pe care îl prezintă reportajul lui F. Brunea-Fox: au urmărit consecvența mesajului progresist cu care a scris totdeauna; au cercetat metodică abordării subiectelor în reportajele sale; au analizat limba, stilul și sfera tematică; i-au fost luate interviuri despre tehnica documentării; s-au făcut aprecieri analitice asupra talentului său ieșit din comun. Ar fi timpul acum, cînd acest clasic al reportajului românesc împlinește trei sferturi de secol, să apară o culegere din remarcabilele sale reportaje: nu numai pentru valoarea lor publicistico-documentară, dar și ca model pentru cei ce sînt sau se formează ca viitori ziarști.

Emoționantele rînduri pe care i le-a închinat săptămîna trecută în «Contemporanul» Geo Bogza mă îndeamnă să mărturisesc credința mea că marele reporter care este F. Brunea-Fox a ajuns în inima aceluia care l-au citit și prețuit nu numai datorită unei gîndiri lucide și unui har neobișnuit, dar mai ales datorită sensibilității cu care a vibrat și vibrează față de tot ce-l înconjoară, dragostei și încrederii nemărginite pe care o are față de om, față de sensurile majore ale umanității. Pentru reportajele sale și pentru Omul F. Brunea-Fox scriem aceste rînduri drept omagiu, cu prilejul tonicei sale aniversări.

M. MÎRZA

palestra

de Victor BĂNCIULESCU

decalogul condiției fizice

Nu este neapărat nevoie să-i fi citit pe Pestalozzi sau Makarenko pentru a afla că drăgălașii noștri copii nu sînt întotdeauna ascultători. Nu este nevoie de cine știe ce tratate de pedagogie pentru a descoperi trăsăturile bizare, inexplicabile pe cît de comune, la unii dintre copiii noștri, dacă nu chiar la majoritatea. Am numit negativismul, spiritul de contrazicere și alte boli ale copilăriei.

Dar, toate astea le știu și alții, nu numai noi. Cu atît mai mult cu cît, adesea, înșiși oamenii mari trebuie tratați întocmai ca cei mici. Armele pregătite pentru a lecu maladiile infantile pot foarte bine sluji — după cum se va vedea — și la vindecarea năravurilor celor maturi. Iată raționamentul pe care cu siguranță l-au făcut autoritățile sportive suedeze, atunci cînd au lansat în public un decalog inventiv, intitulat: «Arta de a-ți distruge condiția fizică».

Cele zece sfaturi, formulate și propuse cu înțelepciune unui public larg, sună astfel:

1. Nu urca niciodată scările. Preferă de fiecare dată ascensorul, chiar dacă este vorba de un singur etaj.

2. Folosește întotdeauna auto-

mobilul. Nu umbla niciodată pe jos, chiar dacă e vorba de o distanță scurtă.

3. Fumează des și mult, în special atunci cînd bei și alcool.

4. Renunță categoric la tonifiantele și răcoritoarele plimbări duminicale.

5. Folosește timpul de prînz, pauzele de lucru și toate ocaziile similare pentru a sta nemișcat, pentru a fuma și pentru a pălăvrăgi.

6. Zaci și lenește de-a binelea în timpul concediului — ia-ți rămas bun de la orice fel de activitate fizică.

7. Pregătește-ți pretexte bune, ca să le folosești cînd va veni cineva să te invite la un exercițiu de mișcare.

8. Dacă totuși te vor corupe, convingîndu-te de foloasele mișcării, fi atent ca aceasta să nu devină obicei.

9. Consumă zilnic mult mai multe calorii decît reușește corpul tău să rețină.

10. Tratează toate invitațiile la mișcare, la exercițiu fizic, drept plicticoase, dăunătoare, idioate, dacă nu chiar scandaloase.

Decalogul acesta seamănă cu testele din almanahurile de sfîrșit de an. Îl parcurgem cu oarecare blazare la început, convinși

că de fapt nu ne privește, pentru ca mai apoi, încetul cu încetul, să ne dăm seama că în unele pasaje e vorba chiar de noi, că ni se fac portrete destul de asemănătoare. Și atunci rîdem de coincidență, ne amuzăm pentru moment și — DIN PĂCATE — trecem mai departe...

Antitezele alese de suedezi pentru a-i muștrului pe cetățeni sînt expresia unei vechi experiențe pedagogice. Identificarea cu capriciile celor mici, cu încăpăținarea celor ce s-au obișnuit să contrazică prompt fără a gîndi, s-ar putea să-i jignească pe maturi. Ei — tot ei — vor trebui să recunoască însă, într-o zi, că dacă se fac totuși atît de multe și de costisitoare eforturi pentru a-i convinge, probabil că în subtextul acestor obstinate eforturi trebuie să se găsească un țel nobil, o intenție așijderea.

Sănătatea, bunăstarea fizică sînt domenii pe care parcă nu le luăm în seamă, de care luăm aminte sau ne îngrijorăm abia cînd nu mai sînt sau atunci cînd stau sub semnul unei primejdii. De aceea, multora le pare ridicolă strădania celor ce cheamă la păstrarea, îngrijirea și ameliorarea unor stări pe care alții le consideră date imuabile ale naturii ce nu necesită nici un fel de atenție.

Respingînd senzația bătăliei cu morile de vînt, bunii pedagogi apelează din nou la rațiunea noastră, invitîndu-ne la mișcare, la exercițiu fizic, la sport, la tot ceea ce asigură omului o bună condiție fizică. Culmea ar fi ca, de data aceasta, înduioșă de rîndurile noastre, cititorii să dozească a-și satisfac pe dascăli și să urmeze... preceptele decalogului suedez de mai sus!

MULȚI CHEMAȚI, PUȚINI ALEȘI

Într-o școală cu totul singulară din Venice (S.U.A.), 38 de bărbați și femei învață meseria de clown. Printre ei, funcționari, comercianți, agenți de asigurare, brave gospodine. La concursul de intrare în școală se înscriu anual peste o mie de amatori, din care reușesc doar 35-40. Să rizi e ușor, să faci pe alții să ridă e ceva mai greu.

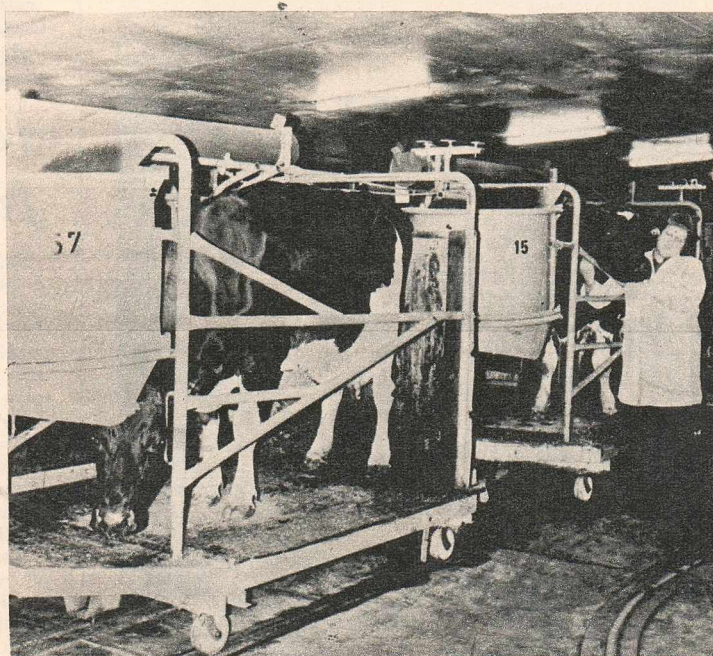
DUPĂ CE AM SĂ-I TRAG O BĂTAIE LUI BOBBY

Ăsta este visul lui Leigh Proudfoot, în vîrstă de 9 ani, elevă la o școală londoneză: să-l facă mat, în nu știu cite mutări, pe Bobby Fischer și astfel să devină ea campionul lumii la șah. Pînă atunci însă mai e vreme și deocamdată i s-a făcut somn...

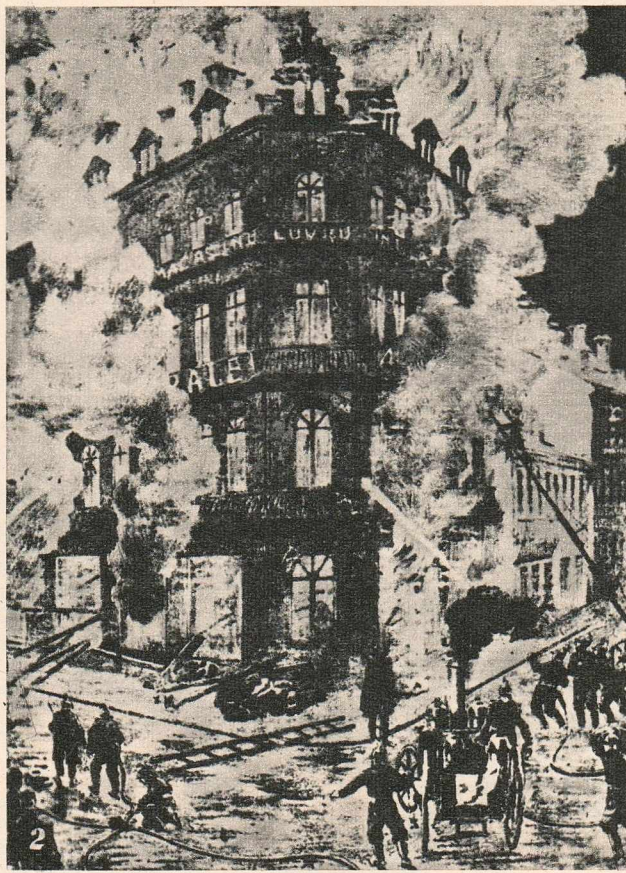
HAI CU PATUL LA PARIS...

Ultima năzdrăvănie în materie de mijloace de navigație pentru traversarea Canalului Mîneei: un pat, pur și simplu un pat prevăzut cu un baldachin din material impermeabil și gonflabil și dotat cu un motor de 25 CP. Cu un echipaj format din trei, să le spunem mateleți, — Tom Welsh, Mike Pilkington și David Speed —, nava-pat a pornit dintr-unul din docurile Tamisei (vezi fotografia) și a ajuns cu bine pe coasta franceză, la Calais.

VIAȚĂ DE VACĂ

Potrivit unor anticipări, prin anul 1980 mulsul manual al vacilor va fi un anacronism, o referință la trecut... Mulsul electric se va generaliza dar va implica tehnici noi, printre care unele se și află în stadiu de experimentare. Bunăoară, la Institutul de cercetări agrozootehnice din Braunschweig (R.F. a Germaniei) a intrat în funcțiune, experimental, grajdul cu boxe pe roate: de la tabloul de comandă, tehnicianul dispune deplasarea boxelor din grajd la aer liber și invers, hrănirea, adăpatul și mulsul animalelor, curățirea boxelor. În răstimp de o oră, 60 de vaci sînt astfel ireproșabil îngrijite.

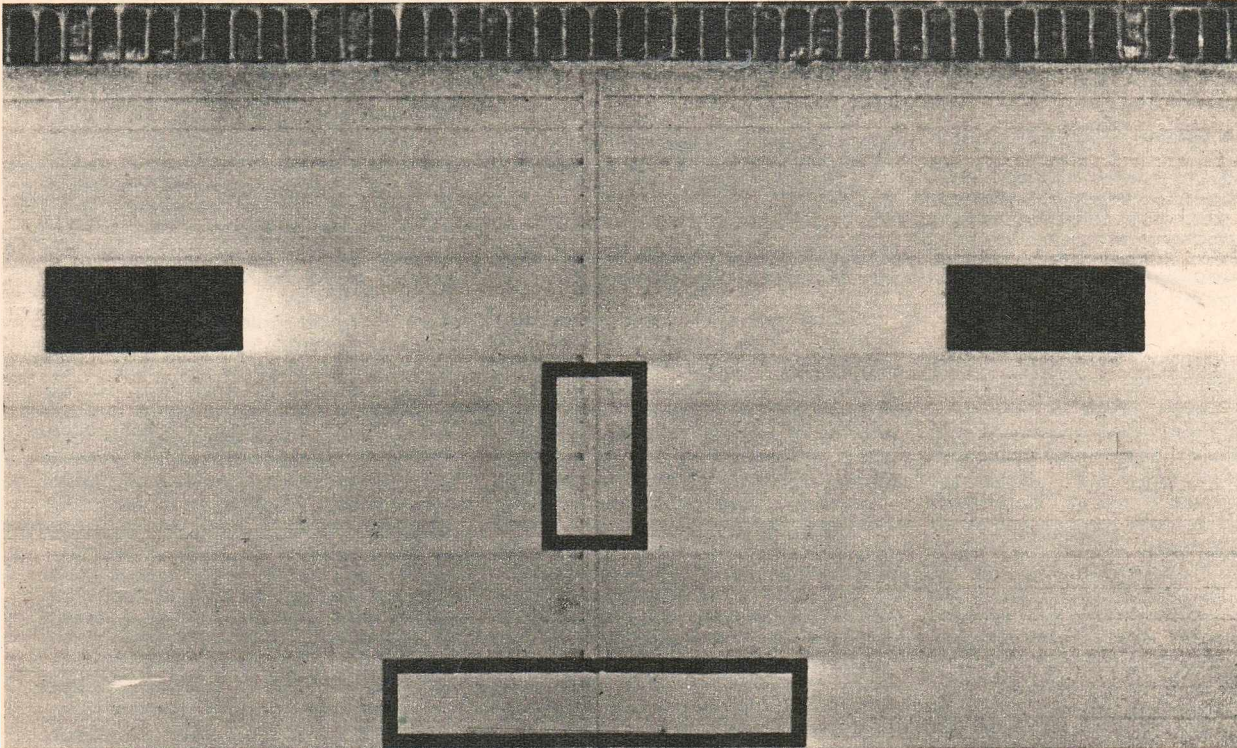
ARDE LUVRUL!

În primii ani ai secolului nostru, două incendii memorabile au produs pierderi grave, ireparabile, literaturii și artei românești. Primul a fost la 19 aprilie 1904, când a ars palatul Societății funcționarilor publici, aflat în piața Victoriei. Vinovații de provocarea acestui incendiu s-au dovedit a fi... un berbec și un câțel, pe care portarul imobilului îi ținea în locuința sa de la mansardă. Din joaca acestor animale s-a răsturnat o lampă cu petrol și focul a izbucnit, întinzându-se cu repeziciune. Au ars atunci, între altele, și 180 de pinze ale pictorului Verona, care își avea atelierul în imobil. Din avutul Societății funcționarilor publici n-au putut fi salvate decât registrele și o casă de bani în care se aflau câteva sute de monede de câte 5 lei — pensiile văduvelor societărilor. În stampa 1: în timpul operațiilor de stingere, un pompier se prăbușește de la etajul al doilea.

La 29 ianuarie 1911 a ars Palatul Luvru din Calea Victoriei, colț cu strada Sărindar — «cea mai măreață și mai modernă clădire, în care se afla cel mai mare magazin din București» — după spusele unui reporter al timpului. Și aici focul a izbucnit tot de la o joacă. Un băiat de prăvălie a provocat un scurtcircuit la instalația electrică a pomului de Crăciun, aflat într-o vitrină. Imobilul avea patru niveluri și mansardă. În câteva ore a ars totul, neputând fi evacuat nimic. Cu greu au putut fi salvate cele 60 de fete care lucrau în atelierul de croitorie de la subsol. La etajul III se afla sediul Societății scriitorilor români, abia instalat acolo. Scriitorii au pierdut atunci tot ce au avut la sediul: arhiva, tablourile primite în dar de la pictori, manuscrisele, biblioteca. Stampa 2: operațiunile de stingere a focului.

GARAJUL VESEL

Ușile garajelor moderne, cu dispozitivele lor automate de glisare, se înfățișează privirii în linii simple pînă la sumbru. Iată și o soluție propusă de constructorii din St. Petersburg, Florida (S.U.A.), pentru înlăturarea aspectului exterior neprietenos al garajului: două fante dreptunghiulare orizontale în chip de ochi, o fereastră, simulată, verticală în chip de nas și una orizontală în chip de gură și... Și asta-i cu totul altceva decît un perete trist.

cititori căt-re cititori

Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse=D; automobilism=A; cinema=C; enigmistică=E; filatelia=F; literatură=L; limbi străine=Lb; muzică=M; prietenie=P; sport=S; teatru=Te; tehnică=Th; viața tineretului=T; schimb de foto actori=Fa; schimb de ilustrate=V.

Următorii cititori doresc să corespundă:

Stoica Vasilica, 23 ani, Focșani, str. Alexandru Vlahuță nr. 7; D; Șerban Măia, 19 ani, elevă, Buzias, str. M. Eminescu nr. 5, jud. Timiș; D, V; Dumitrescu Petria, 19 ani, și Kadas Elena, 23 ani, Arad, str. G. Alexandrescu nr. 20, ap. 2; P, V; Ungureanu Veronel, 19 ani, elev, Craiova, cart. Braza lui Novac, bl. F8, sc. 1, et. II, ap. 9; P, S, V; Giciu Iuliana, Galați, str. Republicii nr. 69, bl. A, sc. 2, et. IV, ap. 57; D; Crețu Liviu, 18 ani, elev, Timișoara, bd. 6 Martie nr. 26; D, V; Hulber Ioan, 27 ani, maistru, Oradea, Aleea Cartierului Nou nr. 2, bl. L1, sc. B, et. II, ap. 46; D, Fa, V; Gherasim Felicia, 19 ani, elevă, Roman, str. Cuza Vodă nr. 60; D, V; Lițiu Ioan, 17 ani, elev, Oradea, str. Borsecului, bl. X11, sc. B, et. I, ap. 28; M, P, S, T; Drăghici Maricel, 23 ani, funcționar, Iași, str. Cuza-Vodă nr. 62, et. II; pictură, A, M, P, S, V; Orzetic Dorin, 19 ani, Iași, Pav. C.F.R. Nicolina nr. M4; L, P, V; Sanda Alexandru, 24 ani, strungar, Brăila, str. M. Kogălniceanu nr. 158; P, T, V; Stamate Monica Viarica, 18 ani, elevă, Galați, str. Constructorilor nr. 15, bl. C7, ap. 4; Tiglina II; D, Fa, V; Crețu Mihai, 25 ani, mecanic, Constanța, Șos. Mangaliei nr. 96, bl. C5, sc. 1, et. I, ap. 13; L, P, Fa, V; Rotaru Delia, 18 ani, elevă, Iași, str. Păcurari nr. 24, bl. 1, sc. A, et. II, ap. 9; M, P, T, V; Anghel Maria, 20 ani, elevă, București, sect. 2, str. Peris nr. 5; D; Inescu Miky, 20 ani, mecanic, București, sect. 7, bd. Preciziei nr. 14, bl. F1, sc. A, ap. 18; L, M, P, V; Popescu Ana-Gabriela, 19 ani, stud., Iași, str. Ciurchi nr. 109 A, bl. S4, ap. 1; D; Radu Felicia, 19 ani, Pitești, Calea București, bl. 22, sc. C, et. I, ap. 4; matematică, Lb, M, S, schimb de discuri; Bugar Zenu, 23 ani, laborant, Oțelu-Rosu, str. Ștefan cel Mare nr. 16, jud. Caraș-Severin; D, Fa, V; Căilean Nuți, 17 ani, elevă, Săcele, str. Preventor-Brădet nr. 7, jud. Brașov; M, S; Cristescu Delia, 47 ani, funcționară, Ploiești, str. 23 August, bl. 11, ap. 23; D; Haralambie Dorina, 18 ani, elevă, Carei, Piața 1 Mai, bl. 5, et. II, ap. 25, jud. Satu-Mare; L, M, S, Fa, V; Anghelescu Doina, 23 ani, stenodactilografă, Constanța, bd. Republicii nr. 108, bl. R4, sc. B, ap. 16; D, V; Anghelescu Cornelia, 18 ani, elevă, Tg. Jiu, bd. 1 Mai nr. 86; A, M, P, S, V; Iliescu Irina-Camelia, 21 ani, Roman, bd. 23 August, bl. 8, ap. 2; D, Fa, V; Moica Gheorghiză, 18 ani, elev, com. Valea Bistrei nr. 104, jud. Caraș-Severin, of. p. Oțelu-Rosu; L, Lb, P, S; Veleniuc Ticu, 35 ani, economist, of. p. Piatra-Neamț, casuța poștală nr. 65; P; Cristea Marcela, elevă, Galați, Tiglina II, bl. H2, ap. 5; astronomie, astronomică, S; Pavel Maria, com. Golești, jud. Iași; V; Golumbeanu Borza, 18 ani, elev, Oradea, str. Orșovei nr. 5; D, V; Grigoras Nelu, 19 ani, elev, Vaslui, str. Penes Curcanul nr. 18; P, Fa; Grecu Luciana, 18 ani, elevă, Drobeta Tr. Severin, str. Veterani nr. 20; D, V; Burciu Ion, 20 ani, și Hîj Nicolai, 19 ani, Lugoj, str. Șt.O. Iosif nr. 4, bl. 4, et. III, ap. 16; D, V; Șalariu Constantin, 18 ani, elev, Iași, str. Palat nr. 6; D; Negrea Rodica, 17 ani, elevă, Sighețul Marmăției, str. Ștefan cel Mare nr. 4; P, S, V; Fulga Ștefan, 19 ani, Constanța, str. Ion Adam nr. 23; D, V; Buzatu Georgeta, 17 ani, elevă, Galați, str. Milcov nr. 22; P, Fa, V; Dima Flory, 17 ani, elevă, Brăila, str. Veché nr. 11; V; Mitrofan Pina, 16 ani, elevă, Galați, str. Muzicii nr. 36; P, S, V; Mărmureanu Vali, 21 ani, funcționară, C.A.P. «Unirea», com. Năcoresți, jud. Galați; matematică, L, P, V; Cerneschi Emilia, 18 ani, elevă, Rădăuți, str. M. Vi-teazul nr. 35; filozofie, L, V; Andronache Grigore, 26 ani, electrician, com. Tudor Vladimirescu, jud. Galați; D, V; Ghica Ileana, 17 ani, elevă, București, sect. 1, str. Astrilor nr. 57; turism, C, M, S, Fa, V; Panca Carmen, 19 ani, elevă, Rădăuți, str. 13 Septembrie nr. 4; V; Tudor Adriana, funcționară, com. Cordon nr. 294, jud. Neamț; M, V; Croitoru Irina, 17 ani, elevă, Bacău, str. Neagoe Vodă nr. 120; M, P, Fa, V; Brașoveanu Toma, 24 ani, tehnician, com. Ciulnița, sat Poiana, jud. Ialomița; D, V; Dorca Elena, Sibiu, str. G. Garibaldi nr. 16; L, P; Ștefan Elena, 22 ani, com. Lunca Cernii de Jos, sat Negoi, jud. Hunedoara; D, V; Mazilu Mimi, 18 ani, elevă, Pitești, str. Craiovei, bl. 20, sc. B, ap. 8; C, M, P, S, Te, Fa; Popa Marina, 19 ani, textilistă, com. Români, sat Șiliștea II; P, V; Chifu Mariana, 18 ani, elevă, Săvinești, vila nr. 9, ap. 4, jud. Neamț; C, P, T; Iordănescu Cornelia, 24 ani, Pitești, cart. Trivale, bl. 18 bis, sc. D, ap. 43; M, P, T; Niță Dorina, 18 ani, elevă, com. Ludești, jud. Dimbovița; D; Dinca Gigi, 21 ani, operator chimist, Galați, micro 40, bl. C5, et. III, ap. 68; L, M, S; Colangiu Vasile, 20 ani, București, sect. 2, str. Precupeții Vechi nr. 77; D; Chivnici Iosif, 45 ani, com. Cîineni, I.C.H. Lotru-Sebeș, lotul Valea Uriei, jud. Vâlcea; D; Munteanu Gina, 16 ani, elevă, com. Sivița, jud. Galați; P, Fa, V; Anton Ștefan, proiectant, Iași, Aleea Gr. Ghica-Vodă nr. 2, et. I, ap. 9; V; Lolus Georgică, 26 ani, asist. med., Sebeș, str. Viilor nr. 2, jud. Alba; D; Boșneac Cornelia, com. Păuliș nr. 298, jud. Arad; D, V; Nohai Ana, 19 ani, elevă, com. Mărgineni, jud. Neamț; V; Negrescu Mariana, 19 ani, Pitești, str. Negru-Vodă, bl. F1, sc. A, ap. 2; D, V; Butnaru Florin, 22 ani, tehnician, Tecuci, str. A. Ipătescu nr. 11; D, Fa, V; Bă-leanu Georgeta, 21 ani, stud., Craiova, str. Libertății nr. 31, căm. nr. 3; D; Ghilas Mariana, 18 ani, elevă, Vaslui, str. Crizantemelor nr. 15; P, Fa, V; Ciuciu Bianca și Klattich Magda, eleve, Mangalia, str. Rozelor nr. 2, bl. B, et. II, ap. 11; Lb, P, Fa, V.

F Nr. 5 (921)

CUPON DE PARTICIPARE «CITITORI CĂTRE CITITORI»

O așezare (fotografiată din avion) a tribului Masai în depresiunea Rift, din partea occidentală a Kenyei.

AFRICA - DE LA TRIB LA NAȚIUNE MODERNĂ (I)

de Silviu BRUCAN

Primul lucru care te izbește când privești harta politică a Africii este geometria perfectă a multora dintre granițele noilor state africane.

Ca și orice fenomen ciudat, el are o explicație istorică: la Conferința de la Berlin din 1885, la care puterile coloniale ale vremii au statuat granițele posesiunilor lor africane, principalele instrumente diplomatice par să fi fost rigla și echerul. Populațiile teritoriilor respective constituiau cantități negliabile, iar criteriul demarcării suprafețelor erau longitudinea, latitudinea și cursurile apelor. Așa s-a creat una dintre cele mai complexe probleme din istoria comunităților umane și totodată una dintre sarcinile cele mai formidabile cu care sînt confruntate noile state independente ale Africii în efortul de a fâuri comunități politice și economice suficient de puternice pentru a-și consolida independența și a zădărnici contraatacul neocolonialist.

Istoricul francez Cournevin, specializat în Africa, arată că atunci cînd călătorești de-a lungul frontierei dintre Togo și Dahomey nu poți să nu recunoști similitudini etnice ale populației de ambele părți ale frontierei. Omogene înaintea sosirii europenilor, — scrie el —, aceste populații au fost ciopîrțite prin cea mai absurdă frontieră, ca semn al disprețului colonialist pentru logică și obiceiuri locale. Tot atît de nemiloasă a fost împărțirea populației Masai între englezi și germani, sub numele de Tanganyka și Kenya, sau a celei din Akan între Ghana și Coasta de Fildeș. Nu arareori membrii aceleiași familii s-au trezit supuși ai unor posesiuni coloniale diferite, linia de demarcație trecînd prin aceeași așezare umana. Acolo unde înainte fuseseră regate mai vaste, cuceritorii coloniali au operat cu și

mai mare strășnicie. Membri ai tribului Senufo s-au găsit izolați în Coasta de Fildeș, deși grosul acestuia se află în Mali.

Ideea că efectele jugului colonial se reduc la racila înapoierii economice a popoarelor oprimite se dovedește a fi o simplificare a realității sociale și istorice. În realitate, colonialismul a frînat întreaga dezvoltare istorică a popoarelor africane, iar efectele sclaviei impuse acestora se resimt tot atît de dureros pe plan cultural și politic. Un handicap extrem de serios în calea afirmării viguroase a noilor state africane pe scena vieții internaționale contemporane îl constituie faptul că dominația colonială multi-seculară a împiedicat procesul firesc de închegare a națiunilor pe continentul african.

Desigur, fenomenul este prezent și pe celelalte continente subdezvoltate — Asia

și America Latină. Nicăieri însă el nu apare atît de pregnant ca în Africa, datorită unor particularități istorice și sociale proprii acestui continent.

DE LA CIVILIZAȚII PRECOLONIALE LA «MISSION CIVILISATRICE»

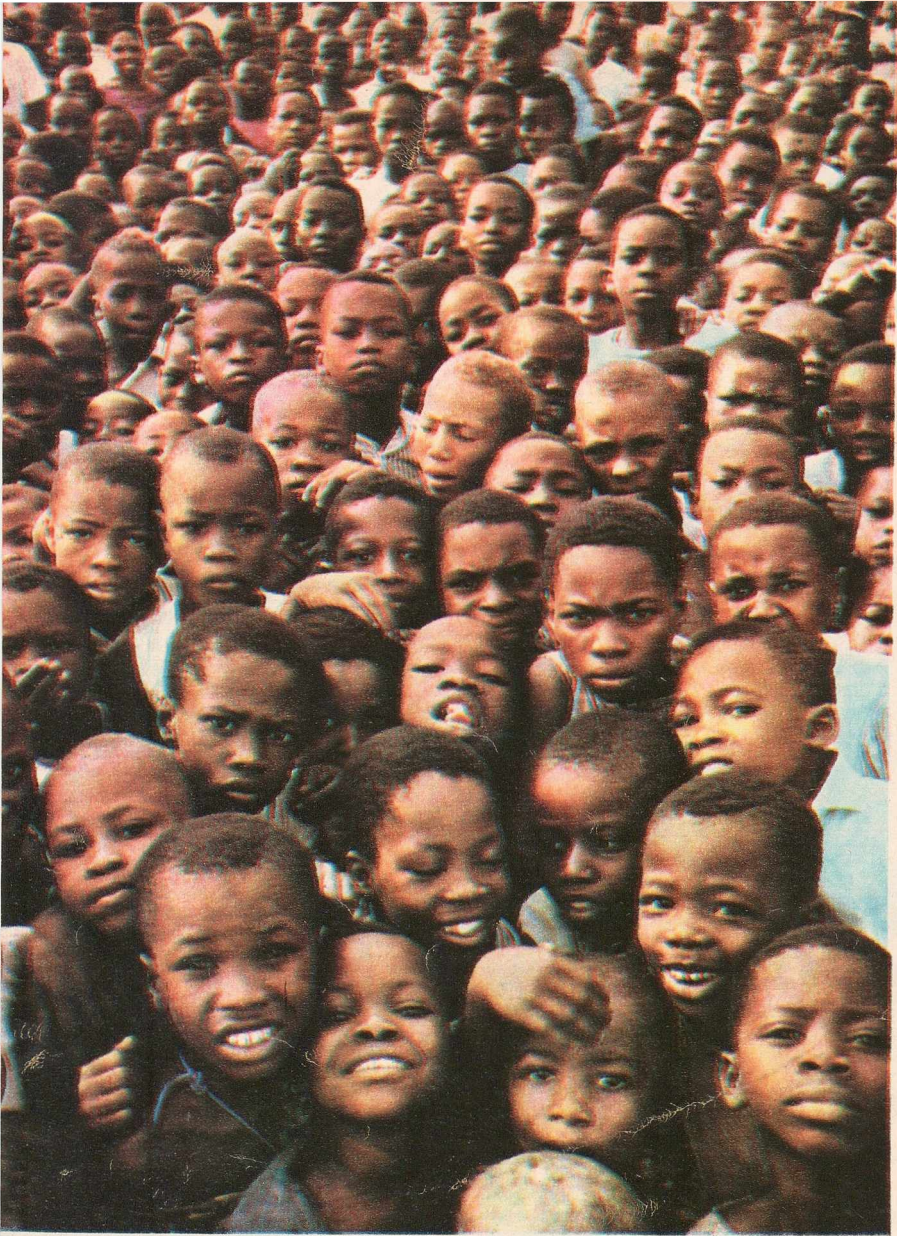
Istoricul Frobenius, citînd drept sursă pe navigatorii din secolele XV—XVII, arăta încă în 1933 că mărturiile acestora «oferă dovada absolută că Africa neagră de la sud de zona de deșert a Saharei se afla în plină înflorire, în toată splendoarea unor civilizații armonioase și bine conturate, înflorire pe care cuceritorii europeni au distrus-o».

În prezent, numeroși savanți africanologi cercetează intens existența unor civilizații înfloritoare în Africa înaintea erei coloniale. Chiar dacă uneori afirmațiile sînt mai categorice decît dovezile, reacție tipică impulsului contestatar, elementele adunate sînt suficiente pentru a dispune de ceea ce a mai rămas din romanticele mituri coloniale: *mission civilisatrice* sau *white man's burden* — povara omului alb atît de dramatic prezentată în romanele lui Kipling.

Un lucru este clar, și anume, că cucerirea Africii de către colonialiștii europeni a dus

la menținerea peste secole a fărîmîțării tribale și în felul acesta a zădărnicit procesul de formare a unor state naționale. Ne referim în special la ceea ce se numește Africa neagră, deoarece Africa de Nord și în primul rînd Egiptul au avut o dezvoltare istorică pe cît de deosebită pe atît de binecunoscută. Chiar dacă dominația colonială a rămas numitorul comun, zona nord-africană a fost prinsă în dezvoltarea istorică a bazinului mediteranean, în timp ce subcontinentul african de la sud de Sahara a avut o evoluție distinctă de ceea ce se petrecea în nord.

Astfel, în timp ce în Europa ascensiunea la putere a burgheziei se împletea cu lupta pentru formarea națiunilor și a statelor naționale, Africa neagră rămînea din punct de vedere social o uriașă «pădure pietrificată». Pe acest fundal general s-au desfășurat de-a lungul secolelor două procese contradictorii. Pe de o parte, puterile coloniale au organizat administrații centralizate, au înlocuit schimbul în natură — *trocul* — prin comerțul pe bani, au instituit impozite ce trebuiau plătite în monedă; africanii au început să lucreze ca salariați, păstrîndu-și satele și comunitățile, iar în agricultură sistemul arendării a făcut posibilă adunarea la un loc a recoltelor pentru export; mijloacele moderne de comunicație scurtau distanțele, legînd între ele regiuni îndepărtate; se înființau școli pentru a forma funcționari și specialiști, iar noile orașe deveneau centre de luminare și de făurire a unor comunități mai largi. Pe de altă parte, stăpînitorii coloniali, în special englezii, și-au dat seama de efectele politice ale acestor transformări sociale, mai ales în urma răscălelor de după primul război mondial, și au luat măsuri pentru restaurarea organizării și autorității tribale. Vechile teritorii tribale au fost restabilite, iar șefii de trib au devenit funcționari guvernamentali cu salarii și privilegii, cu puteri judecătorești și administrative. Funcția de șef de trib a devenit ereditară, formîndu-se astfel o clasă a aristocrației tribale ale cărei interese erau strîns legate

de cele ale stăpînitorilor coloniali. Mulți dintre fiii șefilor de trib erau trimiși pentru a se instrui la Oxford și Cambridge. În paralel erau aduși comercianți greci, sirieni, libanezi și indieni pentru a forma o burghezie compradoră.

Prima tendință, stimulat de centralizarea administrației, de noile relații de producție, comerț, comunicații, urbanizare, favoriza procesul de formare a națiunilor, chiar dacă era diferit în multe privințe de cel european. Această tendință era însă în mod deliberat frînăată și contracarată de politica «retribalizării», de alimentarea fanatismului și prejudecăților tribale, de așezarea disensiunilor regionale, rasiale și religioase dintre triburi — potrivit formulei clasice *divide et impera*.

Fără să vrea însă, așa cum constată Emerson în cartea sa «From Empire to Nation», administrația colonială slujește cauza națională: prin ura pe care o generează împotriva sa, ea sudează diferitele segmente eterogene ale poporului aflat sub oprirea ei. Tendința spre unificare s-a accentuat și a căpătat amploare; depășind frontierele tribale, intelectuale, muncitorii, țărani, studenții, comercianții au stabilit, la diferite niveluri, alianțe în scopul eliberării de sub jugul colonial. În condițiile favorabile create după al doilea război mondial, prin schimbarea raportului de forțe pe plan mondial, mișcarea de eliberare națională a dărâmat puterile imperiilor coloniale și a înființat pe ruinele lor zeci de state independente în Africa.

MITUL TERITORIULUI ȘI PROLIFERAREA LIMBILOR

După eliberare, noile state africane s-au găsit în fața unor sarcini colosale. Vestigiile colonialismului erau adînc înrădăcinate; ele acționează uneori ca o bombă cu explozie întîrziată, constituind terenul propice pentru mașinațiile neocolonialismului.

În epoca noastră, un stat nu se poate consolida fără a întări conținutul său național, iar fărîmîțarea tribală constituie în această privință o imensă piedică. Comunicabilitatea de teritoriu, comunitatea de limbă și de viață economică, factori esențiali în formarea unei comunități stabile de tip național, se lovesc, toate, de organizarea și structura instituțiilor tribale.

În ochii acestor copii nigerieni nu se mai citește moartea. Dar «episodul bîafrez» — conflictul secesionist generat de cauze de ordin tribal și așîtat din afară datorită importanței resurse naturale (petrol) ale acestei regiuni din sudul Nigeriei — s-a soldat cu moartea multora din părinții sau frații mai mari ai acestora, a făcut mulți copii să cadă pradă cumplutului «kwashiorkor» — gravă boală provocată de foamete, de lipsa de proteine.

Cercetările arată că în societatea tribală, datorită sărăciei de mijloace tehnice și produse materiale, conflictele au în majoritatea cazurilor drept sursă diviziunile teritoriale sau genealogice. Chiar și cea mai primitivă ceață de vîntori se consideră posesoare a unui anumit teritoriu, deși frontierele nu sînt totdeauna clar delimitate. Antropologul Shapera a constatat că la boșimani și bergdmani, fiecare ceață sau trib pretinde dreptul exclusiv asupra unui teritoriu dat, precum și dreptul de a-și conduce treburile fără un control din afară. Dacă un străin încalcă teritoriul, el este respins. Este semnificativ că, chiar dacă o ceață mai puternică invadează teritoriul uneia mai slabe, învingătorii nu le răpesc învinșilor pămîntul. De aici și concluzia unor cercetători că reprezentarea teritorială constituie miezul sistemului politic.

Mitul teritoriului își păstrează tăria la comunități mai largi, ca uniunile tribale, iar atunci cînd din cauza unor resurse naturale creează comunități respective o situație economică privilegiată poate genera conflicte singeroase și mișcări secesioniste, așa cum a fost cazul Katanga în Congo, Biafra în Nigeria ș.a. Se știe că în Katanga se găsesc mari bogății miniere, iar în Biafra, exploatarea petrolifere.

În primii ani ai decolonizării a luat naștere o puternică mișcare pentru revizuirea frontierelor potrivit criteriilor de populație. Conferința africană de la Accra din 1958 a denunțat frontierele artificiale tratate de puterile imperialiste pentru a diviza popoarele Africii, în special acelea care trec prin grupuri etnice și impart oameni cu aceeași origine; a cerut «abolirea sau ajustarea acestor frontiere în cel mai scurt timp».

N-a trecut mult și această revendicare a fost uitată, deoarece punerea ei în aplicare ar fi creat haos și noi surse de conflicte. Accentul conferințelor africane următoare

a cazut pe respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a statelor africane, iar acest din urmă principiu a determinat poziția multor guverne africane față de războiul fratricid din Nigeria.

Cu limba, situația se prezintă și mai complicată. Potrivit Enciclopediei britanice, numărul limbilor vorbite de africani este între 600 și 800. Aproape în fiecare stat african se vorbesc zeci de limbi distincte. Iar comunitatea de limbă este într-adevăr esențială în formarea națiunii. Aici statul poate juca un rol important prin alegerea unei limbi oficiale și difuzarea ei prin învățămînt și alte mijloace de comunicare de masă. Unele state aleg ca limbă oficială limba fostei metropole occidentale, dar aceasta ridică problema caracterului culturii naționale create pe o asemenea bază.

Nicăieri «modelul» politicii colonialiste de retribalizare nu apare într-o formă mai crudă și implicit mai elocventă ca în Republica Sud-Africană, unde rasiștii au rămas la putere și deci avem un teren pe care această politică poate fi studiată, ca să spunem așa, la microscop. Aici, izolarea geografică a triburilor constituie un mijloc principal de păstrare a vechilor relații sociale și politice. Deși dezvoltarea industrială puternică a republicii ar fi permis și reclamat de mult formarea unei clase proletare numeroase, rasiștii de la putere mențin în rezervații africane denumite *homeland* (textual, pămînt natal) milioane de africani organizați potrivit criteriilor etnice. Cele mai dispersate sînt teritoriile populate de zuluși, fiind separate între ele de suprafețe locuite exclusiv de albi. Rezervația *tswana* se compune din 19 părți separate, *ciskei khosa*, din 17, *nbelebe* de sud, din 8, *shangaan*, din 4, *sottho* de nord, *swasi* și *wenda*, din 3 părți fiecare, iar *trankei khosa*, din 2 părți.

Datorită vertiginoselor dezvoltări industriale, peste 40% din populația masculină activă din *homeland-uri* este atrasă în diferite întreprinderi din afara lor, fără a avea dreptul să-și aducă familia. Cîrba se face pe baza unor pașapoarte care, potrivit legilor draconice rasiste, se eliberează doar o dată pe an. Calificarea reclamată de industria modernă a cerut organizarea unui sistem de învățămînt, dar programele școlare sînt dominate de spiritul tribalismului. Ele idealizează organizarea tribală și infuzează concepțiile retrograde legate de aceasta, ceea ce arată cît de acut se preocupă guvernul rasist de prelucrarea ideologică a africanilor. Astfel, în timp ce albi în școlile lor sînt orientați spre societatea tehnologică a secolului XX, negrii sînt orientați spre societatea primitivă a mileniilor preistorice.

Aplicarea acestui «model» al retribalizării în Africa neagră timp de secole de jug colonial poate foarte bine să explice slaba dezvoltare a unui proletariat industrial chiar și în posesiunile cu vaste exploatare miniere.

În sfîrșit, spre deosebire de evoluția istorică europeană, unde închegării națiunilor i-a corespuns tendința formării unei economii naționale armonioase și oarecum de sine stătătoare, politica colonială a încurajat dezvoltarea în țările Africii a unor economii bazate pe monocultură și exploatare miniere al căror produs era exportat în schimbul importului de produse industriale din metropolă. Cu alte cuvinte, în loc să se dezvolte o piață națională s-au creat *subsisteme economice ale metropolei*. Această politică a fost aplicată și în materie de căi de transport și comunicații — în loc ca acestea să unească diferite regiuni ale țării, ele erau menite să întărească dependența față de firmele străine. Este caracteristic că în timpul conflictului din Congo, stimulat de interese colonialiste din afară, fostul secretar general al O.N.U., Hammarskjöld, era nevoit să transmită telegrame și să vorbească la telefon prin Bruxelles atunci cînd dădea dispoziții Comandamentului O.N.U. din Congo, în prezent Zair.

În pofida nefastelor vestigii ale colonialismului, noile state africane fac pași mari și rezeși pe calea înlăturării fărîmîțării tribale, pe calea procesului de închegare a națiunilor. Introducerea tehnicii moderne și îndeosebi a transporturilor rapide, a comunicațiilor de masă și a informației constituie un factor de accelerare a acestui proces. Popoarele africane și liderii lor înțeleg din propria experiență că în epoca contemporană statul național este instrumentul prin care își pot afirma întregul potențial și apăra și promova interesele. Dezvoltarea economică și în special industrializarea nu este ceva care se poate fi incredințat unei firme sau națiuni străine — numai statul propriu poate îndeplini această funcție istorică.

mapamond '73

de Ioan GRIGORESCU

atena (II)

Am întreat legende de unde au apărut primii atici, căci litera scrisă s-a născut mult prea tîrziu pentru a ne lăsa izvoade, și n-am aflat nici măcar povești cu descălători, ceea ce m-a dus la convingerea că ei s-au aflat dintotdeauna aici, trăindu-și lenta evoluție pînă au atins gradul de inteligență cînd l-au putut născoci pe Prometeu. Spre deosebire de alte plămuiuri ale minții omenesci, atunci cînd aceasta și-a închipuit dumnezeii, Prometeu nu este un sfînt martirizat, plin de răbdare și resemnare, cu ochii fixați în implorarea către cer, ci un neînguncheat, un captiv în perpetua evadare, un neîmblînzit, un coștestatar al divinității, un om în permanent conflict cu forțele oarbe și neînduplecate ale atotputernicilor.

Nimbul de poezie al unei legende ține loc de memorie preistoriei ateniilor. Se spune că tatăl lui Platon, Ariston, cobora din stirpea ultimului rege al Atenei, Codros. O stelă funerară poartă peste timp, în urma lui, numele altor regi atenieni, pînă la prelenicul Cranaos și ionianul Cecrops, care ar fi trăit cu vreo mie șase sute de ani înainte de era noastră. Să fi fost el, Cecrops, sau succesorul său, Eretheu, cel care o fi botezat pentru totdeauna locul cu numele de Atena, ori tot Teseu despre care Plutarh spune că ar fi declarat că ateniunii formează totodată un popor unic și un oraș?

Asta ar însemna să recunoaștem o pată albă de un mileniu în identitatea orașului. Și nu putea fi așa, căci în momentul cînd eleusienii se uneau cu ateniunii, prin veacul al șaptelea înaintea erei noastre, numele orașului exista consemnat ca atare, și nu numai numele, ci și spiritul său concentrat într-un singur cuvînt «demos» sau «adunarea cetățenilor» de care «Iliada» lui Homer ne vorbește ca despre o concepție civică asupra vieții cetății.

Despre acel Codros, ultimul rege al Atenei, strămoșul lui Platon, se spune că Pitia din Delfi i-ar fi prezis că orașul va cădea dacă suveranul lui se va încăpățîna să trăiască. Deghizat în țaran, acesta și-a căutat moartea și și-a găsit-o, salvînd astfel cetatea. Și atunci s-a petrecut un lucru de neconcepție pentru acele vremuri. Drept omagiu adus salvatorului lor, ateniunii au declarat că nici un alt rege nu va mai domni peste Atena după Codros. Și așa au creat republica. Democrația devenea un fenomen moral-politic și în același timp poetic. Marele amfiteatru rezemat pe piepții celor patru munți ridica de pe scena Acropolei cortina de început al unui dintre cele mai tulburătoare spectacole pentru un singur interpret și spectator: Omul.

În amfiteatru Atenei, în centrul căruia Acropole se înalță ca o scenă pentru cel mai grandios spectacol al lumii, s-au consumat toate drama din procesul creșterii unei omeniri. Platon nu avea decît 29 de ani cînd Socrate, maestrul său, socotit «martirul filozofiei», și-a primit cu serenitate cupa cu zeamă de cucută și a bătut-o. Mai amară decît otrava fusese ironia ucigătoare a celui care, deși nu ne-a lăsat nici o carte, făcuse din dialectică un instrument de cunoaștere — transmis posterității prin «Dialogurile» lui Platon. Ceruse călăilor săi exilul pentru a putea reflecta la «greselile» comise, dar cei care fuseseră mușcați de necruțătoarea lui ironie s-au temut și de izolarea înțelepciunii și crezînd că astfel se vor simți în siguranță, l-au condamnat la moarte.

flacăra actualitate

o săptămână în lume

O dată mai mult, în cursul acestor zile s-a reliefat pregnant unitatea dialectică dintre politica internă a partidului și statului nostru, consacrată edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și politica externă, pusă în slujba idealurilor de pace și progres social ale omenirii. Jalonând pîrghiile și direcțiile de acțiune pentru realizarea cincinalului înainte de termen, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Conferința Organizației județene de partid lași a constituit totodată o reafirmare a liniilor fundamentale ale politicii externe a țării noastre, a punctului de vedere al României în probleme de stringentă actualitate pe arena mondială. Între acestea, înfăptuirea securității în Europa ocupă, fără îndoială, un loc de prim ordin. În momentul de față, la Helsinki se află în plină desfășurare convorbirile pregătitoare multilaterale privind conferința general-europeană pentru securitate și cooperare, reluate, precum se știe, la jumătatea lunii ianuarie. «România — menționa secretarul general al partidului, la lași — și-a adus de la început contribuția la crearea condițiilor pentru începerea lucrărilor, la desfășurarea lucrărilor pregătitoare. Ea va acționa cu toată fermitatea pentru ca conferința general-europeană să poată duce la instaurarea unor relații noi în Europa, care să asigure pacea, independența, posibilitatea de dezvoltare liberă a fiecărei națiuni europene, contribuind totodată la cauza păcii și cooperării dintre toate țările lumii».

Profund preocupată de soarta popoarelor continentului nostru, România militează cu aceeași constantă fermitate și principialitate pentru dezvoltarea liberă, independentă, pașnică a tuturor popoarelor lumii, pentru lichidarea conflictelor existente. Iată de ce noua rundă de convorbiri — ce au avut loc în ziua scrierii acestor rânduri la centrul de conferințe internaționale de pe Avenue Kleber din capitala franceză — dintre Le Duc Tho, consilierul special al delegației R.D. Vietnam la conferința cadrupartită, cu privire la Vietnam, și Henry Kissinger, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale, tratative avînd drept scop, potrivit unui comunicat al delegației R.D. Vietnam, «definitivarea acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam», a fost așteptată de opinia publică cu deosebit interes. Iar anunțarea la sfîrșitul întrevederii a parafării acordului și a fixării datei semnării acestuia pentru 27 ianuarie a fost primită cu deosebită sa-

tisfacție, acest fapt constituind o confirmare a faptului că, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — «calea pentru stingerea conflictului este calea tratativelor, găsirea unei soluții politice care să ducă la retragerea totală a trupelor americane, astfel ca popoarele din Indochina să-și poată rezolva problemele fără nici un amestec din afară». Se evidențiază astfel o dată în plus justetea politicii partidului și statului nostru, care preconizează rezolvarea problemelor litigioase nu prin forță, ci prin mijloace politice, pe calea tratativelor, cu luarea în considerare a intereselor părților, potrivit cerințelor cauzei păcii, independenței și suveranității popoarelor, ale destinderii și înțelegerii internaționale.

În aceste zile, cînd în lume se evidențiază tot mai puternic dorința popoarelor de a pune capăt politicii imperialiste de forță și dictat, de a instaura relații noi care să ofere fiecărei națiuni posibilități egale de dezvoltare, corespunzător năzuințelor sale, fapte petrecute pe continentul african ilustrează eforturile disperate ale forțelor reacționare, ale rasiștilor, colonialiștilor și neocolonialiștilor de a opri cursul firesc al istoriei. Astfel, la scurtă vreme după ce agențiile de presă au relatat despre ofensiva lansată de regimul de la Salisbury împotriva forțelor de eliberare și despre acțiunile provocatoare ale rasiștilor rhodesieni întreprinse împotriva Zambiei, o știre sosită din Conakry anunța asasinarea mișlească a secretarului general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.) Amilcar Cabral. Acest act terorist a stîrnit o vie indignare, fiind înfierat cu vehemență de opinia publică. Așa cum remarca secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în telegrama adresată Comitetului Central al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, «asasinarea conașcătorului P.A.I.G.C. subliniază cu toată forța necesitatea lichidării grabnice a colonialismului din Africa și din întreaga lume, evidențiază încă o dată necesitatea intensificării luptei unite a tuturor forțelor antiimperialiste pentru a pune capăt cit mai grabnic politicii colonialiste și neocolonialiste a imperialismului, pentru asigurarea dreptului tuturor popoarelor la o dezvoltare liberă, independentă, pe calea progresului economic și social».

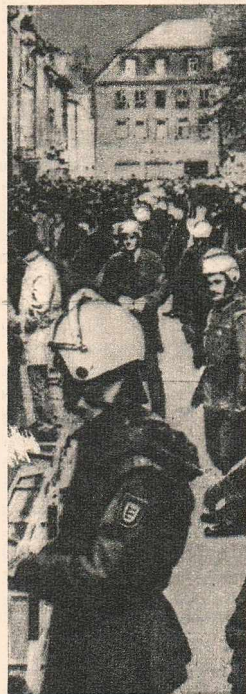
I. CIOARĂ

Marti, 23 ianuarie 1973

HAVANA: manifestări consacrate româniei

În cadrul manifestărilor consacrate marșării peste hotare a celei de-a 25-a aniversări a proclamării republicii, în capitala Cubei a fost deschisă o expoziție de fotografii înfățișînd realizările obținute pe multiple planuri de poporul român în opera de fărîrire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Cu același prilej, la mijlocul lunii ianuarie a început la Havana o retrospectivă a filmului românesc — spectatorilor cubanezi fiindu-le prezentate filmele «Mihai Viteazul», «Pădurea spînzuraților», «Răscoala» și «Cîntecele mării».

heidelberg— universitatea asediată

Imaginea ilustrează edificator răspunsul dat de guvernul creștin-democrat al landului Baden-Württemberg, revendicării studenților vest-germani privind democratizarea învățămîntului superior: poliția a luat pur și simplu cu asalt Universitatea din Heidelberg, ocupînd-o și evacuîndu-i pe studenți.

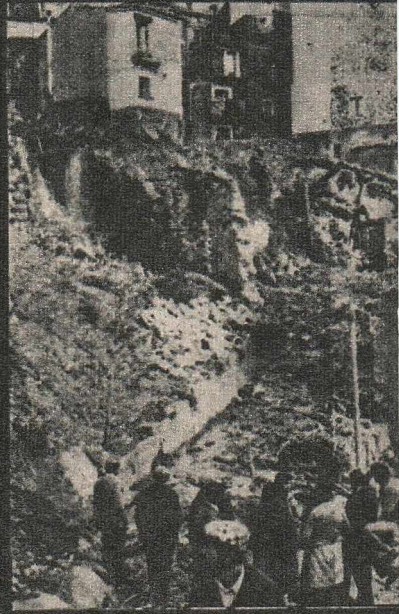
realități din lumea capitalului

5 000 de familii fără adăpost

O tragedie colectivă de durată. Un calvar insuportabil. Mase de oameni din Calabria și Sicilia trăiesc coșmarul vieții de sinistru, în urma repetatelor inundații soldate cu mari alunecări de pămînt. Dramaticul exod forțat din zeci de localități cuprinde — după cum scriu ziarele italiene — peste 5 000 de familii rămase fără acoperiș la Reggio, la Catanzaro și în alte locuri. La sate, sute de familii sînt condamnate la înfometare în zone asaltate de puhoiul apelor. Ploile torențiale din ultimele săptămîni n-au făcut decît să agraveze situația.

În fotografia din dreapta, aspect din localitatea Nicosia, după ce au trecut apele. În imaginea de sus, una din familiile sinistrate care au fost cazate în clădirea școlii elementare din Nicosia.

pe „frontul“ nord-irlandez

Un veritabil aspect de război au căpătat străzile orașelor nord-irlandeze (în fotografie, la Belfast), care cunosc din nou o recrudescență a stării de tensiune, concretizată în numeroase incidente.

În urma acestui fapt, David Howell, ministru de stat britanic pentru problemele provinciilor, s-a înapoiat de urgență la Londra, pentru a informa asupra situației, iar Secretariatul de stat pentru Irlanda de Nord a lansat un avertisment potrivit căruia, în cazul în care atacurile cu bombe și asasinatele nu vor înceta, vor fi adoptate măsuri dintre cele mai drastice.

sophia loren— prima fotografie cu cel de-al doilea copil

Spre deosebire de momentul venirii pe lume a primului copil (Cipi) al Sophiei Loren, care a fost prezentat marelui public prin presă, cu mult zgomot, de astă dată, la nașterea celui de-al doilea băiețel familia Ponti a ținut ca evenimentul să fie marcat prin oarecare rețineră. Totuși fotoreporterii, în goană după «premiere», n-au scăpat prilejul de a o surprinde pe Sophia Loren în cel de-al doilea ei rol de mamă. Iată-o deci ținându-l în brațe pe micul Edoardo.

la închiderea ediției

VIETNAMUL ÎN PRAGUL PĂCII

După ultima rundă de convorbiri dintre Le Duc Tho, consilierul special al delegației Republicii Democratice Vietnam la Conferința de la Paris în problema Vietnamului, și Henry Kissinger, consilierul special al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale, telegramele marilor agenții de presă au anunțat concomitent, marți noapte, că la sfârșitul ultimei întrevederi Le Duc Tho-H. Kissinger s-a parafat acordul de încetare a focului în Vietnam. Evenimentul a fost anunțat apoi, în mod oficial, la Hanoi și Washington.

Știrea despre iminenta încetare a ostilităților în Vietnam a fost salutăată cu uriașă satisfacție în lumea întreagă, mai ales după Conferința de presă ținută miercuri la Paris de Le Duc Tho și după cuvîntarea radiotelevizată din aceeași zi a președintelui Nixon, ambele confirmînd parafarea acordului care pectuește sfîrșitul războiului.

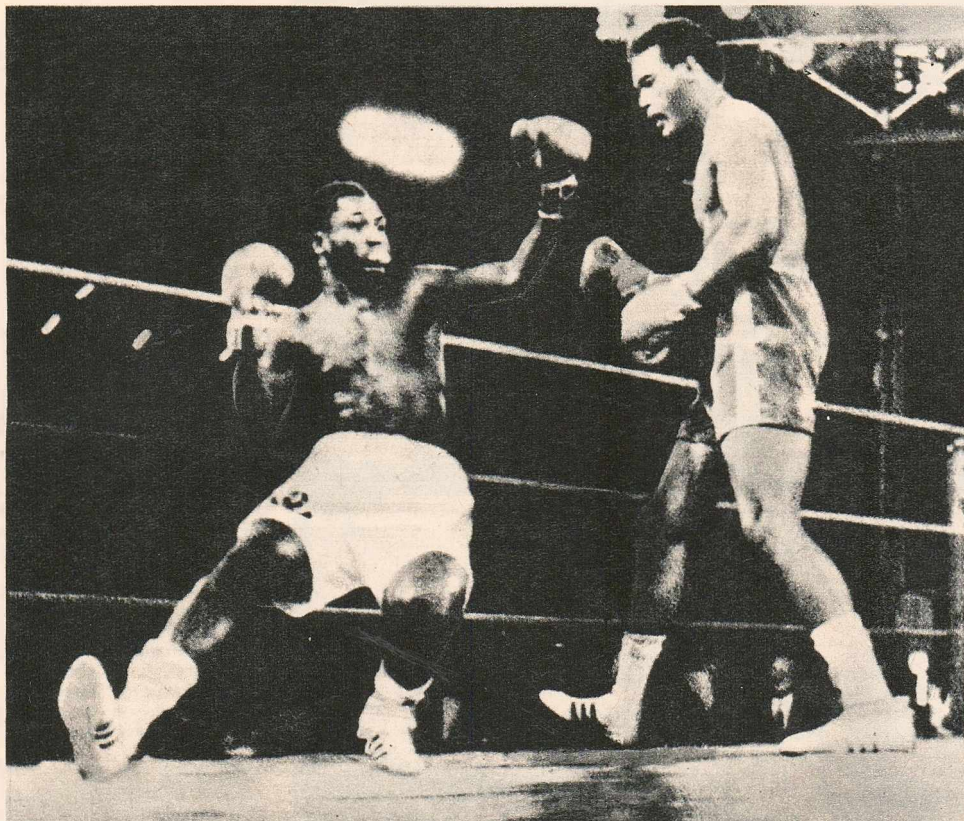
În imagine: clădirea centrului de conferințe internaționale de pe Avenue Kleber din capitala Franței, unde s-au desfășurat tratativele finale dintre Le Duc Tho și H. Kissinger.

nu departe de plajele din miami beach

Miami Beach, unul din paradisurile însoțite ale americanilor cu bani, oferă și asemenea imagini, care contrastează — ce-l drept — cu spectacolul mirific al plajelor și piscinelor moderne, al parcurilor și al hotelurilor luxoase. La Miami Beach, ceea ce nu se poate vedea în afișe și prospecte turistice se cheamă, în bună măsură, viața de negru la parametrii sărăciei. La asemenea parametri trăiește și această mamă de culoare, Hattie Lee Brown, împreună cu cel nouă copil ai ei; toți într-o cameră. Restul apartamentului lor este... strada.

surpriză la kingston

Așteptat cu sufletul la gură, cel de-al doilea «meci al secolului» dintre coloșii Joe Frazier și George Foreman s-a terminat în doar 4 minute și 35 de secunde prin senzaționala victorie a lui George Foreman.

Din păcate, în puținele minute cît a durat acest meci nu am putut vedea nimic din ceea ce se numește artă pugilistică, ambii boxeri preferînd boxul în forță, lipsit de

frumusețe și atractivitate.

Majoritatea tehnicienilor prezenți la Kingston (Jamaica) au pronosticat victoria lui Frazier, cîntînd probabil pe fantastica sa rezistență și pe duritatea loviturilor. Foreman însă a știut să combine forța lui colosală cu inteligențele sfaturi ale omului său de colț, Sandy Saddler, care a intuit precis ce tactică trebuie aplicată împotriva lui Frazier.

Dacă Frazier va resimți multă vreme loviturile lui Foreman, noi, cei ce am urmărit meciul la televizor, am rămas impresionați de privirea lui Foreman dinaintea începerii luptei. Amenințătorii săi ochi — surprinși de regizorii transmisiei cu inteligență — parcă aveau în ei certitudinea mării victorii asupra lui Frazier ce avea să aibă loc peste cîteva minute.

bombele care au distrus spitale, școli, biserici

intense eforturi pentru curmarea războiului din Vietnam.

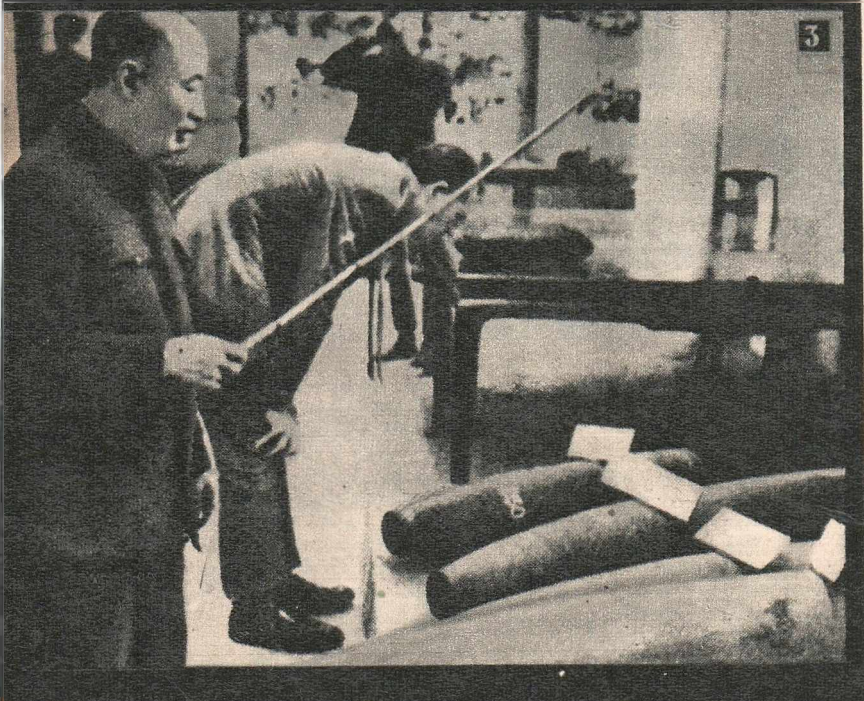
În fotografia 1: ruinele unei biserici din Bac Giang, localitate situată la mică distanță de Hanoi.

În fotografia 2: un grup de diplomați vizitează spitalul Bach Mai, din Hanoi, care a suferit mari distrugerii în urma raidurilor bombardierelor americane «B-52».

Zeci de școli și locuințe au fost de asemeni bombardate fără cruțare.

În fotografia 3: una din sălile expoziției de... bombe americane deschisă la Hanoi și vizitată recent de grupul militanților pacifști din S.U.A., care au venit să constate la fața locului cât de cumplite sînt distrugerile produse de bombardierele B-52, cât de mare este prejudiciul pe care raidurile lor l-au adus în primul rînd prestigiului, și așa grav știrbit, al S.U.A. din cauza intervenției militare în Indochina. Fotografia aceasta a fost distribuită în mii de exemplare de către militanții pacifști în S.U.A., ca un act de condamnare a prelungirii războiului.

Agențiile de presă continuă să transmită imagini telefoto din zonele bombardate recent de aviația americană în R.D. Vietnam. Zeci de fotografii zguduitoare fac ocolul lumii, purtînd mărturia unor acte nesăbuite, soldate cu distrugerii imense și cu pierderi de vieți omenești, într-un moment cînd se depuneau

veneția fără porumbei

Cine și-ar fi închipuit că va veni o zi cînd vestita piață San Marco va rămîne fără podoaba ei vie, tradițională, porumbei? Și totuși autoritățile venețiene n-au avut se pare altă cale pentru salvarea

monumentelor celebre de distrugerile provocate de stratul de guano pe care îl depun păsările atît de dragi turiștilor. După ce a fost semnată ordonanța de «expulzare», zeci de mii de porumbei au fost prinși cu ajutorul unor plase din material plastic. Primele transporturi spre Sicilia, Sardinia, Lombardia, Verona și Salerno au și început. Se pare că operațiunea nu este atît de simplă, întrucît la Veneția aveau «spațiu locativ» peste 100 000 de porumbei. Înaintașii lor au avut aici «drept de cetate» încă de la începutul secolului al XIII-lea.

Cum va arăta piața San Marco fără porumbei? Cum se vor împăca turiștii cu dispariția stolurilor, care atribuiu un spor de farmec splendorilor venețiene? În imagine, o secvență din trista vînătoare.

PARIS: adio hale!

Au mai apucat să trăiască încă o dată, dar pentru ultima oară, agitația deosebită specifică sărbătorilor de sfîrșit de an... Pentru ca apoi ultimele șase pavilioane Baltard, adăpostind măcelăriile — ceea ce a mai rămas din «stomacul Parisului» — să primească lovitura de grație a tirnăcoapelor și buldozerelor. Se sfîrșește astfel agonia celebrelor Hale ale capitalei franceze, începută cu aproape patru ani în urmă, odată cu părăsirea lor, silită, de către vinzătorii de fructe și legume. Dispariția acestui cartier a afectat — chiar de la anunțarea hotărîrii — majoritatea parizienilor, întrucît dincolo de menirea lor de fiecare zi Halele reprezentau o parte integrantă a istoriei orașului — începînd din vremea lui Ludovic al VI-lea — și de existența cărora sînt legate numele unor personalități ca La Fontaine, Mirabeau și mai ales Molière sau episoade din timpul Frondei, diversele serbări populare organizate aici. Acum, pe locul lor este proiectat să se realizeze «primul test de urbanism subteran din Franța» — un for subteran cuprînzînd cinematografe, restaurante, piețe pitorești etc. Fotografia înfățișează aspectul dezolant al ultimelor momente de existență a pavilioanelor afectate măcelăriilor.

a început „procesul watergate“

La Washington a început zilele acestea așa-numitul «proces Watergate», care va prileji — după toate datele — o nouă serie de dezvăluiri în jurul scandalului izbucnit anul trecut, în toiul campaniei pentru alegerile prezidențiale din S.U.A., cînd o serie de persoane legate de administrația republicană au fost surprinse asupra faptului într-o vastă acțiune de spionaj politic în dauna partidului democrat. Cei șase principali acuzați sînt învinuiți că au organizat incursiuni nocturne în sediul central al Partidului democrat din clădirea Watergate, unde au instalat aparate pentru interceptarea convorbirilor și au încercat să sustragă documente care ar fi putut servi republicanilor în campania electorală.

O serie de acuzații se re-

feră la încercări de corupere a unor politicieni și la sume uriașe cheltuite pentru finanțarea operațiunii de spionaj politic. Instrucția judiciară a început cu audierea unui număr de 260 de persoane, între care 60 de martori. Amplasarea afacerii și implicațiile ei presupun lovituri de teatru care ar putea stîrni senzație. Deocamdată, pe banca acuzaților se află, între alții, Jeb S. Magruder, unul dintre conducătorii campaniei pentru re alegerea președintelui Nixon, Bruce Kehrl, atașat pe lîngă statul major al Casei Albe, precum și alte persoane care au deținut funcții importante în aparatul de partid și în administrația republicană. În fotografie, cițiva dintre acuzații în procesul Watergate, îndreptîndu-se spre tribunal.

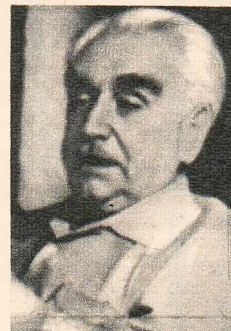
serile de la „cricot 2“

Un teatru modern, în ambianța unei pivnițe medievale, oferă seară de seară, în inima splendorilor artistice ale Cracoviei, spectacole de înaltă ținută. Creatorul și animatorul acestui inimitabil «Cricot 2», Tadeusz Kantor, este un talentat pictor, dramaturg și regizor, a cărui fantezie creatoare reprezintă o sursă permanentă de realizări artistice valoroase. Pictura lui modernă se bucură de aprecieri și peste hotarele Poloniei, iar faimoasele sale «happening»-uri improvizate pe plajele de la Baltica au rămas memorabile. În fotografie, spectacol cu piesa «Kurka Wodna» de Witkacy, în regia lui Kantor, la Clubul subteran «Galeria Krzysztofory».

agendă

Victimă a unui mișelesc atentat, a încetat din viață AMILCAR CABRAL, secretar general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde. În mesajul adresat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu Comitetului Central al P.A.I.G.C. a fost evocat rolul jucat de eminentul conducător african în lupta poporului său împotriva colonialismului și participarea sa la dezvoltarea relațiilor de prietenie și solidaritate militantă dintre P.C.R. și P.A.I.G.C.

Una dintre cele mai proeminente figuri ale cinematografului sovietic, regizorul GORI ALEXANDROV, a împlinit zilele acestea 70 de ani. Printre realizările marilor cineaști de-a lungul ultimelor patru decenii figurează filme de succes ca «Băieții veseli» (1934), «Circul» (1936), «Volga-Volga» (1938), «Întâlnire pe Elba» (1949), «Glinka» (1952), «Pasărea și lira» (1972).

Aducând o contribuție personală la campania pentru pace, celebrul compozitor și dirijor american LEONARD BERNSTEIN s-a aflat la pupitrul unui mare concert public ce a avut loc în Catedrala din Washington, la aceeași oră când la Kennedy Center se desfășura inaugurarea stagiunii muzicale. Precizând că la concertul de la catedrală intrarea era liberă, Bernstein a declarat că aceasta constituie modalitatea pe care a ales-o pentru a servi cauza păcii.

Reintors la Washington din recenta călătorie întreprinsă cu un grup de pacifști americani la Hanoi, generalul în retragere TELFORD TAYLOR, care a fost procuror șef american la procesul de la Nürnberg, a declarat că bombardamentele recente ale aviației S.U.A. asupra obiectivelor militare ale capitalei R.D. Vietnam pot fi asemuite, ca intensitate, cu cele întreprinse de aviația hitleristă asupra Londrei în cel de-al doilea război mondial.

YASSER ARAFAT a fost reales, în cadrul recentului Congres național palestinian, președinte al Comitetului executiv al Organizației pentru eliberarea Palestinei. După Congres, Arafat a început un turneu în diferite țări arabe pentru a discuta cu oficialitățile respective probleme legate de acțiunile organizației pe care o conduce. Apreciind contactele avute în Maroc și Tunisia, Arafat s-a arătat satisfăcut de importanța pe care conducătorii acestor țări o acordă problemei palestinene.

Stupefacție și indignare a produs, în opinia publică americană și internațională, declarația omului de afaceri texan WILLIAM CLEMENTS (numit între timp ministru adjunct al apărării al S.U.A.), potrivit căreia recurgerea limitată la arme nucleare împotriva Vietnamului, în cazul eșecului negocierilor de la Paris, n-ar fi exclusă. Sub titlul «Delirul și crima», ziarul parizian «Le Monde» condamnă vehement declarația lui W. Clements.

scuzați, răscoală la bord

Pe unele emise de postul de radio Caroline — de pe vasul «Mi Amigo» ancorat în dreptul coastelor olandeze, dar în afara limitelor apelor teritoriale — ascultătorii erau obișnuiți să recepționeze doar muzică, oprită din timp în timp pentru a face loc publicității, acesta fiind «businessul» postului-pirat. Într-una din zilele din urmă, emisiunea muzicală a fost oprită brusc, iar în locul reclamei s-au făcut auzite cuvintele: «Scuzați, scuzați, dar are loc o răscoală la bord... Ce se întâmplase? Proprietarul navei-radio, irlandezul Ronan O'Rahilly, care își dirija afacerea de la Londra, n-a plătit în ultima vreme decât salariile celor trei persoane de la bord care asigurau emisiunea, «uitând» de echipaj. O parte a acestuia a coborât de pe vas. Dar căpitanul lui «Mi Amigo» s-a baricadat în cabina sa cu o armă încărcată

(fotografia 1). Sosit de urgență de la Londra, O'Rahilly (fotografia 2) a reușit parcă să-l îmbuneze pentru moment pe căpitan. Dar odată reîntors în capitala britanică, proprietarul «Carolinei» a aflat că, împreună cu cei trei marinari care debarcaseră inițial, căpitanul Van der Kamp a îndreptat vasul spre portul Amsterdam, predându-l autorităților, care au stabilit că O'Rahilly trebuie să plătească 10 000 dolari căpitanului și echipajului. Ba chiar un inspector a declarat vasul inapt de a pluti. Până la urmă O'Rahilly a plătit ce era de plătit și radio Caroline a reînceput să emită. Dar acest episod se pare că a afectat și mai mult afacerile businessmanului irlandez — și așa nu prea înfloritoare din cauza celor două posturi pirat învecinate (radio Veronica și radio Northsea).

cronica de trei secunde

PAGINA ALBĂ

După ce am citit minunea aceea de articol închinat de Geo Bogza întru slava lui Brunea-Fox — nimeni nu știe ca Bogza să sărbătorească și să plîngă trecerea omului prin aer, prin timp și prin nori, cu acele uimiri și frăgezimi tragice la care a ajuns doar Chagall — am luat buna mea foarfecă, am tăiat «Contemporanul» și am pus minunea la locul ei în dosarul meu de minuni personale, la care nu permit nimănui accesul. După care m-am întrebat: ce facem?

Nu voi uita niciodată cât de transfigurată a fost realista mea bunică, în urmă cu zece ani, în acea zi când Brunea-Fox mi-a dat un telefon, acasă, să mă întrebe: dragă, de ce n-ai venit? Nu eram acasă. «Să-i spui că l-a căutat Ferdinand de Lesseps»... — a glumit cosmonautul, căci de când văd uriașii aceia la televizor, îndreptându-se spre rachetă, eu numai cu Brunea îi compar, ca statură și suveranitate. La 75 de ani, cosmonauții vor avea încovoierea și carura lui Brunea. Așa ar trebui ei să arate la 75 de ani. Bunica mea era în ziua aceea — dacă păt spune așa — nebună de fericire, și o spun cu multă grijă fiindcă ea nu a știut niciodată ce-i aceea nebunia, nici din durere, nici din fericire. Dar în ziua aceea vorbise cu Brunea-Fox, după cum i se divulgase domnia-sa în finalul convorbirii. Idolul vieții ei de cititoare a ziarelor — și ea nu citea decât ziare, pentru că romanele erau poezie și neadevăr — a fost dintotdeauna Brunea. Primul mare scriitor de care eu am auzit de la ea a fost Brunea-Fox. În ziua aceea, bunica mea mi-a cusut ciorapii fredonind

un vals de Lehar.

idolul vieții mele — pe vremea idolatrizărilor — a fost Bogza, pe care bunica — sincer vorbind — nu-l înțelegea. I-am explicat: «Cum a fost pentru tine Brunea, așa e pentru mine Bogza»... Mi-a replicat: «Nimeni n-ar spune la telefon că e Ferdinand de Lesseps, cît umor, cît imaginație»... Să-i fi spus că în literatura română Bogza e chiar Ferdinand de Lesseps, cel visat de Brunea? Bunicii nu-i spuneau nimic metaforele și istoria literară. Iar azi Bogza vine și ne spune — cu acea autoritate de imperator care civilizează o lume de atîtea ori pustie în sentimente fundamentale — că Brunea Fox, nimeni altul, este prințul reportajului românesc, întemeietorul acestui gen, peren ca atîtea din ierburile care cresc printre dalele templului.

Brunea la 75 de ani, Bogza la 65 (acum, în februarie!) — îi văd înalți, neincovoiați, cosmonauți degeaba s-au dus pe Lună dacă nu vor arăta așa, la vîrsta lor, eu îmi binecuvîntez timiditatea și ziua în care am jurat să nu mă apropiez de idoli, să le dau doar tandru, perpetuu și îngosat ocol. Ce facem, deci? Plec la redacție. Mă surprind deodată vîrîndu-mi creioanele în buzunarul hainei. Nu pot pleca fără ele. Sint creioane mici, cu gumă în vîrf. Cu cît sint mai mici, cu atît sint mai bune. Și nimic nu mi-e mai drag ca guma din vîrfurile lor. O, să ștergem, să scriem și să ștergem cît mai mult, să rămînim pe manuscris praful selenar al gumei peste pagina cu doar două-trei rînduri scrise. Brunea și Bogza sint dintre acei superbi inițiați care știu să citească o pagină albă.

Radu COSAȘU

cronica satirică

de Teodor MAZILU

bîrfa

O bîrfă eficientă se face sub drapelul discreției... Sub faldurile acestui drapel bîrfa își poate atinge ușor scopul.

— Vreau să-ți spun ceva. Ai auzit de Y? Dar mormint...

Și fără să aștepte ca tu să devii lespede de mormint, el și începe să-ți povestească tot ce s-a întâmplat cu Y. Apelul la discreție e numai posibilitatea bîrfei de a-și lua avînt, de a-și face încălzirea. Discreția e doar semnalul că bîrfa a început.

Mormintul povestește unui alt mormint și pînă la urmă cimitirul discreției se umple de voie bună și de tot felul de bazaconii.

Există bîrfă care se face și sub drapelul respectului. Cu cît respectul e mai mare, cu atît bîrfa e mai aprinsă. Vedeți de cîte drapele are nevoie bîrfa ca să înainteze glorios?! Sub drapelul respectului se poate bîrfa cel mai comod... Căci odată ce respecti un om pînă în adîncul sufletului mai e oare bîrfa un păcat?

— Eu îl respect pe Y... dar uite ce a făcut... E un om de o mare sensibilitate... dar aseară...

Și uite așa, o apreciere, o bîrfă, o apreciere, altă bîrfă, pînă cînd se alege praful din bietul om. Calitățile se uită, bîrfa rămîne...

Se poate bîrfa și sub drapelul iubirii. Aici bîrfa e mai delicată, e făcută cu o anume durere, ai impresia că bîrfitorul și-a călcat pe inimă. Bîrfește, e drept, dar îi pare rău.

— L-am iubit ca pe copilul meu...

Ei, și odată ce l-a iubit ca pe copilul lui îl face albie de porci... În numele iubirii totul e posibil. Albia de porci devine absolut legitimă.

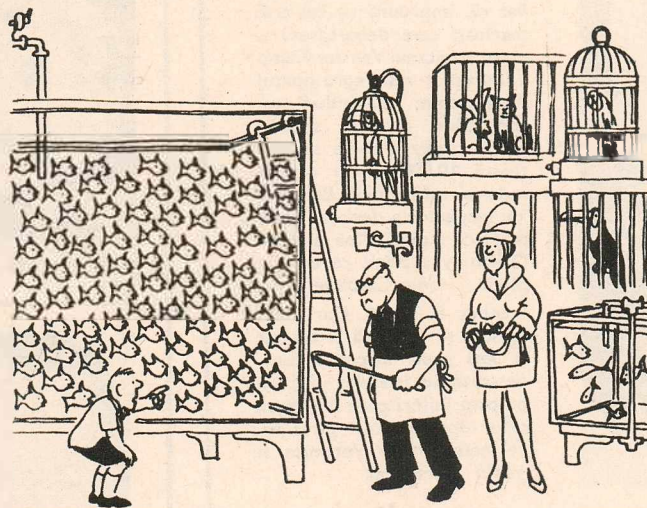
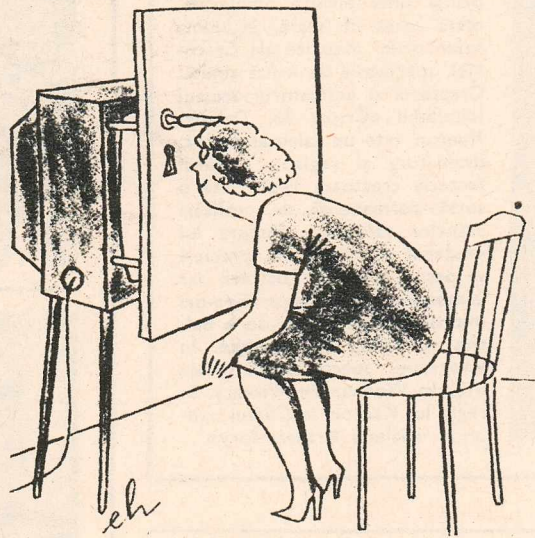
— Am avut încredere în el dar e un măgar...

Bîrfa se poate face și sub pretextul scîrbei față de bîrfă.

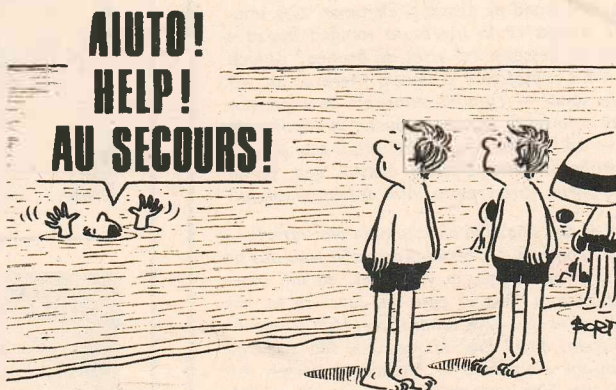
— Mie nu-mi place să bîrfesc, dar...

Și începe să spună tot felul de nerozii. Scîrba față de bîrfă îl ajută să bîrfească pînă la capăt. Bîrfa e însă una singură și nu trebuie să ne intimidăm de drapelele mărețe sub care-și ascunde veninul.

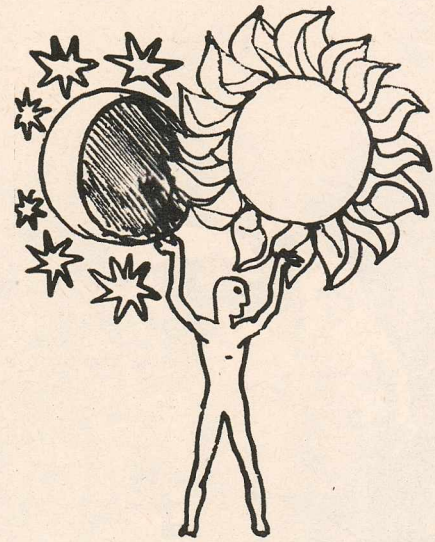
umor DE PESTE HOTARE

— P-ăsta-l vreau!

— Dacă a învățat atîtea limbi străine, de ce n-a învățat să și înoate?

DARURI

1	C	2	A	3	R	4	A	5	G	6	I	7	A	8	L	9	E	10		11				
2	A	R	I	C	I								B	A	N	O	S							
3	D	A	T										U	R	A	R	E							
4	O	M											I	V	A	N			S	A	C			
5													A	D	A	M					E	O	U	
6	R	A	T	I	E								S	O	U	R	T							
7	I	L	E										R	E							O	I	A	
8													I	N	T	E	R	E	S	E			L	
9	C	A	T	A									A	G	E	N	D	E						
10	A	T											L	A	T						Z	V	O	N
11	Z	A	O	C	O	P	N														A	R	T	

ORIZONTAL: 1) Autorul schiței «Cadou». 2) Animalul dăruit de Aglaia prințului Mișkin, în semn de împăcare (Dostoievski: «Idiotul») — Autoarea poeziei «Ceașă cu daruri». 3) Dăruit — Cuvinte ce însoțesc transmiterea unui cadou. 4) «Este un copil, darul său cel mai înalt fiind darul creșterii» (Rabindranath Tagore) — Eroul nuvelei «Daruri» de Cehov — Tolba cu daruri. 5) Eroul piesei «Cum vă place» de Shakespeare — Constelație în emisfera australă. 6) Se dă cu măsură — De lungime mică (masc.). 7) Rîu în Franța — Interior trei! — Îndemn pentru primirea darului oferit. 8) Mobil inavuabil al oferirii unui dar (pl.). 9) A privi — Cadouri ce se oferă la sfîrșitul unui an, pentru cel următor. 10) E o fată la mijloc! — Cursă — Pseudoveste. 11) Autorul afirmației «Timeo Danaos et dona ferentes», adică: «Mă tem de greci chiar cînd fac daruri» — Dăruit (fig.).

VERTICAL: 1) Daruri — Se spune că cel de dar nu se caută la dinți. 2) Prenumele compozitorului Hacıaturian — Unită. 3) Rînduială (fig.) — Cel care nu scapă prilejul de a oferi un cadou la o anumită ocazie. 4) Prinde mărțișorul la piept — Port în Sumatra — Pudra halterofilului. 5) Daruri de preț — Acolo, pe margini! 6) Modestul dar, dintr-un alun, pe care-l cere Cenușăreasa de la tatăl ei, cînd acesta pleacă la iarmaroc — Muza poeziei lirice. 7) Orașel în U.R.S.S. — Insuliță în Noua Guinee. 8) Oraș în Iran — Desen de țesătură... scoțiană. 9) Autorul liedului «Dar alb» — Localitate în Peru. 10) A polci cu aur — Închide sticla. 11) Regretat stihuitor clujean, autorul poeziei «Dar» — Dar.

Adam STOICA

Dicționar: ECU, ILE, IDI, ABAN, EG, LAR, ENVA.

Dezlegarea jocului «PEISAJ IN ALB»
apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CEARCEAF — PAP. 2) ANTARCTICA — R. 3) NEON — RACHETE. 4) I — NEVA — AE — AV. 5) F — TONITZA — A. 6) PORTRET — AHAZ. 7) ACEIA — RASA — A. 8) PAL — CHIL — BAT. 9) A — ELEI — BC — LO. 10) DV — A — CREANGA. 11) IARNA — ATI — ER. 12) IRITATI — SURE.

CARTE

În această primă lună a noului an, Editura Univers a făcut să apară în vitrinele librărilor o seamă de noi, diverse și interesante cărți. Notăm câteva apariții dintr-o susținută activitate editorială:

• **Urme celtice în spiritualitatea și cultura românească**, în care autoarea, Virginia Cartianu, face o sinteză clară, nelipsită de unele interpretări personale, a problematicii abordate.

• Într-o ediție sumptuoasă, o traducere a **Tristelor și Ponticilor** de Publius Ovidius Naso. Teodor Naum, care semnează și prefața, s-a străduit, după propria mărturisire, să prezinte o traducere «care să redă caracteralele esențiale ale poeziei ovidiene din cele două culegeri de elegii, o creație din nou, dacă s-ar fi putut, pentru publicul românesc a opere din exil a lui Ovidiu...». Ediția este ilustrată de Mircea Dumitrescu.

• Tot într-o ediție de zile mari ne e prezentat și celebrul roman **Manon Lescaut** de abatele Prévost (1697-1763). În românește de Alice Gabrielescu. Ilustrații de Octav Grigorescu.

• Irina Mavrodin: **Spațiu continuu**. Într-o seamă de substanțiale eseuri despre literatura franceză, autoarea demonstrează ideea «spațiului continuu» în literatură, în această carte a «dublei mișcări» de la modernii spre clasiși și de la clasiși spre moderni.

• În colecția Meridiane: ediția a doua (revăzută) a unuia din cele mai bune romane de război ale literaturii sovietice: **În tranșele Stalingradului** de Viktor Nekrasov. Traducere de Al. Philippide și T. Berindei.

• În colecția Romanul secolului XX: **luncherii**, de marele prozator rus Alexandr Kuprin (1870-1938). În românește de Monica Bilan.

• În colecția Orfeu: **Versuri** de Ivan Bunin. În românește, din limba rusă, de Ștefan Aug. Doinaș și Igor Block.

• În colecția Thalia: **Malatesta**, piesă în patru acte de Henri de Montherlant. În românește de I. Igiroșianu.

PLASTICĂ

• **Obsesia lui Marcel Chirnoagă** (n. 1930) este terifiantul și violenta. Fie că e vorba de grafică sau de sculptură, spiritul groazei domină opera artistului. În gravură, realul se metamorfozează lent în viziuni fantastice, care nu sînt de fapt decît meditații pe marginea unor evenimente, transpuse optic prin modalități expresioniste. Constanta stranie și transplantată și realizată cu alte mijloace și în sculpturile combinate — montaje originale cu subtile implicații simbolice (Apollo).

• **Valentin Th. Ionescu** (n. 1937) utilizează o transcriere raționalizată a realului, o structură discursivă în care demersul actului creator e dominat de apelul afectiv. Remarcabilă în aceste lucrări de grafică este realizarea tehnică a cimpului reprezentational prin incizii de mare rafinament (Apollo).

• Mai mult ca în precedentele expoziții, grafica lui **Iosif Teodorescu** (n. 1939) e conectată la rețeaua sensurilor umane. Decriptarea iconografică e facilitată de organizarea vizuală a imaginii care stochează mesaje dintr-un larg reper-toriu aperiectiv — «Florii», «Orasul», «Vapor simplu» etc. (Apollo).

• Un studiu istoric care face o incursiune în evoluția stilurilor formelor artistice cu caracter monumental și în sistemele iconografice, apoi succinte note informative, în sfîrșit, 368 de ilustrații alb-negru prezintă cele mai reprezentative **Monumente istorice și de artă** din România. O călăuză folositoare pentru iubitorii comorilor de artă românești (Editura Meridiane).

• «Cimitirul vesel» din Săpînța (județul Maramureș) este creația artistului popular Ion Stan Pătraș. Crucile sale sculptate și pictate, ornate cu motive simbolice și adesea însoțite de versuri, au o inestimabilă valoare etnografică și artistică. Excelențele fotografii ale lui **Ion Miclea** și inspiratul comentariu al lui **Pop Simion** prezintă

fa memento

Traian STOICA (carte) • Cornel BOZBICI (plastică)
Magda MIHĂILESCU (cinema) • Vlad MUSĂTESCU (disc)
Sanda FAUR (teatru) • E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

pentru prima oară în mod atractiv acest tezaur de cultură populară (Editura pentru turism).

• Un album (70 de ilustrații, dintre care 20 color) prezintă o selecție din opera lui **Raoul Dufy** (1877-1953), pictor și desenator francez a cărui operă a suferit succesiv influențele impresionismului, cubismului și fovismului. Albumul e precedat de o selecție de texte exegetice (Editura Meridiane).

• **Viorica Guy Marica: «Dürer — pictorul»**. O excelentă lucrare despre marele artist german, în care autoarea întreprinde o competentă analiză a operei și a condițiilor care au generat-o (Editura Meridiane).

CINEMA

• **Poliția mulțumeste**. Încă o piesă de rezistență la dosarul contemporan al filmului politic italian. Realizator — Stefano Vanzina (Premiul «Concha de Plata» la Festivalul de la San Sebastiano 1972). Interpreti — Enrico Maria Salerno (autorul «Anonimului venețian»), Mariangela Melato, Mario Adorf, Franco Fabrizi.

• **Îmblinzirea focului**. Un destin eroic, o viață în slujba unei idei generoase, într-o frescă cinematografică de dimensiuni considerabile, al cărei autor este Daniil Hrabrovički (scenaristul filmelor «Căer senin» și «Nouă zile dintr-un an»). În distribuție — Kirill Lavrov, Ada Rogovțeva, Igor Gorbacev, Andrei Popov, Igor Vladimirov, Innokenti Smoktunovski, Vsevolod Safonov.

• **Trei documentare noi, producții ale Studioului «Alexandru Sahia»: Orașul și oamenii săi** (Nina Behar), **Pădurea scufundată** (Ion Bostan), **Trei peisaje** (Alexandru Sirbu).

• **Louis Malle** a realizat («aproape clandestin» — se spune în buletinele de presă) un «cină-verité» dedicat Parisului și oamenilor săi. Filmul, intitulat «Calitatea vieții», este de fapt o suită de interviuri cu unul și același subiect: omul de pe stradă.

• **Revista «Cinema» împlinește 10 ani!** Parcă mai ieri alergam după acel prim număr. Calde felicitări redacției pentru dirigența cu care duce la capăt ceea ce ar trebui să îmlplinească cel puțin două reviste de specialitate, pentru consecvența cu care scrutează fenomenul cinematografic național și străin, pentru fervoarea și culoarea stilului său! Urări de bine, urări de mai bine celor care gîndesc revista, celor care o fac și celor care o citesc.

MUZICĂ

• **«Astă-seară la Ateneu»**, concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii, dirijor, **Mihai Brediceanu**, solist, pianistul **Corneliu Gheorghiu**: Compoziție pentru orchestră de coarde (primă audție) de Michel

Philipot; Concertino în stil clasic pentru pian și orchestră de Dinu Lipatti; suita simfonică «Șeherezada» de Rimski-Korsakov.

• Al doilea «săptămînal» — joi, în Studioul din strada Nuferilor. Sub bagheta dirijorală a lui **Nicolae Boboc** ascultăm: Simfonia I în Fa major de Ion Dumitrescu; Împărțitul concertelor de pian — «Imperiul» lui Beethoven (nr. 5 în Mi bemo), solist **Gheorghe Harmoș**; Simfonia a IV-a (Tragică) de Franz Schubert.

• Ciclul Studio '72-'73 al Filarmonicii (Debuturi, Afirmări, Confirmări) programează la 28 ianuarie în sala Studio-Ateneu recitalul de pian **Șerban Soreanu** (Bach, Beethoven, Webern, Adrian Rațiu) și recitalul de vioară **Radu Iancovici** (Bach, Suk, Grieg, Marcel Mihalicovici).

• Un nou concert-dezbateri în Studioul din strada Nuferilor, pe tema unor creații contemporane de Mircea Istrate, Iancu Dumitrescu, Leib Nachman, Liviu Dandaru (30 ianuarie).

DISC

• Impusă atenției ascultătorilor într-un timp neobișnuit de scurt, compozitoarea, poeta și cîntăreața Renata Vasilescu ne oferă un al doilea disc, cuprinzînd trei melodii originale, de distinsă inspirație («Glasul muzicii», «Tu nu mai cîntă» și «Dorescu») și care, în afara interpretării oferite de autoare, se mai bucură și de colaborarea soliștilor Mihaela Mihai și Jean Păunescu. Acompaniază Orchestra de estradă a RTV (dirijor, Sile Dinicu) și Orchestra Ion Calistrache (EDC-10 263).

• «Capra cu trei iezi» și «Pungața cu doi bani» — cunoscutele povestiri ale marelui humuleștean Ion Creangă — sînt dăruite copiilor, într-o remarcabilă versiune maghiară, de către scriitorul Sütő András. Casa noastră de discuri, preluînd o înregistrare a Studioului de radio din Tîrgu-Mureș, contribuie astfel, prin această valoroasă imprimare, la răspîndirea operei și numelui nemuritorului clasic moldovean (EXD-1 315).

• «Ți-adjuc aminte, bădiță?», «So sculat măicuța-n zori», «Bade-al meu nu-ă băiat rău» și «Mult mă ceartă măicuța» — strălucitoare bijuterii folclorice — ne fac să prețuim o gingașă reprezentanță a muzicii populare românești: Maria Enache-Pop. Cîntăreață înăscută, interpretă cu deosebite calități, Maria Enache-Pop va trezi, fără îndoială, interesul neamurilor iubitori ai cîntecului nostru popular. Acompaniază Orchestra George Vancu (34-EPC-10 251).

TEATRU

• **Valentin și Valentina** de Mihail Rostin (Teatrul tineretului din Piatra Neamț): din nou o versiune scenică a acestei piese lirice pentru tineret — care face atîta succes de public la Teatrul «Bulandra»! — de astă dată montată de regizorul Gabriel Negri, în decorurile lui Ștefan Hablinski și interpretată de Gelu Nițu, Ioana Pavelescu, Adria Pamfil-Almăjan, Marga Pavlidis, Sibylla Oarcea, Cătălina Murgea și alții.

• **Crizanteme muzicale** (Teatrul «Ion Vasilescu»): concert de muzică ușoară lipsit de pretenții, alcătuit din resursele locale ale trupei (trupă în care, desigur, strălucesc Cornel Constantin și Lucky Marinescu, dar în care mai există destule prezențe șterse și mediocre), spectacol pus în scenă cu acuratețe

Lucky Marinescu

de regizorul Paul Mihail Ionescu și condus muzical — excelent! — de Valențiu Grigorescu.

• **Aprindeți stelele** (Cercul de stat—București): îmbrăcat în paiete, voaluri și pene de struț, agrementat de prezența revuisticii a unui arătos corp de balet (dar neîșind prin aceasta din ordinea tradițională a spectacolelor de circ), «Aprindeți stelele» beneficiază de câteva numere de bună calitate — zburători, mers pe sirmă, dresură, acrobații la trapeze etc. — dintre care cel puțin două de primă clasă: numărul de iluzionism, plin de umor și măiestrie, al lui Iosefini și dresura de cimpanzei a familiei Dermengi.

• **Sora cea mare** de A.M. Volodin (Teatrul dramatic «Bacovia»-Bacău): pornind în căutarea fericirii posibile — dar atît de greu de atins totuși — eroii piesei lui Volodin au ajuns pe scena teatrului băcăuan într-o transpunere scenică marcată în primul rînd prin sinceritate și prospețime. Regia: G. Tească. În distribuție, la premieră: Sanda Ghiulescu-Voica, Ioana Ene-Atanasie, Sică Stănescu, Mihai Drăgoi, Liviu Rus și alții.

TV

• **NOUTĂȚI TV**. În primul rînd — un program nou, cu o structură vădit îmbunătățită și ale cărui roade se vor evidenția treptat. Dialogul cu cititorii (ascultătorii, telespectatorii) necesar oricărui dintre mijloacele moderne de comunicare; televiziunii poate că cel mai mult. Salutăm deci reluarea — după o lungă și inexplicabilă absență — a emisiunii **Posta TV** (marți, ora 21.45).

• **REPORTAJ**. Micronul nu e «cartă de neglijabilă» — va încerca să demonstreze Galina Enișteanu în reportajul de la Uzina de mecanică fină-București (duminică, ora 20.10).

• **Un Prim-plan** cu Nicolaj S. Niculai, președintele C.A.P.-Insuraje (vineri, ora 20.00).

• **DEZBATERI**. **O Teleconferință de presă** cu ministrul Gh. Boldur pe tema «Electrotehnica și electronica — ramuri prioritare ale cincinalului» (vineri, ora 18.50) • Emisiunea **Cărți și idei** propune o discuție pe marginea volumului «Omul în lumea contemporană» (vineri, ora 22.30, pr. 2).

• **ȘTIINȚĂ**. Emisiune-jubileu (100 de ediții) a popularei rubrici **Mai aveți o întrebare?** (luni, ora 20.00) • Sumar interesant al rubricii **Panoramic științific** (marți, ora 18.35).

• **LITERATURĂ**. Într-o viziune radicală și fericit revizuită, **Revista literară TV**, purtînd girul poetului și ziaristului Adrian Păunescu, ne propune un sumar bogat, divers, atractiv. Așteptăm multe, de pildă, de la «Cronica ineptiilor» (luni, ora 21.20).

• **TEATRU**. La concursul de scenarii organizat de TV, «Accidentul» de Cristian Munteanu a obținut premiul I. Îl vom vedea în spectacol, într-o bună distribuție, în frunte cu Silviu Stănculescu (marți, ora 20.15) • **Teatru scurt**: «La capătul nopții» de G.G. Rădulescu, cu Ilina Tomoroveanu, Violeta Andrei, Matei Alexandru ș.a. (joi, ora 22.00, pr. 2).

• **FILM**. «Aventurile lui Sherlock Holmes» cu Basil Rathbone, considerat de critica cinematografică ca cel mai bun interpret al celebrului detectiv (duminică, ora 20.30) • «Strada Preeriilor», în ciclul

de mai...
1972 a fo...
nocchi de la Sc...
pete al studiourii
(miercuri, ora 22.40).

• **FOLCLOR**. Obiceiuri moșt...
vene de iarnă (duminică, ora 19.00)
• Cîntă bihoreanca Florica Bodeuț (miercuri, ora 21.50) • **Steaua fără nume** — Floarea din grădina și-a mutat emisiunea de luni pe joi (ora 21.10).

• **VARIETĂȚI**. Printre selecțiunile de la Gala UNICEF: Frida Boccar, Lisbeth List, Marie Trini, grupul de copii «Les Jaksen» ș.a. (duminică, ora 21.50).

• **SPORT**. Baschet masculin: Dinamo-Ignis Varese, în sfîrșitul de finală C.C.E. (miercuri, ora 23.00) • Cupa mondială la schi alpin Schruns — Austria (joi, ora 22.30, și sîmbătă, ora 22.40).

violeta Andrei

PRONO

• **Prognosticul cîntecului sportiv EFTIMIE IONESCU la Concursul Pronosport — etapa din 28 ianuarie 1973**

I. Atalanta-Cagliari	(p) 1, x
II. Atalanta-Cagliari	(f) 1
III. Inter-Lazio	(p) x
IV. Inter-Lazio	(f) 1
V. Juventus-Bologna	(p) x
VI. Juventus-Bologna	(f) x, 1
VII. Palermo-Milan	(p) 1
VIII. Palermo-Milan	(f) x, 2
IX. Ternana-Napoli	(p) 1
X. Ternana-Napoli	(f) x, 1
XI. Fiorentina-Sampdoria	1, x, 2
XII. Lanerossi-Torino	x
XIII. Roma-Verona	1

COPERTA NOASTRĂ

Fotografie de Traian PROȘAN

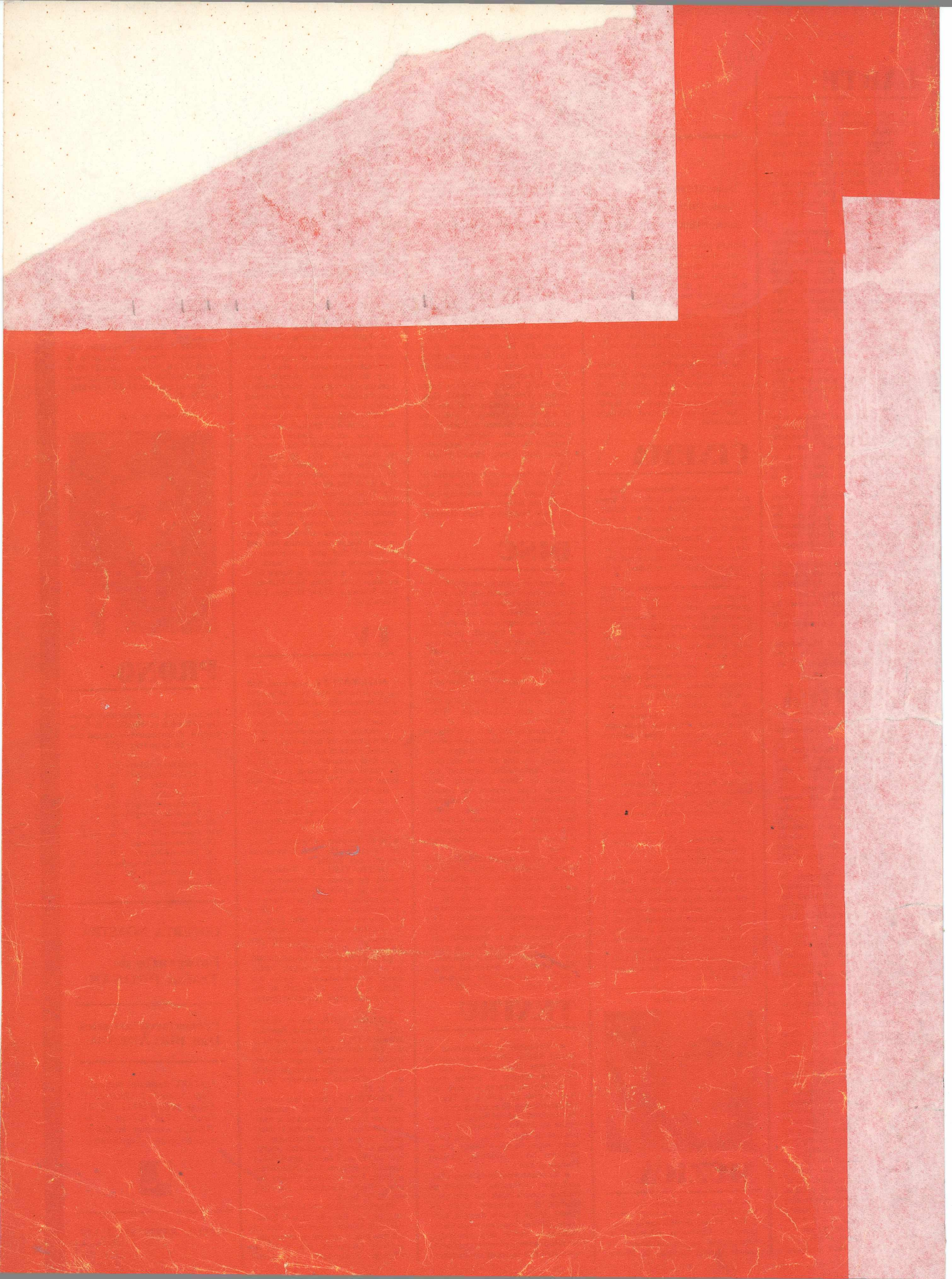
Prezentarea artistică Dan BÎRLĂDEANU

FLACĂRA. Redacția: București. Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei»

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

▲ Zeci de mii de locuitori ai Capitalei, prezenți în Piața Palatului, au urat «La mulți ani!» conducătorului iubit, exprimându-și din toată inima încrederea și recunoștința față de partid, față de cel mai bun fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

flacăra actualitate

CONTINUAREA RUBRICII DE ACTUALITATE ÎN PAG. 12-13; 20-21; 26-27-28-29 și 31

în șapte zile

Trăiește încă în noi, puternic, ecoul acelor momente de excepție, înălțătoare prin încărcătura lor de idei și emoții, care ne-au ajutat pe noi toți, indiferent de vîrstă, să ne înălțăm la rîndul nostru prin înțelegerea mai completă a personalității bărbatului aflat în fruntea țării și a partidului, a celui pe care l-am sărbătorit pentru 55 de ani de viață și 40 de ani de luptă în rîndurile de frunte ale partidului nostru comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Odată cu chipul plin de lumină și dătător de încredere, cu întreaga sa făptură plină de energie și optimism, prezentă aproape zi de zi în casele noastre, știm că îi cunoaștem gîndurile și preocupările, activitățile zilnice, marile intenții ale partidului cărora cu atîta strălucire le-a dat contur, ni le-a făcut apropiate, transformîndu-le în propriile noastre gînduri, intenții și preocupări. Și cu toate acestea tot ce s-a scris și s-a spus în acele zile sărbătorești și mai ales tot ceea ce a spus în acele zile cu atîta profunzime, atît de omenește emoționat și atît de emoționant pentru noi toți, a avut darul să ne deschidă o carte care a relevat cu farmecul sincerității și adevărului marile dimensiuni ale acestei personalități unice în istoria neamului nostru. Nu vom relua aici datele biografiei sale — atît de strîns împletită cu cele mai importante momente ale luptei partidului în acești 40 de ani — marile evenimente politice la care am fost martori cu toții de la Congresul al IX-lea încoace și care poartă pregnant însemnele personalității sale. Despre toate acestea s-a vorbit și neîndoiește că se va mai vorbi pentru că sînt pagini de o rară excepție în istoria noastră, a poporului român. Nu ne referim la ele numai pentru că în rîndurile de față ne-am propus să evocăm doar momentele acelor zile de iubire exprimate față de partid, față de minunatul om care este conducătorul tuturor celor ce trăim între granițele acestei țări — români, maghiari, germani și alte na-

ționalități. Ne rememorăm astăzi cu bucurie vizitele de lucru făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu în județele Vaslui și Iași, apoi în întreprinderi, institute de cercetare și învățămînt din București, entuziasmul și dragostea cu care a fost întîmpinat pretutindeni de miile de oameni ai muncii, căldura cu care toți aceștia au urat românescul «La mulți ani!» pentru binele țării, al partidului, al nostru, al tuturor. Ședința comună a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., Consiliului de Stat și Consiliului de Miniștri, felicitările adresate de primii-secretari ai comitetelor județene de partid, de militanți din ilegalitate, reprezentanți ai oamenilor muncii, ai organizațiilor obștești, ai instituțiilor centrale, solemnitatea impresionantă pe care a prilejuit-o decernarea titlului de Doctor Honoris Causa al Universității din București, înțînirile cu reprezentanții de frunte ai intelectualității și cu cadrele de conducere ale armatei au format toate, la un loc, un singur buchet al simțămîntelor întregului popor de dragoste față de partid, de conducerea sa, de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ele au sintetizat prețuirea și admirația noastră a tuturor față de omul cu ziua de muncă cea mai lungă, față de strălucitele calități pe care le-a demonstrat ca conducător de partid și de stat, strîns legat de mase, caracterizat printr-un total devotament față de patrie, prin clarviziune, principialitate, dinamism și spirit novator, promotor ferm al principiilor umaniste, al eticii și echității socialiste. Toate manifestările care au avut loc au exprimat în același timp recunoștința întregului popor pentru marile realizări obținute sub conducerea partidului, unitatea de nezdruccinat în jurul partidului, a conducerii sale în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. Numai un om care și-a contopit întreaga ființă în ființa poporului său poate face o asemenea nobilă confesiune de credință revoluționară, ca aceea făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu:

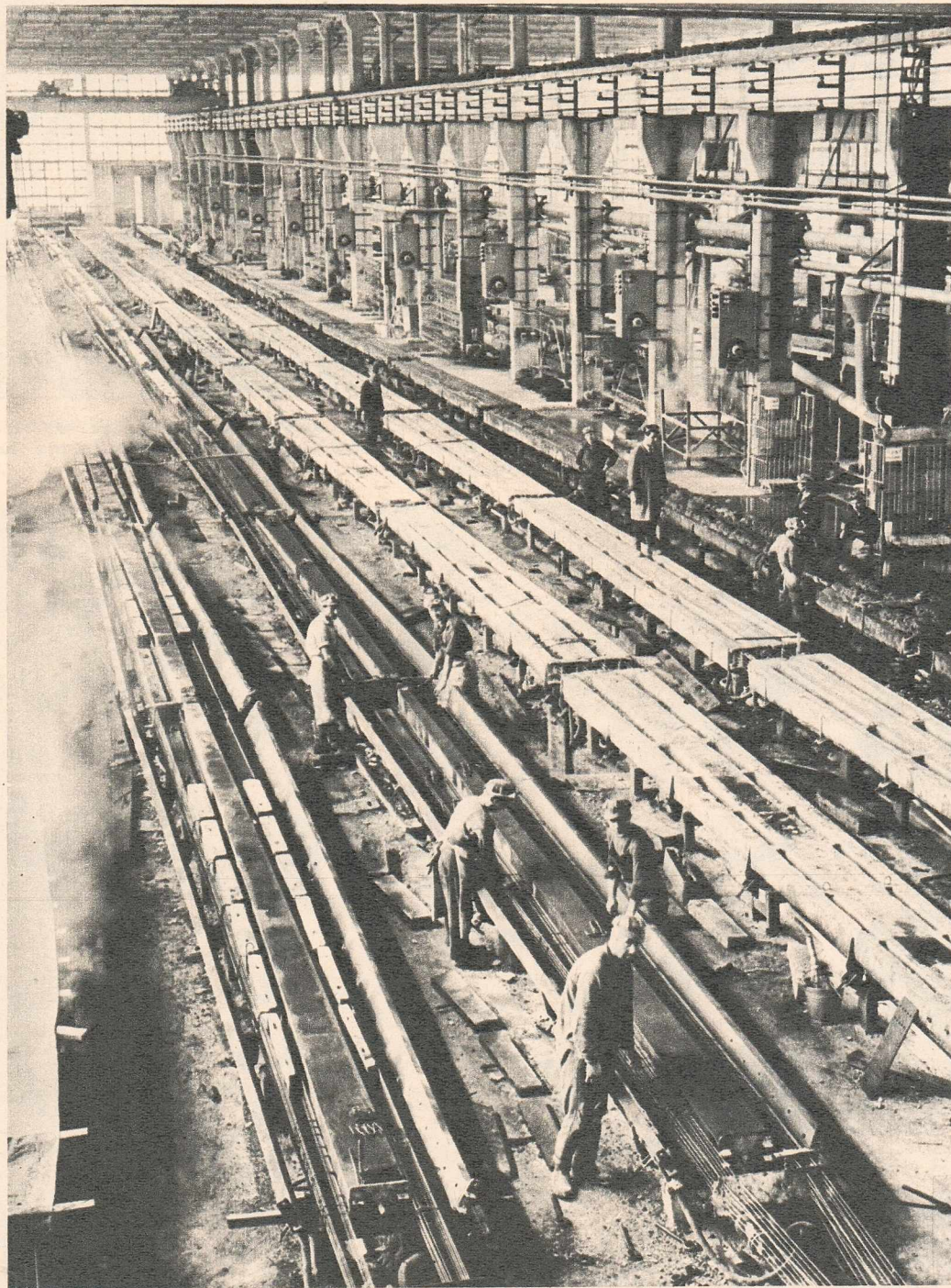
Sînt fiu credincios al poporului meu
Și-i știu și durerea și vrerea.
Dorința poporului este și-a mea:
Să fie mai puternic, mai fericit,
Liber, stăpîn pe-al său destin.
Mai mîndru, mai falnic, în comunism!

Petru ISPAS

Marti, 30 ianuarie 1973

O HOTĂRÎRE FERMĂ, PROBATĂ PRIN FAPTE

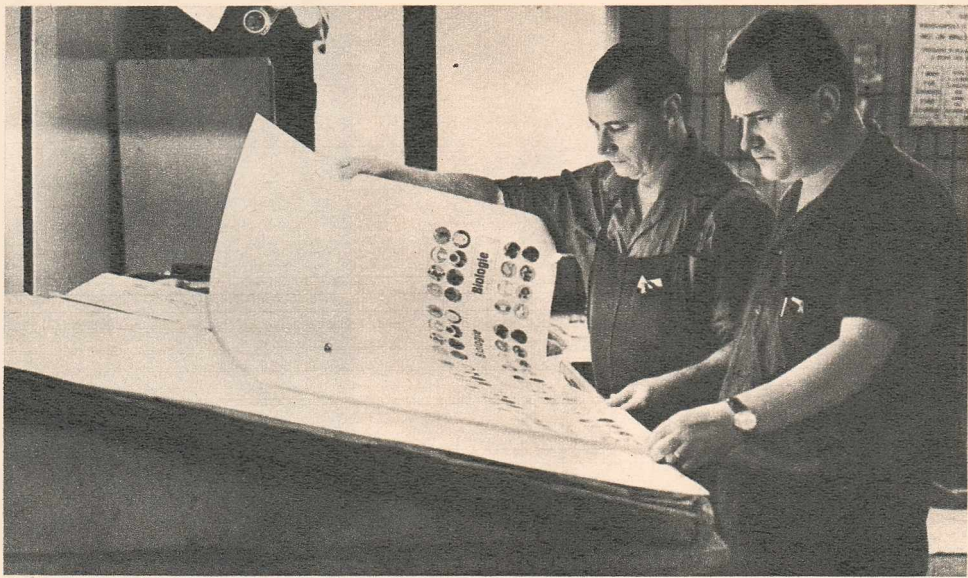
Prima lună a anului 1973 s-a încheiat cu succese remarcabile, colectivele de muncă din întreaga țară dovedind o dată în plus, prin fapte, hotărîrea fermă de a face totul pentru îndeplinirea cincinalului înainte de termen. Pretutindeni, comuniștii, oamenii muncii au arătat că stă în puterea lor ca, prelînd rezultatele anului precedent, să amplifice la scara întregii țări efectele de zi cu zi ale unei munci entuziaste și rodnice. Recentele vizite de lucru ale secretarului general al partidului au constituit, de asemenea, un prilej de afirmare a voinței ferme a întregului popor de a nu precupeți nici un efort în vederea îndeplinirii în bune condiții a sarcinilor de plan. Totodată, în mesajele adresate cu prilejul zilei de naștere a secretarului general al partidului, colectivele de muncă și-au exprimat hotărîrea unanimă de a-și concentra eforturile în direcțiile prioritare ale activității curente și de perspectivă: ridicarea calitativă și eficientă a întregii noastre activități. În paginile de față vă prezentăm cîteva aspecte din munca de zi cu zi desfășurată în mai multe colective de muncă.

grinzi de mari dimensiuni

Pentru prima dată în țara noastră au fost realizate, la întreprinderea de prefabricate din Roman, grinzi de mari dimensiuni, cuprinse între 7 și 15 m și de 18 m lungime, destinate construcției marilor unități industriale. S-a

asimilat totodată producția de serie a elementelor de planșeu din beton armat cu nervuri înclinate-marcante, sub care pot fi montate instalații termice de ventilație și de iluminat.

Editura didactică și pedagogică va pune la dispoziția învățământului de toate gradele, în anul de studii 1973-1974, circa 1 000 titluri de manuale într-un tiraj de circa 30 milioane exemplare.

Se acordă, de asemenea, atenție editării manualelor pentru școlile în care se predau limbile naționalităților conlocuitoare, fiind prevăzute în acest scop 210 titluri. În avansate stadii tipografice

se găsesc unele dintre cele peste 100 tratate și cursuri universitare care vor fi puse la dispoziția studenților la începutul viitorului an de învățământ.

milioane de lei prin autoutilare

Ferăstrăul alternativ de despicat carcasa, cel cu disc, de despicat și tranșat, mașina de capsulat prin filetare, precum și trei noi tipuri de panouri de comandă și de alimentare la tensiuni nepericuloase sînt doar cîteva dintre produsele realizate de colectivul atelierului de prototipuri și piese de schimb din cadrul Întreprinderii de industrializare a cărnii din Sibiu. Caracteristica principală a acestor produse e noul.

Un calcul sumar demonstrează că prin realizarea acestor produse se obține o economie de circa patru milioane lei valută. Este suficient să amintim de asemenea că în cazul de față concepția românească este mult superioară celei străine, fapt ce conferă mașinilor caracteristici de funcționare ridicate.

Iată cîteva din multitudinea exemplurilor ce se pot da: ferăstrăul realizat aici e singurul utilaj de acest gen existent astăzi pe piața internațională și e alimentat la o tensiune nepericuloasă — ceea ce înseamnă o bună măsură

de protecția muncii. Consumul de energie este mai mic cu 35 la sută, iar greutatea mașinii e redusă cu 50 la sută față de produsele vechi, în timp ce productivitatea muncii crește, prin ușurința cu care este manipulat.

Tinărul colectiv al atelierului — format din nici o sută de salariați — și-a propus ca prin autoutitare și producerea unei game variate de utilaje să reducă la maxim importul de mașini necesare abatoarelor, fabricilor de preparate și întreprinderilor din centrala viei și vinului.

Secretul succesului ni-l des-tăinuie ing. Viorel Trăușan, șeful acestui atelier. Este vorba de stilul de muncă existent aici. Drumul de la idee pînă la omologarea produsului nu depășește opt luni de zile, iar cel de la omologare pînă la producția de serie, 6 luni. Apoi, în cadrul atelierului, același om își urmărește produsele de la planșetă pînă la finalizare și mai departe, în exploatare. În felul acesta nu este numai scurtat timpul — adesea lung — al transformării ideii în practică, ci se și creează posibilitatea reliefării diferitelor aspecte legate de funcționarea mașinii, care pot fi imediat îmbunătățite.

sute de hectare redade circuitului agricol

În întreaga țară a fost declanșată o amplă acțiune menită să pună în valoare, chiar din această primăvară, mari suprafețe de teren supuse bălțirilor sau cu exces de umiditate. Sîntem informați astfel că în județul Iași sînt prevăzute lucrări de desecare și de

îndiguiri locale ce vor contribui la refolosirea unor mari suprafețe de teren arabil. Mari șantiere de îmbunătățiri funciare au fost organizate și în raza cooperativelor agricole de producție din Brăilești, Andrieșeni, Podu Iloaiei, Țibănești și Erbiceni. Pînă

la începerea campaniei agricole de primăvară, în această zonă a țării vor fi redade agriculturii circa 10 300 hectare supuse în prezent excesului de umiditate, realizarea integrală a acestei acțiuni însumînd 352 000 metri cubi terasamente de canale.

Importante lucrări de hidroameliorării au loc și în zonele din sudul țării. În județul Teleorman, de unde vă prezentăm și fotografia de mai sus, cooperatorii și-au propus desecarea unei suprafețe de teren de circa 10 000 hectare.

exportul — preocupare centrală

Pe baza unor studii amănunțite ale cererilor pe piața mondială, la Uzina de mașini electrice din București s-au depus în ultimii ani eforturi susținute care au determinat schimbări substanțiale în construcția mașinilor electrice, alinierea la normele și standardele internaționale, obținerea unei calități la nivelul celor mai înalte exigențe. De exemplu, s-a trecut la ridicarea clasei de explozie la motoarele antiexplozive, la fabricarea de grupuri electrogene automate și la alte modificări constructive care ridică indicele de vandabilitate. Pe de altă parte, în pro-

dusele uzinei este încorporată din ce în ce mai multă inteligență românească, astfel că pe an ce trece se reduc sumele plătite pentru drepturile ce decurg din licențe străine. De exemplu, grupurile convertizoare de medie frecvență (2 500-8 000 Hz), care sînt mult solicitate la export, sînt o invenție a ing. Victor Bunea, laureat al Premiului de Stat. De remarcat de asemenea că în ultimii ani a crescut simțitor tehnicitatea multor produse, întrecîndu-se caracteristicile unor produse similare fabricate de firme cu o veche tradiție în ramura respectivă. Concludentă este relația dintre kilograme și kilowați la motoarele asincrone cu rotorul în scurtcircuit. La acest motor, produs de UMEB, relația corespunde cifrei de 7,65; la Siemens — 8,3; AEG — 8,4; ACEC și CEM — 9,1, ceea ce

arată că motoarele românești sînt mai ușoare la aceeași putere, implicat cu un preț de cost mai redus. În anul 1972 o treime din producția totală a uzinei a luat calea exportului, iar în prezent, din cele 450 sortimente fabricate în uzină, se exportă 300 în 45 de țări de pe toate continentele. Pentru anul acesta s-au prevăzut creșteri cantitative și lărgirea gamei de produse exportate. Interesant de observat este faptul că datorită ridicării calității și a performanțelor superioare ale produselor fabricate de UMEB, ele se bucură de succes chiar în țări foarte dezvoltate din punct de vedere tehnic, cum sînt R.F.G., Italia și Franța — pentru a menționa numai cîteva. O pondere mare în exporturile uzinei o vor căpăta în 1973 țările în curs de dezvoltare din Asia și Africa.

OAMENII DE LA «CALD» ȘI «RECE»

de Nicolae CRISTACHE • Fotografii de S. STEINER

Să ne închipuim că bucureștenii s-ar înțelege între ei și, simultan, ar pune în funcțiune toate aparatele, instrumentele, utilajele, într-un cuvânt tot ce consumă energie electrică — de la aparatele de ras până la agregatele-gigant din uzine și fabrici; necesarul de energie care ar rezulta poate fi asigurat de două turbine a câte 300 MW fiecare. Despre proporțiile unor asemenea turbine ne dăm seama amintind faptul că aburii necesari acționării lor sînt pregătiți într-un cazan înalt cît blocul «Intercontinental». Acești giganți sînt realizați la Uzina de mașini grele București, în cadrul unei adevărate platforme industriale care se întinde de-a lungul Șoselei Berceni, de la bulevardul Metalurgiei (dincolo de Spitalul nr. 9) pînă în apropierea liniei de centură. U.M.G.B. este, ceea ce se cheamă în termeni ingineresti, o uzină integrată, adică la un capăt al fluxului tehnologic se găsesc mine-reurile și deșeurile de fier vechi. În timp ce la celălalt capăt apar turboagregatele de care am amintit. Titlul generic de «mașini grele» se datorește faptului că aici se produc nu numai turbine (ele au fost un exemplu), ci și piese turnate și forjate, piese unicate, de înaltă performanță tehnică, oțeluri electrice speciale pentru turbine, pentru osoii și roți monobloc, pentru linii de ciment de 3 000 tone în 24 de ore etc. Tot ce se produce la U.M.G.B. sînt performanțe tehnice unice în țară, iar în lume nu există decît cîteva firme cu un profil asemănător. Prima turbină de 330 MW se află pe standul de probe. Cine sînt autorii acestei performanțe? Despre cîteva dintre ei citiți reportajul care urmează.

DESPRE O STATUIE PE CARE UN SCULPTOR AR NUMI-O PATERNITATE

Dintr-o dată n-am mai fost sigur de alegerea pe care o făcusem. În fața mea secția de turbine își desfășura alcătuirea tehnică asemenea unui rachetodrom. Vizitez împreună cu adjunctul șefului de secție principalele ateliere, dar gândurile mele se întorc cu o zi în urmă, în hala oțelurilor. Revăd ușa dinspre birouri. În dreptul ei se profilează statura unui bărbat neobișnuit de înalt. În fața lui, o femeie care, din unghiul meu, pare un copil. Stau de vorbă, dar din cauza depărtării amîndoi au ceva din aerul încrămenit al unei statuii; sculptorul și-ar fi intitulat cu siguranță opera Paternitate. Bărbatul plecase de lângă noi cu cîteva clipe mai devreme. S-a scuzat: «soția mea». Cineva a adăugat: «Ingineră. Lucrează tot în uzină». Inginerul Moldovan revine lângă noi. Urmăresc mîna care trasează o linie imaginară; pe alocuri, pielea este atît de întinsă și de transparentă încît pare de celofan. Linia imaginară a inginerului Vasile Moldovan trece acum prin dreptul cuptoarelor ca doi oameni de zăpadă în burțile cărora au loc explozii solare; limbi de foc izbucnesc ritmic în afară; oamenii se dau în lături. Un muncitor privește curios spre mîna întinsă; ceilalți se prefac indiferenți. Cuptoarele au fiecare cîte 50 de tone: ca cele de la Hunedoara. Umegebiștii spun că cele de la Hunedoara sînt mari ca ale lor. Oțelurile pe care le produc ei sînt oțeluri speciale, electrice sau — în limbajul lor — «înalt aliate». Numai în primele 8 zile ale anului au dat peste plan circa 200 tone de oțel înalt aliat. Arătătorul mîinii inginerului se oprește în dreptul scării pe unde

am urcat. Platforma oțelăriei este un fel de scenă, un podium ridicat în mijlocul halei, pe care au fost instalate cuptoarele. Jos, de la înălțimea amfiteatrului, restul halei apare ca un șantier arheologic: vase, lingouri, retorte, țevi, praf, cazane, forme de o geometrie stranie, aparent fără nici o folosință, fum, foarte mult fum sau aburi; inginerul este transpirat, broboane mari alunecă pe obrajii stacojii în lumina cuptoarelor și parcă din nou disting petele de celofan pe care le surprinsesem pe mina întinsă. Îmi spun că așa trebuie să arate probabil toate fețele și mîinile de oțelari. În fundal, acoperind deschiderea unei jumătăți de hală, presa de șase mii de tone forță, cea mai mare și singura din țară de această mărime și capacitate. Numai mastodontul ăsta ca un vinclu e în măsură să forjeze proiectilele (rotoare) din secția de turbine...

PASIUNEA UNUI TURNĂTOR ȘI DIN NOU DESPRE VASILE MOLDOVAN

Privesc de un timp indeterminant într-o groapă. Dealtfel, întreaga secție de turnătorie nu e altceva decît o alternanță continuă de gropi și movile, de platforme și șanturi. Privesc în groapa aceea carapacea de ciment sau lut a unui model, îmi figurez fantezia apropiată de artă a modelatorilor, marea lor îndeminare, și nu înțeleg pentru ce tinerii ocolesc o meserie atît de pasionantă. «Este o meserie dură, îmi spune inginerul Petre Oprea, pe cit e de frumoasă, pe atît e de dificilă». Sub traiectoria ca un segment de arc a mîinii, inginerul deschide o lume: de sub pămînt țîșnesc exploziile de știință ale lămpilor de sudură, macarale galbene huruie sub bolta halei, tinerii sfarmă roci de siliciu, fețele le sînt minjite de praf,

muncitori în salopete murdare se apleacă și împing mecanisme necunoscute mie, blocuri de piatră ori de oțel sînt împrăstiate peste tot... «Cînd am turnat prima lingotiera de 40 de tone au asistat cinci miniștri. Acum lingotierele de 200 de tone le toarnă nea Vasile și nu mai asistă nici directorul. Ce înseamnă asta? Oamenii au crescut odată cu uzina, de la inginerul șef la cel mai tînăr turnător. Cînd vin străinii pe aici, în vizită, se minunează, ne minunăm și noi cînd aflăm că japonezii au turnat o piesă de 400 de tone fără nici o fisură ori derogare tehnologică. Ne ambiționăm. Revedem tehnologiile, le perfecționăm, elaborăm altele. Știm că piesa aceea a japonezilor a fost un unicat, dar n-avem liniște. Nu stă nimeni pe loc. Nu stăm nici noi. Recent am elaborat, nu eu, ci un grup de ingineri și muncitori, tehnologia pentru o presă după un proiect ITCM. Este prima de acest fel din țară. În meseria noastră nu ajungi să te plictisești sau să te plafonezi. Mai degrabă fugi, te prefaci bolnav, dai orice să scapi, dar de plafonare nu se poate plînge nimeni. Fiindcă, trebuie să știți, la o uzină nouă, mai ales în București, dau mulți navală: case, buletin, după aia o șterg prin minister, la institute de cercetări. La fel de frecvente sînt însă și cazurile înverse. Vine cîte un inginer stagiar. Ți-e nău știu cum să-l înhami de la început la greu. Îl iei cu binișorul, să nu se sperie: pe la investiții, într-un birou... Dar îl vezi cum adulmecă, cum își bagă nasul peste tot, cum n-are astîmpăr... Odată descoperită vocația de turnător, poți dormi liniștit, poți să-i dai orice, nu-l mai smulgi nici cu tancul din turnătorie. Este unul, Nicolae Olteanu, abia a venit, cred că de-aici iese la pensie... Nu-i mai trebuie altceva. La fel e și la oțelărie. Există oțelari. Atît. Cei care rămîn. E unul fantastic. Cred că nici viața nu o iubește cum iubește oțelul. Vasile Moldovan.

Am tresărit probabil, pentru că interlocutorul meu se întrepruce:

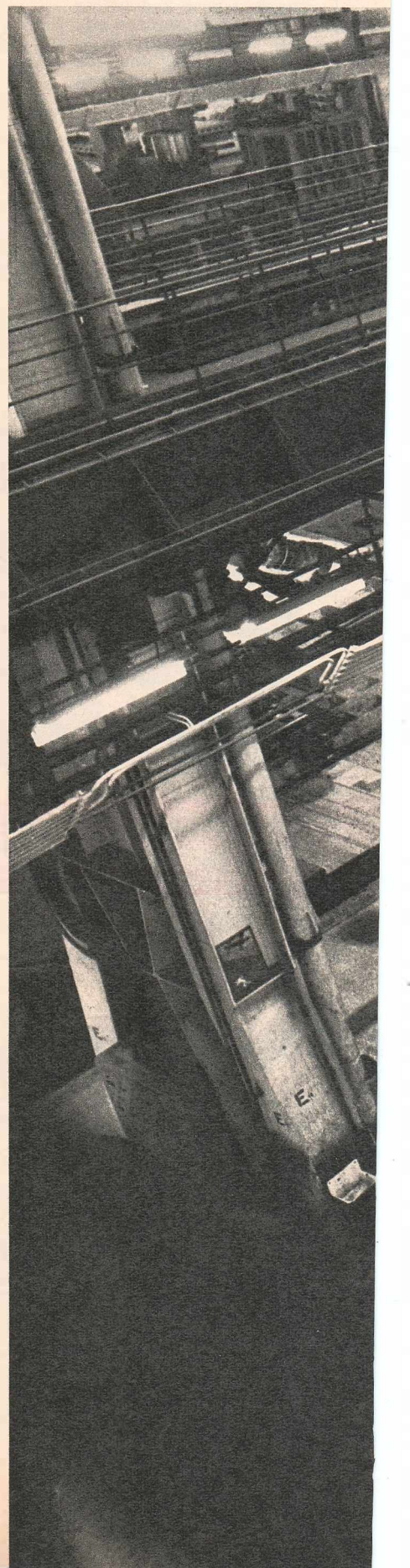
— Îl cunoașteți?

Mi-am amintit de silueta înaltă, de pielea întinsă și transparentă ca de celofan:

— Oarecum.

— Era să moară. A făcut explozie cuptoarul. El a fost cel mai grav rănit. Și acum poartă urmele accidentului...

În urechi îmi revin cuvinte neînțelese, auzite pe platformă, sfîrșitul unei fraze: «...mama lui a murit tot în fabrică». Și parcă omul acela adăugase: «arsă». Nu eram sigur. Aș fi vrut să cer o lămurire, dar Petre Oprea schimbase vorba. Oameni ca el și ca Vasile Moldovan nu insistă asupra unor astfel de lucruri. Îmi aminteam chiar că inginerul îmi vorbise el însuși despre accident, dar de el nu pomenise nimic. Nu mai ascultam. De ce se făcuse Vasile Moldovan oțelar? O sfidare a destinului? Sau dimpotrivă: chemarea lui implacabilă?

◀ În primele zile ale anului,
circa 200 tone de oțel înalt aliat peste plan.

Ciudată pasiune mai este și asta de
oțelar!

DIN NOU ÎN SECȚIA DE TURBINE

...Nu încăpea nici un dubiu. Inima îmi rămăsese la secția «cald» cum i se spune, alături de oamenii aceia pe la care am trecut fără nici un țel în legătură cu reportajul de față, ci doar așa, ca să cunosc uzina. Acum îmi părea rău că nu-i alesesem pe ei eroi ai reportajului meu.

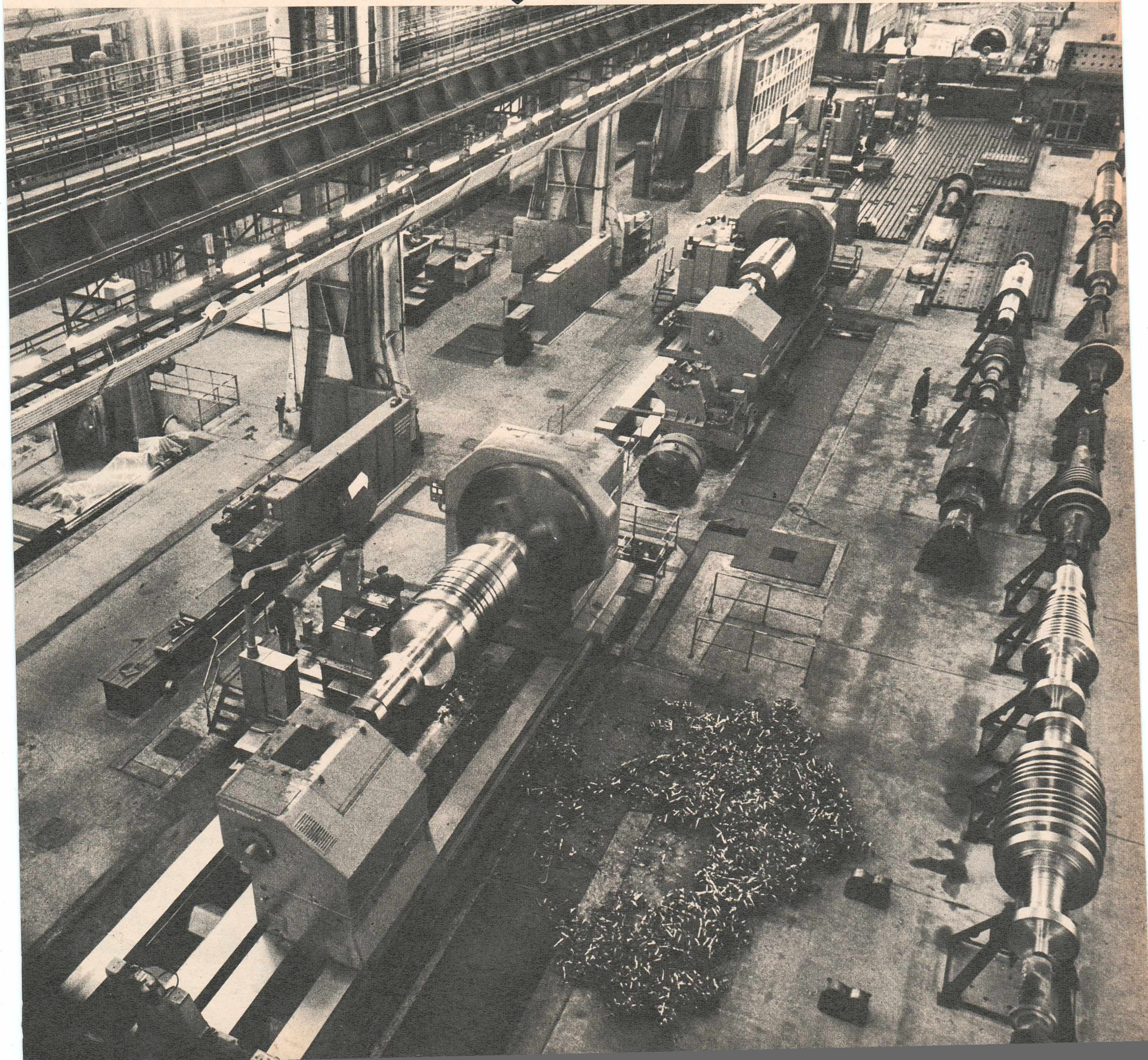
Ocolisem de câteva ori secția de turbine și trebuia să o iau de la capăt.

Devin mai atent la cuvintele însoțitorului meu. Cunoșteam dintr-o discuție anterioară eforturile uneori de-a dreptul eroice ale muncitorilor și inginerilor care în urmă cu trei ani începuseră producția de turbine. Ca să-i asigur de înțelegerea mea sau numai

asa fiindcă ne-am oprit îi spun, referindu-mă la zilele în care aproape nu părăsise uzina, că în fond în muncă trebuie să căutăm toate satisfacțiile sau așa ceva. «Nu», răspunde el și politețea îl obligă să zîmbească pentru a atenua asperitățile negației. «Să nu credeți că vrem să facem pe eroii, nu ne face plăcere să ne petrecem aici noaptea, nu spre asta tindem. Există familii, biblioteci, săli de sport... A fost nevoie, și dacă a fost nevoie nu ne-am tocmit».

Sînt de acord cu adjunctul șefului de secție. Observația lui este profundă și de conținut. Dar parcă totuși acel «a fost nevoie» aparține prea mult disciplinei: fiindcă eu, descumpănit de atîta precizie și automatizare, mă întreb în ce fel un strungar care introduce o bandă perforată în mașina cu comandă numerică și așteaptă ca să apară piesa pentru a o stivui lingă

«...secția de turbine își desfășura alcătuirea tehnică asemenea unui rachetodrom».

OAMENI DE LA «CALD» ȘI «RECE»

celelalte se poate îndrăgosti de meserie în aceeași măsură ca și acei pe care mi-ar plăcea să-i numesc Prietenii-mei-de-la-«cald».

Strungarul Emil Grosu deschide ușa unui frigider burdușit ca un tranzistor. Sute, mii, poate zeci de mii de fire, butoane, clapete... O microindustrie. «Eram printre cei mai buni strungari, douăzeci de ani vechime în meserie, oamenii aveau încredere în mine sau numai păreau să aibă, ce ar fi putut face altceva, nici ei nu știau mai mult ca mine, mașina ce-i drept era automată, cum ați văzut-o, dar o strângere de inimă tot am avut, știam că e bine reglată, că e nouă, dar una e să te uiți, cum făcusem prin locurile unde am fost la specializare, și alta e să vină macaraua să-ți așeze în strung proiectilul, cum îi ziceți dumneavoastră, și care nu costă decât câteva milioane. Dă-i găuri! Nu-mi venea să mă apuc, de întreat nu aveam pe cine. „Lasă, nea Emile, mi-a spus inginerul Ulmeanu, reușim noi“. Băiat de treabă inginerul, el mi-a mai dat curaj, parcă nu mai eram singur, nu vedeam în față decât milioane și mașinile alea de control prin ultrasunete care nu admit o toleranță mai mare de 0,008 mm...» Palma grea, mînjită de ulei, mîngie răceala oțelului, degetele caută asperități, metalul e neted ca foaia de magnet, cu ochii mă îmbie să fac și eu același lucru. Nu mi-am putut stăpîni un zîmbet și:

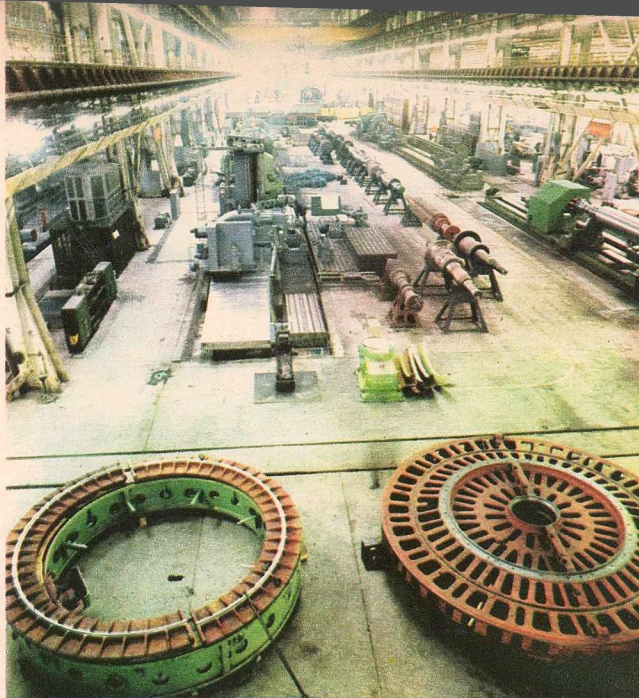
— De ce zîmbiți?

— Îmi povestea cineva, răspund, la fel ca dumneavoastră, cum în ziua cînd trebuia să înfigă pentru prima oară cuțitul de strung în «bivolul negru», cum îi zicea el, dispăruseră toți de prin apropiere, pentru ca pe urmă, la sfîrșit, cînd lucrarea a fost terminată să apară vreo treisprezece inși care se fotografiau lîngă piesa finisată, fără el bineînțeles; el i-ar fi spus unui șef, acesta i-a zîmbit și l-ar fi admis în cercul lor...

— Au fost și d-astea... Așa-i la început. Acum, noi, comuniștii din uzină, ne-am luat angajamentul să creștem fiecare un număr de tineri pe lîngă noi. Asta ne obligă și pe noi, și pe ei. Fiecare am dori ca tinerii de care răspundem să iasă cei mai buni și nu o dată ne trezim că ne lăudăm cu performanțele lor ca și cum ar fi propriii noștri copii.

Trecem pe lîngă un șir de mașini de frezat și alezat orizontale, ale căror capete închid cu înălțimea lor perspectiva plăfonului ca niște trambuline de concurs, în

«...îmi figurez fantezia apropiată de artă a modelatorilor, marea lor îndemnare și nu înțeleg pentru ce tinerii ocolesc o meserie atît de pasionantă».

◀ Prima turbină de 330 MW se află pe standul de probe, dar pe diferitele trepte ale procesului tehnologic sînt în fabricație reperatele altor 10 turbine.

spate lăsăm arcurile de triumf ale mașinilor portale, în capătul din față al halei se ridică uriașa carcasă rotor alternativ de 120 de tone ca modulul unei rachete, mai la stînga, în fund, în fața unei cortine, standul de probe... Prima turbină a fost montată și așteaptă să intre în probe tehnologice. Pînă să ajungem acolo mă interesez despre un caz auzit în trecere, despre un muncitor căruia în zilele de execuție a primului rotor i-a albit pur și simplu părul.

— Vedeți, ne spune muncitorul specialist George Popa, mașinile astea automate par să lucreze singure, în realitate priceperea unui strungar, de exemplu, trebuie să fie nu numai de cîteva ori mai mare, dar și de altă calitate, mai fină, alte simțuri lucrează, creierul e mult mai sollicitat; prin specificul muncii la noi în uzină fiecare muncitor e implicat în întregul proces tehnologic, la un colos de-asta de metal ca să-l prelucrez nu e suficientă o singură mese-

rie, el trece prin multe mîini, îți vine un drug de oțel care costă, să zicem, 800 000 de lei și cînd îl dai jos costă 2 000 000, de la tine trece la altul care mai adaugă și el alte sute de mii, n-ai voie să greșești pentru că nu greșești numai munca ta, ci a tuturor celor de pînă la tine... Eu sînt bătrîn în meserie dar abia acum pot spune că simt ceea ce înseamnă adevărata mîndrie de muncitor...

După vizita pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a efectuat-o la U.M.G.B., în urma indicațiilor primite, colectivul oamenilor muncii și-a luat angajamentul să realizeze acest cincinal în patru ani, șase luni și paisprezece zile. În legătură cu acest angajament, inginerul Lucian Georgescu a declarat: «Avem tot ce ne trebuie pentru a ne îndeplini obligațiile asumate. Mașini am avut de la început, de oameni mai aveam nevoie... Și ei există acum...»

UN VIITOR LABORATOR AL OGOARELOR

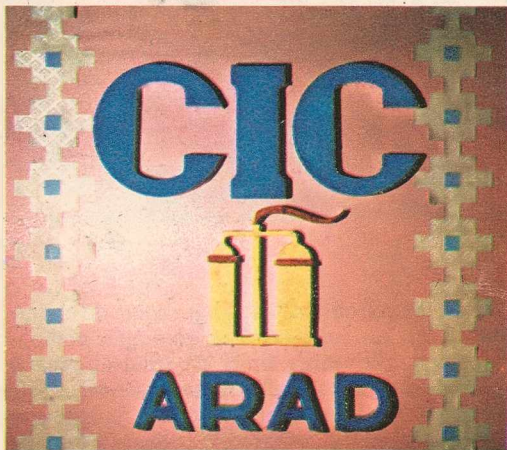
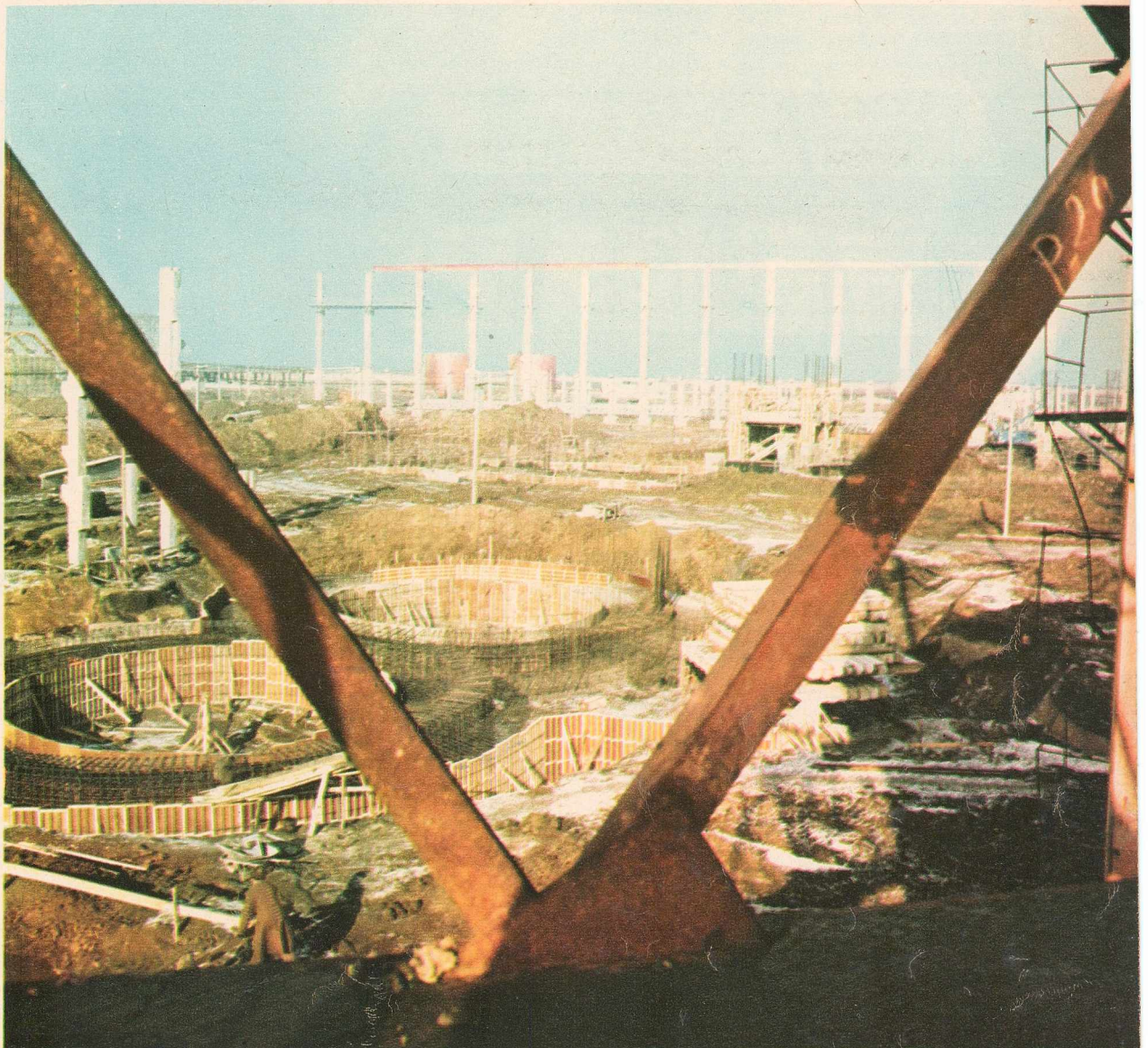
Interviu cu ing. Axente TISAN
directorul Combinatului
de îngrășăminte chimice-Arad

— *Tovarășe director, se cunoaște, mai mult sau mai puțin, faptul că în vatra comunei Vladimirescu de lângă Arad se ridică un nou combinat de îngrășăminte chimice; care este profilul producției viitorului combinat?*

— Combinatul de îngrășăminte chimice-Arad este o unitate care prin producția ce o va da în anul 1975 va adăuga o nouă verigă industriei chimice românești producătoare de îngrășăminte pentru culturile agricole din câmpiile Mureșului, Crișurilor și Timișului. Acolo, lângă comuna Vladimirescu, se înalță verticalele de beton ale viitorului combinat care va produce cinci sortimente de îngrășăminte complexe. Acestea conțin, în diferite proporții, cele trei principale elemente nutritive pentru plante: azot, fosfor și potasiu (N,P,K).

— *Ce ne puteți spune despre organizarea și dotarea viitorului combinat?*

— Combinatul cuprinde trei mari fabrici tehnologice: de amoniac, de acid azotic și de îngrășăminte complexe. În afară de acestea mai dis-

pune de o termocentrală care va furniza energie termică și o parte din energia electrică necesară, de instalații pentru tratarea, demineralizarea și epurarea apelor industriale, de o instalație pentru obținerea azotului și a oxigenului, de un atelier mecanic modern și de alte instalații anexe. Acest combinat va fi una dintre marile unități ale industriei chimice la care s-au adoptat cele mai moderne tehnologii existente pe plan mondial, iar utilajele și instalațiile se vor realiza în țară în proporție de peste 75%. Va începe să producă la sfârșitul anului 1974, după efectuarea probelor mecanice și tehnologice. Ca orice mare platformă industrială, și aceasta se va dezvolta în continuare, prevăzându-se de pe acum dublarea capacității de producție în cincinalul următor.

— *Cum v-ați îngrijit de pregătirea cadrelor necesare?*

— Recrutarea personalului căutăm să o facem,

PUBLICITATE

(Continuare în pag. 10)

UN VIITOR LABORATOR AL OGOARELOR

(Urmare din pag. 9)

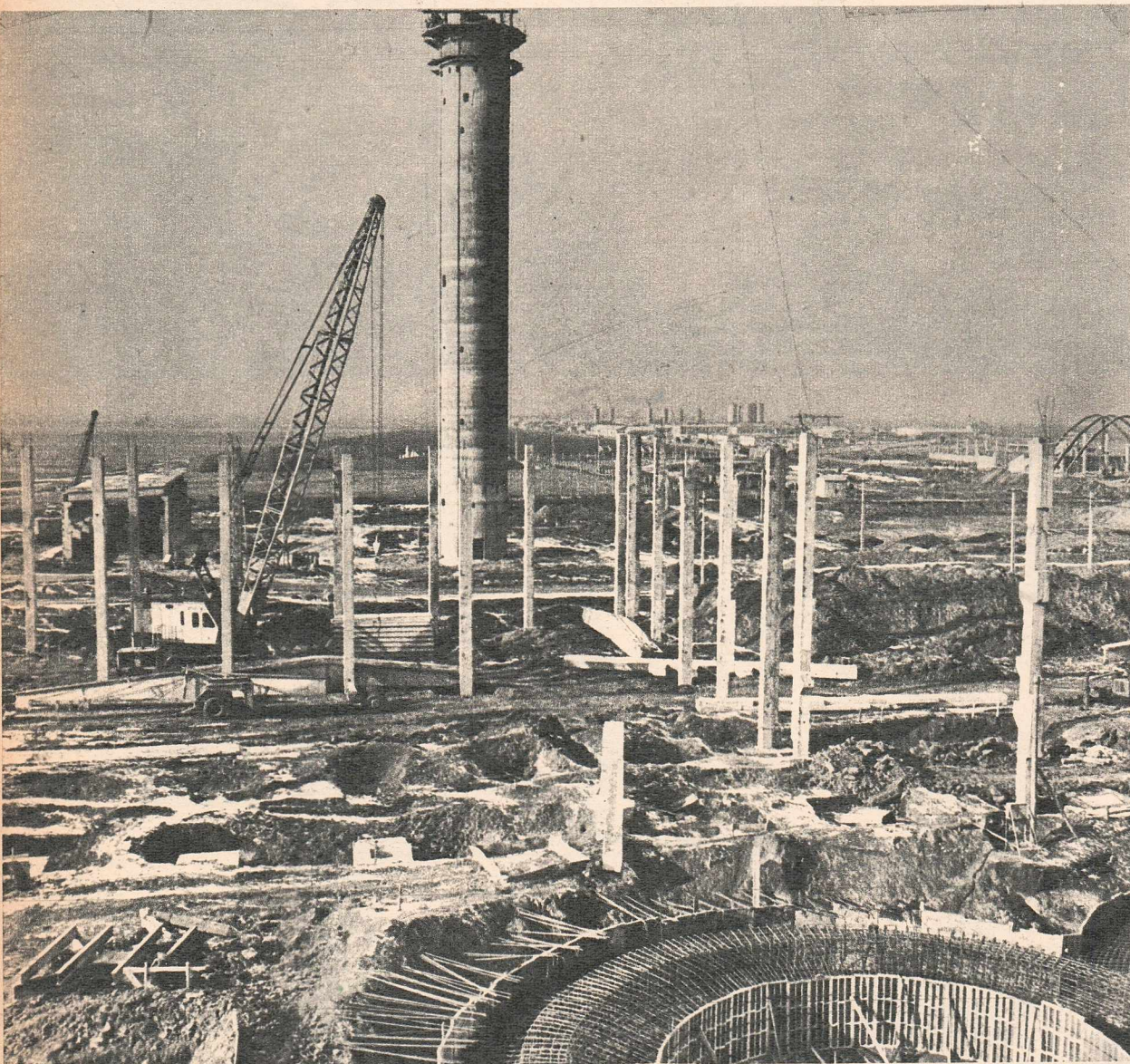
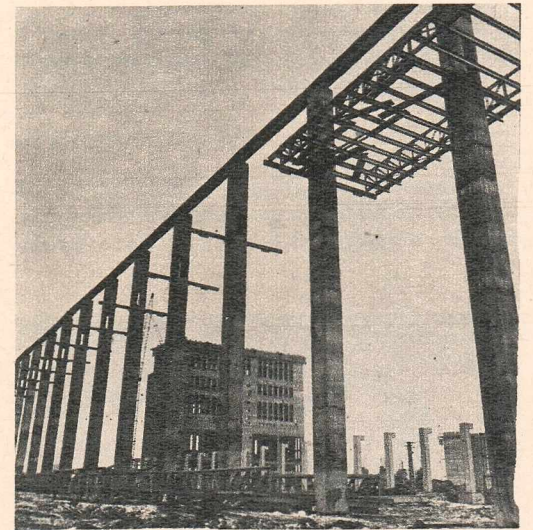
în măsura posibilităților, pe plan local, iar pregătirea — prin diferite forme de școlarizare: școli profesionale, școli de maiștri, cursuri de calificare de scurtă durată și în cadrul liceului de chimie din Arad, înființat odată cu combinatul. Absolvenții vor efectua un stagiul de practică de 6—12 luni în cadrul altor unități cu profil similar din țară.

În viitor ne vom construi propriul nostru grup școlar, chiar în comuna suburbană Vladimirescu, format din liceu de chimie și școală profesională.

Pentru deservirea instalațiilor de înaltă tehnicitate, pe lângă operatori chimiști avem nevoie de multe alte meserii ca: electricieni, lăcătuși, strungari, frezori, sudori, cazangii ș.a. pe care dorim să îi recrutăm din comunele imediat învecinate combinatului: Vladimirescu, Horia, Mîndruloc, Simbăteni, Ghioroc.

— *Ce înseamnă amplasarea combinatului aici, pentru locuitorii din Vladimirescu și pentru cei din împrejurimi? Dar pentru economia județului Arad?*

— Înseamnă, în primul rînd, noi locuri de muncă «acasă» ca să zic așa, precum și alte avan-

taje de interes obștesc ca: grup școlar de chimie, blocuri de locuințe, creșă și grădiniță, complex comercial, extinderea liniei de tramvai pînă în comună și dotarea ei cu tramvaie moderne, elegante, confortabile și cu viteză de circulație sporită. Pentru județ, combinatul chimic va însemna un important spor de producție și o creștere substanțială la îmbunătățirea nivelului productivității muncii pe județ. Datorită gradului avansat de mecanizare și automatizare, instalațiile vor fi deservite de un număr relativ mic de oameni, realizîndu-se o productivitate de peste 500 000 lei pe salariat.

— *Există unele temeri în privința poluării mediului. Acestea sînt justificate?*

— Nicidecum! Noxele sînt neînsemnate și fără nici un efect asupra mediului înconjurător chiar și din imediata vecinătate. Apele chimic impure se neutralizează local în fiecare instalație și apoi se supun unei neutralizări fine într-o instalație în care se colectează toate aceste ape. Se va realiza o instalație pentru reținerea și eliminarea ionilor de amoniu.

JOCUL DE-A MOTELUL...

O îndrăzneală inovativă a proprietarului motelului «Postiljon» din Arnhem (Olanda): întregul personal de deservire — receptioneri, gardierii, chelnerii, picolii, barmani ș.a. — este alcătuit din băieți și fete în vârstă de 12 ani sau pe aproape. După o perioadă de pregătire de o săptămână la locul de muncă, copiii au fost puși la treabă. Iar treaba merge! Motelierul a intuit perfect (sau poate chiar a făcut un studiu psihologic) trăsătura fundamentală a copiilor de pretutindeni și dintotdeauna: puși să facă treabă de oameni mari, ei fac din asta un joc, un joc nu numai entuziast ci și serios, cu rezultate optime. Inovatorul poate să se felicite: serviciul în motel merge strună, oaspeții sînt mulțumiți, afacerile prosperă. Și nici măcar de cheltuieli de reclamă n-a fost nevoie. Întrebarea e însă: o fi acest experiment și în interesul copiilor, al formării personalității lor? Nu prea ne vine să credem...

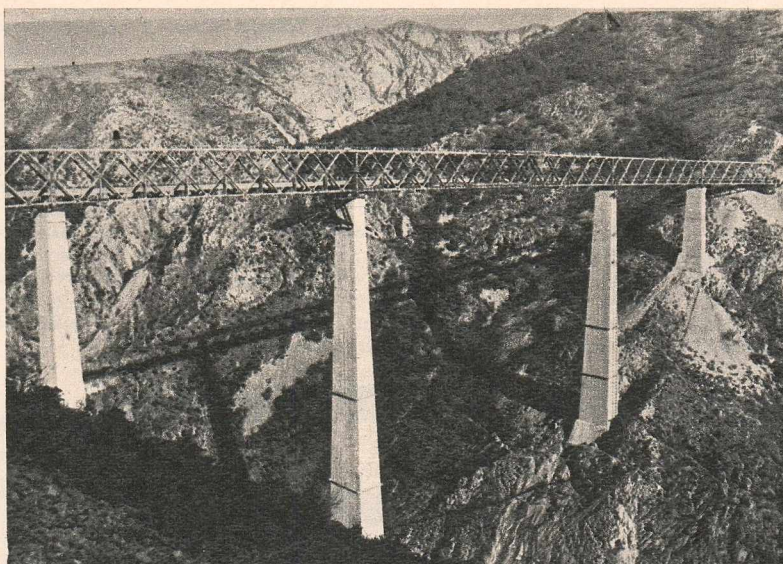
MINI MISS U. K. 1973

Nici n-a început bine anul cînd la Londra a fost aleasă prima Miss a lui 1973. Titlul întreg al concursului: Mini Miss U.K. (United Kingdom — Regatul Unit). Titlul suprem, după selecția celor 300 de candidate în vîrstă de la 3 la 6 ani, a revenit domnișoarei Elizabeth Seal, de 4 ani și jumătate, careia însă puțin îi pasă de titluri, încoronări, fotografiile festive și celelalte fleacuri.

BĂTRÎNETEA? NU EXISTĂ...

Leopold Stokowski, marele dirijor al veacului nostru, își ascunde cu cochetărie vîrsta. Se știe însă că el a împlinit 90 de ani, ceea ce nu-l împiedică deloc să-și continue munca, adeseori istovitoare, de conducător al celor mai ilustre formații simfonice din lume. Iată-l, plin de prospețime și mulțumit, pare-se, de niște efecte sonore obținute la o repetiție cu formația londoneză New Philharmonic Orchestra, în ajunul concertului de la Albert Hall din 11 ianuarie.

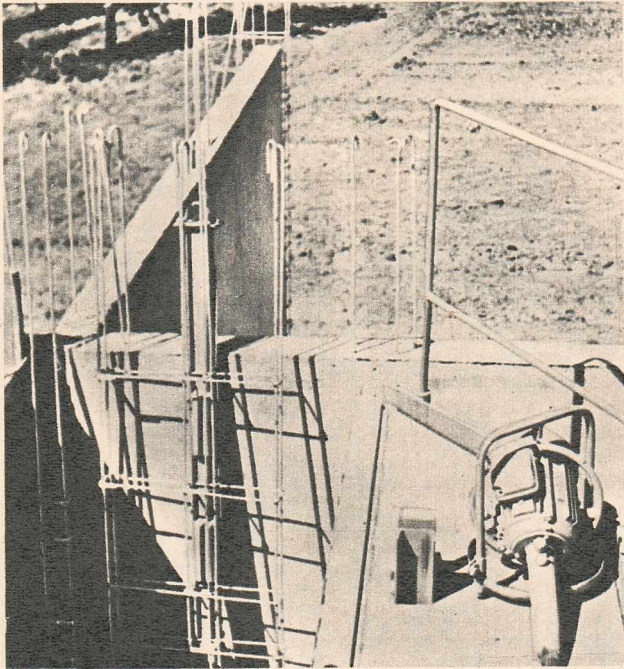
TE APUCĂ AMETEALA...

Lung de 500 de metri, înălțimea de la sol atingînd în unele puncte 200 de metri, noul pod de cale ferată de pe linia Belgrad-Bar, în construcție, este considerat ca o lucrare tehnică de artă și de mare îndrăzneală inginerescă. Construcția întregii magistrale feroviare de altfel, care străbate regiunea aspră a Muntenegrului, pe malul stîng al văii stîncoase Mala Rijeka, este considerată o realizare de prim ordin sub raportul dificultăților naturale neobișnuite care au trebuit să fie învinse.

flacăra actualitate

clădiri rezistente la cutremur

● O invenție românească în domeniul construcțiilor aplicată în 27 de județe și înregistrată în mai multe țări din lume.

▲ Diafragme (panouri plane) realizate din beton armat monolit prin folosirea noului procedeu în construcții.

Pot, oare, clădirile, în special blocurile cu multe etaje, să reziste seismelor, chiar dacă cutremurul este de gradul opt sau de gradul nouă? O recentă invenție românească în domeniul construcțiilor, brevetată în țară și înregistrată în mai multe țări

străine, încearcă să dea întrebării de mai sus un răspuns pozitiv. Este vorba de folosirea unui procedeu nou și a unui utilaj, de asemenea nou, denumit în limbajul specialiștilor «Agregat de cofraje pentru executarea construcțiilor cu diafragme din beton,

conformate antiseismic». Cu alte cuvinte, o metodă prin care se înlocuiește, în construcții, zidăria portantă (groasă) prin panouri plane, subțiri, dar foarte rezistente, elaborate din beton armat. Autorii ideii: ing. Ion Neacșu, ing. Nic. Găină, ing. Răzvan Georgescu, toți trei de la INCERC (Institutul de cercetări în construcții și economia construcțiilor). Din același grup de inventatori face parte și ing. Aurel Rusei, directorul unei întreprinderi de construcții din Bacău, primul de altfel care a aplicat metoda.

— Datorită noului procedeu — ne declară ing. Ștefan Dinescu, șeful compartimentului invenții și inovații de la INCERC — se asigură nu numai rezistența clădirilor la seisme puternice, dar se obțin și importante economii la prețul de cost. Astfel, ritmul de execuție al blocurilor de locuințe crește până la realizarea a două apartamente în 24 ore (o clădire în 3 luni); cofrajele cu care se fabrică panourile se pot folosi până la peste 500 de ori, tencuiala pereților este eliminată; se face o economie totală de lemn.

Până acum — adaugă interlocutorul nostru — invenția a fost aplicată în 27 de județe și este în curs de generalizare în întreaga țară. În 1973 — după cum s-a planificat — aproape 37 la sută din totalul lucrărilor de construcții de locuințe va fi realizat prin folosirea agregatului inventat recent și a noii metode.

rețineți: până la 25 februarie!

Odată cu venirea zăpezii și a frigului s-a inaugurat în toată țara «Tîrgul de iarnă». Tîrgurile sezoniere, răspândite sub diferite forme în multe țări, reprezintă o me-

todă modernă folosită în comerț, în scopul creării unor avantaje cumpărătorilor.

În același timp, tîrgurile contribuie la mărirea vitezei de rotație a fondului de marfă, la eliberarea unor spații pentru mărfurile sezonului următor, fiind totodată un mijloc de reclamă a mărfurilor respective.

Reducerile substanțiale — 25% — au atras în ultimele zile un număr sporit de cumpărători în raioanele de pal-

toane pentru bărbați, femei și copii, pardesie pentru femei, mănuși căptușite cu tricot, cizme și ghete P.V.C. și alte mărfuri.

Fotografia noastră, surprinsă la Magazinul «Victoria» din București, înfățișează o clientă care ne arată mărfurile pe care le-a putut cumpăra din economia realizată la cumpărarea unui palton de 2 019 lei (reducerea de 25% a reprezentat 504 lei!).

interviul săptămîinii

cercetări folclorice

Institutul de etnografie și folclor lucrează de mai multă vreme la alcătuirea a două studii importante: Atlasul etnografic al Republicii Socialiste România și Colecția națională de folclor. În legătură cu aceste preocupări, tovarășul Mihai Pop, directorul institutului și președintele Societății internaționale de folclor, ne-a declarat: «Pentru Atlasul etnografic au fost definitivate chestionarele — absolut necesare în etapele ulterioare ale cercetărilor — și s-a trecut la sondajele de teren. Pentru Colecția națională de folclor au fost elaborate volume tematice de literatură, muzică și dansuri populare (în vederea alcătuirii unor tipologii ale fiecărei categorii de creație populară), precum și un amplu corpus de texte selectate însoțite de comentarii. Institutul a studiat, mai ales, caracteristicile cîntecelor epice și

ale poeziei lirice populare. Dispunem de asemenea de studii interesante privind caracteristicile instrumentelor populare, tipologia dansurilor, muzica populară.

În colaborare cu Muzeul Brukenthal, institutul lucrează la realizarea în orașul Sibiu a unui muzeu de instrumente populare. Vă mai informăm de asemenea că investigațiile întreprinse anul trecut în județele Bihor, Brăila, Prahova, Sibiu vor fi urmate de cele efectuate în 1973 în localități din Hunedoara și Maramureș. Aici vor fi inițiate testări în teren după metode și tehnici noi de cercetare folclorică (în special metoda de analiză semiotică a faptelor populare). Se vor urmări, totodată, transformările care au intervenit în viața folclorică a satului. Institutul va acorda o atenție deosebită modului în care mediul rural asimilează bunurile culturii socialiste, consecințele acestora asupra vieții folclorice locale.

Ca membru al Societății internaționale de folclor și al Consiliului internațional pentru muzică populară, institutul colaborează la alcătuirea Tratatului internațional de instrumente muzicale, la sistematizarea pe tipuri a melodiilor folclorice și la elaborarea unei terminologii generale privind coregrafia.

atențiune, motor!

Francisc Munteanu a părăsit — deocamdată — filmul de autor, de dragul unei colaborări cu regizorul Virgil Calotescu. Nădăduim că din această cooperare artistică (dublată, bănuim, și de un schimb de experiență) principalul câștigător va fi publi-

cul. Filmul *Dragostea începe vineri* — realizat sub egida Casei producătoare nr. 5, condusă de Dumitru Fernoagă — repropune o întâlnire cu tineri eroi contemporani, întâlnire așteptată totdeauna cu interes. Din distribuție fac parte: Adina Popescu, Reka Naghy, Vasilica Tastaman, Peter Paulhofer, Virgil Ogășanu, Toma Caragiu, Cornel Coman, Sergiu Nicolaescu. Operator — Nicolae Girardi.

vești dintr-o lume de mult dispărută

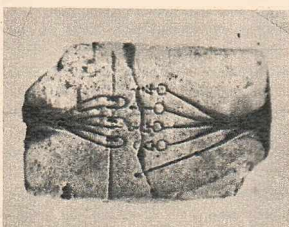
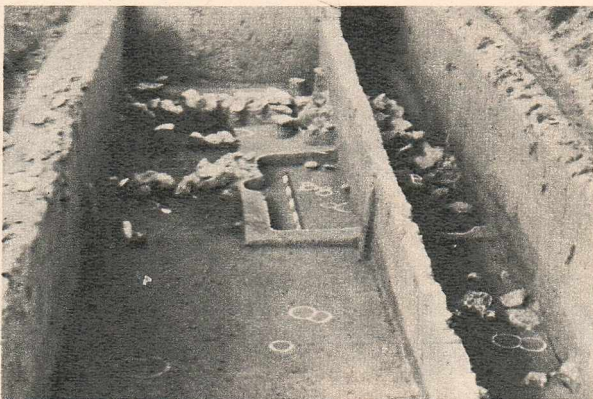
● La nord de Mizil s-au descoperit urmele unui mare centru meșteșugăresc din secolele V-VII și necropolele unor populații străvechi.

De zece ani arheologul Victor Teodorescu, directorul Muzeului de istorie al județului Prahova, «sapă» într-o regiune deluroasă situată la nord de Mizil. Aici, într-un loc fermecător, înconjurat de păduri, numit Valea Budureasca, pe un perimetru de patru-cinci kilometri pătrați, sînt îngrămădite nenumărate vestigii ale unei lumi de mult dispărute. Cea mai importantă descoperire o constituie scoaterea la lumină în aceste locuri a urmelor unui număr de zece așezări din perioada formării poporului român, (secolele V-VII), toate la un loc constituind la vremea lor un important centru meșteșugăresc. S-au găsit cuptoare de rețuș minereu, unelte de prelucrare a fierului și chiar multe produse finite, marea majoritate necesare agriculturii (seceri, fiare de plug etc.). O mare surpriză a constituit-o însă descoperirea în Valea Budureasca a urmelor unor ateliere de confecționat podoabe (cercei, brățări, pandantive, aplice etc.). S-au găsit în pămînt nu numai podoabe gata fabricate, ci chiar tiparele în care erau turnate.

«Bijuteriile» pentru femeile de-acum aproximativ 1500 de ani erau confecționate din fier sau din plumb amestecat cu bronz sau argint. Este interesant de relevat faptul că podoabele erau realizate cu un deosebit gust artistic. Este, de asemenea, demn de amintit că pe aceleași locuri pe care s-a descoperit «Centrul meșteșugăresc» existent între secolele V și VII a existat viață omenească încă cu multă vreme în urmă. Dovada: descoperirea aici a unei necropole din vremea dacilor liberi (secolul III), a unei necropole dintr-o epocă mai veche, aparținînd traco-dacilor și, în sfîrșit, o necropolă și mai veche, de la începutul epocii bronzului, aparținînd unei populații indoeuropene din care au descins triburile tracice de mai tîrziu. Materialele arheologice descoperite urmează a fi cercetate. Cîteva dintre ele — deosebit de importante — se și află la Muzeul de istorie a R.S.R. din București.

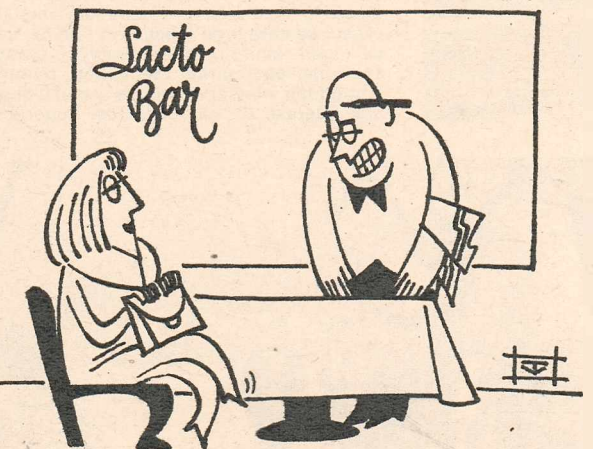
Săpăturile vor continua și în acest an.

F. URSEANU

Arheologii au pătruns în străvechile locuințe descoperite în Valea Budureasca.

Un tipar în care se turnau «bijuteriile» (sec. VI).

—Preparate din lapte nu ținem, în schimb, din ouă vă pot servi un delicios lichior...

Desen de V. TIMOC

dialog cu cititorii

de H. DONA

Ca și în alte săptămîni, temele abordate de corespondenții noștri sînt cit se poate de variate. Astfel, cititorul Marius Enache din Tecuci — referindu-se la o serie de exemple (unele bune, altele — mai numeroase — rele), amintindu-și de o știre apărută în presă, după care Franța a importat mai multe perechi de lupi (natura are nevoie și de lupi!) — ne invită să ne ocupăm de ceea ce se cheamă astăzi «apărarea echilibrului biologic». Tema este, într-adevăr, de actualitate într-o vreme în care transformarea naturii prin gîndul și munca oamenilor a căpătat proporții. În diferite colțuri ale lumii, acțiuni pripite, urmărind avantaje imediate (și trecătoare), au cauzat naturii pagube adesea ireversibile. Ar fi greșit însă să credem că o asemenea problemă este specifică doar vremii noastre. De cînd e omul om, a intervenit în mediul natural care-l înconjoară cu modificări nu totdeauna înțelepte, cu rezultate nu totdeauna bune. Desigur și natura s-a apărut în felul ei, pedepsindu-i pe agresori (popoare întregi au trebuit să părăsească terenuri devenite deșerturi), afirmîndu-și personalitatea. Întreaga istorie a raporturilor dintre om și natură este istoria acestor oscilații între intervenții (evoluind de la rațional la intempestiv) și reveniri la echilibru (bineînțeles, de fiecare dată altul). E adevărat că astăzi omul a acumulat atîta forță încît, pentru

prima oară, este capabil să distrugă întreaga omenire și să pustiască întreaga natură. Iată destule argumente pentru ca să fîgăduim cititorului că ne vom ocupa foarte curînd de tema pe care ne-a propus-o.

Cam în aceeași ordine de idei se situează și scrisoarea cititorului Alex. Dron din Sibiu, care se interesează de felul în care se pune la noi în țară problema apei (într-o vreme în care pe plan mondial se vorbește de o criză a resurselor de apă). Nu cunoaștem exact care este situația rezervelor noastre hidrologice; ne vom interesa și vom aborda și în paginile revistei această problemă. În orice caz, deși în ultimii doi-trei ani am avut de suferit mai ales de pe urma excesului de apă (vezi, de exemplu, inundațiile) datorită economisirii și folosirii raționale a resurselor de apă (în condițiile creșterii considerabile a consumului de apă industrială și apă potabilă) este evidentă.

Într-o pagină emoționantă, în care evocă suferințele poporului vietnamez de pe urma războiului care i-a fost impus, cititoarea Maria Petrescu din București scrie: «Poate că pînă la primirea acestei scrisori, pacea să fi triumfat. Ar fi minunat. Dar, în același timp, mă gîndesc cu tristețe că peste cîtiva ani amintirea urgiilor va începe să se șteargă și, ca și în atîtea și atîtea alte cazuri, oamenii vor uita pur și simplu ceea ce s-a petrecut în zilele noastre pe pămîntul indochinez». Despre blestematele și miraculoasele virtuți ale uitării s-au scris nenumărate pagini și uitarea n-a încetat să însoțească viața fiecărui individ și a fiecărei colectivități. E bine? E rău? Fenomenul este prea adînc înscris în natura omenească pentru a putea fi judecat după asemenea criterii. În ce

privește Vietnamul, desigur se vor uita multe dintre amănunțele care astăzi sînt atît de vii în conștiința noastră. Dar esențialul, feroarea acestui popor mic și lipsit de o bază materială puternică, apărîndu-se în fața unor forțe distrugătoare cum n-a mai cunoscut lumea, nu va putea fi uitat pentru că el a și operat în judecata și în atitudinea oamenilor de pretutindeni mutații ireversibile. Evenimentele fundamentale ale istoriei nu pot fi uitate cu adevărat pentru că după ele nu se mai poate trăi ca înainte.

În unul din numerele viitoare vom răspunde mai pe larg numeroșilor cititori care s-au interesat de felul în care se va desfășura anul acesta concursul celor mai bune fotografii. Am vrea aici să precizăm doar un singur aspect: ca și anul trecut, cititorii vor fi cei chemați să selecteze fotografiile care li se par mai reușite. Dar, spre deosebire de anul trecut, și juriul (adică implicit redacția) își va spune cuvîntul. Prea des ni s-a întîmplat cu prilejul diferitelor anchete organizate de noi să ni se atribuie păreri care erau doar cele ale majorității cititorilor pentru ca să nu simțim nevoia să ne exprimăm și noi punctul de vedere (care — sperăm — va coincide de cele mai multe ori cu cel al cititorilor).

Pe marginea reportajului «Un băiat pe care nu-l iubește mama», din nr. 3, am primit numeroase scrisori în care cititorii își exprimă indignarea față de actele anti-umane relatate acolo. Ne-au impresionat, în special, scrisorile cititoarelor Maria Coconeș din Petroșani și Letiția Vladislav-Stilla, studentă din București. Atitudinea cititorilor este o încurajare pentru publicarea în continuare a unor asemenea materiale.

tv

de C. N. CONSTANTINIU

înalta vibrație

Micul ecran ne-a oferit săptămîna trecută momente de înaltă vibrație, de multiplă reflecție revoluționară și patriotică, prilejuite de aniversarea zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu și de împlinirea a 40 de ani de activitate în rîndurile mișcării comuniste. Televiziunea ne-a transmis, în direct, marile manifestări care au avut loc cu acest prilej, întreaga lor încărcătură emoțională, tensiunea marilor sentimente de dragoste și prețuire pe care întregul popor le poartă conducătorului iubit. Adunată ca într-un focar incandescent, inima țării — metaforic spunînd — a pulsât vie în imaginile istorice și memorabile ce vor rămîne în deceniile care vin mărturie neștersă a timpului pe care îl trăim.

Ni s-au dezvăluit — și cu acest prilej — marile calități ale conducătorului stimat și iubit, figura sa de proeminență personalitate politică, însușirile sale umane. Cine poate uita acea clipă cînd,

vorbînd la tribună și amintindu-și de părinții care l-au iubit și educat, lacrimile i-au înflorit în marginile ochilor. Cine poate uita pasiunea și înflăcărarea care-l cuprind cînd vorbește de viitorul țării, de bunăstarea și fericirea poporului. Oricîte tomuri s-ar scrie, nimic nu poate înlocui clipa directă, imaginea spontană, sentimentul țîșnit din declarația sinceră și patetică. Cîteva zile în șir, în mijlocul celor mai diverse categorii de oameni, în cele mai diverse ipostaze, chipul secretarului general al partidului și conducător al statului ni s-a înfățișat cu și mai multă pregnanță în plenitudinea unei mari personalități istorice.

A contribuit la aceasta și portretul cinematografic pe care l-a realizat și prezentat în seara zilei de vineri, 26 ianuarie, Eugen Mandric: «Conducătorul revoluționar, bărbatul de stat, omul». Folosind jurnale cinematografice, documente și fotografii, autorul a încercat și a reușit o sinteză concludentă și revelatoare a drumului străbătut de tînrul muncitor, fiu de țăran, Nicolae Ceaușescu de la frageda vîrstă de 15 ani — cînd a intrat în rîndurile mișcării muncitorești, ale Partidului Comunist —

și pînă astăzi, în anii răspunderii politice directe pentru soarta și viitorul socialist al țării.

Au fost puse în valoare consecvența sa revoluționară, însușirile organizatorice, complexitatea și vastitatea preocupărilor, energia și dinamismul în acțiune decisă și directă, umanismul și dragostea de țară și de popor, deosebitelē calități sufletești. Un portret integral, construit pe documente reale, adică o fidelă expunere a ceea ce a reprezentat și reprezintă tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru acest secol al României, secol de renaștere socială și politică, de înflorire a culturii, de potențare a virtuților și creației poporului.

● Viața politică a țării, activitatea intensă în toate domeniile, starea de permanentă creație nu-și găsesc încă, în cadrul emisiunilor televiziunii, elementul de sinteză săptămînală, semnificativ și concludiv. Nu pedăm pentru reluarea rubricii susținute, invariabil, de aceeași semnătură, mai ales țînînd seama de varietatea subiectelor și problemelor.

Ni s-ar părea însă interesantă calea discuției, a dialogului cu diverse personalități, cele mai proeminente, a căror competență și forță de sinteză ar pune în valoare semnificațiile majore ale unui eveniment sau altul. Am propune deci: **Evenimentul săptămîinii, personalitatea săptămîinii**. Poate, în fiecare luni.

IMPLACABILUL SUSUR LIN AL IZVOARELOR

Anchetă de Nelu IONESCU • Fotografii de Radu CONSTANTINESCU

Leucip a spus: «Nimic nu se întâmplă fără o cauză, ci totul dintr-un anumit motiv și sub povara necesității».

Tacit a zis: «Nu e fără folos să se cerceze acele lucruri, la prima vedere neînsemnate, din care adesea se nasc (cauzele unor) evenimente mari».

Goethe a spus: «Oamenii sînt atît de copleșiți de condiționările infinite ale fenomenelor încît ei nu pot observa condiția (lor) unică și primordială».

France a zis: «Ceea ce-i minunat în treburile omenești este înlănțuirea efectelor și a cauzelor».

Iar eu, ca să nu mă las mai prejos, spun: «Haideți să începem apropierea de navetiștii noștri autohton, încercînd să-i dibuim cauzele!»

INDUSTRIALIZAREA SAU NEVOILE URBANULUI

Lucrurile s-au petrecut și se petrec cam așa: într-un oraș sau orășel, țîrg sau țîrgușor ori chiar — mai rar — într-o comună apare o fabrică sau mai multe sau, dacă vreți să folosească un cuvînt care s-a bucurat de o grabnică molipsire, o platformă industrială. Apoi, pe-o rază mai mare sau mai mică — după cît e de mare noutatea industrială cu pricina — parcă dă dihonnia în tot omul. Bineînțeles, în limbajul specializat al catedrelor sociologice aceasta se cheamă: «industrializarea — element motor în transformarea structurilor teritoriale» sau «rolul industrializării în procesul polarizării populației rurale», dar în spatele vorbelor astea profunde se ascunde o nebulie de toată frumusețea: pe oameni începe să nu-i mai poată ține locul. De unde s-ar putea trage concluzia că industrializarea declanșează cu privire la oameni niște forțe într-un fel antigravitazionale. Tărani, să zicem, profund loiali față de țărânie, care neam din neamul lor nu s-ar fi lăsat desprinși de ogor, deodată își dau căciula pe frunte, se scarpină la ceafă, trag cu ochiul la noul uriaș productiv, care merge fie că-i secetă, fie că-i prea multă ploaie, mai poartă ceva colcovii mai mult sau mai puțin nocturne cu nevestele și-odată îi vezi că se hotărăsc să plece.

Și uite așa se naște fluxul de forță de muncă din rural către urban.

O așezare care se dezvoltă industrial, dar care nu are destule forțe omenești să facă față noilor locuri de muncă și nici să asigure, așa peste noapte, case pentru venetici, împrumută de la așezările vecine, mai mici și cam neviabile, brațe și minți. Și uite așa apar oamenii care locuiesc într-o așezare și muncesc în alta — sau navetiștii.

Și tot așa apar ceea ce se cheamă *micro-regiunile industriale*, adică acele teritorii care cuprind orașele și satele a căror viață este înrîurită de apariția — să-l botezăm așa — miezului magnetic industrial și care, la rîndul lor, asigură bunul mers al acestuia. Regiunile astea, formîndu-se mai mult în jurul unui singur nucleu, sînt îndeobște *monopolare*. Cînd însă e vorba de apariția mai multor centre industriale atunci, firește, și ele devin *multipolare*. Fie «mono», fie «multi», cert e că între poliștia și comunele, satele și cătunele lor se încinge

un du-te-vino cu nerv de sîrbă. Iar în zona *periurbană*, care-i cea mai receptivă la noutățile orașului, lucrurile ajung pe culme.

Și acum, după ce am văzut, în foarte mare, care-i tehnologia apariției navetei «oraș polarizator — așezări polarizate», inchipuiți-vă, rogu-vă, cam ce proporții poate căpăta acest *transfer al forței de muncă* într-o țară în care dezvoltarea industrială atinge ritmuri deosebit de accelerate, într-o țară în care din repartizarea *înțeleaptă pe teritoriu a forțelor de producție s-a făcut o problemă de stat*, într-o țară în care au apărut și apar zeci și zeci de nuclee industriale noi sau se dublează și se triplează, se multiplică, cele existente. Fără îndoială, e vorba de un transfer cu proporții de fenomen.

Dar despre proporțiile lui concrete, într-un articol viitor. Deocamdată să ne mai învîrtim în cîmpul cauzelor. Totuși nu

Cînd orizontul a început să fie ocupat de uriașe platforme industriale, oamenii pămîntului au pornit spre el, atrași de ele.

Un dar special pentru navetiști: trenul cu etaj.

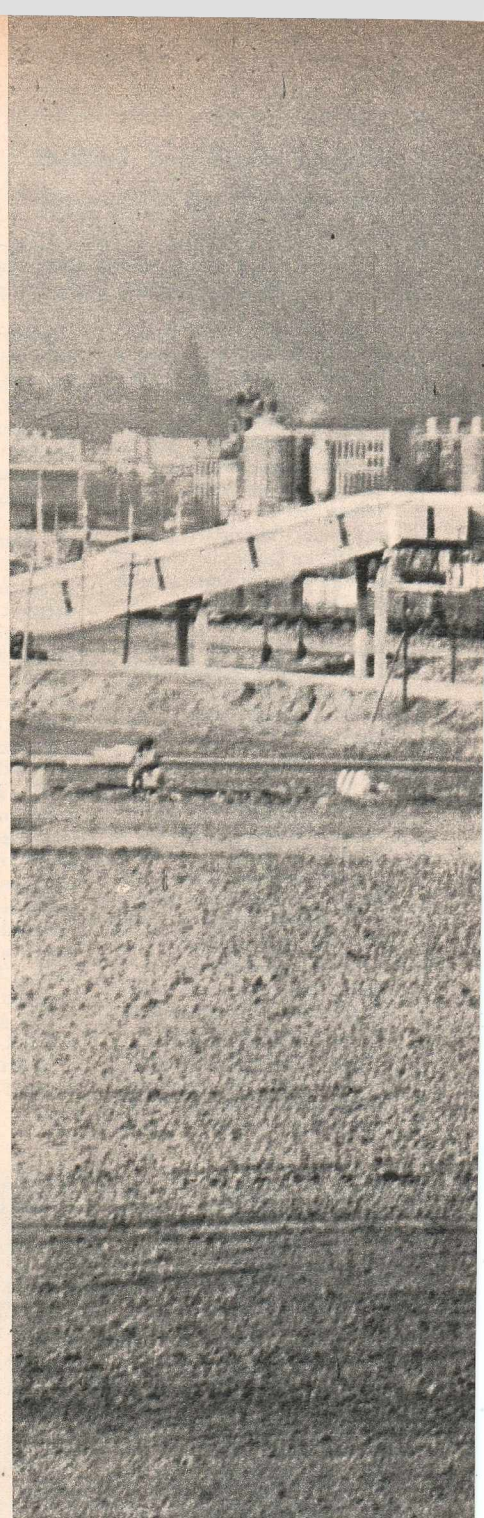

înainte de a aminti o cifră care spune multe: în fiecare an, în medie, intră în rîndurile clasei muncitoare mai bine de 100 000 de țărani.

MODERNIZAREA AGRICULTURII SAU NEVOILE RURALULUI

Curentul cel mare nu trebuie să ne fure într-atît încît să uităm de cel ceva mai mic. Pentru că este unul și ceva mai mic. Dar care are o importanță tot mare, dacă nu pentru altceva, atunci măcar pentru amănuntul că e de sens contrar: adică de la oraș spre sat.

La țară lucrurile s-au schimbat al naibu

domnul învățător din satul de ieri nu mai fac față satului contemporan. E nevoie și de agronomi, și de zootehnicieni, și de medici generalişti, mamoși, dentiști, mă rog, de tot felul, ca și la oraș. Mai e nevoie de profesori pentru că învățămîntul e obligatoriu și zece clase e musai să le faci; de juriști, pentru că primăriile și interesele cooperativelor nu mai pot suporta judecări gospodărești după urechea bunului-simț mai mult sau mai puțin legal; de economiști și contabili nici nu mai vorbesc.

Și uite așa, mai din entuziasm, mai din repartizare, intelectualii și tehnicienii au început să modifice structura sociodemografică a mediului rural. Pentru unii dintre ei n-a însemnat decît o întoarcere, după «școlire», acolo de unde plecaseră; pentru alții însă, pentru țîrgoveții născuți iar nu făcuți a însemnat o rupere de oraș. De orașul de care erau legați prin familie, casă de locuit, amintiri, amici, inamici, planuri, speranțe, obișnuințe, mentalități, buletine, comodități, conservatorisme și multe-multe alte interese de care doar cei superficiali

După orele zilei de muncă, răscrucea de după-amiază: în drumul spre și de la gară, sătenii care se întorc la țară se întîlnesc cu orășeanca abia coborîtă din trenul care a adus-o iar în oraș. Cu alte cuvinte, fotoreporterii au citeodată șansa să surprindă și să «imortalizeze» simbolurile.

își pot îngădui să-și bată joc, în locul unei judecăți obiective și omeneste. Pentru cei care — vinovați sau nevinovați față de interesele sociale, chestiunea o vom gândi cu de-amănuntul în alt capitol al serialului — n-au făcut ruperea totală de oraș, deci marea completă la țară, unica soluție a fost tota neveta.

SPAȚIUL ȘI TIMPUL SAU ÎMBUNĂTĂȚIREA UNEI RELAȚII

Fără îndoială, și «apropierea» locurilor prin crearea de șosele și căi ferate dar și prin creșterea vitezei mijloacelor de transport a pus serios umărul la nașterea ideii de navetă ca și a nașterii realității navetei.

Transporturile feroviare au cunoscut în anii socialismului un intens proces de modernizare: căi ferate, absolut noi, începând cu epopeicele Salva-Vișeu, Bumbesti-Livezeni, și mii de kilometri de cale ferată refăcută; numeroase stații sistematizate; centralizarea electrodinamică a peste 3 000 de ace; automatizarea trenurilor și triajelor de vagoane; liniile sudate, traversele de beton în locul celor de lemn; începând cu electrificarea liniei București-Brașov, reducerea continuă a transportului cu aburi; excelente locomotive diesel produse la Craiova și vagoane mereu mai multe și mai perfecționate la Arad. Toate acestea și încă altele au reușit, vizavi de interesele noastre, să facă din cărțuia aceea numită «Mersul trenurilor» un volum din ce în ce mai simpatic.

Pe de altă parte și în transporturile rutiere s-au petrecut serioase schimbări. A crescut masiv numărul drumurilor care leagă orașele de sate, satele de sate, satele de stațiile de căi ferate; s-a răspândit masiv rețeaua de transporturi auto de călători, a crescut parcul de vehicule (în bună măsură mulțumită autobuzelor autohtone «TV»), au crescut rapiditatea și organizarea acestui fel de transport.

Ar fi câte ceva de spus și despre vasele noastre fluviale și despre transportul aerian, dar cum navele pe Dunăre și mai ales cele cu avionul — cu toate că există —

nu s-de ampoarea celor feroviare sau rutiere (74,8% din toți navetiștii folosesc trenul sau autobuzul și restul alte mijloace de transport), mă mulțumesc cu menționarea lor și cu observația că și în aceste privințe lucrurile n-au stat pe loc, ba dimpotrivă.

LUMINILE ORAȘULUI SAU TENTATIA URBANULUI

Am amînat cît am putut, dar n-am mai avut ce face, la sfîrșit a trebuit să intru și în sufletul omului. Vorbesc așa, pentru că această ultimă cauză a navetismului e de ordin strict subiectiv. Dar chiar, v-ați gândit cam ce se petrece în conștiința unui țaran care o pornește spre oraș?

Înainte de orice, precis trăiește delicia unui miraj: cel al vieții de orășean, care, la prima vedere, ba chiar și la a doua, arată cu mult mai mîndră, mai bogată și mai plină de certitudini decît aceea de țaran. Aici am fi gata să facem o greșală de apreciere, noroc însă de statistici și de anchetele sociologice care ne demonstrează că, împotriva aparențelor, urbanul atrage în primul rînd (și în proporție de peste trei pătrimi) prin condițiile sale de muncă, mai ales, în această formă superioară a producției sociale care este industria și, în al doilea rînd, prin comoditățile vieții orășenești și prin posibilitățile de satisfacere a foamei (aș spune a «foamelor») spirituale.

Apoi însă urmează un proces dramatic

al schimbării de statusuri, de roluri și ierarhii sociale. Un proces în care trebuie să se dezbrace de un model social deja înșușit și să încerce să intre în pielea altuia pe care nu-l prea cunoaște, pe care-l dibuie. Un proces de transformare a personalității, de adaptare, de acceptare a unor noi reguli ale jocului pe care i le preține integrarea socială în viața orășenească. Sau cum s-ar spune, deloc indulcit, urmează plata pentru împlinirea visului, dorinței, mirajului. O plată care ia și forma teribil de concretă a trambalării pe navetă.

TRĂGÎND LINIA ȘI FACÎND TOTALUL

Isprăvind cu, să-i spun, evidența cauzelor care au făcut să apară și la noi navetismul, mi-e cu mult mai la îndemină să-i găsesc și adevăratul lui loc. Și aici, pentru cei superficiali, iar își face loc o surpriză. Pentru că navetismul, cu toate păcatele lui, face parte dintr-un proces social mult mai amplu, însă categoric binevenit, fiindcă este specific doar societăților cu ritm viu de dezvoltare, și care implică: restructurarea populației și a forței de muncă pe ramuri de producție și în teritoriu, potrivit cerințelor făuririi unei societăți dezvoltate.

La noi în țară, dinamica aceasta socială intensă are o premisă și, corespunzător, un viitor care îi asigură, spre binele națiunii, o mare superioritate, un mare avantaj.

Ca premisă, e vorba de *desființarea proprietății private*, care fatal rupea societatea în clase antagoniste; iar ca perspective ale viitorului, e vorba de certa posibilitate, dealtfel în plin curs de realizare, a *omogenizării societății* noastre socialiste. Cu alte cuvinte, de înfăptuirea unei societăți alcătuite din forțe sociale omogene, cu aceleași interese esențiale, cu aceleași mentalități politice și morale, cu aceleași idealuri, cu aceeași loialitate și devotament în realizarea cauzei comune.

Vă dați seama ce importanță are pentru viitorul unei națiuni realizarea unui asemenea consens social?

CASETA CU CONFIDENȚE

Cu Jan Ionescu din satul Sulița, județul Botoșani, poți sta de vorbă zile și nopți de-a rîndul. Mai precis, îl poți asculta zile și nopți de-a rîndul. Pentru că-i intruparea spiritului moldovenesc, pe cît de blind pe atît de caustic; pentru că-i pe cît de bun observator și exact judecător, pe atît de înțelept și iertător. Îl ascuți și o veșnicie pentru că vorba lui e un susur molcom dar implacabil captivant.

«Veniti lingă mine, la fe-reastră! De aici se vede satul ca din palmă. Am venit aici în '32. Notar. Douăzeci și doi de ani, armata făcută... Mi-am găsit femeie de aici,

pe Elvira, și aici am rămas. Veneam de la oraș, ca dumneata, și aveam tot nume de-al nostru, da sclivisit de țirgovești: «Jan»! («Dar»-ul fără «r» este specific limbajului dumnealui.) În sat, fiindcă eram la primărie, oamenii mi-au spus «domnu'Jan». Și așa am rămas. Și comuniștii cînd au venit tot «domnu'Jan» mi-au spus. Daa, în '32 eram singurul care venise de la oraș. Iar de plecat de aici, din sat, acolo, nici atîta! Nimeni! Doar băieții cînd le venea rîndul la armată. Da, după aceea, se întorceau re-pede și degrabă. Si acum, poftim, nu-i zi în care să n-apară chipuri noi. Unii, cu școală multă ca dumneata, care înțeleg lucrurile mai bine, zic că-i efectul industrializării. Eu văd că mare parte din oameni nu mai au

de lucru aici, la pămînt. Și văd că-și iau traista la spî-nare și se duc la oraș. Se întorc fără ea da cu servietă. Se întorc pentru că nu-și pot lăsa de tot gospodăria, că nici acolo nu-i așteaptă gata blocu'. Și atunci fac naveta. Trei kilometri pe jos pînă la haltă, de acolo un ceas și patruzeci cu trenul. Acum, c-ai venit, știi și dumneata drumu'! La întors, la fel ca la dus. Pleacă dimineața și vin seara: să se spele, să mănînce, să se odihnească... Cam atît! Da, să știi de la mine, ca orice treabă, și asta are partea ei de haz: pleacă de aici proștii — că pînă prind altă meserie acolo, proști sint! — și ne vin de la oraș deșteptii. Profesori, ingineri, doctori... Cu alte cuvinte, se face o dreptate: să fie peste tot și de unii, și de alții!»

de Aurel BARANGA

despre pace

A încetat focul în Vietnam. Benifică și dătătoare de speranțe, știrea a cuprins într-o clipă întreaga lume. E de observat că războaiele încep într-o atmosferă contradictorie, de incertitudine și confuzie, într-un climat intoxicat de știri opozite, în timp ce ideea de pace își croiește drumul, simplă și genuină, cu iuțea fulgerului, într-un climat de claritate unanimă. Distanța dintre cele două concepte este atât de uriașă, încât te simți ispitit la o întrebare: când pacea este atât de bună, ce nevoie a mai fost de război? Încetarea ostilităților din Vietnam mai are un merit: validează un principiu dovedit, și cu acest privilegiu, infailibil: orice diferend, cât de grav, poate și trebuie vidat pe calea tratativilor politice. Exemplul războiului pustiitor din Vietnam, urmat de această amușire a focului, atîta vreme așteptată, poate și trebuie să dea roade și în alte locuri ale planetei unde încă mai sună glasul tunurilor. Despre acest glas al tunurilor vreau să vorbesc. A fost o vreme, sînt de atunci multe veacuri, cînd un rege și-a înscris pe țeava tunurilor sale o lozincă — ultima ratio regum: ultimul argument al monarhilor. Sinceritate? Cinism? Nu știu. Fapt este că obuzele au constituit prea multe veacuri argumentele capetelor încoronate, pentru ca în aceste ultime decenii ale unui veac însîngerat, oamenii să nu caute alte sisteme de convingere, mai puțin violente, care să nu lase în urma lor orașe rase de pe suprafața pămîntului și atîtea inutile morminte. Ultima ratio regum, iată o lozincă, un principiu ce se cuvine a fi radiat de pe țeava tunurilor. Asta după ce înseși tunurile vor fi topite. Întreaga umanitate, solidară în nefericirile și speranțele ei, așteaptă un alt argument. Înscris pe unelte construcției și creației. Înscris în toate conștiințele ca un imperativ al lumii contemporane: izgonirea războaielor, aceste ultime argumente, blestamate, ale preistoriei umane.

Încetarea focului în Vietnam este un argument că omenirea se întoarce la rațiune, că — început în buibuitul tunurilor și al exploziilor nimicitoare — veacul nostru se va încheia în salvele biruitoare ale păcii.

film

PE ECRANE

PREMIERĂ ROMÂNEASCĂ

NUNTA DE PIATRĂ

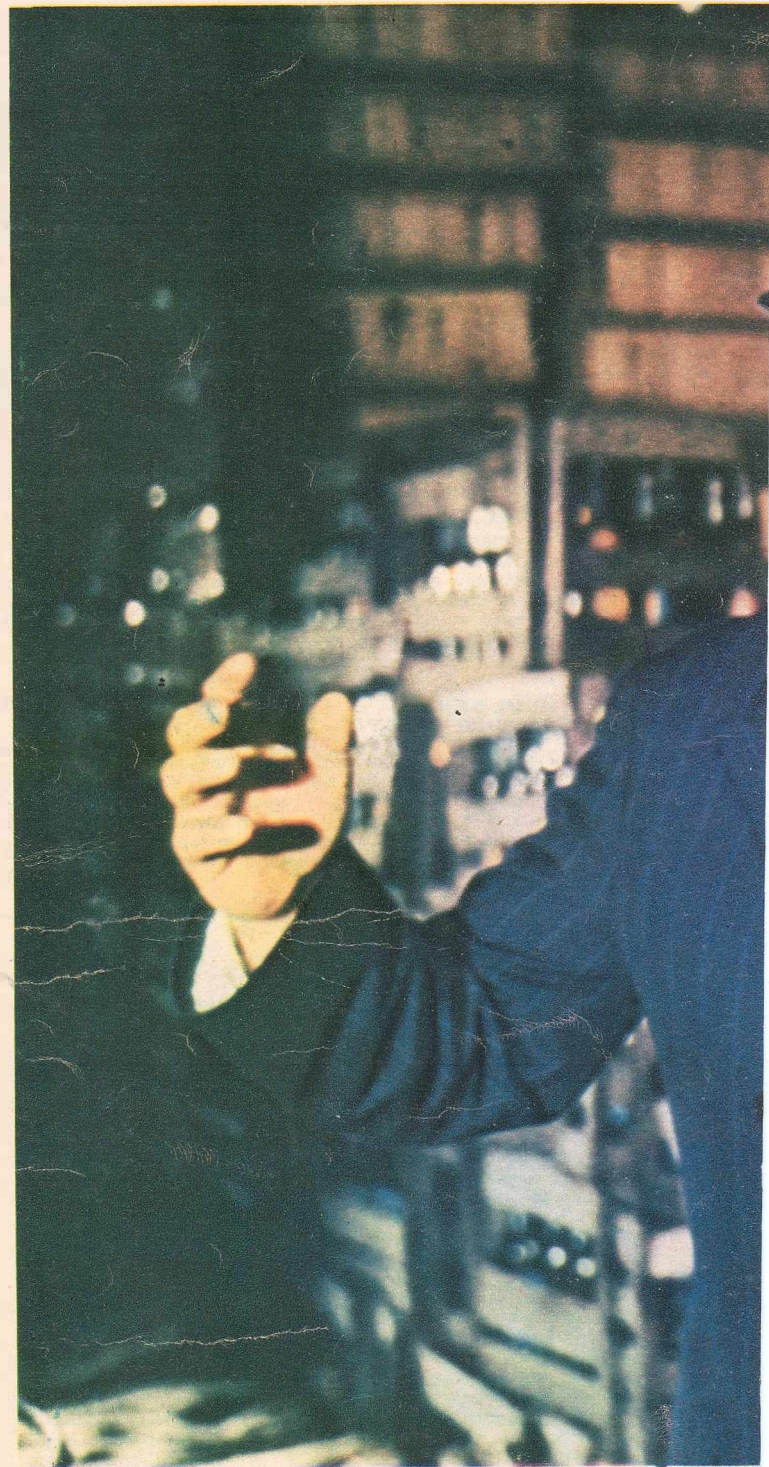

Ceterașul —
Radu Boruzescu.

Cu aproape un an în urmă, revista noastră își dedica paginile sale de cinema citorva tineri regizori — «un capital prețios al filmului românesc», cum îi numeam atunci, cum continuăm să-i numim și acum. A fost cam lungă așteptarea unei reîntîlniri pe teritoriul faptelor, dar se pare că treburile încep să se urnească, cîțiva dintre oaspeții noștri de atunci lucrează din plin, alții au promisiuni ferme iar doi dintre ei au trăit de acum și ziua confruntării cu publicul a ultimului lor film: Dan Pița și Mircea Veroiu. Pentru iubitorii filmului, mai ales pentru cei tineri, numele acestea nu sînt nou sosite, Pița și Veroiu au făcut parte din echipa care a realizat impresionantul document social și uman «Așa ca un bivoli negru», despre ei s-a vorbit ca despre două talente autentice ale filmului românesc. Cînd spunem că ei — și, bineînțeles, nu numai ei — sînt o speranță, nu le aducem omagiul unor metafore amabile, ci îi împovărăm cu încredere și răspundere. «Nunta de piatră» certifică un har artistic ieșit din comun, un orgoliu sănătos de a începe o carieră sub semnul exigenței și al demnității. Ne aflăm în fața unui cinematograful care ne dăruiește frumusețe, dar care refuză să se contemple pe sine însuși. Iată una dintre punctele care se arcură peste cele două schițe inspirate de același scriitor, Agîrbiceanu («Fefelega», «La o nuntă»), și prelucrate de două temperamente deosebite: Mircea Veroiu («Fefelega»), neînduplecat, de o severitate colțuroasă — bressoniană vor fi tentați să spună unii — Dan Pița («La o nuntă»), observator răbdător, legat de tot ce este al pămîntului. A așa episoadele «Nunții de piatră» pe talgerele comparațiilor, a insinua «care dintre ele...» mi se pare o simplă cazuistică. Filmul poate fi privit ca un tot, căci importantă este nu ordinea epică, ci unitatea spirituală, de atmosferă, de soartă. Deși pornesc de la Agîrbiceanu, amîndoi autorii îl visează pe Bogza, întîmplările părăsesc matca lor strîmtă, devin proiecția unor destine tragice, într-un timp dat, într-un spațiu copleșit de propria sa geografie — Munții Apuseni.

În țara aurului, a bogăției blestamate («metalul dracului», cum spune cîntecul), oamenilor nu le aparține în întregime decît piatra. Casele, par aruncate într-o bolgie infernală căptușită cu piatră, lumina însăși se sperie de atîta cremene și stîncă și nu întîmplător aparatul prinde rareori o bucată de cer (mai ales în prima schiță), cuvintele au împietrit și ele, doar din cînd în cînd își aduc aminte că există. În acest decor trudește Fefelega, femeia care a scormonit toată viața bolovănișul pentru a avea cu ce să-și îngroape

Magda MIHĂILESCU
(Continuare în pag. 18)

actori

și

roluri

Liudmila Ciursina —
actriță înzestrată nu numai
cu o frumusețe ieșită din comun,
dar și cu o forță dramatică ce a impus-o
în galeria personajelor de prim-plan
ale filmului sovietic.
Anul trecut am admirat-o
în «Olesia», «Liubov Iarovaia».

Foto A. MAKAROV (A.P.N.)

Parteneri în filmul
«Cu mâinile curate» :
George Constantin
și Ilarion Ciobanu.

de Constantin POPESCU

HOSSEIN Robert

Actor și regizor francez de film, născut R. Hosseinoff, la Paris, la 30 decembrie 1927, ca fiu unic al unui compozitor de origine rusă. Atras de teatru, urmează cursurile de artă dramatică ale lui René Simon și debutează ca actor în *La neige était sale*, interpretând în continuare piese din repertoriul lui Sartre (*Huis Clos*, *La P... respectueuse*), punind apoi în scenă la teatrul Grand-Guignol un întreg repertoriu fantastic (*Dr. Jekyll*, *La chair de l'orchidée*) și scriind el însuși două piese de mare succes: *Les voyous* și

Responsabilité limitée. Abordează cinematograful în dublă calitate de actor și regizor în 1955 cu un film care stărnește senzație, *Les salauds vont en enfer*, și confirmă creditul acordat în următoarele sale filme (sub același dublu aspect): *Pardonnez nos offenses* (1956), *Toi, le venin* (1958), *Le goût de la violence* (1960), *La nuit des espions* (id.), *Les scélérats* (id.), *Le jeu de la vérité* (1961), *La mort d'un tueur* (1963), *Les yeux cernés* (1964), *Le vampire de Dusseldorf* (id.), *J'ai tué Raspoutine* (1967), *Une corde... un colt* (1968). Personalitate puternică, R.H. se impune ca un actor de mari resurse dramatice și în filme semnate de alți regizori, ca: *Crimă și pedeapsă* (1956, G. Lampin), *Nu se știe niciodată* (1957), *Le répas du guerrier* (1962) și *Le vice et la vertu* (id.), trei filme de Roger Vadim, *Sentința* (1959, J. Valère), *Canaliile* (1960, M. Labro), *Madame Sans-Gêne* (1961) și *La seconde vérité* (1966) de Christian-Jaque, *Marsul cel lung* (1965, A. Astruc). La *musica* (1966, Marg. Duras), *Le temps des loups* (1970, S. Gobbi) ș.a.

HOWARD Leslie

Actor britanic de teatru și film (și regizor de film), născut L. Stainer, la Londra, la 3 aprilie 1893; mort la 1 iunie 1943. Glorie autentică a scenei și ecranului britanic, L.H. își face studiile la Londra și Budapesta, iar în anii primului război mondial joacă în trupe de amatori, uneori chiar pe front. După 1918 devine o figură notorie a teatrului londonez în repertoriul clasic (Shakespeare la Drury Lane) și în cel modern. Pleacă în turneu în S.U.A. cu piesele *Pădurea impietrită* și *Berkeley Square*, cunoscând pe Broadway un succes

binemeritat și câpătând primul contract de film cu unul din marile lui succese scenice: *Outward Bound* (1926). Pînă în 1932 turnează la Hollywood în filme ca: *Daughter of Luxury* (1929), *Five and Ten* (1930), *Insula dragostei* (1931), *Emancipata* (id.), *Dragoste dincolo de mormint* (1932), cu Norma Shearer și Fredric March. După o scurtă întoarcere în Anglia, cu un film în 1932: *Reserved for Ladies* (A. Korda) și un altul în 1934: *Macul roșu*, după romanul baronesei Orczy, revine la Hollywood unde va rămâne pînă la declararea războiului. Aci va cunoaște zile de glorie, interpretând cu nonsalanța lui aristocratică, cu acel unic amestec de reverie și ironie, roluri de îndrăgostit romantic și cabotin încântător, de «raisonneur» amar și erou vulnerabil, ca acelea din: *Secrets* (1932), cu Mary Pickford, *Devotion* (1933) cu Ann Harding, *The Animal Kingdom* (id.) cu Myrna Loy, *Prizonierul* (id.) cu Douglas Fairbanks Jr., *Berkeley Square* (id.), *Agentul britanic* (1934) cu Kay Francis, *Scavia umană* (id.), după *Robii* de Maugham, cu Bette Davis, *Pădurea impietrită* (1935), după *Sherwood*, cu Bette Davis, *Romeo și Julieta* (1936, G. Cukor), după Shakespeare, cu Norma Shearer, *Gentleman după miezul nopții* (1937), cu Bette Davis, *Om în loc* (id.) cu Joan Blondell, H. Bogart, *Intermezzo* (1939) cu Ingrid Bergman, *Pe aripile vintului* (id., V. Fleming), după Marg. Mitchell, cu Vivien Leigh, Clark Gable. Revine în Anglia în 1938 pentru a pune în scenă și a interpreta *Pygmalion* după Shaw, poate cel mai bun rol al carierei sale, și rămâne aci în anii războiului, jucînd și realizînd filme legate de evenimentele zilei, ca: *49th Parallel*, *The First of the Few*, *Pimpernel Smith*, *The Gentle Sex* etc. Moare în împrejurări tragice, doborît, de către aviația nazistă, în avionul care-l ducea spre patrie venind din Spania.

HOWARD Trevor

Actor britanic de teatru și film, născut la Cliftonville (Kent), Anglia, la 29 septembrie 1916. Devine o figură apreciată în teatrul londonez înainte de a debuta în film în 1943 în *The Way Ahead* și cunoaște o popularitate încă mai mare pe ecran în filmele următoare: *The Way to the Stars* (1945), *I See a Dark Stranger* (1946), *Green for Danger* (id.), *They Made Me a Fugitive* (1947), dovedindu-se capabil de a reda caractererele cele mai diverse, la o înaltă tensiune dramatică. Rolul său de rezistență, personajul care a rămas în memoria

spectatorilor din lumea întreagă este cel al medicului de suburbie londoneză, prins într-o poveste de dragoste tirzie și amară din *Scurtă întâlnire* (1946, David Lean). Dar nu putem trece nici peste frumoasele lui creații din filme ca: *Al treilea om* (1949, Orson Welles, C. Reed), *Passionate Friends* (id.), *Golden Salamander* (1950), *An Outcast of the Islands* (1951, C. Reed), *Heart of the Matter* (1953), *Run for the Sun* (1956), *Ocolul pămîntului în 80 de zile* (id.), *Manuela* (1957), *The Roots of Heaven* (1958), *Cheia* (id.), *Fii și îndrăgostiți* (1960), după D.H. Lawrence, *Mutiny on the Bounty* (1962), *Duelul lung* (1966), *Battle of Britain* (1969), *Ryan's Daughter* (1970, David Lean) ș.a.

HRUSINSKY Rudolf

Actor cehoslovac de teatru, film și TV, născut Rudolf Böhm, la Novy Etynk (Kamenice nad Lipou), Boemia, la 17 octombrie 1920. Provenit dintr-o familie de accori (de trei generații), se dedică la rîndu-i teatrului, din copilărie, activînd apoi ca prim amoret în compania Urania din Praga și mai tîrziu în Trupa tinerilor actori condusă de E.F. Burian. Debutează pe ecran, într-un rol jucat deja pe scenă, în comedia *Vera Lukasova* (1939). Capătă de la început roluri de relief, complexe, ambigue uneori, chiar negative, a-

fîrmîndu-se ca un remarcabil actor, ca o indiscutabilă prezență, evoluînd cu o virtuozitate de acrobat de la bufoneria din *Soldatul Șveik* (1957) la cinismul din *Incineratorul* (1970). Din imensa listă de filme în care a apărut vom reține mai ales: *Humoresca* (1939), *Vă rog, profesore* (1940), *Turbina* (1941), *Alena* (1947), *Virsa primejdioasă* (id.), *Necazurile așterului* *Triska* (1949), *Povestiri de Hasek* (1952), *Comedianții* (1954), *Jan Hus* (1955), *Jan Zizka* (1956), *Școala părinților* (1957), *Secretul pudrierii* (1959), *Principiul suprem* (1960), *Acuzatorul* (id.), *Reportaj cu ștreangul de gît* (1961), *Calea cea mare* (1963), *Frica* (id.), *Das Haus in der Karpfengasse* (1964, coproducție cu R.F.G.), *Vară capricioasă* (1967), *Crimă în stil personal* (1967), *Incineratorul* (1970) ș.a.

fi

NU
DE
PI

(Ur:

copii
— d
portr
(inn
este!
merc
spera
încă o
de m
de ex
dar de
în aser.

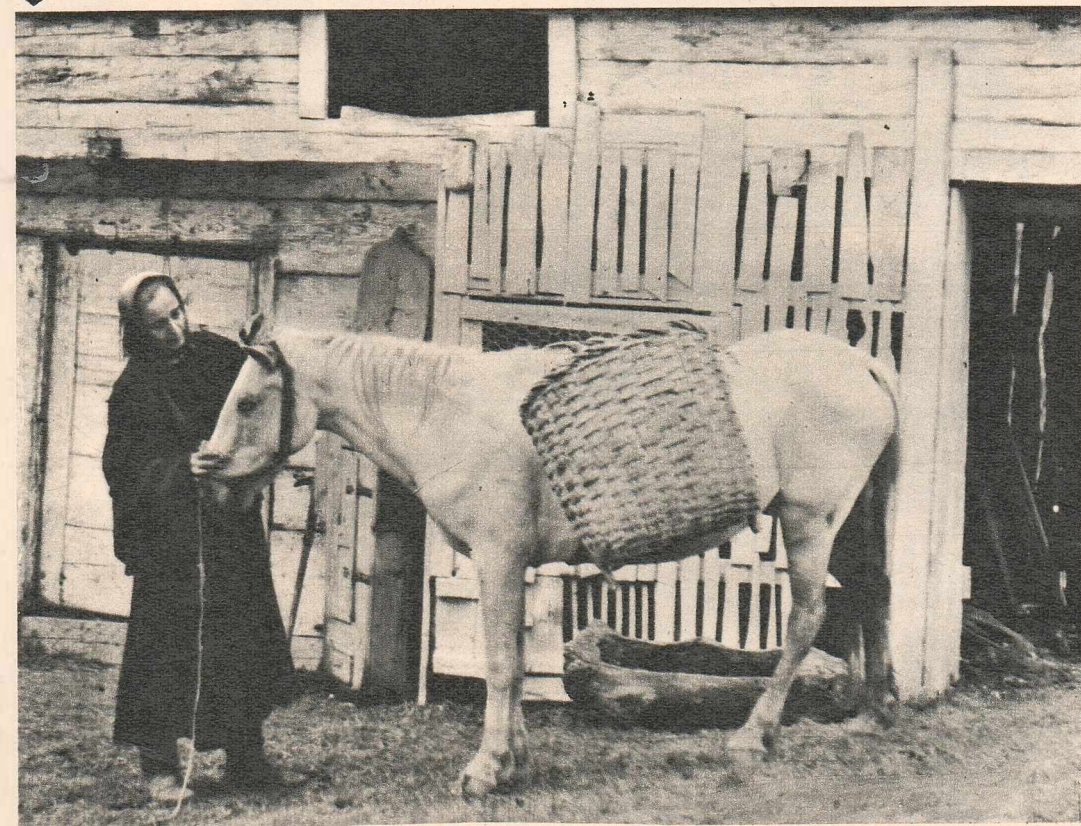
cuvinte nu se poate face decît cu o oarecare sfială.

Această povestire putea, într-o tratare obișnuită, să acopere chiar lungimea unei pelicule normale.

Printr-un efort, nu de concentrare a faptelor ci de sublimare a imaginilor, s-a ajuns la schița de pe ecran, în care este greu să găsești o secvență neutră, fiecare solicită dreptul la o privire și o lectură specială. Valea fără cer, pe întinsul căreia oamenii — asemeni unor ocnași — își pierd contururile, casa albă care așteaptă un singur semn pentru a se transforma într-un cavou, chinul zilnic al femeii și al căluțului său alb în căutarea bobului strălucitor ce înseamnă pine, viață, sint pagini desprinse dintr-un cinematograf stăpîn pe sine. Constată perfect valabilă și pentru cel de-al doilea episod, al căru autor este Dan Pița. Apartenența ambelor schițe la același univers este anunțată de la bun început prin reîntîlnirea unor elemente din peisajul filmului anterior (leagănul cu clopoței, ca o imensă jucărie fantastică, calul hoinar, răsărit cînd nu te aștepți), a unor motive ce capătă acum o altă semnificație: bună-

mișcă hai-hui, în contratimp, și aici Dan Pița dovedește că virtuozitatea nu este o vorbă născută doar pentru consacrați, că o merită din plin și regizorii începători. Nu mai puțin operatorii, cum este cazul lui Iosif Demian, coleg de generație cu Veroiu și Pița, talent de excepție, ce ține la cheremul său lumina și întunericul, nu mai puțin compozitorii. Dealtfel, toată «Nunta de piatră» este într-o asemenea măsură rodul unei perfecte puneri de acord a cîtorva inteligențe și sensibilități artistice, încît practic filmul este imposibil de imaginat în afara cadrelor de o picturalitate trist-maiestruoasă compuse de Demian, în afara decorurilor de o savantă uscăciune ale lui Radu Boruzescu și Helmut Stürmer. O asemenea aglomerare de talente care consimt să meargă pe același drum nu trebuie lăsată să se disloce. Este prea bine știută experiența multor cinematografilor de prestigiu, impulsionate la vremea lor de entuziasmul și străduința unor tineri aparținînd aceleiași familii spirituale sudate de-a lungul anilor de muncă și de căutări, devotați artei autentice și oamenilor.

Fefelega — Leopoldina Bălănuță.

AICI LOCUIA IORGA, AICI — VLAHUȚĂ...

Așa arăta cu patru decenii în urmă Piața Victoriei din București. În stânga: palatul Sturdza, construit în stil baroc, la sfârșitul secolului trecut. Mulți ani a fost sediul Ministerului de Externe. Demolat în anul 1935, în locul său s-a înălțat actualul palat al Președinției Consiliului de Miniștri. În mijlocul fotografiei, a doua casă de pe bulevardul Ilie Pintilie: locuința profesorului Nicolae Iorga (imobil donat

savantului de către un grup de admiratori ai săi). În fund, în spatele acestei case: coșul de fum al morii Assan — cea mai veche moară «de foc» din București (a fost înființată în anul 1857). În partea dreaptă (clădirea cu trei cupole): palatul Societății funcționarilor publici, clădit la sfârșitul secolului trecut, distrus, parțial, de un incendiu în anul 1904, refăcut și apoi distrus integral de bombardamentele din 1944. În această clădire, la etajul doi, a locuit scriitorul Alexandru Vlahuță. «Prin 1910 — scria Victor Eftimiu în amintirile sale — ne întilneam în această casă: Coșbuc, Dobrogeanu-Gherea, Octavian Goga, Șt.O. Iosif, Caragiale, eu și alți scriitori, ca invitați la mesele pe care le da Vlahuță». Pe primul plan, în dreapta: stația de taximetrie, în criză de clienți. Vagoanele de tramvai sînt ale liniei 20; circulaul pe distanța Bufet-Părlare.

NU TAM, TAM, TARAM, CI TATARAM, TARAM, TATAM...

Cei 22 de pionieri, membri ai Orchestrei de percuție a Școlii de muzică din districtul 20 al Budapestei, se pregătesc în prezent pentru festivalul național al orchestrelor de pionieri din Ungaria care va avea loc, în această primăvară, la Budapesta. În dotarea orchestrei: tobe, xilofoane, clopote, castaniete, gong și chiar tamburine chinezești.

cititori căt-re cititori

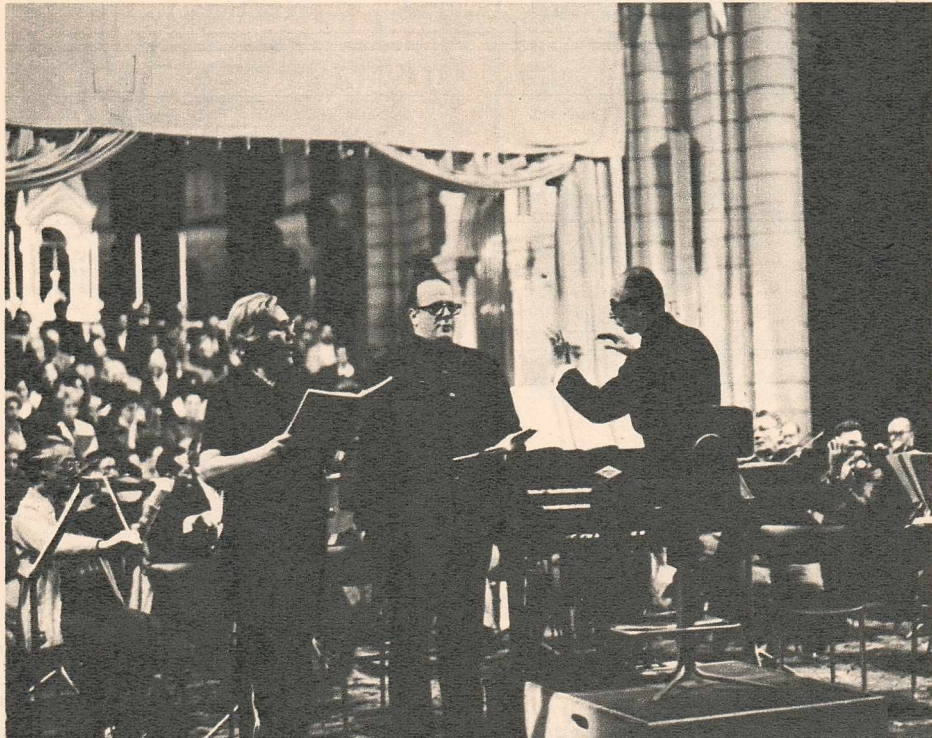
Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D; automobilism = A; Cinema = C; enigmistică = E; filatelie = Ft; literatură = L; limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; Viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de ilustrate = V.

Doresc să corespundă următorii cititori:

Mathias Mariana-Karina, 21 ani, Tirgu Mures, cart. Ady Endre, bl. 20, et. IV, ap. 63: C, M, Te, pictură; Munteanu Ștefania, 19 ani, Timișoara, bd. Leontin Sălăjan nr. 25, ap. 2: științe sociale, L, P; Gheorghe Ion, 19 ani, elev, București, sect. 7, Drumul Taberei nr. 105, bl. A 9, sc. B, et. II, ap. 22: V; Sinteza Dumitru, 18 ani, elev, com. Cernișoara, of. p. Lădești: P, S, V; Dunca Ioan, 26 ani, învățător, sat Sieu nr. 104, jud. Maramureș: D, V; Oblemenco Neiu, 19 ani, Petroșani, str. Independenței, bl. 11/A, sc. 1, jud. Hunedoara: M, E, P, S, V; Călin Constantin, stud., Iași, Șos. Tușora nr. 2, sc. B, et. III, ap. 15: P, V; Ionescu Dan, 18 ani, elev, Pitești, str. Traian nr. 20, bl. 1, sc. III, et. II, ap. 6: D; Chelaru Aurelia, 22 ani, Botoșani, str. Independenței nr. 111; V; Condur Mariana, 18 ani, muncitoare, com. Boroaia, sat Moiaș, jud. Suceava: P, V; Aldea Dumitru, stud., Iași, Aleea M. Sadoveanu nr. 46, căm. 4, cam. 30: Ft, Lb, P; Devald Corneliu, Turda, str. Constructorilor nr. 2, bl. D 1, sc. A, ap. 2: S, V; Onofrei Valeria, 21 ani, învățătoare, și Coțovanu Ligia, 21 ani, funcționară, com. Lețcani, jud. Iași: P, T, V; Lascu Lucia, 22 ani, Slatina, str. N. Bălcescu nr. 17: Lb, P, Fa, V; Vasilache Lenuta, 20 ani, Roman, str. Mărului nr. 34: D, V; Bălățescu Mariana, elevă, București, sect. 1, str. Așerilor nr. 57, of.p. 63: turism, M, Fa, V; Efrasi Mariana, 17 ani, elevă, Brăila, str. Cojocari nr. 7: P, V; Halas Lucia, 25 ani, Iași, str. Păcurari nr. 22, bl. 2, sc. A, et. 3, ap. 11: P, V; Pavel Silviu, 19 ani, stud., Birlad, str. Republicii nr. 65: filozofie, Lb, P, T; Tiron Cornel, 18 ani, elev, Galați, str. Republicii nr. 169: Lb, P, V; Breabăn Maria-Teodora, 19 ani, muncitoare, București, sect. 8, Calea Griviței nr. 108, bl. J, sc. A, et. IV, ap. 13: D; Horotan Lucian, București, str. Dealul Tugulea nr. 32, bl. 15, sc. A, ap. 18, of.p. 16: D, V; Dumitru Virgiliu, 20 ani, com. Făgetul nr. 184, jud. Prahova: P, S, T, V; Făgăș Ilie, 18 ani, elev, Petroșani, str. Independenței, bl. 11 A, jud. Hunedoara: Ft, P, S, Fa, V; Moisa Ștefan, 24 ani, Vaslui, str. Libertății nr. 74: C, S, T; Abea-boeru Georgiana, 22 ani, Foșcani, str. Moldova nr. 9: D; Manole Ion și Ghioc Virgil, București, sect. 8, str. Presei, bl. 6, et. I, ap. 36: C, P, V; Roland Henry, 18 ani, com. Stoenești, jud. Olt: istorie, C, L, M, S; Căbulescu George, 24 ani, stud., Craiova, str. Libertății nr. 31, căm. stud. 1: D; Stan Vasile, 18 ani, mecanic-auto, sat Lopadea-Veche, jud. Alba, of.p. Aiud: V; Ungureanu Lili, 18 ani, elevă, și Ungureanu Lăcrămiaara, 20 ani, Roman, str. Ștefan cel Mare nr. 42: medicină, P, Fa, V; Rusu Elena, com. Asuajul de Sus, jud. Maramureș: psihologie; Gruescu Daina, 21 ani, laborantă, Timișoara, str. Gh. Lazăr, bl. T 5, et. IX, ap. 39: D; Cerneseș Maricica, 17 ani, elevă, Fălțiceni, Aleea Trandafirilor, bl. A 2, sc. B, ap. 4: D, Fa, V; Roman Dan, 28 ani, tehnician, Bacău, Aleea Ghiocilor nr. 11, sc. C, ap. 8: D, V; Vidovici Ștefan, 17 ani, elev, Alexandria, str. Tr. Măgurele nr. 136: M, P; Bolohan Daina, 18 ani, elevă, Suceava, str. Severin Procopovici nr. 5: M, S, V; Hoțoiu Grigore, maistru, com. Jupinești, jud. Gorj, of.p. Bărbănești: D, V; Luca Adina, com. Agapia, jud. Neamț: M, Fa, V; Popescu Constantin, 18 ani, elev, Buzău, str. C. Brîncoveanu nr. 6: D, Fa, V; Dobrogeanu Ion, 25 ani, Băicoi, str. Miron Costin nr. 12, jud. Prahova: Ft, Fa, V; Gafton Vasile, 18 ani, elev, Tecuci, str. Plevnei nr. 5: E, M, S; Frențescu Valentin, 22 ani, stud., Tr. Măgurele, str. Fintinii nr. 5: A, E, S, V; Ciju Zoia și Olteanu Cornelia, 19 ani, Constanța, str. Tabla Buții nr. 84: D; Petrescu Mihai, 17 ani, elev, Tg. Jiu, str. Tismana, stațiunea experimentală: Ft, P, S; Ermina Mihaela, 19 ani, contabilă, com. Brosteni, bl. A 4, sc. B, et. III, ap. 20, jud. Suceava: L, M, P, S, Te; Onofrei Anișoara, 17 ani, elevă, com. Vadu-Moldovei, sat Cotu-Băii, jud. Suceava: P, Fa, V; Bernacec Aurel, 19 ani, elev, Gh. Gheorghiu-Dej, Calea Mărășești nr. 45, jud. Bacău: P, V; Gheorma Puica, com. Amaru, sat Cimpeni, jud. Buzău: D, Fa, V; Rusu Georgeta, 17 ani, elevă, Galați, Tigliana I, str. Partizanilor nr. 42, bl. C 31, sc. 1, et. III, ap. 16: D; Capotă Tincuța, 21 ani, funcționară, Vaslui, str. Crizantemelor nr. 15: P, V; Petriaru Mihaela, 18 ani, elevă, com. Bucecea, jud. Botoșani: C, L, M, V; Lukașina Valentina, 20 ani, U.R.S.S., Arsenjevo 301.510, jud. Tula, str. Parfenova 24: D, Fa, V; Lăutaru Angela, Hunedoara, Aleea Topitorului nr. 5, bl. 5, sc. A, ap. 1: D, V; Bocioaga Nicolae, 16 ani, elev, Constanța, bd. Republicii nr. 61, bl. A 7, sc. B, et. II, ap. 47: astronomie, istorie, P; Cocirlea Gina, 18 ani, elevă, Dej, str. M. Kogălniceanu nr. 2, jud. Cluj: M, P, S, V; Costea Jenică, 24 ani, electronist, Galați, str. 1 Mai nr. 161-163, pav. 20, cam. 7: A, V; Dabrin Iliuță, com. Corbii Mari, satul Nou, jud. Dimbovița: electronică, V; Vasile Ana, 20 ani, calculatoare, Constanța, str. Marin Dincă nr. 1: D; Lepădatu Aneta, 17 ani, elevă, Constanța, str. Grăniceri nr. 17: D; Nicolae Cornelia, 16 ani, elevă, com. Vidra, str. Sabarului nr. 8, jud. Ilfov: D, V; Chiriță Elena, 20 ani, elevă, Ploiești-Vest, str. Diana nr. 2, bl. 18, sc. A, ap. 5: M, P, T, V; Fritsch Eugen, elev, Rm. Vilcea, str. Știrbei Vodă nr. 244: D; Luca Mihai, 23 ani, mecanic, Cugir, str. Constructorului nr. 13, bl. B 2/9, sc. 3, et. III, ap. 15, jud. Alba: M, S, Th, P, Fa, V; Piseru Genoveva, 19 ani, elevă, Iași, Șos. Națională nr. 162, bl. A 2, sc. C, et. I, ap. 4: V; Călin Silviu, 17 ani, elevă, com. Piscu, jud. Galați: M, P, S; Olărescu Costinel, 23 ani, Rm. Vilcea, cart. Traian, bl. 5, sc. D, ap. 15: Lb, M, P, V, cibernetică; Pascu Corina, 18 ani, elevă, Pitești, str. Traian nr. 20, bl. I, sc. III, ap. 6: L, Lb, M, S, Fa; Stanciu Lucia, 16 ani, elevă, Alba Iulia, str. Salcîmului nr. 15: Fa, V.

flacăra actualitate

în țară și peste hotare...

Zilele trecute, artista emerită Emilia Petrescu, solistă a Filarmonicii «George Enescu» din București, a poposit la Arad.

— Am cântat cu Filarmonica din localitate, dirijată de Eliodor Rău, și e o mare bucurie pentru mine să constat de fiecare dată că viața muzicală din orașele țării pulsează din plin. Acum, după cum vedeți, mă pregătesc pentru întâlnirea cu publicul din sala Ateneului, a declarat cântă-

reața redactorului nostru, Sandu Naumescu.

...Concertul dirijat de Mihai Brediceanu va avea loc astăzi, 3 februarie, când Emilia Petrescu va interpreta «arie de concert pentru soprână și orchestră» de Alban Berg.

— Apoi!

— Voi susține un concert împreună cu Filarmonica din Oradea la 6 și 7 februarie, iar la mijlocul lunii voi pleca într-un turneu peste hotare. Este vorba de patru concerte în Spania, la Madrid, cu orchestra Radioteleviziunii spaniole, dirijată de Igor Markevitch, în cadrul cărora îmi voi

da concursul cu un program de muzică clasică și romantică.

Despre colaborarea sa cu Igor Markevitch, Emilia Petrescu ne vorbește cu multă căldură și admirație. Ne amintește că, în afara concertului din aprilie 1971 de la București, a mai cântat sub bagheta acestuia la Monte Carlo cu orchestra simfonică din Nisa (de unde vă prezentăm și imaginea de mai sus). După Madrid va mai avea prilejul, în luna aprilie, de astă dată la Dresda, acompaniată de «Stadtkapelle», să fie prezentă tot alături de renumitul dirijor.

februarie, cea mai friguroasă lună a anului

...sau «una» dintre previziunile meteorologilor bucureșteni. Deocamdată știm ceea ce vedem cu toții: iarna a intrat în drepturile saie, iar în sudul țării, la data închiderii ediției noastre, stratul de zăpadă a atins o grosime între 2 și 23 cm. În sfârșit, zile de iarnă adevărată.

un iepure și zece vulpi

Recent, o echipă de vânători din București, plecată la vânătoare de iepuri în Lunca Dunării, s-a pomenit în situația de a împușca un singur iepure

și nu mai puțin de zece vulpi. O acțiune salutară, deoarece în această regiune unde vulpile au provocat adevărate ravagii în lumea rozătoarelor se va proceda, curînd, la o colonizare intensivă a fazanilor, al căror adversar este, în primul rînd, cumătra cu blana roșcată...

de ce a pierdut frazier?

Înainte de disputarea mult așteptatului meci de box Frazier-Foreman, statisticile — alcătuite pe baza pronosticurilor specialiștilor — îl vedeau câștigător net pe Joe Frazier.

Dar iată că înainte cu numai 24 de ore de bătaia gongului, cunoscutul boxer de altădată Joe Louis a declarat corespondentului agenției «France Presse» că «Foreman va câștiga întâlnirea deoarece are de partea sa avantajul tinereții».

Cam în același timp, la o emisiune a televiziunii române, cronicarul Paul Ochialbi a declarat că, după părerea sa, Foreman va intra în posesia titlului mondial.

Lupta din ring le-a dat dreptate, motiv pentru care l-am căutat pe colegul Paul Ochialbi, solicitîndu-i — pentru cititorii revistei noastre — câteva informații suplimentare.

— Deci, ce te-a determinat, stimate Paul Ochialbi, să-l dai pe

Vi-l prezentăm în fotografia noastră pe cunoscutul ex-campion Joe Louis, într-un dialog amical cu campionul european, englezul Joe Bugner, care la 14 februarie îl va întâlni la Las Vegas pe Cassius Clay. Mai prudent de această dată, Joe Louis a declarat că Bugner îl va «contra» pe ambițiosul Clay fără să precizeze însă rezultatul final al meciului.

Foreman câștigător?

— Mai multe motive. Pe Foreman l-am văzut cu ocazia J.O. din Mexic. M-a impresionat în mod special meciul final pe care l-a câștigat în fața sovieticului Chapulis, cînd și-a dominat adversarul, profitînd inteligent de lungimea brațelor. M-am gîndit desigur că în cei 4 ani de profe-

sionism și după cele 38 de victorii obținute el și-a îmbogățit bagajul tehnic și, în mod firesc, se află în progres. Am analizat apoi lacunele lui Frazier, care este rudimentar în apărare. El intră de multe ori în pumni, riscînd totul. Eram convins că multe din «contrele» lui Foreman îl vor stopa. La toate acestea s-a mai

adăugat și faptul că Frazier nu mai avea aceeași rezistență de fier demonstrată în cursul meciului cu Clay. După memorabilul meci, Frazier devenise un pugilist cu bărbia de sticlă. În pronosticul meu a contat și declarația celebrului Joe Louis. În sfârșit, l-am preferat pe Foreman și pentru motivul că de la 8 martie 1971, după meciul cu Clay, Frazier nu s-a mai pregătit cu atenție, preferînd să fie șeful unei orchestre de jaz. El nu a dus o viață sportivă de adevărat boxer.

— Pentru că ai avut «mină bună» în privința pronosticurilor, mi-ai permite o întrebare frecventă azi pe buzele multor iubitori ai boxului. Admițînd că în curînd Foreman îl va întâlni pe inteligentul Clay, cine crezi că va învinge?

— Dacă întâlnirea va avea loc anul acesta, Foreman nu va câștiga.

Pledez pentru Clay deoarece are o viteză mare în execuția loviturilor. Foreman este lent. Ex-campionul are un joc derutant de picioare, posedă o mare experiență a ringului, lovește puternic și chiar din toate pozițiile. În plus, eschivele sale îl pot deranja la capitolul nervi pe Foreman. Noul campion al lumii n-a fost silit încă în cariera sa să boxeze toate cele 15 reprize. Este un lucru foarte important. Cu toate acestea nu este imposibil să fie... «contrat» de Foreman. Nu cred însă că abilitatea manager al acestuia îl va arunca atît de repede în groapa cu lei unde îl așteaptă Clay. Oricum, confruntarea Foreman-Clay — dacă se va organiza — va dezlega enigma «Urișului» din Marshall, care de la 22 ianuarie se află pe tronul de aur al coloșilor ringului.

pantofii anului '73

Care-i moda pentru '73 în domeniul încălțăminteii pentru femei? Întreprinderea «Victoria» din Timișoara, cunoscută în toată lumea pentru pantofii pe care-i produce sub marca «Guban», încearcă să dea răspunsul. Este vorba de un pantof de damă cu talpă

groasă, confecționat dintr-o piele foarte fină (într-o singură culoare sau în mai multe culori) și — așa cum se vede în fotografia de mai sus — într-o gamă variată de modele. În curând asemenea pantofi se vor găsi în magazine.

După cum aflăm de la Direcția generală tehnică a Ministerului Industriei Ușoare, producția de pantofi de damă «Guban» s-a dublat în ultimii trei ani.

drumetrie

de Gh. EPURAN

automobilul și muntele

Cucerind lumea veacului nostru, automobilul nu a prea ocolit nici munții, după cum nu a ezitat în fața pustiișoarelor întinderi de nisip ale deșerturilor și a îndrăznit să se avînte în desigurile junglelor. Trebuie să remarcăm totuși că relația automobil-munte a rămas în general în limitele admisibilului; că, de regulă, panglicile de bitum s-au mulțumit să se avînte doar peste pasurile umblate de veacuri, făcînd apel la tuneluri pe sub munte acolo unde traficul a impus soluții la nivelul cerințelor actuale. Între automobil și munte există totuși o contradicție. Ea se face tot mai simțită în stațiunile climatice montane, stațiuni care și-au cucerit faima tocmai prin puritatea atmosferei alterate acum de gazele țevilor de eșapament. Reacțiile sînt încă timide, dar după cum se studiază eliminarea automobilului din centrele supraaglomerate ale metropolelor, se fac planuri și pentru restrîngerea circulației auto în stațiunile de vacanță. Se creează chiar stațiuni noi care pun în fruntea sloganurilor publicitare un anuț tot mai apreciat: **inaccessibilă automobile-**

lor. Ideea nu este nouă. Elveția, țara de început a turismului montan, are o celebră stațiune, Wengen, care de la înființare a opus veto-ul său automobilului.

Munți mai umani și umanizați. Carpații se opun mai puțin decît Alpii automobilului. De aceea el a reușit să ajungă ușor în toate stațiunile și chiar la cabanele de pe platoul Bucegilor. Cu un mic efort am putea înlocui curînd toate potecile îndrăgite de drumetri cu drumuri asfaltate. Dar ar fi bine? Adevărații iubitori ai muntelui socotesc șoseaua Bucegilor o erezie — din punct de vedere turistic — deși ea întrunește adeziunea automobilistilor. Odată creată, este desigur inutil să o mai discutăm. Pe această linie, pledăm chiar pentru modernizarea ei, după cum credem că reamenajarea drumului alpin Novaci-Obîrșia Lotrului-Oașe a devenit o necesitate turistică. Socotim însă că este neapărată nevoie să discutăm de pe acum perspectiva turismului nostru montan, aflat doar la primii pași de afirmare în arena — cu crîncenă concurență — a turismului internațional. Să discutăm, dar și să îndemnăm spre o concepție pe linia căreia să acționăm. O concepție a noastră, dar care să țină seama mai puțin de ceea ce ni se pare astăzi a fi în pas cu moda și mai mult de ceea ce va constitui atracția de mîine. În acest sens credem că fiecare drum pentru automobil spre munte trebuie temeinic analizat, fără a uita că un teleferic, o telecabină reprezintă adesea o cale de acces mai economică prin funcțiile sale multiple.

Căutînd exemple, ne vin în minte Păltinișul Sibiului, Semicul și Muntele Mic, adică cele trei așezări din munții noștri aflate pînă acum la mijlocul căii dintre cabană și stațiune, dar menite să devină în anii următori cu adevărat stațiuni climatice.

Prin așezarea sa, Păltinișul avea nevoie de un drum auto și modernizarea lui — încheierea este promisă pentru începutul sezonului viitor — este binevenită. Sperăm însă că aleile stațiunii vor rămîine și în viitor alei.

Semicul, accesibil de mulți ani printr-un teleferic, ar trebui să rămîină și în viitor la un mijloc de transport pe cablu. O telecabină care ar dubla actualul telescaun ni se pare soluția cea mai bună, lipsa «octanelor» din atmosfera muntelui pînd deveni una dintre marile atracții locale.

Muntele Mic, pentru care O.J.T. Caraș-Severin a croit planuri mult prea mari, nu-l putem vedea nici transformat într-o stațiune cu peste 3 000 de locuri, nici îmbodit cu un drum auto. Telefericul în construcție dinspre Borlova (Caransebeș) și telecabina proiectată dinspre Poiana Mărului (unde se naște o stațiune de mare viitor) sînt mijloace de acces suficiente pentru ceea ce oferă — mai ales, schiorilor — acest munte (care rămîine totuși mic). De ce să facem un orașel cu blocuri turn pe virful lui și să urcăm și automobilul acolo? Mai ales această idee ne-a făcut să așternem rîndurile de mai sus și să invităm la o meditație mai adîncă asupra relației automobil-munte. Acum, cînd nu este încă prea tirziu.

cîinele la...școală

Cîinele a fost întotdeauna prietenul omului. În zilele noastre însă prezența lui în mediul urban devine din ce în ce mai dificilă. Noile condiții de locuit reclamă și un nou «fel de a fi» al acestui credincios animal. El trebuie să se poarte mai civilizată, să fie mai docil, să latre mai puțin. La plimbare el nu mai are voie să-și arate colții. Iată deci numai cîteva motive care i-au determinat pe crescătorii de cîini din Arad să înființeze și în țara noastră o asociație chinologică.

Întemeiată de peste 2 ani, asociația a cîștigat treptat prozeliți și în alte centre: la Timișoara, Cluj, Tulcea, Sibiu, Tg. Mureș etc., unde s-au înființat asociații similare. Creșterea, ocrotirea și educarea cîinilor de rasă, precum și răspîndirea raselor românești de cîini la crescătorii din țară și chiar de peste hotare reprezintă principalele preocupări ale asociației. Mai notăm și faptul că specialiștii asociației se deplasează periodic la domiciliul membrilor unde îndrumă, supraveghează și ajută la crearea unor condiții optime, în conformitate cu normele științifice de creștere și îngrijire a cîinilor.

Un activ membru al asociației chinologice din Arad, doctorul Radu Ciobanu, ne informează că dincolo de «certIFICATELE DE BUNĂ PURTARE» pe care antrenorii se străduiesc să le acorde «elevilor», asociația mai are și alte scopuri, mai deosebite, cum ar fi de pildă: antrenarea cîinilor în conducerea nevăzătorilor, sal-

varea oamenilor de la înec, din foc, de sub avalanșă etc.

Și tot asociația chinologică este cea care sprijină participarea exemplarelor frumoase la expoziții interne și internaționale sau la diferite concursuri internaționale. Bunăoară, la prima confruntare de acest gen, în cadrul «Cupei prieteniei țărilor socialiste», desfășurată în localitatea Most din R.S. Cehoslovacă, «alerătorii» asociației s-au clasat pe locurile I și II la categoria «ogari ungurești».

Primii 2 clasai la Most: ogarii Bobby și Cibes alături de proprietarii lor, Doina Sasu și, respectiv, Mihai Labu.

Un cîine din rasa «ciobănesc german» își arată măiestria în trecerea peste obstacol. Putem spune, într-adevăr, că e la... înaltîtime.

muzeul arhitecturii populare gorjene

La numai 10 km de Tirgu Jiu, la Curtișoara, într-un pitoresc peisaj, de o parte și de alta a unui mic curs de apă, se construiește un nou «muzeu al satului». Aici vor putea fi văzute case din toate zonele județului și instalații tehnice sătești folosite de oamenii de prin partea locului în decursul istoriei. Nucleul acestui muzeu îl va constitui vestita culă de la Curtișoara (fotografia de sus), monument istoric durat la începutul secolului al XVIII-lea, cu totul remarcabil prin originalitatea arhitecturii. În această culă ființează din 1968 o secție de artă populară a muzeului județean, organizată pe cele trei niveluri ale clădirii și care cuprinde obiecte de ceramică, creștături în lemn, costume gorjenești etc. Priceperea meșterilor populari în construcția de case poate fi admirată încă de pe acum la cele 10 case instalate (fotografiile din dreapta).

atena (III)

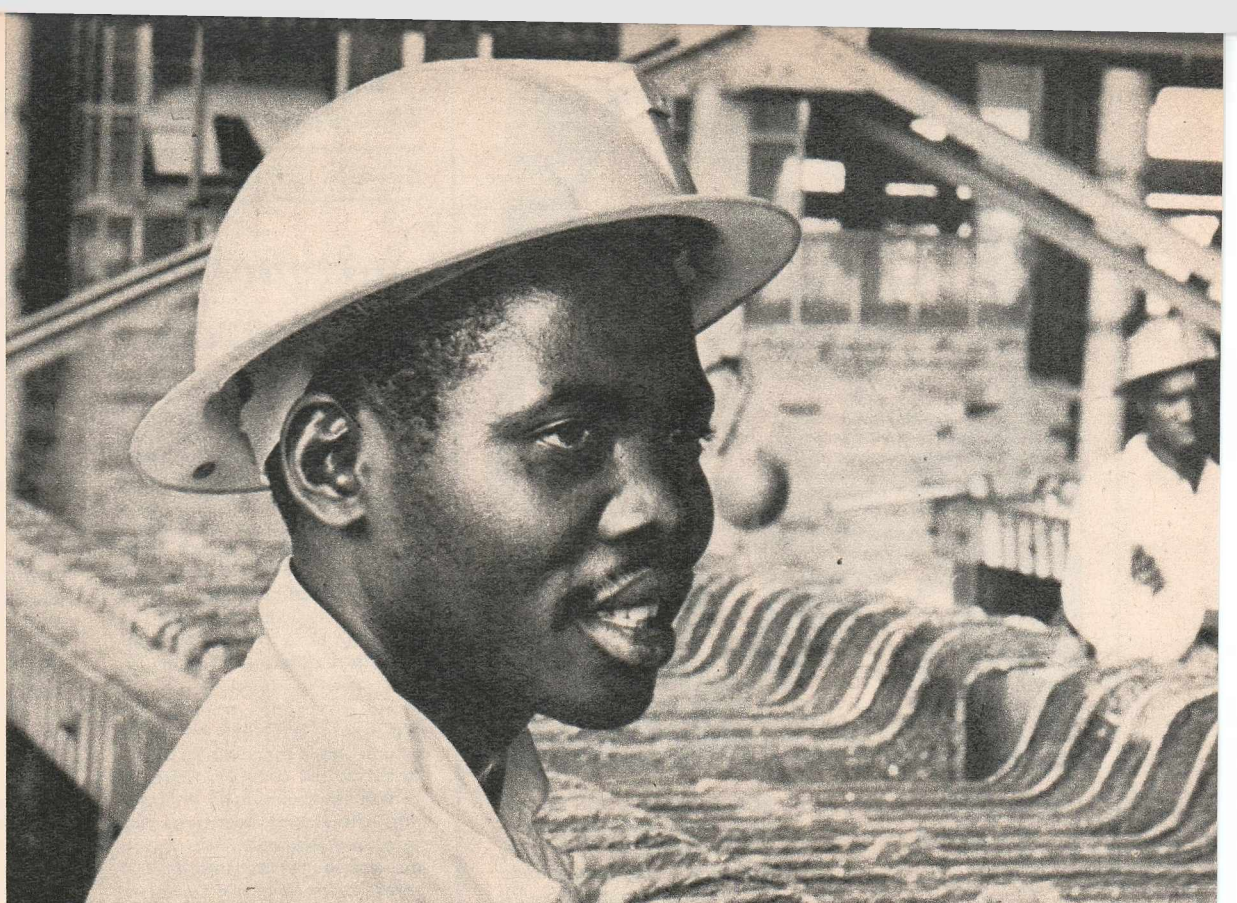
Dialogul, ca tehnică a confruntării ideilor, apăruse înainte de Socrate — grecii, cu excepția spartanilor, fiind oameni ai disputei, adevărați scotocitori ai cului omenesc, nepotoliți scrutați ai destinului, analiști ai tuturor sentimentelor și rațiunilor, polemisti pătimași, dialogul având pentru ei o semnificație de principiu opusă staticului și oferită ca sursă de inspirație pentru poezie, politică și filozofie. În felul acesta dialogul dramatic a apărut ca o emanație a spiritului atenian și, așa cum constată scriitorul grec P. Kanelopoulos, omenirea a trebuit să aștepte încă două mii de ani pînă cînd arta unor Eschil, Sofocle și Euripide să fie dusă mai departe de un alt mare poet al lumii, William Shakespeare.

Herodot, atenian prin adopțiune, a știut să facă din dialog un instrument politic și alte mii de ani i-au trebuit omenirii pînă cînd să regăsească această metodă în actul de creație al politicii. Căci politica este un act de creație a cărui menire este să facă a triumfa rațiunea asupra forței. Tucidide, prin marele său Discurs adresat morților, pus în gura lui Pericle, a declarat, primul, că forța nu creează dreptul și că în orice act al puterii trebuie să existe responsabilitatea față de ziua de mîine. Adresîndu-se din forumul Atenei lacedemonienilor, el îi spunea lui Idamos: «Devenind, prin hotărîrile ce le veți lua, autori ai evenimentelor viitoare, bune sau rele, aveți dreptul la răgaz și judecată pentru a putea decide asupra consecințelor posibile».

Cum or fi arătat acele dimineți ale Atenei de acum 24 de secole, cînd Socrate aduna în jurul său pe cei mai dotați tineri ai cetății pentru a le da cea mai bună metodă de a se cunoaște pe ei înșiși, aceea a dialogului? Soarele răsărea, ca și acum, tot din spatele munților care susțin umerii amfiteatrului atenian și se culca la asfințit în același pat albastru al Mării Egee. Dar Atena era o școală a conștiinței omenirii într-o epocă în care aceasta se smulgea din stagnare și încerca voluptatea dinamismului, curajul creației menite să dăinuie, sfidarea tiraniei, instaurarea democrației. Epoca aceasta i-a dat pe Miltiade, Temistocle și Cimon, pe Aristide și Alcibiade; pe marii creatori de tragedie Eschil, Sofocle, Euripide și pe primul poet al artei comice, Aristofan; pe neîntrecuții arhitecți și ziditori de temple Ictinos, Callicrate și Mnesicles; pe omul cu cea mai măiastră dintre toate dățile sculptorilor — Fidias; pe Herodot și Tucidide, pe Socrate și Platon. În centrul lor, un democrat prin excelență, Pericle, cel ce a făcut din Atena splendoarea lumii, om care, deși nu egala în arta militară nici pe Temistocle, nici pe Cimon, în poezie nici pe Eschil, nici pe Sofocle, în filozofie nici pe Socrate, nici pe Platon, a știut că, pentru a face un secol de aur și a se ridica deasupra tuturor, trebuia să se înconjoare cu cele mai mari valori umane ale timpului său, eliminînd din juru-i dulcea mediocritate.

Mai trebuie să mărturisesc de ce, uneori, cînd mi-e sufletul pustiu, mă întorc să calc cu umbletul gîndului dalek de piatră albă ale Acropolei șlefuite de pașii istoriei?

O revăd ca pe un gigantic osuar de marmură, scenă pustie în mijlocul amfiteatrului atenian în care numai decorul a rămas să dăinuie în veșnicie, tot mai degradat, tot mai ruinat, tot mai îndepărtat de splendoarea de altădată.

AFRICA—DE LA TRIB LA NAȚIUNE MODERNĂ (II)

CONTINENTUL NEGRU ÎN FAȚA SECOLULUI XX

de Silviu BRUCAN

Datorită unei stagnări de secole impuse de robia colonială, Africa eliberată trebuie să asimileze în aceste decenii de sfîrșit al secolului XX scrierea și moneda, plugul și automobilul, electronica și statul centralizat. Într-o lume în care mutațiile bruște, pricinuite de revoluția în știință și tehnică, pun în fața națiunilor probleme de adaptare într-un ritm și la dimensiuni fără precedent, Africa este chemată să facă un adevărat salt peste istorie pentru a ajunge în rînd cu celelalte zone ale lumii. Într-un continent cu spații vaste, în care pe alocuri nu se cunoaște roata, trebuie introdusă rapid civilizația automobilului și a mijloacelor moderne de transport; munca, efectuată deseori în satele africane ca o activitate colectivă desfășurată în sunetele tam-tamului, trebuie să se transforme în efortul normat și organizat științific atît de caracteristic industriei moderne; trocul și celelalte forme ale economiei de subzistență, reglate doar de necesitatea de a produce pentru satisfacerea propriilor nevoi, se transformă rapid în schimbul de mărfuri pe baza monedei care cere imperios surplusul de produse pentru valorificarea pe piață; alfabetizarea devine o chestiune vitală — și toate aceste procese se împletesc cu lichidarea imperativă a fărîmițării tribale și unirea într-un singur stat centralizat, cerință politică organică a întregii dezvoltări. Pe scurt, etape pe care popoarele din țările industriale avansate le-au parcurs în multe secole de lupte și eforturi pe plan economic, social și politic, Africa trebuie să le realizeze în răstimpul a numai citorva generații. Există oare un drum mai scurt? — iată întrebarea.

INDUSTRIALIZAREA — CALEA CEA MAI SCURTĂ

Africa a ieșit din era colonială cu o economie dominată de agricultură și extracție minieră. Dintr-o populație totală de aproximativ 325 de milioane locuitori, continentul numără doar 20 de milioane salariați, între care mulți lucrează pe marile plantații. Analfabetismul atinge 80 la sută, iar în țările tropicale depășește 90 la sută. Într-o mare parte a continentului, venitul național pe cap de locuitor nu trece de 100 de dolari pe an. Nivelul de trai poate fi identificat

în multe regiuni cu subnutriția, iar potrivit datelor Organizației Internaționale a Muncii, din salariul pentru o zi de muncă un miner din Dahomey poate cumpăra 1 kg brînză și 750 g piine; un textilst din Madagascar — 1 kg de orez, 1 litru de lapte și 2 ouă. Asistența medicală constituie, în general, doar un deziderat. În lumina celor de mai sus este explicabil de ce calea pe care ar trebui să o urmeze Africa este un subiect viu controversat.

De la «personalitate africană» și *negritude* pînă la socialismul african, aceste noi noțiuni exprimă concepțiile diferite cu privire la calea continentului negru. În privința strategiei dezvoltării Africii, un studiu recent arată că la O.N.U. accentul a căzut la început pe investiții de *capital*, apoi pe *consilieri tehnici*, iar acum pe *educație*, formarea cadrelor și specialiștilor. Practica demonstrează că inelul de care trebuie tras pentru a accelera toate procesele dezvoltării — modernizarea economiei, asimilarea tehnologiei avansate, creșterea proletariatului, formarea cadrelor, inclusiv consolidarea națiunii și a statului centralizat — este *industrializarea*.

Primul deceniu de dezvoltare a înregistrat un oarecare progres pe această linie. Dacă în 1960, industriile extractive, prelucrătoare și construcțiile reprezentau mai puțin de 20 la sută din producție, spre sfîrșitul deceniului participarea lor a crescut la 26—27 la sută. În mod corespunzător, ponderea agriculturii a scăzut de la circa 40 la sută la 34 la sută.

Desigur, deosebirile de nivel dintre diferitele regiuni ale continentului sînt bine marcate. Africa de nord — arabă — cuprinzînd Algeria, Libia, Marocul, Tunisia, R.A. Egipt și Sudanul, este partea cea mai avansată, cu un sector industrial care reprezintă 35 la sută din producție, iar în privința petrolului Libia și Algeria cunosc o creștere spectaculoasă. Urmează Africa de est (Zambia, Malawi, Madagascar, Tanzania, Uganda, Kenya, Somalia, Etiopia) cu 24—25 la sută industrie din totalul producției. Africa de vest și Africa centrală cu numai 18—19 la sută. Bineînțeles, Republica Sud-Africană nu intră în nici una din aceste cifre statistice.

(Continuare în pag. 25)

VOM CIOCNI OARE CU ACESTE PAHARE ?

de Sanda FAUR • Fotografii de Elena GHERA

Pe Calea Victoriei, într-un colț modest și greu de băgat în seamă din stradă (cărui decoratorii i-au sporit parcă dinadins și cu rafinament sadic discreția vitrinelor, deși discreția este exact lucrul cel mai nepotrivit când vrei să poțestești lumea mare într-o sală de expoziție!), pe Calea Victoriei deci, la nr. 91-93, în proaspăt înființatele galerii Art'ind, am văzut o expoziție de artă industrială formidabilă. Nu mi-e frică de cuvânt și-l scriu apăsat, cu conștiința împăcată. Mai ales că, de obicei, intri într-o asemenea sală cu trac și urmărit de întrebări dramatic hamletiene: câte din minunățiile cu care se fălesc acolo producătorii vor ajunge pe teșgele și, de acolo, la noi acasă... Cite sunt de adevăratele și câte făcute numai pentru baterile cu pumnul în piept și pentru a trezi în noi doruri veșnic nestinse.

...De astă dată, în clarobscururi subtil gândite, într-o scenografie care crea și mister, și vrajă, și ispite, ni se promiteau paharele, ceștile, farfuriile și vasele noastre cele de toate zilele. Sună prozaic, dar era poetic. O lume de poezie modelată în sticlă, croită în ceramică, tăiată în porțelan. Transparențe. Irizări. Volume insolite. Forme inedite. Smalțuri neașteptate. Decoruri stilizate. Expuneau creatorii de la — hai să spun titlurile în complicata lor întregime — Centrala industriei sticlei și ceramicii fine și cei ai Institutului de creație industrială și estetică a producției. Ambele, patronate de Ministerul Industriei Ușoare. Adică tot acei care, cu câteva sute de metri mai jos, tot pe Calea Victoriei, ori mai la stînga, ori mai la dreapta, în oricare din magazinele noastre de sticlărie, ne silesc să cumpărăm — prea de multe ori! — niște orori din sticlă dungată în fel și chip cu aur, împetșite cu floricele și crenguțe, ori niște mici monstruoziități în formă de căpeți ori balerine, ori șerpi sacri, ori mai știu eu ce...

De astă dată, conducerea acestui puternic trîst (18 fabrici) cu producție fragilă a spus hotărîtă: gata, s-a terminat cu serviciile de pe vremea bunicii, cu bibelourile de tarabă, cu paharele de circiumă. Gata cu vechiturile. S-a terminat cu gustul de duzină. Propunem comerțului alte sortimente. Le înlocuim pe cele desuete. Schimbăm contractele: dacă e nevoie, în proporție covârșitoare. Deci: 292 sortimente noi. Tot ce-și poate dori gospodina în bucătărie, în materie de artă utilitar decorativă — de la castronul de supă la dozele pentru scorțioasă și piper, de la ceștile de ceai la platourile pentru bunătați. Tot ce-și poate dori mai rafinat viciosul băutor de cafea neagră ori cel — cumpătat! — de coniac. Tot ce-și poate decora mai rafinat casa în materie de sticlă sculptată, ori porțelanuri, ori ceramică...

Peste câteva zile, în aceeași sală, transformată în arenă, coridă între producători și comercianți.

— Cît v-a solicitat comerțul, tovărășe director comercial Gheorghe Dușescu?

— Aproape 2 200 000 de piese.

— Și câte produceți dv. anual?

— Păi, circa 100 000 000...

Era deci prea frumos ca să fie adevărat! Doi la sută, doar doi la sută este proporția în care frumosul a ucis uritul!! Vă las, pentru o pagină, și pe dv. în suspense, să vă întrebați ca și mine: De ce? De ce? De ce?

*

— Tovărășe director general Dumitru Stoian, expoziția dv. e adevărată?

— Adevărată!

— Cinstită?

— Cinstită!

— Puteți da comerțului tot ce-ați prezentat la noile contractări?

— Tot.

— În orice cantități ar cere?

— În orice!

— Ar costa mult frumusețile acelea expuse?

— Nu cu mult mai mult decît cele aflate la ora actuală în magazine!

— Adică decît urîniile din magazine...

— Dacă vă place cuvîntul...

— Și atunci? De ce? De ce?

Mai prelungim preț de un paragraf suspense-ul...

*

Să vedem mai întîi cum s-a produs «miracolul», cum s-a putut produce schimbarea la față a sticlei, ceramicii și porțelanului nostru. Pînă mai ieri, fabrica de porțelan din Cluj lucra — e drept, cu o tehnică perfectă — dar așa cum știa ea, tradițional, cuminte, bătrînește, producînd într-o minunată și desăvîrșită înțelegere cu comerțul ce știa că «place», că «se vinde». Din vară, directorul și-a luat inima în dinți, a deschis larg ferestrele spre nou și a zis creatorilor săi, ca și directorul fabricii din Aiba Iulia: «liber». Iar creatorii au arătat ce știu să facă cu libertatea: serviciile create de Eremia Hnat, de Komaromy Arpad, de Ioan Sabău ori de C. Drăniceanu — ca să citez doar cîteva din cele expuse — sînt demne de oricare expoziție republicană de artă decorativă. Și se pot produce la prețuri extrem de accesibile, pentru că nimic în afară de noutatea formei și a decorului nu le deosebesc — ca sistem de producere — de cele aflate în comerț la ora actuală. La Sighișoara, stagnerarea intervenită în creația ultimilor ani a fost literalmente spulberată prin înființarea unui atelier de prototipuri — extrem de eficient și productiv — în care inginerul Aurelia Pomarius și-a experimentat smalțurile ei grozave, premiate și la Faenza, iar creatorii au avut spațiul, libertatea, stimulentele de a-și sufla mînele și a se așterne pe treabă. Acel complex alcătuit din vreo 30 servicii și asamblînd (într-un spațiu foarte restrîns) circa 100 de piese, pe care Fekete Arpad l-a creat din buna, sănătoasă și ieftină noastră faianță, smălțuindu-l în culoarea răcoroasă a levănțicăi și realizîndu-l prin cel mai economic procedeu, cel al strunjirii, este — ca să citez entuziasmul îndreptățit al kolegi mele Ecaterina Oproiu — o capodoperă a genului. Dar mie nu mi-au plăcut mai puțin, mărturisesc, serviciile de cafea și ceai ale Rodicăi Mazilescu, cele ale lui Otto Kudelas ori Ilie Beldeanu...

Fabrica de sticlă din Tomești n-avea creatori. Adică avea unul — excepțional, cum s-a dovedit pe urmă — dar se ocupa bietul, la serviciul tehnic, de norme, prețuri, calculații. Directorul l-a scos pe Acs Zoltan dintre dosare, i-a așezat pe masă diploma de absolvent al Institutului de arte plastice și i-a spus: creează. Apoi l-a și lăsat să creeze. În expoziție, standul semnat de Acs Zoltan (circa 60 de piese, din care vreo 26 de feluri de pahare superbe!) a luat în întregime marca «Frumosului industrial».

Pe scurt, minunea a fost cu puțință atunci cînd artiștii au întins mîna industriei. Cînd tinerii absolvenți au fost angajați în fabrici (numai la București, centrala numără vreo 12 dintre cei mai talentați creatori ai tinerei generații: rețineți cîteva nume, poate vor ajunge — totuși! — într-o zi să-și iscălească, așa cum se și cuvine, produsele create: Eulalea Crișan, Eugenia Barac-Enescu, Maria Molnar, Anca Macovei, Radu Tănăsescu, Vasile Cercel). Atunci cînd artiștii au început să învețe ce înseamnă producția din fabrică și cînd inginerii au început să înțeleagă și să stimeze munca artiștilor. Mai greu a fost cu directorii (și se pare că cel al fabricii, al bătrînei fabrici de la Pădurea Neagră bate mai departe recordul în conservatorism!): prinși în tot felul de probleme de plan, de producție, de productivitate, ei nu prea erau dispuși să-și bată capul și să găsească soluții și pentru «alinturile» creației. Se cere ce produc ei? Se cere! Se vinde totul? Se vinde! Și atunci? Tovărășul director general Dumitru Stoian îmi spunea confidențial — iar eu, iată, nu păstrez deloc secretul și o fac deliberat! — că noul s-a impus în sectoarele de creație «cu parul».

(Continuare în pag. 24)

limba română
nu se învață
numai acasă

Există o anumită concepție falsă după care toți cei care vorbesc limba română sînt dacă nu specialiști, cel puțin buni cunoscători ai limbii române. Această confuzie stă în slaba pregătire teoretică pe care o primesc absolvenții școlilor noastre de toate gradele. Și asta nu numai din vina profesorilor poate, deși nu-i scoatem din discuție, ci din cauza regimului total insuficient de care se bucură limba și literatura în planurile de învățămînt. Iată un exemplu: dacă în clasa I se începe cu 10 ore, în clasele a IX-a și a X-a se ajunge la 3 ore dedicate unei discipline intitulată «Elemente de istoria literaturii române», deși pînă în clasa a VIII-a se predase nu atît gramatică, ci lecții de scris-citit, dezvoltarea vorbirii, lecturi literare cu elemente de teorie literară, compunere, cunoașterea mediului înconjurător (!?) etc. Aceasta, conform planului de învățămînt al școlii generale de 10 ani. Situația e cu mult mai precară în școlile de 10 ani cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare, unde se începe cu 3 ore pe săptămînă și apoi tot cîte 3 ore în clasele a IX-a și a X-a. Dealtfel, gramatica, în toate formele de învățămînt, nu se mai predă cu începere din clasa a VIII-a, iar la școlile cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare ea lipsește cu desăvîrșire în clasele I și a II-a.

Așa cum spunea un mare scriitor, orice limbă nou învățată e o nouă fereastră spre înțelegerea adevărată a lumii. Totuși, ținînd seama de sarcinile pe care le avem, de locul pe care trebuie să-l ocupe limba și literatura română îmi displace faptul că în liceul de cultură generală, literatura română beneficiază și la secția reală și la cea umanistă doar de 3 ore pe săptămînă, acordîndu-se în schimb limbii moderne un număr egal de ore la secția reală (excepție anul I — 4 ore limbă modernă) iar la secția umanistă — 4 ore, deci o oră în plus față de cele afectate limbii române.

Se pleacă poate de la premisa că limba română e o disciplină deja însușită, fără prea mare importanță, fiindcă se ia în considerație limba ca mijloc de comunicare și nu ca esențială formă de manifestare a spiritualității unei națiuni, fiindcă altfel nu-mi explic de ce la școlile profesionale, de pildă, prezența limbii române în planul de învățămînt e doar simbolică. Documentele de partid insistă în permanență asupra necesității pregătirii unor muncitori cu larg orizont de cultură.

Nu pledăm pentru sporirea numărului de ore și în facultăți, deoarece trebuie să reușim să asigurăm răspunderea fiecărui student pentru propria lui pregătire, nu să-l dădăcim. În ceea ce privește institutele de învățămînt superior constatăm următoarea deficiență: an de an la facultatea noastră se înscriu, la secția fără frecvență, circa 600 de absolvenți ai institutelor pedagogice, care vin cu o pregătire precară și fără bazele celei de-a doua specializări, la care participă încă din anul întîii studenții noștri.

Dealtfel, cred că institutele pedagogice, în condițiile transformării învățămîntului de toate gradele (prin trecerea la 10 clase și apoi la 12), nu-și justifică rațiunea inițială creării lor. Prin statutul lor de funcționare erau destinate să asigure necesarul de cadre didactice de moment pentru clasele V-VII, absolvenții nemaifiind pregătiți și pentru ciclul superior. Or, la ora actuală, absolvenții facultăților sînt repartizați tot în mediul rural, fără să se țină seama de ce formă de învățămînt au terminat, și de aici, o serie de inegalități, de la o comună la alta, de la o clasă la alta. Cred că tocmai de aceea institutele pedagogice ar putea deveni în perspectivă școli postliceale de institutori cu o pregătire pedagogică solidă, atît de necesară activității lor de la clasele I-IV.

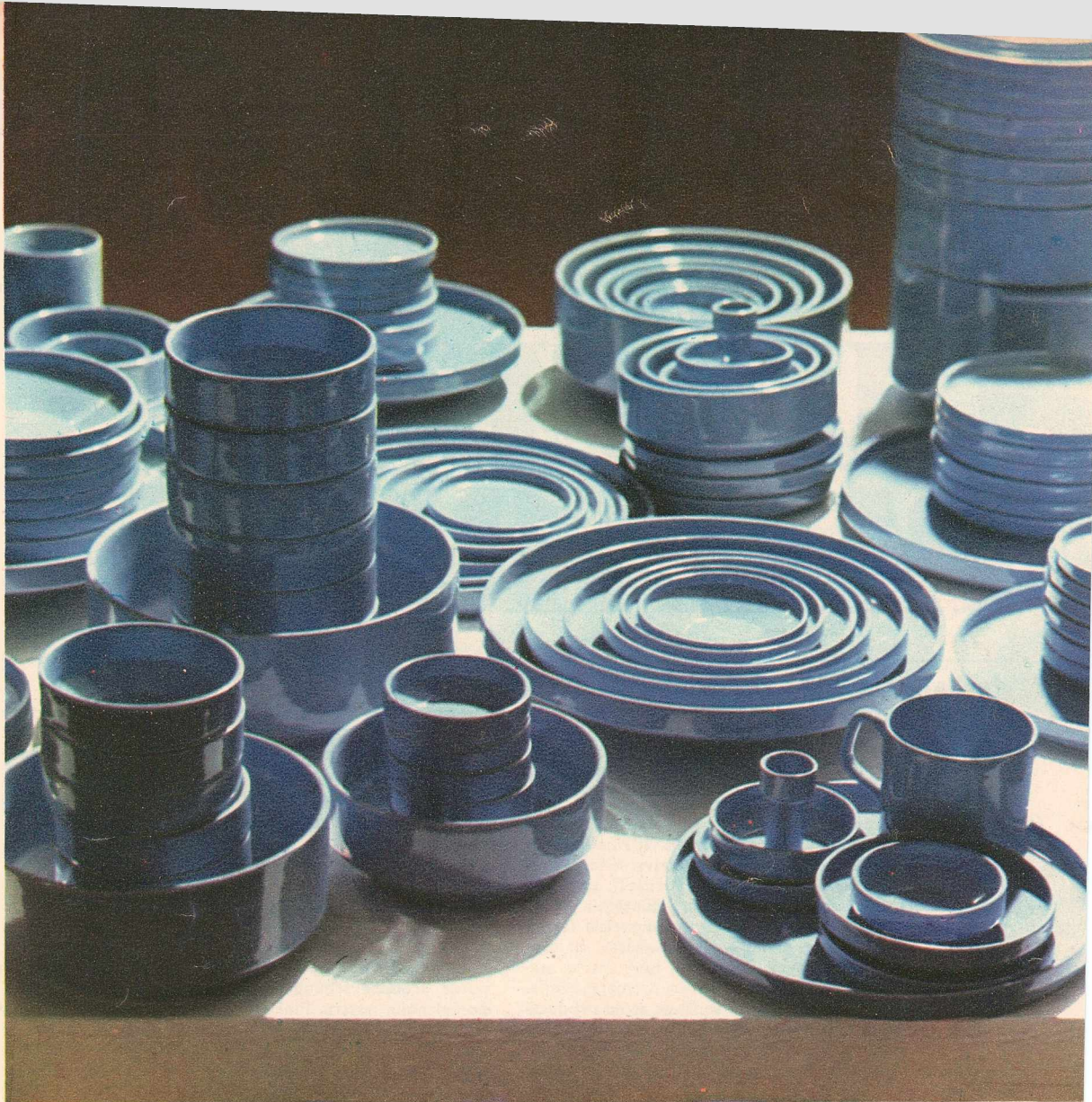
Revenind la absolvenții institutelor de învățămînt pedagogic, ei măresc artificial cifrele de școlarizare ale universităților, obținînd chiar cu eforturi mari, la sfîrșitul studiului, rezultate submediocre — dovadă rezultatele de la examenul de definitivare (evident, există și excepții, așa cum nici absolvenților de la universitate nu le acordăm certificate de valoare absolută). Ar trebui deci să dăm o atenție sporită cultivării limbii române și însușirii ei în școlile noastre de toate gradele.

AI. HANȚĂ
prodecanul Facultății de
limba și literatura română
București

VOM CIOCNI OARE CU ACESTE PAHARE ?

(Urmare din pag.23)

Doar câteva sute din aceste minunate boluri semnate de Acs Zoltan, doar câteva sute s-au îndurat comercianții să comande în numele nostru, al cumpărătorilor.

▲ Din bătrâna, sănătoasă și ieftină noastră faianță, Fekete Arpad a creat un splendid complex alcătuit din circa 30 de servicii, cu peste 100 de piese, care pot acoperi toate nevoile unei gospodării bine așezate.

◀ Serviciul de ceai al Rodicăi Mazilescu poate transforma pînă și micul dejun într-un adevărat ritual de artă...

«bătînd cu pumnul în masă»!

E prima dată cînd am apreciat din toată inima procedeu!

*

Și totuși acum acel biet, nevolnic, meschin 2% ne strică toată bucuria produsă de expoziție. Iar ni se pare că s-au chinuit niște munți ca să nască un șoricel. Cine va apuca să facă parte din acel fericit eșalon de 2%? Doar 300 de piese din paharele roz, minunatele pahare roz ale lui Acs! Doar 400 din cele arămii ale Eugeniei Barac-Enescu! E nimic! E infim! E descurajant. Directorul general Dumitru Stoian îmi împarte tristețea și indignarea. Directorul comercial al centralei, Gh. Dușescu, ne dezamăgește pentru că pare să «înțeleagă» totuși punctul de vedere al comerțului, să se apropie de el: «să se sondeze mai întîi piața și gustul publicului, să se vadă mai întîi dacă prind noutățile, să se creeze mai întîi serii mici, în exclusivitate pentru marile magazine, ca nu cumva să se «vulgarizeze» produsele...» Iar pînă atunci, avem ce vinde, slavă Domnului: monștrii auriți, înflorați și infrunziți!

— Puteți produce, tovarăși din industrie, tot ce ați propus în expoziție? Cu mîna pe inimă?

— Putem. Fără nici un fel de rezervă!

Ei bine, dacă e așa, pînă cînd, tovarăși din comerț, zău, pînă cînd veți tot sonda, investiga și proba gustul public? Pînă cînd veți denatura acest gust obligînd cetățeanul nevinovat să cumpere numai ce găsește? Pînă cînd veți feri de «vulgarizare» produsele noi și moderne? Pînă veți reuși să «vulgarizați» gustul public?

Și uite așa am reușit să plecăm amărîți și exasperați dintr-o minunată și promițătoare expoziție...

◀ Serviciul Eugeniei Barac-Enescu, adevărata operă de expoziție: va rămîne oare numai în standurile expoziției?

CONTINENTUL NEGRU

(Urmare din pag. 22)

Ce reprezintă însă industria africană putem aprecia abia atunci când o măsurăm în raport cu alte continente: 1,34% din industria mondială, în timp ce America de Nord (S.U.A. și Canada) reprezintă 34%, iar Europa occidentală 24%. Aici apare prăpastia dintre continente — dar raportul per locuitor decalajul este și mai strigător: în Europa occidentală de 20 de ori, iar în S.U.A. de 40 de ori mai înalt.

Comisia economică O.N.U. pentru Africa, analizând cele trei sectoare caracteristice economiei africane (naturală de subsistență, autohtonă monetizată, străină) și constatând că în regiuni vaste formele naturale de subsistență sînt dominante în proporție de 80%, conchide că sarcina primordială este dezvoltarea schimbului de mărfuri monetizat — premisă a formării unei piețe naționale. În plus, dat fiind că ramurile economice din agricultură și industria extractivă, dezvoltate în era colonială pentru export, s-au format ca niște subsisteme ale metropolei, se preconizează sporirea comerțului interafrican ca metodă de reducere a dependenței economice a țărilor africane de foștii stăpînitari coloniali. În zona francului francez, de exemplu, doar 2,62% din comerțul total este destinat celorlalte țări africane, grosul exportului fiind dirijat spre Franța și alte țări dinafara continentului. Anii '70 au fost proclamați deceniu al comerțului interafrican; au fost create o serie de zone și uniuni vamale pe bază regională menite a facilita acest comerț. Între Kenya, Uganda și Tanzania funcționează un gen de piață comună cu dublul scop de a favoriza industrializarea fiecăreia dintre țările participante și de a spori comerțul între ele. Curînd a devenit însă clar că înlăturarea taxelor vamale nu este de ajuns — este nevoie și de o colaborare mai strînsă la dezvoltarea industrială a regiunii. A luat astfel naștere o bancă de investiții cu un capital inițial de 20 de milioane de lire.

AFIRMAREA INDEPENDENȚEI ECONOMICE

Deși majoritatea țărilor africane contează încă pe investițiile de capital străin, întreprinderile naționale dețin o pondere crescîndă în economia continentului. Experiența demonstrează că întreprinderile de stat sînt apte să se integreze cu succes planurilor de dezvoltare ale țărilor respective, în timp ce companiile străine urmăresc în primul rînd realizarea propriilor interese sub forma profitului maxim.

Republica Populară Congo (Brazaville) a proclamat că statul este singurul proprietar al solului și subsolului țării și în consecință a procedat la naționalizarea unui număr important de întreprinderi forestiere străine; ulterior, guvernul congolez a naționalizat și bunurile agenției transecuatoriale de comunicații și a creat agenția congoleză de comunicații. Dacă pînă în 1969, producția de cupru a Zambiei (al treilea producător din lume) era controlată de două companii britanice, în prezent întreaga activitate de extragere și comercializare a cuprului zambian se află sub controlul statului. În Algeria, cea mai mare parte a întreprinderilor naționale au luat forma societăților de stat. *Sonatrach*, societatea națională pentru cercetarea, producția, transportul și comercializarea hidrocarburilor, a devenit instrumentul politicii guvernului în domeniul

energeticii. În Libia a luat naștere Corporația națională libiană a petrolului, care controlează întregul potențial petrolier al subsolului țării, iar *Linoco* deține monopolul comercializării produselor petroliere aflat în mîinile statului. Asemenea întreprinderi naționale funcționează în prezent în șase sectoare de activitate din numeroase țări africane: agricultură, comerț, industrie, bănci și credit, transporturi și resurse miniere.

O serie de state africane și-au asigurat participări sporite la acțiunile companiilor străine. Valorificarea rezervelor de bauxită de la Tongue se efectuează de către statul guineez în cooperare cu compania *Alu-Suisse*, primul obținînd 65 la sută din beneficii. În Maroc s-a hotărît marocanizarea a 51 la sută din capitalul unor societăți străine care operează în țară.

Efortul țărilor africane de a se industrializa și a-și asigura independența economică este puternic sprijinit de țările socialiste. În ultimii ani, țara noastră a extins cooperarea economică și tehnică reciproc avantajoasă cu o serie de țări africane: în R.A. Egipt au fost construite o fabrică de produse sodice, o mină și o uzină de aglomerare a fosfaților — după proiecte, cu asistență tehnică și utilaje românești; în Algeria s-a înființat o societate mixtă româno-algeriană pentru executarea de lucrări în domeniul exploatarei petrolului; întreprinderi românești efectuează lucrări de explorare a minereurilor neferoase în Zambia și Tanzania, iar în Kenya se desfășoară cu succes exploatarea plumbului de către o societate româno-kenyană. Ș.a.m.d.

Procesele legate de industrializare și de formarea pieței naționale se ciocnesc de persistența formelor ancestrale de organizare socială și de manevrele neocolonialismului, dînd naștere deselor conflicte politice și răsturnărilor alte de caracteristice vieții africane postcoloniale. În lipsa unui

proletariat care abia se înfiripă și a unor structuri sociale moderne, armata apare în multe țări africane ca forța socială cea mai integrată și, în orice caz, cea mai disciplinată. De aici și frecvențele intervenții ale armatei în viața politică africană, intervenții ce nu reprezintă totdeauna alunecări spre dreapta așa cum sînt tentați să gîndească cei ce privesc fenomenele africane cu optica altor continente.

O particularitate evidentă a continentului o constituie țările cu climat de deșert sau semidesert (Niger, Ciad, Mauritania și Somalia) care, potrivit cunoștințelor tehnice actuale, sînt lipsite de condiții elementare pentru industrializare. Chiar și pentru o asemenea sporire a producției agricole care să furnizeze materii prime pentru prelucrarea lor industrială, condiția climatică pare un obstacol de netrecut. Iar în privința prelucrării zăcămintelor miniere, cazul Mauritaniei este elocvent: deși dispune de importante rezerve de fier, faptul că nu există piață, apă și energie, împiedică deocamdată făurirea unei industrii metalurgice.

Întreaga problematică a dezvoltării în Africa este dinamizată atît de existența unor poziții-arici ale colonialismului (Republica Sud-Africană, Rhodesia și posesiunile portugheze) cît și de decalajul față de țările capitaliste avansate care se exprimă în comerțul neechilibrat, discriminările pe piața mondială, profiturile companiilor străine care se scurg în afara continentului, dobînzile crescînde la credite și împrumuturi și în întregul sistem de relații economice între țările africane și metropole care operează în favoarea celor din urmă. De aceea bătălia împotriva subdezvoltării este menită să capete tot mai mult un acutis antiimperialist, tinzînd să schimbe radical acest sistem inechitabil de relații internaționale.

◀ Africa '73 — dublă ipostază.

flacăra actualitate

0 săptămână în lume

O biruință istorică a cauzei păcii și libertății popoarelor; O mare victorie a poporului vietnamez, obținută prin lupta sa eroică pentru apărarea independenței și suveranității patriei, a ființei sale naționale; O grandioasă izbândă a păcii asupra războiului; Un triumf al rațiunii, lată aprecierile, convergente pînă la unanimitate, cu care opinia publică internațională a întâmpinat evenimentul memorabil, de însemnătate majoră pentru cauza păcii în lume, pe care l-a constituit semnarea, la 27 ianuarie a.c. ora 10 G.M.T., a Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam. În fața poporului vietnamez și a celorlalte popoare din Indochina s-au deschis larg perspectivele păcii. Pentru lumea întreagă această deschidere spre pace în Asia de sud-est constituie un prilej de imensă și deplină satisfacție.

Poporul nostru, care în tot cursul existenței sale a știut să lupte fără preget împotriva oricărei dominații străine, pentru independența și unitatea sa națională, a manifestat o permanență și adîncă simpatie față de eroicul popor vietnamez, fiind continuu în solidaritate militantă cu acesta în toți anii care au precedat evenimentul memorabil din 27 ianuarie 1973. Din clipa cînd s-a aflat că s-a ajuns, în sfîrșit, la un acord cu privire la încheierea păcii în Vietnam, poporul român și-a manifestat dorința ca documentul semnat la Paris să netezească drumul unei dezvoltări pașnice, economice și sociale a tuturor popoarelor din Indochina. În cuvîntarea pe care a ținut-o la Conferința organizației municipale de partid București, tovarășul Nicolae Ceaușescu, dînd glas sentimentelor poporului român, a declarat: «Ne exprimăm speranța că acordul realizat va deschide calea pentru o pace trăinică, creînd condițiile ca poporul vietnamez, popoarele din Indochina să-și poată consacra forțele dezvoltării lor economice și sociale, să-și poată soluționa problemele corespunzător voinței și hotărîrii lor, fără nici un amestec din afară».

Acordul de la Paris și protocoalele adiționale prevăd retragerea din Vietnamul de Sud a tuturor trupelor S.U.A. și ale altor țări străine aliate cu S.U.A. Importanța documentului este sporită semnificativ prin includerea principiului fundamental al respectării de către S.U.A. și toate celelalte țări a independenței, suveranității, unității și integrității teritoriale a Vietnamului, recunoscîndu-se totodată dreptul la

autodeterminare a populației sud-vietnameze. Principiul unificării treptate a Vietnamului pe cale pașnică, pe baza unui dialog și a unor acorduri între Nord și Sud, reprezintă de asemenea un component vital al acordului semnat la Paris. Mai presus de orice însă recunoașterea drepturilor naționale fundamentale ale poporului vietnamez și angajamentul de a le respecta creează premise pentru instaurarea liniștii în întreaga peninsulă a Indochinei.

Timp de trei decenii Vietnamul luptător a așteptat marea zi a păcii. El a demonstrat în fața lumii întregi că nici o forță din lume nu este în stare să învingă un popor hotărît să-și apere dreptul sacru la o viață liberă, independentă, demnă, conformă cu propria sa voință. Acum, cînd după îndelungate tratative, pacea este un bun cîștigat, în fața poporului vietnamez se deschide o eră nouă, aceea a vindecării rănilor războiului, a reconstrucției întregii țări. Și de astă dată poporul român este alături de poporul vietnamez, hotărît să-i acorde sprijin deplin în lupta pentru dezvoltarea economico-socială. Victoria păcii asupra războiului în Vietnam arată cît de puternice sînt tendințele de a promova tratativele pașnice. În Asia de sud-est, în Europa, ca și în celelalte continente, calea tratativilor și nu cea a înfruntărilor militare este considerată tot mai mult ca meto-dă salutară menită să ducă la desțindere internațională.

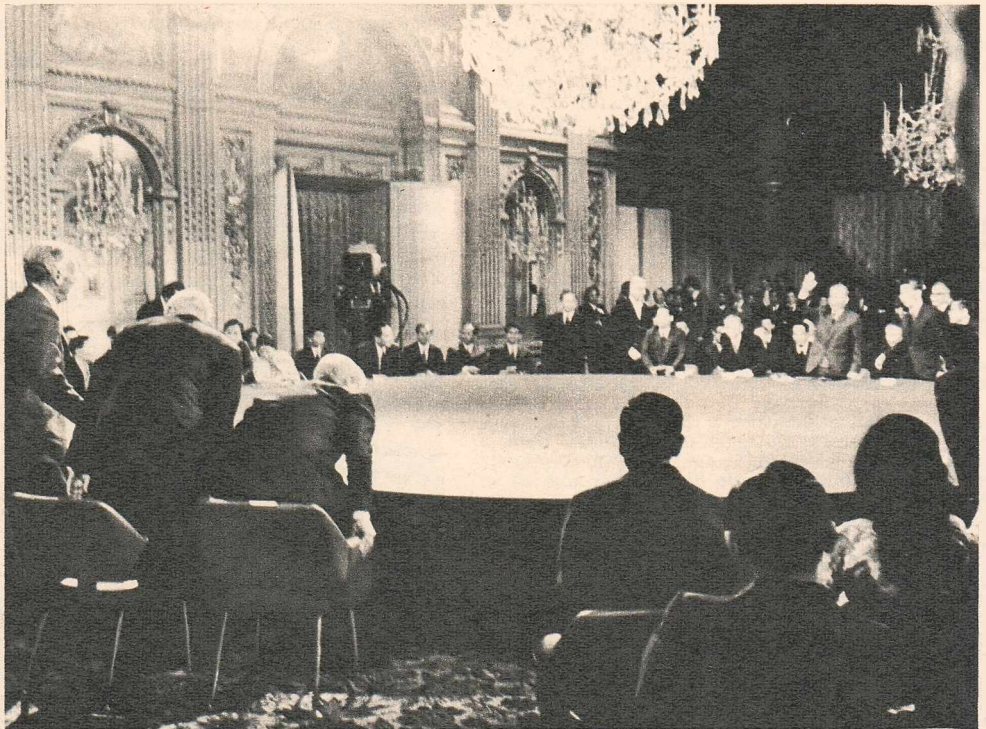
Vizita pe care a făcut-o zilele acestea în țara noastră ministrul de externe al Franței, Maurice Schumann, s-a desfășurat tocmai pe fondul larg generas al preocupărilor comune româno-franceze de a contribui, prin relații bilaterale fructuoase, la crearea unui climat general european și internațional de înțelegere și colaborare. Merită consemnat aici ca semnificativ omagiul pe care șeful diplomației franceze l-a adus politicii externe a României socialiste atunci cînd a declarat: «Diplomația română, sub înalta conducere a președintelui Ceaușescu, a căutat cu răbdare și perseverență să mențină sau să deschidă căi de comunicare, să găsească posibilități de înțelegere».

Ecoul larg al inițiativelor românești, prestigiul internațional de care se bucură România socialistă și președintele Nicolae Ceaușescu decurg tocmai din consecvența și principialitatea cu care politica externă a partidului și statului nostru se afirmă în arena mondială ca factor stimulator al proceselor pozitive de desțindere, de înțelegere, colaborare și pace pe toate continentele.

Dic. BABOIAN

Marți, 30 ianuarie 1973

27 IANUARIE 1973 – ora 10 G.M.T.
paris – avenue kléber

O imagine ce va rămîne să vorbească peste timp despre o victorie istorică a cauzei păcii și libertății popoarelor: un aspect din timpul ceremoniei semnării Acordului privind încetarea războiului și restabilirea păcii în Vietnam; în dreapta fotografiei, în planul al doilea, ministrul afacerilor externe al R.D. Vietnam, Nguyen Duy Trinh, salută asistența.

În afara extrem de numeroșilor reporteri, fotoreporteri, cameramani, o mare mulțime s-a aflat adunată în apropierea clădirii ce adăpostește Centrul de conferințe internaționale de pe Avenue Kléber, unde a avut loc semnarea acordului. În fotografie: Nguyen Thi Binh, ministrul afacerilor externe al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud, răspunde aclamațiilor călduroase ale mulțimii.

Opinia publică din întreaga lume a primit cu satisfacție vestea semnării acordului, considerîndu-l o încununare a luptei eroice a poporului vietnamez pentru libertate, o victorie a forțelor antiimperialiste de pretutindeni. Fotografia înfățișează un aspect de pe străzile Parisului în timpul manifestărilor de solidaritate cu poporul vietnamez, în ziua semnării acordului.

MIHAIL EMINESCU

ENGLISH VERSIONS
AND INTRODUCTION BY

ROY MacGREGOR-HASTIE

UNIVERSITY OF IOWA PRESS IOWA CITY

mihail eminescu în s.u.a.

În editura Universității din Iowa (S.U.A.) a apărut de curând volumul «Ultimul romantic: Mihail Eminescu». Inclusă în seria europeană a colecției UNESCO

de lucrări reprezentative, cartea cuprinde șapte poeme mai mari și alte zece mai mici, însoțite de o biografie, o bibliografie completă a traducerilor din Eminescu și o introducere aparținând lui Roy MacGregor-Hastie, care semnează și traducerea versurilor eminesciene în limba engleză. MacGregor-Hastie este de altfel autorul prezentării și traducerii în limba engleză a lucrărilor a peste 50 de poeți români; de asemenea, în 1969 a editat pentru UNESCO prima «Antologie a poeziei românești contemporane» în limba engleză. După cum se arată în nota editurii, MacGregor-Hastie, «în prezentarea acestor poeme ale Shakespeare-ului României, s-a străduit să le tâlmăcească fără a le știrbi sensul, sunetul, sensibilitatea». Însuși autorul traducerii remarcă: «Fără poezia specific românească a lui Eminescu, o definiție a poeziei nu poate fi satisfăcătoare și nu-și poate găsi locul în nici un dicționar universal»...

pe traectoria raporturilor economice

Schimbările economice dintre R.P. Chineză și Marea Britanie sînt în curs de intensificare. Zilele acestea a vizitat Londra ministrul comerțului exterior al R.P. Chineze, Pai Hsiang-Kuo. În imagine, oaspetele chinez este salutat de premierul englez Edward Heath.

realități din lumea capitalului

nemulțumiri și revendicări

la chicago...

«On strike». De astă dată cei ce poartă pancarte cu această in-

scripție sînt învățătorii și profesorii din Chicago. Își exprimă nemulțumirea față de scăderea nivelului lor de trai și cer majorarea salariilor cu același procent cu care a crescut costul vieții în

ultimii doi ani. Concomitent cu această acțiune revendicativă, a declanșat grevă și personalul didactic al școlilor publice din St. Louis și din Philadelphia, frecventate de sute de mii de elevi.

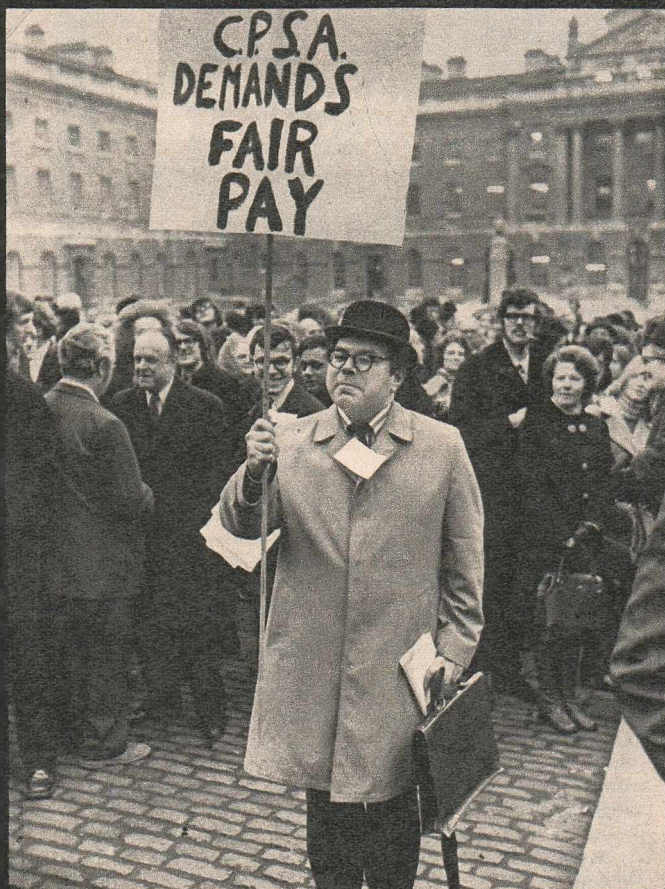

la tokyo...

Răspunzînd chemării lansate de Consiliul general al sindicatelor

(Sohyo) și de alte organizații de masă, peste 4 500 de persoane au luat parte la un marș pe străzile capitalei nipone, cerînd să se acorde alocații mai mari din bugetul țării la capitalul cheltuielilor

de ordin social. Demonstrații susțin majorarea pensilor, asigurarea de consultații medicale gratuite pentru persoanele în vîrstă, construirea de cămine pentru bătrîni etc.

...și la londra

«Gulerele albe» — cum sînt denumiți funcționarii publici în Anglia — au reținut deunăzi atenția trecătorilor londonezi prin pancartele pe care le purtau pe lângă umbrelele tradiționale în

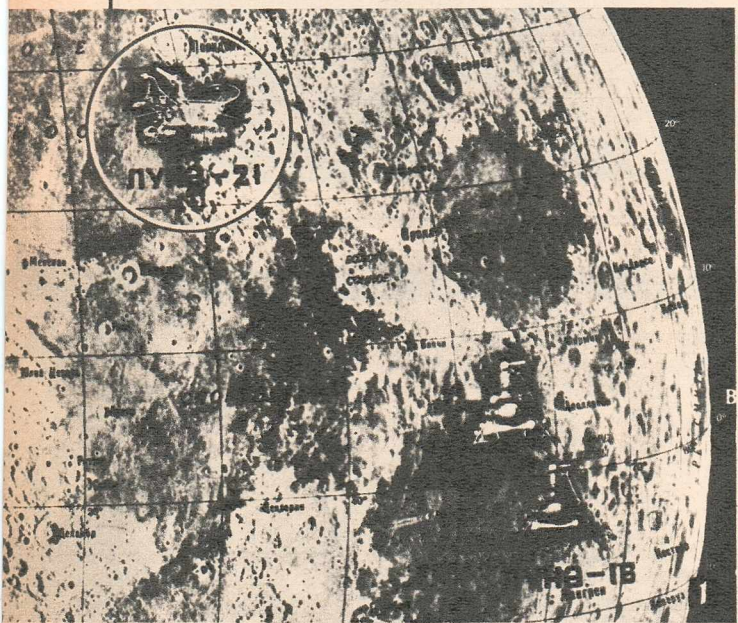
semn de protest față de hotărîrea guvernului Heath de a «îngheța» salariile pe o perioadă de 90 de zile. Pe multe pancarte era înscrisă revendicarea privind o «plată cinstită». La asemenea pichete de demonstrații — constată uimită presa britanică — au luat parte pînă și funcționari de pe lângă cabinetul primului-ministru.

harlem- răspunsuri marxiste fenomenelor contemporane

Lecturii și dezbaterii în comun a operelor clasicii socialismului științific, ca și discuții problemele care preocupă populația de culoare din S.U.A., dar și restul cetățenilor americani, pe tineri dar și pe cei mai în vîrstă, îi este consacrat «Institutul pentru studii marxiste» ce a luat ființă de curînd în Harlem — cartierul negrilor din New York.

flacăra actualitate

«Lunohod-2» pe selenă și «echipajul» său pe terra

Operațiunea cosmică «Lunohod-2», aflată în plină desfășurare pe suprafața Lunii și pe Terra, oferă multiple aspecte spectaculoase. Înnoțind firul experimentului inițiat în noiembrie 1970 de predecesorul său, cel de-al doilea vehicul lunar sovietic marchează în evoluția sa pe lava bazaltică selenară un nou pas înainte, studiind zonele de trecere de la regiunile continentale la mările selenare.

Înaintind de la locul așezării spre sud-vest, laboratorul autopropulsat a reușit să înregistreze date importante pentru studierea legăturilor care au stat la baza formării reliefului lunar. Ceea ce este însă important,

întreaga operațiune este dirijată de la Centrul de pe pământ de legături cosmice la mari distanțe, situat pe teritoriul U.R.S.S.

La indicațiile și comenzile «echipajului» de la sol, care acționează ca un adevărat șofer privat de vizibilitate directă, dar precis în orientarea de la distanță, lunomobilul își îndeplinește cu succes misiunea.

Faptul că pentru prima oară de la explorarea Lunii, noul laborator autopropulsat sovietic se află la mai puțin de 200 kilometri de locul unde au coborât pe lună astronauții misiunii «Apollo-17» oferă probabilitatea completării și coroborării datelor obținute de fiecare dintre cele două operațiuni selenare.

În imaginea 1, locul așezării lunomobilului «Lunohod-2».

În imaginea 2, parte din «echipajul» de pe Terra în legătură directă și permanentă cu «Lunohod-2».

infernul din vestmanna

Un vuiet sinistru răzbătind din adâncuri, un spectacol halucinant în miez de noapte, un adevărat infern dezlănțuit pe un petec de pământ islandez care se cheamă Vestmanna. Iată ce a însemnat pentru cei 5 000 de locuitori ai insulei erupția bruscă a vulcanului «Helgafell». Șuvoiul de lavă incandescentă, care amenință să înghită întreaga viață a insulei, înaintează pe front larg, pe măsură ce vulcanul (care nu dăduse semne de activitate vreme de 6 000 de ani) îi asigură, prin craterul său larg deschis, debitul de materie dezlănțuită. În timp ce întreaga suprafață a insulei s-a și acoperit de un strat gros de cenușă, operațiunile de evacuare a locuitorilor continuă cu înfrigurare. Magma incandescentă a și îngropat o parte considerabilă a insulei, iar după opinia geologilor există riscul ca Vestmanna să fie înghițită de apele oceanului. Autoritățile islandeze consideră că aceasta reprezintă «cea mai mare catastrofă din istoria de 1 100 ani a Islandei».

Imaginea transmisă prin telefoto redă un aspect dezolant al dezlănțuirii oarbe a forțelor naturii în Vestmanna scufundată în bezna calamității.

PALERMO: încă o răfuială mafiotă

La distanță de numai câteva ore de la asasinarea unui tânăr care a călcat legea tăcerii, «Omerta», alte două persoane implicate în legături dubioase au căzut victime răfuiei mafioate la Palermo. «Execuția» caracteristică a avut loc în parcul Favorita, și după ce rafalele au încetat toate încercările poliției de a-i captura pe ucigași s-au dovedit — ca de obicei — zadarnice. Nimeni nu știe nimic; nimeni n-a auzit nimic! Este

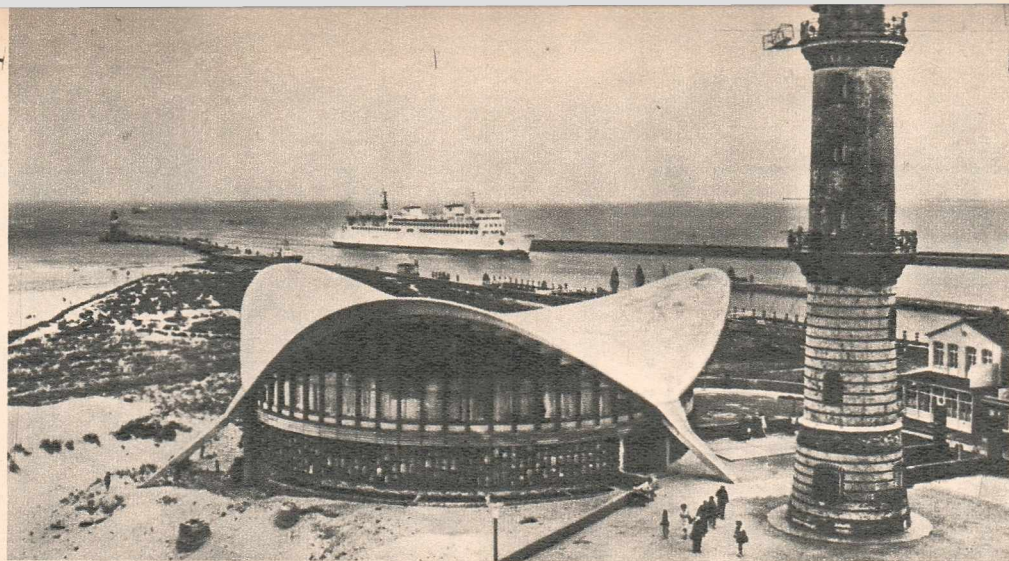
semnificativ — scrie «l'Unità» — că asasinii nici n-au încercat să-și ascundă fapta. Lăsând cadavrele «la vedere», ei au ținut să ofere încă o «lecție» celor care s-ar încumeta să calce legile oculte ale mafiei. Cum comisia oficială Antimafia n-a reușit să contribuie, măcar parțial, la jugularea activității criminale a acestei organizații, secretarul general al comisiei, senatorul Vincenzo Gatto, a demisionat, motivându-și plecarea prin faptul că «antimafia doarme».

În fotografie, poliția la locul dublului asasinat mafiot.

de vânzare: gheață... nepoluată

Sensibilitatea deosebită a locuitorilor capitalei japoneze față de poluare — care înregistrează aci un grad înalt — a inspirat businessul unor comercianți întreprinzători. Iată, de pildă, această tânără vânzătoare dintr-un magazin din Tokyo, oferind spre vânzare cuburi din «cea mai curată gheață» adusă tocmai din Groenlanda și datînd de vreo cinci milenii, pe cînd nu exista primejdia poluării. Bineînțeles, că prețul gheții e pe măsura efortului de a o aduce...

R. D. G. sporește numărul navelor comerciale

Pentru ca tranzitul pe ruta Sassnitz (R.D.G.) — Trelleborg (Suedia) să se desfășoare în condiții din ce în ce mai bune, în ultimii cinci ani au fost date în folosință de către șantierul naval din R.D.G. patru noi vase-bac. Ultimul dintre acestea, «Rügen», de 6 465 tdw, intrat în exploatare recent, poate transporta

1 350 pasageri, 42 vagoane de cale ferată și pînă la 73 autobuze. În general, marina comercială a R.D.G. a cunoscut o puternică dezvoltare: capacitatea de transport maritim a sporit de la 1,4 milioane tone în 1960 la 9,5 milioane tone în 1971. În foto: la Sassnitz.

în managua distrusă...

Ca și cum n-ar fi fost de ajuns cît a avut de suferit populația din Managua de pe urma cutremurului din decembrie, acum, cei ce au supraviețuit dezastrului trebuie să facă față unei noi calamități: lipsa acută de apă. Printre ruinele orașului pot fi întîlnite zilele acestea cozi nesfîrșite de oameni care își așteaptă rîndul pentru a primi apa cea de toate zilele, transportată aici cu autocisterne din alte localități. Cum criza de apă nu are șanse de a fi rezolvată curînd, există temeri ca aglomerările de sinistrați să nu cadă victime unor epidemii cumplite, care s-ar putea declanșa din pricina lipsei condițiilor elementare de igienă.

Fotografia trimisă de agenția «Keystone» redă imaginea dezolantă a cozilor la apă în Managua distrusă.

cronica de trei secunde

un punctaj ciudat

Sînt 16 puncte extrem de clare, e o sinteză de toată frumusețea avînd la bază o îndelungă observație științifică, e aproape un regulament la care chiar de mine m-aș supune, dacă atîtea clarități nu mi-ar fi, de ani de zile, suspecte și n-aș ști prea bine din ce se naște nebunia.

Medici americani — după ce au analizat cu atenție pacienți ajunși la o longevitate excepțională — susțin că la baza acestei minuni de viață lungă stau următoarele verbe (la infinitiv):

- 1) A dormi mult.
- 2) A face mișcare.
- 3) A mânca încet.
- 4) A mânca multe proteine (carne, pește, lactate...).
- 5) A bea multă apă.
- 6) A călători în fiecare dimineață.
- 7) A bea și a fuma puțin.
- 8) A face o meserie care-ți place.
- 9) A fi mult în vacanță.

- 10) A avea un «violon d'Ingres».
- 11) A fi interesat de una din arte.
- 12) A avea un cerc de amici.
- 13) A fi sincer și cinstit.
- 14) A-ți asuma toate răspunderile.

15) A avea bani economisiți.

16) A crede în ceva.

De cînd l-am citit, iau acest punctaj de sus în jos și de jos în sus, de la mijloc spre fine, de la final la luminal — căci de cînd l-am citit, primul fenomen secundar a fost o insomnie — și constat că dacă încep să conjug și să încruciez aceste infinitive, nu ajung nicăieri, mă încurc, mă enervez. Ceea ce lor li se pare foarte clar, mie îmi apare imposibil: cum să-mi asum, de pildă, toate răspunderile și totodată să dorm mult? Punctul 14 nu merge deloc cu punctul 1, ca să nu spun cît de puțin se împacă cu punctul 8 sau chiar 9! Cum să fiu cinstit și sincer — sarcină enormă, care-mi mîncă toată energia — și să mai am puterea de a avea un «violon d'Ingres», ba chiar să mai cred și în altceva decît

în cinstea mea? Cum să călătoresc în fiecare dimineață și să mai pun și bani la CEC? Cum să ai un cerc de amici, să fii sincer și să bei puțin? Cum să faci o meserie care-ți place și să-ți iei — totodată — multe vacanțe? Ajung să asociez atît de brambura aceste puncte de viață lungă că mi se pare, deodată, posibil ca 10 să meargă cu 12, 16 cu 14, 15 cu 13, dar imposibil 12 cu 10, 14 cu 16 și 13 cu 15... Sînt zile în care mă leg să realizez primele 10 indicații și ce văd noaptea? Fac, de exemplu, gimnastică (punctul 2) și-mi dau seama că nu voi putea fi sincer într-o anumită problemă în care mă voi dovedi, totuși, cinstit (punctul 13); primele 10 anulează următoarele 6. O iau invers, mă hotărîsc să îndeplinesc porunca a 16-a, să cred în ceva, și constat că s-a dus punctul 1.

Într-un cuvînt: înnebunesc. În trei secunde și patru cuvinte: mi se scurtează viața.

Ciudat.

Radu COSAȘU

agendă

În prezent au loc consultări americano-japoneze în legătură cu cererea guvernului din Tokyo ca bazele militare ale S.U.A. din regiunile dens populate ale arhipelagului nipon să fie reduse și transferate. O declarație în acest sens a fost făcută de ministrul de externe japonez, MASAYOSHI OHIRO. În ceea ce privește politica economică a țării sale, ministrul a precizat că pentru guvernul nipon prevalența este restabilirea unei economii japoneze sănătoase.

«Comunitățile greacă și turcă din Cipru au trăit în trecut în pace; acest lucru poate fi realizat și în viitor». Declarația făcută zilele acestea de președintele MAKARIOS este interpretată de observatorii politici ca o chemare la continuarea convorbirilor inter-comunitare, în scopul de a se destinde atmosfera politică înaintea alegerilor prezidențiale ce urmează să aibă loc la 18 februarie în Cipru.

La Dublin au avut loc în ultimele săptămîni intense consultări între liderii partidelor politice și oficialități în scopul stabilirii succesorului fostului președinte Eamon de Valera — azi în vîrstă de 90 ani — care a anunțat anul trecut că se retrage de la conducerea statului. Primul ministru al Republicii Irlanda, JACK LINCHE, a luat contact personal cu diferiți conducători de partide politice, pentru a evita a criză politică pe marginea acestei schimbări.

În urma unui sondaj în rîndurile spectatorilor, RACHEL ROBERTS a fost desemnată ca cea mai bună actriță britanică a anului 1972 pentru interpretarea, alături de Albert Finney, a unui rol într-o piesă cu două personaje intitulată «Alfa-Beta». În cadrul aceluiași sondaj, celebrul actor Laurence Olivier a fost desemnat drept cel mai bun actor britanic al anului trecut.

Între 22 ianuarie și 9 februarie se desfășoară la Geneva cea de-a 25-a sesiune a Comisiei O.N.U. pentru stupefianțe. În cadrul ședinței inaugurale, cunoscutul expert american JOHN INGERSOLL a fost ales în funcția de președinte al comisiei. În cursul dezbaterilor a fost audiat un raport întocmit de experți, privitor la stadiul actual al traficului și consumului ilicit de stupefianțe în lume.

LORDUL CARRINGTON, ministrul apărării al Marii Britanii, se află într-un turneu de o lună în cadrul căruia vizitează o serie de țări din Africa, Australia, Extremul Orient și Asia de sud-est. Comentarii pun în legătură scopurile călătoriei cu îngrijorările Londrei față de perspectivele tot mai nesigure ale prezenței militare britanice în aceste zone. Mai ales în contextul agravării crizei din pactul S.E.A.T.O.

cronica satirică

de Teodor MAZILU

zdreanța

Există oameni care n-au capacitatea de a duce o treabă la bun sfârșit, ci numai de a o ameți. Nici n-o rezolvă, nici n-o lasă în pace, ci numai o amețesc ca pe o muscă beată. Amețeala devine atât de puternică încât nimeni nu mai știe despre ce anume e vorba. Concretul se confundă cu abstractul, interesul cu dezinteresarea, soția cu o rudă din provincie. Un fenomen se transformă în alt fenomen. O problemă în altă problemă. Totul e într-o continuă mișcare, unchiul de la început devine spre sfârșit o sacoșă, sau dracu' mai știe ce. Te uiți amețit la problemă ca la o morișcă ce se învîrte la nesfârșit. De aici vine și cunoscuta expresie «Iarăși a amețit-o».

Amețeala se manifestă și pe plan moral. Din felul în care le încurcă, nu-ți dai seama dacă a făcut o porcărie sau un gest măreț. Totul se amestecă și se învîrte în jurul tău. Căci după ce le amețește mai are grijă să și le amestece. Din acest amestec amețit și împletit că un bețiv în zi de leafă nimeni nu mai înțelege nimic.

Dar individul nostru mai știe să și peticească. A pune un petic la locul potrivit nu e pentru el o problemă. De aceea viața lui morală seamănă cu zdreanțele unui cerșetor. El nu se gîndește niciodată să-și pună o cămașă curată, să rezolve ceva radical, ci numai să aplice un petic. A pus petice peste viața lui sentimentală, peste viața lui socială. Mereu stă cu lipiciul la îndemină. Viața lui morală se crapă încontinuu și el veghează numai să-și astupe cu bălegarul de rigoare fisurile apărute. O amețește, o amestecă, o lipește, o tencuiește, o peticește, o mai drege, o vopsește, o mai repară, numai să-și mai tîrască puțin caracterul. De aici s-a născut și expresia «E o zdreanță». După cum se vede, această apreciere dură corespunde realității.

Zdreanța e mîndră ca o zdreanță, de aceea ea caută să adauge caracterului noi petice. Din pricina zdreanțelor să nu credeți că i se vede goliciunea trupului, ci numai peticele mai vechi. Fiind zdreanță, e într-un fel ușoară, grațioasă, se poate deplasa ușor de la o groapă cu gunoi la altă groapă cu gunoi. Cînd se află într-o încurcătură, zdreanța devine și mai zdreanță. Atunci chiar se lasă călcată în picioare, mînjită, mototolită, astfel se simte în siguranță.

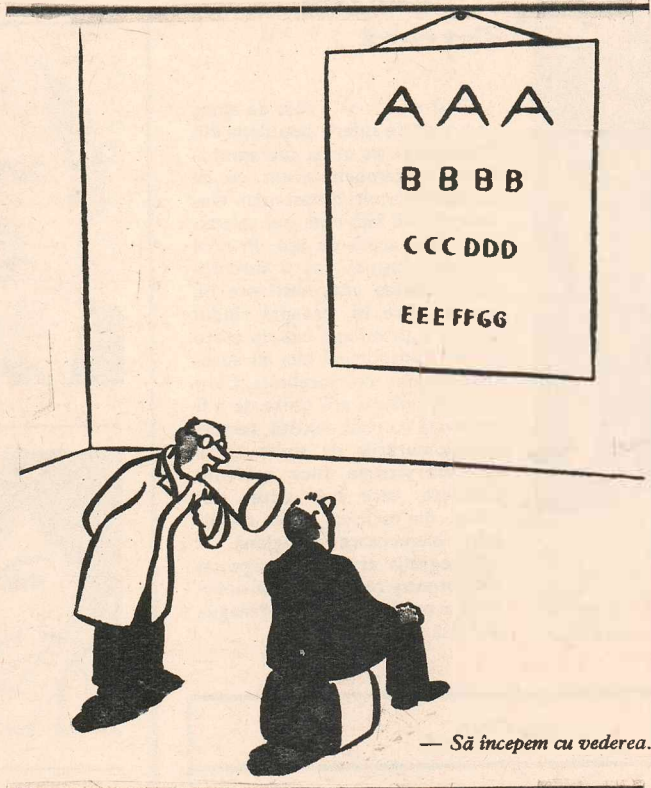
Așa cum tigrii în demnitatea lor visează mari pustii, zdreanța, în nimicnicia ei, visează petice și pete de noroi.

umor

DE PESTE HOTARE

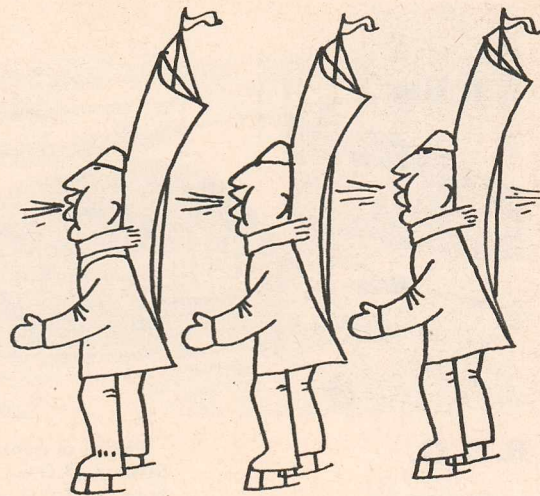
— Dezbrăcați-vă!...

— Să începem cu vederea...

— Tăticule, eu cînd am să fiu mare, vreau să fiu pitic...

VÎNT

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											

ORIZONTAL: 1) Vînt ușor — Furtună în Pacific. 2) Scurtă bătaie de vînt — Temperatura, vînturile și precipitațiile la un loc. 3) Stînjene! — «Coș» purtat de vînt (pl.). 4) Vînt... în magazinul textil — Sezonul brizelor și al furtunilor cu descărcări electrice (pl.). 5) Aruncat în vînt (fig.) — Flutură-n vînt. 6) Vînturi tropicale — Pronume personal. 7) Mișcare în mers... — ... și mers «ca vîntul». 8) A-și lua vînt — Auleu! 9) Arhipelag în Oceania — Cost. 10) Începe uraganul! — A face «vînt». 11) Înnoire — Cadou. 12) Cămașa din vijelie! — Vîntul rece de la noi... — ... și direcția din care bate (abr.).

VERTICAL: 1) Adiere pe litoral — Cu aripile în vînt (pl.). 2) Întrebare — Odinioară, se deplasa cu ajutorul vîntului — Alizee dinspre est!

3) Le suflă vîntul în buzunare (fig.) — Vîntul fierbinte al Saharei. 4) Boarea pădurilor de brad — Vînt bun! (fig.) 5) Dînsul stă în vijelie! — E ca un vârtej — Vifor sec! 6) Se schimbă în plin crivăț — Accesoriu la instalațiile electrice — Depresiuni. 7) Înștiințări — Avînt (fig.). 8) A-și lua vînt — Sora albă a crivățului. 9) Rudă cu vărsatul de vînt — Țară în zona simunului. 10) Furtuna i-a scufundat «Invincibila Armada» — Descendent al lui Atreu. 11) Apă în Finlanda — Deplasat de vînt — A... vînt! 12) Sfârșit de furtună! — Dirijare după «roza vînturilor».

I. Gh. CARAIMAN

Dicționar: AFIFI, TILA, ILER, ATRID, UME.

Dezlegarea jocului «DARURI» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CARAGIALE — I. 2) ARICI — BANUS. 3) DAT — URARE — A. 4) OM — IVAN — SAC. 5) U — ADAM — ECU. 6) RATIE — SCURT. 7) ILE — RE — O — IA. 8) INTERESE — L. 9) CATA — AGENDE. 10) AT — LAT — ZVON. 11) LAOCOON — APT.

NICOLAE CEAUȘESCU

ROMANIA
PE DRUMUL
CONSTRUIRII
SOCIETĂȚII
SOCIALESTE
MULTILATERAL
DEZVOLTATE

NICOLAE CEAUȘESCU:
România pe drumul con-
struirii societății socia-
liste multilateral dez-
voltate. Volumul 7. Rapo-
arte, Cuvântări, Ar-
ticole. Martie 1972 - de-
cembrie 1972.

Dintre ultimele apariții la ace-
eași editură mai consemnăm:

● Pentru colaborare și înțe-
legere reciprocă. Momente sem-
nificative ale relațiilor României
cu state din Asia și cu Australia.
Contacte la nivel înalt, Convorbiri
bilaterale, Documente de stat, Cuv-
vântări, Interviu. Iulie 1965-
ianuarie 1973.

● Pentru securitate și coope-
rare internațională (2 volume).
Legături prin contacte la nivel înalt
ale României cu unele state euro-
pene și cu S.U.A. Vizite și întreve-
deri ale conducerii superioare de
stat a Republicii Socialiste Româ-
nia la unele organizații internațio-
nale. Cuvântări și mesaje adresate
unor congrese, conferințe și întil-
niri cu caracter internațional. Iulie
1965-noiembrie 1972.

● Sub egida Institutului de studii
istorice și social-politice de pe lângă
C.C. al P.C.R. și purtând banderola
«50 de ani de la crearea Uniunii
Republicilor Sovietice Socialiste»,
volumul de studii: Tradiții de so-
lidaritate internațională româno-
sovietice. Autorii studiilor:
T. Caraciu, A. Deac, Gh. Unc,
C. Botoran, Gh. Surpat, A. Harsa,
L. Gergely, O. Maticescu, Gh. I.
Ioniță, Fl. Ionașcu, F. Nedelcu,
M. Covaci, Gh. Zaharia, Gh. Roșu,
R. Constantinescu, M. Roșianu.

● În colecția «Prelegeri de
marxism-leninism»: Rolul factoru-
lui uman în industria moder-
nă a României de Dumitru
Ciucur, Ilie Gavrilă.

● În colecția «Făurirea societății
socialiste multilateral dezvoltate»:
Ridicarea nivelului de trai al
întregului popor de Ion Blaga.
● Metodica studiului politic-
ideologic, în care autorul cărții,
Alexandru Golianu, enunță nu ca
pe niște rețete, ci cu caracter
orientativ, criteriile și modalitățile
pentru desfășurarea învățămîntu-
lui de partid.

DISC

● Sergiu Cioiu — interpret de
rară distincție — al cărui nume
ne-am obișnuit să-l vedem alături
de compozitorului Alexandru
Mandy, ne apare acum în alte veci-
nătăți: «Pe un peron» (R. Flavian),
«Ginduri mici» (I. Cristinoiu),
«Ne-am certat» (Radu Șerban),
«Dintr-un milion» (V. Veselovski),
înregistrându-le cu nebanuite valențe
emoționale (EDC - 10 264).

● Pe față se întitulează
«N. Stroe — cuplete», iar pe
verso — «Cuplete cu N. Stroe». Oricum
am întoarce discul, avem
de-a face cu trei remarcabile de-
monstrații de virtuozitate: «Cu
un ac și-un fir de ață», «Cit de
mult ne-am iubit» și «Cobzarul»
(EDC - 10 273).

● Vida Viktor — o voce care nu
se uită chiar atât de ușor — încintă
inimile iubitorilor de folclor ma-
ghiar. În tovarășia orchestrei lui
Varga Lajos, solistul înregistrează
«Freamătă pădurea», «Ochi negri
ai iubitei», «Nu te frământa din
pricina mea» și «O suță de tran-
dafiri» (45-EPC-10 259).

la
memento

Traian STOICA (carte) ● Cornel BOZBICI (plastică)
Magda MIHĂILESCU (cinema) ● Vlad MUȘATESCU (disc)
Sanda FAUR (teatru) ● E. DASCĂLU (muzică și televiziune)

PLASTICĂ

● Mihai Cismaru este, fără in-
doială, numele cel mai cunoscut
din «Expoziția bursierilor» de la
galeriile «Orizont». Pictura sa își
găsește prestigiul în travaliul asupra
materiei picturale, în intensitățile
tonale și tensiunile luminoase care
dau o anumită fascinație optică
tablourilor. Un proces catabolic
temperat erodează structurile figu-
rative, eliminând amănuntul nar-
tativ sau strict biografic, preocu-
parea artistului îndreptându-se, mai
degrabă, spre realizarea unei
atmosfera.

● După recenta expoziție de de-
sene în tuș, Sorin Dumitrescu e
prezent în «Expoziția bursierilor»
cu lucrări de șevalet. Cimpul pic-
tural este pentru el un spațiu al
investigațiilor patetice. O reclu-
ziune voluntară în limitele mono-
cromului îl face pe artist să caute
momentele de realizare în infini-
tele variațiuni ale liniilor care pen-
dulează neliniștite în căutarea unui
imposibil finit.

● Spre deosebire de mulți colegi
din generația sa, Victor Feodorov
nu practică abstractismul gestual.
Imaginile sale grafice (ciclul
«Oameni și mașini») codifică și
socializează mesaje descifrabile la
lectură. Construcția imaginilor are
la bază sincronia unor structuri
tehnice care, asociate și ordonate
în registre, se realizează în mo-
mente semnificative de comunicare
a unor problematici ale umanului
(Orizont).

● Tot la «Expoziția bursierilor»,
Ștefania Grimalchi expune cîte-
va lucrări de șevalet. Rigoarea com-
pozițională, desenul, crearea am-
bianței, realizarea cromatică, în sfir-
șit un oarecare hieratism al figu-
rilor, trădează formația de «monu-
mentalist» al artistei.

● Vlad Munteanu Rimnic e
în felul său un designer. La gale-
riile «Orizont» el expune proiecte
sugestive de corpuri de iluminat și
prototipuri de servicii din sticlă.

● Paul Constantin — «Arta
1900 în România». La interfeșta
secolelor XIX și XX cultura euro-
peană asistă la nașterea și prolifera-
rea unui stil care cultivă imagi-
nea simbolistă, ornamentul vegetal,
arabescul decorativ etc., stil
care poartă diverse denumiri de la
o țară la alta (Jugend Stil, Modern
Style, Art nouveau etc.). Minu-
țioasă lucrare a lui Paul Constan-
tin urmărește proliferarea «stilului
1900» în România, autorul oprin-
du-se cu precădere la unele zone
unde a avut o penetrare mai activă
(Oradea, Tg. Mureș, Constanța și
București) (Editura «Meridian»).

CINEMA

● Nunta de piatră. Producție
a Studioului cinematografic Bucu-
rești. Afirmare impetuoasă a doi
dintre cei mai talentați regizori ai
tinerii generații — Mircea Verolui
și Dan Pița. (Scenariul — adaptare

Nino Manfredi

a navelor lui Agirbiceanu «Fefe-
leaga» și «La o nuntă»). Imaginea —
Iosif Demian. Muzica — Dorin Li-
viu Zaharia, Dan-Andrei Aldea. In-
terpreți — Leopoldina Bălanușă,
Radu Boruzescu, George Calbo-
reanu-jr., Ursula Nussbächer, Mir-
cea Diaconu, Eliza Petrăchescu, Pe-
trici Gheorghiu (citiți cronică în
paginile 16 și 18).

● Anul carbonarilor. Farsă
tragică, pe fondul unor evenimente
istorice din secolul XIX. Filmul re-
comandă numele unui cineast ne-
cunoscut spectatorilor noștri: Luigi
Magni. În distribuție — Nino Man-
fredi (distins cu Premiul David di
Donatello, 1970), Enrico Maria Sa-
lerno («Poliția multumește»), Clau-
dia Cardinale, Robert Hossein, Re-
naud Verley, Britt Ekland, Ugo
Tognazzi, Alberto Sordi.

● Căldura miinilor tale. Șota
Managadze, prestigios cineast gruz-
zin, alături de fiul său, Nadar Ma-
nagadze, realizează un vibrant poem
liric închinat frumuseții, statorniciei
și curajului. Scenariul — Suliko
Igenti («Tatăl soldatului»). Inter-
preți — Sofiko Ciaurelli, Grigol
Titașvili, M. Servașidze, G. Cici-
nadze, V. Tuladze, N. Didia.

● E o poveste veche. Eroi sim-
patici, tineri inimoși, dar împinși
de autori spre un exces de pildă
moralizatoare. Scenariul — Hannes
Hüttner, regia — Lothar Werne-
ker (studiourile «Defax-Berlin»). În
distribuție — Benjamin Besson,
Christian Steyer, Katharina Thal-
back, Cox Hablaema, Peter Aust,
Uta Schorn, Claudia Ottman.

TEATRU

Valeria Seciu

● A doua față a medaliei de
I.D. Sirbu (Teatrul Național din
București): spectacol solid și echil-
brat, construit de regizorul Ion
Cojar cu știuta sa vocație a realismu-
lui scenic, pe un text care ple-
dează împotriva izolării și a in-
străinării, pentru integrarea sufle-
tească și socială în contextul uman
al zilelor și realităților noastre. În
distribuție, actori de mîna întâi
ai primei scene a țării: Valeria
Seciu, Costel Constantin, Victoria
Mierlescu (în reprezentație), Rodi-
ca Popescu, Ileana Stana Ionescu,
N.Gr. Bălănescu și alții.

● Revista în balon (Teatrul
«Leonard»-Galați): o foarte bună
mostră a genului, apelînd la toate
atuurile, atracțiile, amuzamentele
și argumentele speciei (muzică, ba-
let, fast, umor, satiră), realizat de
o excelentă echipă de specialiști
(text — Mihai Maximilian; regia —
Bițu Fălcineanu; muzica — Vasile
Veselovschi — C. Barbatti; core-
grafie — Adriana Dumitrescu; de-
coruri — Teodora Dinulescu) și
sprijinit substanțial de echipa tea-
trului. Comici — Tr. Vasiliu, Jean
Segal, G. Panaitopol; cîntăreți: Mi-
ron, Julia, T. Munteanu, Lidia
Bircă ș.a.

● Copilul și ciocirliă de Titel
Constantinescu (Teatrul «Tăndări-
că»): găzduit în sala Studio a Tea-
trului Giulești, un spectacol plin

În curînd FLACĂRA
într-o formulă înnoită

de grație, farmec și spontaneitate
realizat de regizorul-oaspete Nagy
Shaker (R.A. Egipt) cu participarea
micilor spectatori din sală.

● Baronul de Constantin Pa-
rarchivescu (Teatrul de stat din
Arad): teatru în teatru, piesă evo-
cînd un fapt real (cel al montării,
în anii ilegalității, de către un grup
de artiști amatori sindicalisti, în-
drumați de comuniști, a «Azilului
de noapte»); spectacolul e lucrat cu
bun profesionalism de regizorul
Aurel Cerbu și interpretat cu reală
participare de actorii Dan Andrei,
Sorin Postelnicu, Const. Adamo-
vici, Gelu Bogdan Ivașcu, Gabi
Daicu și alții.

● Veciniada de Ion Băieșu — cu
Dem. Rădulescu, Marin Moraru,
Gh. Dinică ș.a. — și Don Gil cu
ciorapii verzi — cu Marcela Rusu,
Ion Lucian și Fory Etterle — iată
ispititoare spectacole anunțate de
teatrul radiofonic pentru duminică
4 februarie și, respectiv, marți 6 fe-
bruarie.

MUZICĂ

● Reamintim programul concer-
tului simfonic de astă-seară de la
Ateneu: «Vinul» — arie de concert
pentru soprană (Emilia Petrescu)
și orchestră (Filarmonica dirijată
de Mihai Brediceanu) de Alban
Berg; Concertul pentru vioară
(George Hamza) și orchestră
de Dumitru Capoianu; Simfonia a
V-a de Beethoven.

● Interesul pentru concertul
săptămînal al Orchestrei simfonice
a RTV (Studioul din strada Nuferi-
lor, 8 februarie), dirijată de Ovidiu
Bălan, este sporit de personalita-
tea solistei concertului — pianista
franceză Anne Queffelec. În pro-
gram: Simfonieta a X-a de Mihail
Andricu (primă audiență); Concer-
tul nr. 1 pentru pian de Fr. Chopin;
Simfonia a II-a de Anton Bruckner.

● Tot în Studioul din strada Nu-
ferilor, la 11 februarie, Concertul
Corului de copii al RTV, dirijor —
Ion Vanica. Valoroasa formație
pionierescă, cu tradiții bine fixate,
prezintă un program bogat de lu-
cări corale din creațiile lui J.S. Bach,
Mozart, Josef Strauss, Johann
Strauss, J. Nakada, I. Dunaevski,
I. Ivanovici, I. Brătianu, Ion Dumitrescu,
D. Botez, M. Socor, L. Pro-
feta, T. Bratu, Ion Vanica, E. Le-
rescu, S. Sarchizov, C. Trăilescu,
Z. Popescu. La pian — Marta Joja.

TV

DOCUMENTAR. Conducătorul
revoluționar, bărbatul de stat,
omul. Film documentar, consacrat
personalității tovarășului Nicolae
Ceaulescu, realizat de Eugen
Mandric (joi, ora 21.30).

PE TEMA ECONOMICE. Tele-
conferință de presă: comerțul
exterior — obiectiv prioritar (vi-
neri, ora 18.50) ● 52 de inițiative
în 52 de săptămîni. Azi — Fabrica
de cabluri București (sîmbătă, ora
20.00).

REPORTAJ. «De opt ori Lotru»
se intitulează Reportajul săptă-
mîni semnă de Horia Vasiloni
(duminică, ora 20.10).

DEZBATERI. «O juma' de inter-
medială» — anchetă lingvistică a
prof. dr. Sorin Stati în cadrul dez-
baterii săptămînale Cum vorbim?
(vineri, ora 18.15).

LUMEA TINERETULUI. 7 con-
tra 7 — o nouă emisiune-concurs
pentru școlari (duminică, ora 8.30)
● Sumarul, ca de obicei, bogat și
atractiv al emisiunii Seară pentru
tineret cuprinde, printre altele,
recitalurile tinerilor pianiști Car-
men Frățilă și Sandu Sandrin (marți,
ora 20.00, pr. 2).

ȘTIINȚĂ. Universitatea TV
continuă interesante investigații
întreprinse de acad. Emil Condu-
rachi în «Istoria civilizațiilor»
(marți, ora 18.40) ● «Chimia gene-
rală» de Linus Pauling recenzată
de emisiunea Cărți și idei (vineri,
ora 22.25, pr. 2).

LITERATURĂ. Revista literară
TV, realizată de Adrian Păunescu,
continuă pasionanta dezbateri pe
marginea poeziei patriotice (luni,
ora 21.30).

TEATRU. Din dramaturgia lui
Luigi Pirandello — «Viața ce-și-am
dat» (marți, ora 20.20).

FILM. «Stan și Bran oameni or-
chestră». Și încă în premieră pe
țară (duminică, ora 20.30) ● În
ciclul Jean Gabin (nesatisfăcător
pînă acum sub aspectul selecției),
«Suflete în ceață» cu Michèle Mor-
gan, Michel Simon, Pierre Brasseur
(miercuri, ora 20.45).

MUZICĂ. Noua emisiune Omul
și muzica lui propune un portret
Sergei Prokofiev (duminică, ora
11.10) ● Cîntare Patrie — în
concurs, coruri din județele Ialomița,
Constanța, Vilcea, Dolj (du-
minică, ora 18.00) ● Gala maestrilor
prezintă pe ilustrul bariton
italian Giuseppe Taddei (marți, ora
22.30) ● TV sprijină tineretul: so-
prana Mihaela Mija și mezzo-sopra-
na Rodica Mitrică — lieduri și arii
din opere (miercuri, ora 20.50,
pr. 2).

FOLCLOR. Un excelent ansam-
blu sătesc — tariful Căminului cul-
tural din Filași (vineri, ora 20.10,
pr. 2).

VARIETĂȚI. Vivat revista! —
spectacol muzical umoristic (sîm-
bătă, ora 21.50).

SPORT. Europenele de patinaj
artistic de la Köln: perechi
(miercuri, ora 22.40), masculin (joi,
ora 22.45), dans (vineri, ora 22.30),
feminin (sîmbătă, ora 20.40) ●
Handbal masculin, sferturi de finală
în C.C.E.: Steaua-MAI Moscova
(miercuri, ora 20.18) ● Baschet
masculin, sferturi de finală în C.C.E.:
Dinamo-Slavia Praga (joi, ora 20.45).

PRONO

Pronostic cronicarului spor-
tiv EFTIMIE IONESCU la
Concursul Pronosport — etapa
din 4 februarie 1973

I. Bologna-Inter	1, x, 2
II. Cagliari-Lanerossi	1
III. Lazio-Fiorentina	1, x
IV. Milan-Ternana	1
V. Napoli-Atalanta	x
VI. Sampdoria-Roma	1
VII. Torino-Palermo	1
VIII. Verona-Juventus	x, 1
IX. Lecco-Arezzo	x, 2
X. Mantova-Novara	1, x
XI. Perugia-Genoa	2
XII. Brindisi-Bari	1
XIII. Reggiana-Como	1

COPERTA NOASTRĂ

MARGARETA POGONAT,
actrița anului, interpreta
unor personaje memorabile
în filmele «Drum în penum-
bră» și «Zestrea».

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

41 505

FLACARA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1.
Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744.
TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU

flacăra **F** *album*

«Pe aripile vântului» înseamnă — printre altele —
și creația monumentală a lui CLARK GABLE,
adică un Rhett Butler de neuitat.

